

AGENDA

algemeen bestuur

Datum	:	8 juli 2021
Tijdstip	:	10.00 – 10.30 uur
Locatie	:	Stania State, Rengersweg 98b, Oentsjerk

Onderwerp	Bijlage	Doel
1. Opening en mededelingen <ul style="list-style-type: none">• Rechtmatigheidsverantwoording• Bestuurderstevredenheidonderzoek		Informeren
2. Ingekomen stukken <ul style="list-style-type: none">a. Besluitenlijst bestuurscommissie Gezondheidb. Besluitenlijst bestuurscommissie Veiligheid	2	Kennisnemen
3. Besluitenlijst AB-vergadering 11 maart 2021	1	Vaststellen
Informierend		
4. Oprichting Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's	1	Ter informatie
5. Ontwikkelingen verzekeren aansprakelijkheid en oprichten rechtspersoon	1	Ter informatie
Besluitvormend		
6. Eerste bestuursrapportage 2021	2	Vaststellen
7. Zienswijzen jaarrekening 2020, begroting 2022 en begrotingswijziging 2021	8	Vaststellen
8. Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden	3	Vaststellen
9. Rondvraag en sluiting		

Besluitenlijst vergadering Bestuurscommissie Gezondheid van 17 juni 2021

Onderwerp	Besluit
Tussenevaluatie Kansrijke start	De Bestuurscommissie heeft kennisgenomen van de tussenevaluatie Kansrijke start en deze vervolgens vastgesteld.
Consultatie verlenging financiering JGZ 3.0	De Bestuurscommissie heeft ingestemd met het procesvoorstel. Besluitvorming over de verlenging vindt plaats in de vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid van oktober.
Eerste bestuursrapportage 2021	De Bestuurscommissie heeft kennisgenomen van de eerste bestuursrapportage en adviseert het Dagelijks Bestuur om deze voor te leggen aan het Algemeen Bestuur.

BESLUITENLIJST BESTUURSCOMMISSIE VEILIGHEID

Datum : 16 juni 2021

Kort omschrijving	Besluit
Zienswijzen op de begroting 2022, eerste begrotingswijziging 2021 en jaarrekening 2020	De Bestuurscommissie Veiligheid adviseert het dagelijks bestuur om de begroting 2022, eerste begrotingswijziging 2021 en jaarrekening 2020, wat betreft het programma Veiligheid, ongewijzigd voor te leggen aan het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Fryslân.
Eerste bestuursrapportage 2021 – onderdeel veiligheid	De Bestuurscommissie Veiligheid adviseert het dagelijks bestuur de inhoudelijke verantwoording van het programma Brandweer en het programma Crisisbeheersing conform bijgevoegd concept op te nemen in de eerste bestuursrapportage van 2021.
Invullen vacature lid van de agendacommissie Veiligheid met de portefeuille Brandweer	De Bestuurscommissie Veiligheid benoemt Dhr. O. Brouwer (Achtkarspelen) als lid van de agendacommissie Veiligheid met de portefeuille Brandweer.
De handreiking generieke maatregelen bluswatervoorziening gemeenten	De Bestuurscommissie Veiligheid stelt de handreiking aan Gemeenten voor “generieke maatregelen bluswatervoorzieningen” vast.
Dienstverleningsconcept risicobeheersing brandweer Fryslân (omgevingswet)	De bestuurscommissie veiligheid stelt het dienstverleningsconcept ‘Omgevingswet - Risicobeheersing voor een veilige leefomgeving’ en de voorgestelde financiering vast.
Visie voor de omgang met spontane burgerinitiatieven tijdens rampen en crises	De Bestuurscommissie Veiligheid stemt in met het visiedocument spontane burgerinitiatieven en benoemde uitgangspunten.

Besluitenlijst algemeen bestuur Veiligheidsregio Fryslân

Datum : 11 maart 2021
Locatie : Digitaal

Aanwezig:

J.A. de Vries (voorzitter)
J. Zoetendal (vz BC Gezondheid)
H. Zonderland (plv. vz. BC Gezondheid)
L.J. Gebben (pfh Financiën & Organisatie)
N.I. Agricola
O. Brouwer
J. Kramer
N.A. van de Nadort
H. Oosterman
C van de Pol

J. Rijpstra
W.R. Sluiter
L.P. Stoel
T. Schokker - Strampel
F. Veenstra
M.C.M. Waanders
T.J. van der Zwan
L.M.B.C Kroon – Wetterskip Fryslân
P.H.S. van Rest - Openbaar Ministerie
J. Schepper, politie Noord-Nederland

W.K. Kleinhuis (algemeen directeur /commandant brandweer/secretaris)
M.I. de Graaf (directeur Publieke Gezondheid) I.L. Rozemeijer (secretaris)
S. Weistra (directeur Bedrijfsvoering)

Afwezig:

S. Buma (voorzitter) E. van Selm
W. van Gent

1. Opening en mededelingen 09.30 uur

2. Ingekomen stukken

a. Besluitenlijst bestuurscommissie Gezondheid (11 februari jl.)
Naar aanleiding van: dhr Veenstra meldt dat hij de substantiële kostenstijging door de Wvggz onder de aandacht zal brengen in de VNG-commissie Bestuur en Veiligheid (11 maart).

b. Besluitenlijst bestuurscommissie Veiligheid (11 februari jl.)

Het Algemeen bestuur neemt de stukken voor kennisgeving aan.

3. Besluitenlijst AB vergadering 16 december jl.

Het Algemeen bestuur stelt de besluitenlijst vast.

4. Kaderbrief 2022-2025 inclusief zienswijzen en motie van gemeenteraad Achtkarspelen.

Dhr. Gebben: mooi dat er zienswijzen zijn ingediend. De lijn hierin is de financiële krapte bij gemeenten, die spreekt voor zich.

Dhr Kleinhuis vraagt om dictum 2 van het besluit te nuanceren door toevoeging van de tekst 'in principe'. Definitieve besluitvorming over wat te doen met verwachte meevallers is aan de orde in het volgende Algemeen bestuur, bij behandeling van de jaarrekening.

Dhr Brouwer vraagt aandacht voor het feit dat de zienswijzen van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel vergelijkbaar zijn, maar dat de motie/brief specifiek door de raad van Achtkarspelen is ingediend.

Dhr Rijpstra meldt dat de gemeenteraad van Smallingerland vasthoudt aan de wens om verwachte meevallers niet toe te voegen aan de egalisatiereserve. De raad is daarom niet akkoord met de eerste twee beslispunten.

Het Algemeen bestuur:

- **stelt de kaderbrief, met inachtneming van de ingediende zienswijzen en de motie van Achtkarspelen, ongewijzigd vast;**
- **voegt de verwachte meevallers op de begrote autonome ontwikkelingen in principe toe aan de egaliseriereserve**
- **stelt de reactienota vast en stuurt deze ter informatie naar alle gemeenteraden**

5. Investeringsvoorstellen toekomstbestendige bedrijfsvoering

De voorzitter licht toe:

In 2020 besloot het Algemeen bestuur tot een structurele investering in de bedrijfsvoering. Voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering werd € 1,3 miljoen geaccordeerd in de begroting van 2021 (besluit 1 juli 2020) waarbij tevens werd afgesproken om de benodigde € 1,2 miljoen via separate beleidsvoorstellen gericht op verbetering van informatiemanagement aan het bestuur voor te leggen.

Dhr Sluiter: geeft een toelichting op de twee voorstellen van de brandweer; de bestuurscommissie Veiligheid was hierover unaniem positief.

Dhr Zoetendaal: licht de twee voorstellen van de GGD toe. Het gaat om serieuze bedragen, zeker in de huidige context van financiële krapte bij gemeenten, maar de commissie is overtuigd van het belang van deze professionaliseringslag.

Voorzitter concludeert dat er dus vier voorstellen liggen waar beide commissies achter staan. Het voorstel is om deze voorstellen op te nemen in de begroting. Raden kunnen vervolgens zienswijzen indienen en in het Algemeen bestuur wordt over de dekking besloten.

Dhr Brouwer: vindt het voorstel digitale transformatie niet helder onderbouwd en verzoekt om concretisering.

Dhr Stoel: vraagt aandacht voor personele impact van de voorstellen en concludeert dat structurele kosten leiden tot een negatief resultaat in 2022.

Mw Waanders: vraagt naar de relatie met een 'kapstok'- document dat in de maak is. Dit kan helpen bij het in lijn houden van de investeringsvoorstellen.

Dhr Gebben: onderschrijft de opmerkingen van mw Waanders en dhr Brouwer.

Dhr Kleinhuis beantwoordt:

- er is een IM-plan in de maak; dat is de inhoudsopgave waar voorstellen op leunen
- het gaat hier nu voornamelijk om het proces, we wijken af van de normale procedure; de bestuurscommissies hebben inhoudelijk getoetst
- in de volgende bestuurscyclus spreken we over het totaalresultaat 2020 en hebben we pas duidelijkheid over dekkingsmogelijkheden en de verwachting voor 2022.
- de opmerking van dhr Brouwer over concretisering nemen we mee terug naar de GGD; we kijken of verduidelijking mogelijk is.

Voorzitter concludeert dat er in juli financieel (totaal)overzicht zal liggen; dat is een belangrijk moment voor dekking, ook van deze voorstellen. De vraag over concretisering gaat ook mee naar het Dagelijks bestuur.

Het Algemeen bestuur besluit deze voorstellen te laten opnemen in de begroting 2022.

6. Deelname werkgeversvereniging samenwerken veiligheidsregio's, inclusief zienswijzen gemeenten.

Voorzitter kondigt laatste bijdrage van dhr Sluiter in dit gremium aan.

Dhr Sluiter geeft een toelichting op dit onderwerp en meldt dat dit nu de meest voor de hand liggende optie is.

Mw Waanders: brengt de wens over van de gemeenteraad van Waadhoeke dat goed overleg met de vereniging van brandweervrijwilligers aandacht verdient. Zij heeft ook kennisgenomen van de

reactie hieromtrent in de reactienota.

Het Algemeen bestuur:

- ***besluit tot deelname aan de werkgeversvereniging WVSV, mede gelet op de zienswijzen***
- ***stelt de reactienota vast en stuurt deze ter informatie naar de gemeenteraden***

9. Rondvraag en sluiting

Voorzitter dankt mw Schokker en dhr Sluiter namens het Algemeen bestuur voor hun bijdragen in dit gremia.

De voorzitter sluit de vergadering om 10.10 uur.

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 8 juli 2021

Voorzitter

Secretaris

S. van Haersma Buma

W.K. Kleinhuis

O P L E G N O T I T I E I N F O R M E R E N D

Onderwerp	Oprichting Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	S. van Haersma Buma
Auteur	W. Kleinhuis
Bijlagen	GEEN
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	4

Kennisnemen van

- De oprichting van de WVSF: de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's
- De belangrijkste besluiten van de eerste Algemene Vergadering

Inleiding

Naar aanleiding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) vallen de gemeenten nu onder de cao van gemeenten. De veiligheidsregio's hebben uitstel gekregen voor de Wnra (tot een nader koninklijk besluit) en vallen daarmee nog onder de oude regeling, de zogenaamde CAR-UWO. De totstandkoming van een nieuwe cao is belegd bij de VNG via een zogenaamde aansluitingsovereenkomst. De VNG beëindigt deze overeenkomst per 31 december 2021, waardoor veiligheidsregio's vanaf die datum zelf aan de lat staan om tot collectieve arbeidsvoorwaarden te komen.

Dit heeft ertoe geleid dat er een werkgeversvereniging wordt opgericht. Dit is de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's geworden, de WVSF. Hun taak is om of de bestaande CAR-UWO te actualiseren, of om een nieuwe cao te maken, speciaal voor veiligheidsregio's.

Voor de goede orde: deze ontwikkeling staat los van de Wnra, en de positie van personeel van veiligheidsregio's daarin. Aanleiding is dat de gemeenten een eigen cao hebben, waar de veiligheidsregio's niet onder vallen, en waardoor het nodig is om een vereniging op te richten die zorg draagt voor de totstandkoming van collectieve arbeidsvoorwaarden. De Wnra is daarbij één van vele omgevingsfactoren die meegenomen worden bij het afspreken van deze collectieve arbeidsvoorwaarden.

De vereniging is op 21 mei formeel door de notaris opgericht. Op basis van de akte van oprichting wordt de Algemene Vergadering gevormd door de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Zij zijn op 11 juni voor het eerst bijeen gekomen voor de eerste vergadering.

Via deze oplegnotitie informeer ik het dagelijks bestuur over de oprichting van deze vereniging en koppel ik de belangrijkste besluiten uit de eerste vergadering aan u terug.

Kernboodschap

Op 11 juni vond de eerste Algemene Vergadering plaats. Namens Veiligheidsregio Fryslân was onze voorzitter hierbij aanwezig. Naast het kennis nemen van de officiële oprichting stonden op de agenda de volgende agendapunten:

Bestuur

De WVSV wordt geleid door een bestuur van 5. Het eerste bestuur bestaat uit Paul Depla (MW-Brabant), Lucas Bolsius (Utrecht), Petra Dassen (Zuid-Limburg) en Bort Koelewijn (IJsselland). Bij de keuze voor het eerste bestuur is gekeken naar geografische spreiding, omvang van de regio, kenmerken van de regio (vrijwilliger/bestuur en G4 vertegenwoordiging) en beschikbaar relatiernetwerk College van Arbeidszaken. Op dit moment is één plek in het bestuur vacant, waarvoor binnenkort een procedure wordt opgestart.

Bestuurders worden benoemd door de Algemene Vergadering. Zoals gezegd bestaat de Algemene Vergadering uit de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's. Deze kunnen zich laten vervangen door een ander lid van het Algemeen Bestuur van de eigen veiligheidsregio. Ieder lid krijgt één stem, besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheid.

De onderhandelingsdelegatie voor de totstandkoming van collectieve arbeidsvoorwaarden wordt gevormd door het bestuur plus maximaal 3 gemandateerde vertegenwoordigers vanuit de RCDV en de secretaris, tenzij het bestuur tot een andere samenstelling van deze commissie besluit. Voor deze andere samenstelling is de goedkeuring van de algemene vergadering vereist.

Conceptbegroting en contributie

Bij de eerste vergadering op 11 juni is een conceptbegroting gepresenteerd. Iedere veiligheidsregio betaalt in 2021 maximaal € 10.813 en in 2022 en verder maximaal € 19.769. Er staat maximaal, omdat veel kosten nog niet concreet zijn, en gebaseerd zijn op maximale schattingen.

Op dit moment betalen wij een lager bedrag aan de VNG voor de aansluitingsovereenkomst, namelijk € 7.500. Hieruit valt af te leiden dat we de afgelopen jaren voor een dubbeltje op de eerste rang hebben gezeten. De VNG bracht een deel van hun werkzaamheden niet in rekening, en ook andere veiligheidsregio's betaalden een deel van de kosten die voor onze organisatie werden gemaakt. De nieuwe begroting doet daarmee meer recht aan de inspanningen die daarvoor staan. Het verschil in kosten wordt binnen de eigen begroting opgevangen.

Rechtspositionele thema's

Er bestaan verschillen in rechtsposities tussen veiligheidsregio's, met name tussen de G4 en de overige regio's, maar ook rondom eigen regelingen die veiligheidsregio's hebben vastgelegd. Voor de langere termijn is de wens om hier zoveel mogelijk tot harmonisatie te komen. Voor de korte termijn geldt dat de focus ligt op de oprichting en vormgeving van de WVSV. Insteek is daarom om de CAR-UWO per 1 januari 2022 eerst ongewijzigd over te nemen.

Leden van de vereniging worden vooraf schriftelijk geraadpleegd over het te voeren arbeidsbeleid, en door het bestuur voorgestelde wijzigingen hierin. Een construct dat vergelijkbaar is met de huidige werkwijze die de VNG hanteert.

Onderzoek 2^e loopbaanbeleid

In 2017-2018 hebben de vakbonden hun wensen uitgesproken over herziening van het zogenaamde tweede loopbaanbeleid in bezwarende brandweer functies bij de Brandweerkamer. Begin dit jaar is aan de Universiteit van Maastricht gevraagd om hier een nieuw onderzoek naar uit te voeren. De WVSV wordt opdrachtgever voor dit onderzoek. De Universiteit van Maastricht gaat bouwstenen en inzichten opleveren die het duurzaam gezond en veilig verrichten van het zware brandweerwerk bevorderen en

daarmee als grondslag kan worden gezien voor herijking van het bestaande tweede loopbaanbeleid.

De looptijd van het onderzoek bedraagt vier jaar. Gedurende die periode houden wij als Veiligheidsregio Fryslân vast aan het bestaande beleid, wat inhoudt dat mensen maximaal 20 jaar werkzaam mogen zijn in een bezwarende functie. Dit vooral vanwege het feit dat het lastig is voor medewerkers om een bezwarende functie tot de AOW-leeftijd vol te houden. Een aantal jaar voor de periode van 20 jaar verstrijkt, wordt actief gehandeld om medewerkers te begeleiden naar een volgende, minder bezwarende functie.

Consequenties
De werkgeversvereniging is nodig om in de toekomst te kunnen komen tot arbeidsvoorwaarden voor het personeel. Met de oprichting hiervan is in deze randvoorwaarde voorzien.

Communicatie
Geen

OPLEGNOTITIE INFORMEREND

Onderwerp	Ontwikkelingen verzekeren aansprakelijkheid en oprichten rechtspersoon
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	
Auteur	Dhr. Kleinhuis
Bijlagen	
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	[de auteur geeft hier aan met welke afdelingen/medewerkers is afgestemd]
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Kennisnemen van

De landelijke ontwikkelingen over het verzekeren van aansprakelijkheid en het oprichten van een rechtspersoon door de veiligheidsregio's.

Inleiding

De veiligheidsregio's zijn gezamenlijk het Project Risicomanagement & Verzekeringen gestart om een antwoord te kunnen bieden op een aantal interne en externe ontwikkelingen. Het ging daarbij om vragen zoals "waar sta ik voor als werkgever als mijn medewerker een ongeval overkomt?". Deze vraag kwam voort uit de ervaring dat de verzekeringspolis niet in alle gevallen aansloot op de verwachting van de veiligheidsregio en de medewerker. Ook financiële aspecten, zoals premiestijging, verminderde dekkingen en onverzekerbaarheid van aanspraken speelden hierbij een rol. Daarnaast was duidelijk dat in veel regio's de verzekeringsfunctie kwetsbaar is.

Half december jongstleden heeft de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio daarom opdracht gegeven om een businesscase goedwerkgeverschap na dienstongevallen uit te werken. Het als veiligheidsregio's inrichten van 'goed werkgeverschap na dienstongevallen' gaat over:

- Eenduidig omgaan met aanspraken na dienstongevallen
- Collectief verzekeren
- Collectief aangaan van een waarborgfonds

Het AB wordt met deze notitie geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Kernboodschap

Het als veiligheidsregio's inrichten van 'goed werkgeverschap na dienstongevallen' gaat enerzijds over de verschillende mogelijkheden om aanspraken te financieren, waaronder via (gedeeld) eigen risicodragerschap en verzekeren via gezamenlijke inkoop. Anderzijds gaat het over de wijze van organiseren, waarbij ook de verzekeringsfunctie wordt betrokken.

Het vertrekpunt voor de aanspraken na dienstongevallen is de CAR-UWO. Het ligt daarom voor de hand dat alle medewerkers in aanmerking komen voor dezelfde voorziening.

Voor de verzekerbare aanspraken is het de bedoeling om één collectieve ongevallenverzekering in te kopen.

Voor wat betreft de onverzekerbare aanspraken wordt gekeken naar de mogelijkheid om deze in gezamenlijkheid te gaan dragen. Hiervoor is de denkrichting een collectief waarborgfonds op te richten, waaruit de onverzekerbare risico's kunnen worden betaald.

Om het mogelijk te maken zo'n waarborgfonds op te richten is het noodzakelijk een eigenstandige rechtspersoon te stichten. Zo'n waarborgfonds is omkleed met veel randvoorwaarden waar aan voldaan moet worden en een daarvan is een eigen rechtsvorm. Het voorstel is om hier een stichting voor op te gaan richten. Net als bij de recent opgerichte Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV) is het aan de Algemene Besturen van de veiligheidsregio's om te besluiten tot oprichting, waarna de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om hun zienswijze te uiten. De bedoeling is om dat dit najaar te gaan doen, waar mogelijk gecombineerd met de rondgang van de kaderbrief die omstreeks die tijd ook voor zienswijze wordt rondgestuurd.

Communicatie

Voor het daadwerkelijk besluiten tot oprichting van een stichting is besluitvorming van Algemeen Bestuur en zienswijze van raden noodzakelijk, een uitgebreide toelichting hierop volgt dit najaar.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2021
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Gebben
Auteur	Dhr. Knoll
Bijlagen	1. Eerste bestuursrapportage 2021
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage is opgesteld door de gezamenlijke kolommen.
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
1. De eerste bestuursrapportage 2021 vast te stellen

Inleiding
<p>Middels de bestuursrapportage wordt het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de begroting. Het Dagelijk Bestuur legt daarbij verantwoording af over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel inhoudelijk als financieel.</p> <p>Nog steeds bepaalt corona het dagelijkse leven. Bij de uitbraak heeft niemand ooit kunnen vermoeden dat dit zo'n impact zou hebben. De coronacrisis en de effecten daarvan op de Veiligheidsregio spelen dan ook een grote rol in deze bestuursrapportage. De onvoorspelbaarheid en onzekerheid over het verloop maken dat het afgeven van een resultaat op dit moment erg lastig is.</p> <p>Omdat voor alle kolommen geldt dat het op dit moment lastig is om een prognose af te geven, is ervoor gekozen hierover in de inleidende tekst een toelichting op te geven. In de kolomteksten wordt daarom niet meer ingegaan op de financiën. Ook zijn in de inleidende tekst de toelichtingen opgenomen inzake de programma overstijgende onderwerpen omgevingswet en evaluatie wet veiligheidsregio's.</p> <p>De bestuurscommissies hebben kennisgenomen van de bestuursrapportage en geen wijzigingen voorgesteld voor de Gezondheid respectievelijk Veiligheid.</p> <p>Advies Auditcommissie</p> <p>Het advies van de Auditcommissie is om de eerste bestuursrapportage ongewijzigd vast te stellen. Er is begrip voor het feit dat de financiële prognose nog niet gegeven kan worden. Er is afgesproken dat na de zomer meer duidelijkheid zal komen over de financiële positie.</p>

Beoogd effect

Het algemeen bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen.

Argumenten

1.1 De bestuursrapportage biedt een tussentijds moment voor het algemeen bestuur om haar controlerende rol uit te voeren

Om het algemeen bestuur te helpen ook gedurende het jaar haar controlerende rol uit te kunnen oefenen, vertellen we formeel twee keer per jaar wat de stand van zaken is als het gaat om de in de begroting opgenomen doelen.

Kanttekeningen/risico's

1.1. De coronacrisis en ingestelde maatregelen maken het resultaat van Veiligheidsregio Fryslân onvoorspelbaar en onzeker

Bij de tweede bestuursrapportage hopen we meer duidelijkheid te kunnen geven over de financiële resultaten.

Financiële consequenties

Door de extreme onzekerheid van de duur en de impact van de coronacrisis is het voor nu ondoenlijk om een prognose af te geven over het te verwachten financieel resultaat aan het einde van het jaar.

De gemaakte meerkosten in het kader van het bestrijden en beheersen van de coronacrisis, waarvoor op basis van de wet Publieke Gezondheid extra taken en opdrachten zijn gekregen van de minister, worden ook in 2021 volledig vergoed door het ministerie van VWS.

Vervolgaanpak/uitvoering

Geen.

Communicatie

Voorlopig alleen schriftelijk.

Besluit:

☐ niet vastgesteld

☐ ongewijzigd vastgesteld

☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Bestuursrapportage

Januari - april 2021

1. Inleiding

Programmaoverstijgende onderwerpen

Een aantal thema's speelt in meerdere of alle programma's. In deze rapportage vindt u hiervan een overzicht van de stand van zaken.

Financiële effecten

De coronacrisis en ingestelde maatregelen maken het resultaat van Veiligheidsregio Fryslân onvoorspelbaar en onzeker. Gelet op de ervaring van het afgelopen jaar heeft de crisis ongetwijfeld effect op de reguliere exploitatie. De impact op de rest van het jaar is op dit moment nog lastig in te schatten.

Voor de brandweer heeft de huidige situatie vooral effect op de vakbekwaamheid en vrijwilligersvergoedingen. Crisisbeheersing heeft in januari en februari hoofdzakelijk de crisisorganisatie ondersteund, daarna hadden medewerkers weer een beetje ruimte voor de reguliere werkzaamheden. Bij Organisatie zien we dat een aantal projecten vertraging oploopt, we verwachten in de loop van het jaar werk in te kunnen halen. Ook voor Gezondheid voorspellen we nu een nihil saldo voor onze activiteiten. Voor een aantal taken, zoals reizigersvaccinaties hebben we nog steeds (veel) minder inkomsten dan we begrootten. Het Ministerie van VWS compenseert dit financieel.

Op een aantal onderdelen verwachten we door de coronacrisis een lagere besteding, op andere onderdelen maken we meer kosten. Op totaalniveau zien wij op dit moment geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het Ministerie van VWS vergoedt ook de gemaakte meerkosten van 2021 vanwege het bestrijden en beheersen van de coronacrisis. Voor dit werk gaf de minister ons op basis van de wet Publieke Gezondheid extra taken en opdrachten.

Overige, externe ontwikkelingen

Omgevingswet

De coronacrisis zorgde er vorig jaar voor dat de overheid de invoering van de Omgevingswet een jaar uitstelde. Nu, een jaar later, zijn we steeds nog niet uit de coronacrisis. Daardoor weten we niet of de Omgevingswet per 1 januari 2022 ingaat. Als Veiligheidsregio Fryslân koersen wij nog steeds op die datum. We verwachten dat het ons gaat lukken om dan klaar te zijn voor toepassing. We werken hierin samen met de Friese gemeenten via De Friese Aanpak.

De precieze impact op de afname van diensten voor Veiligheidsregio Fryslân is nog onzeker. We verwachten dat we vooral meer advies moeten gaan geven over gezondheid. Dit verwachten we door de prominente plek die het thema (terecht) krijgt in alle omgevingsvisies en -plannen.

Gezondheid betrekken in het ontwikkelen van de woon- en werkomgeving vraagt een nieuwe manier van denken en vakkundig en betrouwbaar advies. Uit een vraag aan onze gemeenten blijkt dat de kans groot is dat het aantal vragen aan GGD Fryslân toeneemt. Het werk dat uit deze vraag voortkomt, vraagt om een uitbreiding van de huidige formatie. Wij leggen de bestuurscommissie Gezondheid een aantal opties voor, waarna verwerking plaatsvindt in de kaderbrief 2023.

De Omgevingswet heeft ook impact op de manier van werken binnen Brandweer Fryslân en Crisisbeheersing. In het eerste kwartaal is de impact voor Brandweer Fryslân tot in detail in beeld gebracht. Dit heeft geleid tot een vernieuwde producten- en dienstencatalogus, die de bestuurscommissie in juni gepresenteerd krijgt. Onzeker is nog welke diensten meer of minder zullen worden gevraagd, waardoor we voorstellen om de komende twee jaren met hetzelfde budget te werken als er nu beschikbaar is. Ondertussen kijken we welke aanpassingen in de vraag er zijn. Zodat we op basis daarvan tot een gericht advies te komen over de middelen die nodig zijn en welke prijs daarbij past.

Op dit moment maken we voor bepaalde maatwerkpakketten meer kosten dan we in rekening brengen. Gelet op het uitgangspunt om de komende jaren met hetzelfde budget te blijven werken, stellen we voor om het tekort wat hierdoor ontstaat (€ 300.000 in totaal voor de jaren 2022, 2023, 2024) incidenteel te dekken. Dit verwoorden we in juni in een los voorstel aan de bestuurscommissie Veiligheid.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Door deze wet vallen de meeste ambtenaren per 1 januari 2020 onder het private arbeidsrecht. personeel in dienst van veiligheidsregio's zijn hiervan voorlopig uitgezonderd, mede door de onduidelijkheid over de rechtspositie van brandweervrijwilligers. We verwachten dat we ook komend jaar nog gebruik moeten maken van deze uitzonderingspositie. Mede hierdoor hoeven wij dit jaar geen voorbereidend werk uit te voeren. De incidenteel beschikbare middelen van € 100.000 kunnen blijven staan tot volgend jaar.

Ondertussen startte Veiligheidsregio Fryslân met de oprichting van een werkgeversvereniging. Deze is nodig om straks tot arbeidsvoorwaarden te komen die passen bij de nieuwe wet. We verwachten dat de vereniging per 1 januari 2022 een feit is. Zodat de veiligheidsregio's snel kunnen handelen wanneer het personeel van de veiligheidsregio's onder de Wnra valt.

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's

Afgelopen jaar heeft de minister van Justitie en Veiligheid de Wet veiligheidsregio's geëvalueerd en het evaluatierapport en kabinetsstandpunt naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze bestempelde het onderwerp in februari van dit jaar als controversieel (met andere woorden: geen lopende zaak). Dit betekent dat een nieuw kabinet straks met de conclusies en aanbevelingen aan de slag gaat. Dan wordt ook duidelijk welke veranderingen dit voor Veiligheidsregio Fryslân met zich meebrengt. We verwachten dat deze beperkt zijn; dankzij aanpassingen in onze organisatiestructuur voldoen wij voor een deel al aan de aanbevelingen.

2. Programma Gezondheid

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

De coronapandemie is niet voorbij. De GGD staat daarom nog steeds voor een dubbele operatie: de bestrijding van het coronavirus en het herschikken en aanpassen van de bestaande vitale functies. Door meer technologie in te zetten hebben we de vitale dienstverlening zoveel mogelijk kunnen laten doorgaan. Door alle coronagerelateerde taken in een apart organisatieonderdeel onder te brengen, hebben we meer ruimte voor de reguliere processen. Waar nodig hebben we werkwijzen aangepast om het preventiewerk zoveel mogelijk te stimuleren; gezonde mensen zijn beter bestand tegen een virus.

Zoals vermeld in de vorige bestuursrapportage, staat door de dubbele operatie het personeel nog wel onder druk. Dit is onder andere voelbaar bij de eerder al als (potentieel) schaars gesignaleerde functies bij Forensische Geneeskunde, Jeugdgezondheidszorg, Medische Milieukunde en PGA. Wij proberen met goede arbeidsmarktcommunicatie hiervoor extra personeel aan te trekken.

Stand van zaken overige resultaten

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Covid-19 heeft nog steeds invloed op zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de JGZ. Inmiddels kunnen we vaker fysiek contact hebben met cliënten, een deel van contacten blijft digitaal verlopen. Momenteel zien we dat relatief veel afspraken worden uitgesteld. Ook is de opkomst bij consulten lager. In het derde en vierde kwartaal willen we deze consulten inhalen. De keuze van het bestuur om middelen van 2020 door te schuiven naar 2021 om inhaalwerkzaamheden te kunnen verrichten, helpt ons daarbij. Op scholen zien we dat klassen regelmatig in quarantaine moeten worden gesteld en dat wij als GGD het werk niet op de scholen kunnen uitvoeren. Hierdoor moeten we extra inspanning leveren om alle kinderen in beeld te krijgen. Onderzoeken laten daarnaast zien dat met name de kwetsbare gezinnen, kinderen en jongeren extra zwaar zijn getroffen door corona. Het is daarom belangrijk dat we deze groepen in beeld krijgen en bereiken met extra ondersteuning. De huidige werkwijzen worden op dit moment geëvalueerd. Onze prognose is dat we nog een jaar met aangepaste werkwijzen moeten werken.

Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

Op dit moment kunnen we nog geen harde cijfers presenteren, maar de uitvoering van het RVP lijkt goed te verlopen. We verwachten begin juni weer nieuwe cijfers en zullen deze uiteraard met het bestuur delen.

Stevig ouderschap

Tijdens de eerste coronagolf leken mensen huiverig om hieraan mee te doen. Uit de huidige cijfers blijkt dat de huiverigheid vermindert. Er zijn signalen van toenemende problematiek waardoor de behoefte aan de steun van Stevig ouderschap mogelijk toeneemt, maar dit zal de komende tijd moeten uitwijzen.

Kansrijke start

Met name de lokale borging van de initiatieven is een punt van zorg. Het programma Kansrijke Start is één van de vele aandachtsgebieden die lokale coalitieleiders (beleidsadviseurs gemeente) hebben. Dit vertraagt de voortgang van Kansrijke Start op een aantal onderwerpen. Ook het verloop van lokale coalitieleiders binnen gemeenten is een aandachtspunt. Dit is overigens ook een landelijk signaal. Wanneer er voor dit programma geen blijvende aanjager is, zien wij het risico dat resultaten die we tot nu toe samen hebben bereikt niet worden bestendigd. We onderzoeken daarom of een koppeling met de Friese Preventie Aanpak mogelijk is. Bijvoorbeeld door de groep lokale coalitieleiders aan dit platform te verbinden. We voorzien een langere doorlooptijd voor dit programma. Hiervoor zullen we in het najaar een advies aan de Bestuurscommissie Gezondheid voorleggen.

Nu Niet Zwanger

Het project Nu Niet Zwanger verloopt goed. Het heeft door de uitbraak van corona wel vertraging opgelopen. Dit meldden we ook in eerdere bestuursrapportages en bestuurlijke mededelingen. Ook voor dit project voorzien we daarom een langere looptijd. Een advies hierover leggen we voor aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Voor de coördinatie van de voor- en vroegschoolse educatie hebben we te maken met hogere kosten. De reden hiervan: meer kinderen zonder JGZ-indicatie maken gebruik van het programma. Wij evalueren na de zomer.

Friese Preventie Aanpak (FPA)

De FPA verloopt volgens planning en is in lijn met de subsidieaanvraag die het ministerie van VWS honoreerde. Hiermee heeft de FPA tot 2024 € 690.000,- ter beschikking. Het Bestuurlijk Platform is gestart en heeft inmiddels 2 vergaderingen gehad. Het Programmeerteam startte in januari. Dit komt tweewekelijks bijeen. Het concept programmaplan is klaar en het Bestuurlijk Platform stelt dit op 4 juni vast. Alle partners leverden input voor het plan.

De VNG Lokale Preventieakkoorden heeft een positief advies gegeven over de Friese Preventieaanpak. Het regionale preventieakkoord voldoet aan de gestelde eisen. Alle Friese gemeenten kunnen dankzij dit advies en een lokale vertaling van de FPA het uitvoeringsbudget aanvragen. Zes gemeenten deden dit al.

Er is veel draagvlak en enthousiasme om gezamenlijk met FPA aan de slag te gaan, nieuwe partners melden zich aan en FPA geniet inmiddels al veel naamsbekendheid.

Epidemiologie

Inmiddels zijn analyses voor de Monitor Volwassenen en Ouderen afgerond. Voor de zomer ontvangen de gemeenten hiervan de eerste resultaten. Binnen de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG) zijn momenteel 9 onderzoeken afgerond en 8 onderzoeken lopen nog.

TBC

De in eerdere rapportages aangekondigde inhaalslag van BCG-vaccinaties is inmiddels in volle gang. Onze verwachting is dat we voor de zomer weer op schema liggen. Ook hier pakt de keuze van het bestuur om middelen voor inhaalwerkzaamheden door te schuiven goed uit. We zien wel dat de opkomst bij oproepen te wensen over laat. Dit vraagt veel tijd en inspanning.

Bestrijding van het coronavirus

Onze bijdrage aan de bestrijding van het coronavirus verloopt goed. We hebben alle landelijke opschalingseisen gehaald. Vooruitlopend op de afbouw van dit werk zien we al wel een aantal

personele uitdagingen. Hiervoor stellen we momenteel scenario's op. Wij zullen het bestuur hier uiteraard over informeren.

Overige Infectieziekten bestrijding

Door de Covid-19 maatregelen zien we landelijk dat de overige infectieziekten veel minder vaak voorkomen. Dit is een positieve bijkomstigheid van de maatregelen.

Samenwerking 3Noord

Naast de Forensische geneeskunde kijken we naar mogelijkheden om samen te werken op de onderdelen TBC, MMK (Milieu & Gezondheid) en Sense (herstructurering samenwerking).

De medische arrestantenzorg wordt in een aparte overeenkomst vastgelegd. Dit wordt mogelijk een aanbesteding waarop de partners binnen 3Noord zich conform landelijke afspraken gezamenlijk gaan inschrijven.

Zorg en Veiligheid

Er wordt gewerkt aan een structurele borging van de taken voor de Wet verplichte ggz (Wvvgz).

Voor het meldpunt niet-acute hulpvraag is voorgesteld om de lopende pilot te verlengen. Dit doen we in afwachting van een vastgestelde dienstverleningsovereenkomst en een randvoorwaardelijke data protection impact assessment (dpia). Daarnaast onderzoeken we de dossiervoering voor de Rapid Reponder GGZ.

Stand van zaken overige resultaten

Klant Contact Centrum (KCC)

Onze KCC-medewerkers ervaren een hoge werkdruk. Hierdoor staat ook de kanttevredenheid onder druk. Onze telefonie is niet volledig berekend op huidige taak, nu er door de uitbraak van corona meer werkzaamheden zijn. Het door de Bestuurscommissie gehonoreerde investeringsvoorstel voor contentintegratie zal hier naar verwachting een oplossing voor bieden.

3. Programma Crisisbeheersing

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Sinds de uitbraak van het coronavirus in maart 2020 heeft de afdeling Crisisbeheersing zich volledig gefocust op de continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie. De medewerkers van de afdeling Crisisbeheersing zijn nauw betrokken en voelen zich sterk verantwoordelijk. Het werk is voor iedereen anders dan voor de coronacrisis. Na ruim een jaar begint dit "zijn tol te eisen". Ofschoon er nog niet direct sprake is van een risico (dat kan leiden tot afwijkingen), houden wij de vinger aan de pols als het gaat om het waarborgen van de mentale frisheid van de medewerkers van de afdeling; in veel gevallen gaat het hierbij om maatwerk.

Stand van zaken overige resultaten

In ons Jaarplan 2021 hebben wij aangegeven dat we – afhankelijk van de fase waarin de coronacrisis zich bevindt – balans willen aanbrengen tussen het coronawerk, wettelijk verplichte werkzaamheden en overige taken. Op dit moment zijn er geen inhoudelijke afwijkingen in onze jaarplanning.

Coronawerkzaamheden

Naar aanleiding van het ingaan van de wet Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 (1 december 2020) heeft VRF in januari 2021 op zowel bestuurlijk (Bestuurlijk Afstemmingsoverleg) als operationeel niveau (Operationeel Afstemmingsoverleg en Dedicated Team Bevolkingszorg) een nieuwe coördinatie- en afstemmingsstructuur ingericht.

In het BAO heeft afstemming plaatsgevonden over de volgende zaken:

- Consequenties van het kabinetsbeleid ("van avondklok, routekaart tot een openingsplan").
- Openbare orde en veiligheid ("Regionaal Handelingskader voor toezicht en handhaving").
- De positie van de Waddeneilanden, de maatschappelijke impact van de coronacrisis ("ruimte voor ondernemers").
- Evenementen ("vliegende start zodra het weer mag, afstemming over evenementenkalender").
- Geneeskundig ("in verbinding met partners in witte kolom v.w.b. voorbereiding op zwart scenario in de zorg").

Reguliere werkzaamheden ("op hoofdlijnen")

Risico's in beeld

- Het Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden is in concept gereed en wordt binnenkort ter inzage gelegd; we stellen het Algemeen Bestuur in de vergadering van 8 juli 2021 voor om het herziene Rampbestrijdingsplan vast te stellen.
- Op dit moment wordt gewerkt aan een Plan van Aanpak voor het opstellen van het risicoprofiel. We streven ernaar om de Bestuurscommissie Veiligheid het risicoprofiel op 25 november 2021 – voorlopig - te laten vaststellen. Het risicoprofiel kan dienen als input voor het opstellen van het nieuwe Beleidsplan Veiligheid 2023-2026.
- Risicocommunicatie: inwoners zijn proactief geïnformeerd over corona, veilig schaatsen op natuurijs, cybercriminaliteit en online veiligheid, NL-Alert en WaarshuwingsAlarmSysteem(WAS)-palen.

Crisisorganisatie (24/7 paraat)

- Vakbekwame crisisfunctionarissen
 - Oefeningen en praktijksimulaties georganiseerd voor het CoPi, ROT en CoWa.
 - Doorontwikkelen van het nieuwe leren: op 16 december 2020 heeft uw Algemeen Bestuur het generieke rampbestrijdingsplan voor de BRZO-bedrijven in Fryslân vastgesteld. In april 2021 hebben de crisisfunctionarissen de eerste e-learning, die betrekking heeft op dit RBP, ontvangen.
- Inzetten van de Crisisorganisatie
 - GRIP-inzetten (branden in Dronrijp en Drachten, gaslekkage in Sneek, verward persoon met vuurwapen in Oosterwolde).
 - Geen GRIP (langdurige vorstperiode, vogelgriep, containers overboord geslagen op de Noordzee, stroomuitval Ameland, brand in machinekamer Koegelwieck).
- Overdracht Meldkamer Noord-Nederland en RCC aan Politie.

- In het eerste kwartaal 2021 is de Meldkamer Noord-Nederland formeel overgedragen aan de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) van de Politie. Daarnaast heeft VRF haar 2/3 aandeel in het eigendomsrecht van het RCC verkocht aan de Politie ("sindsdien huurt VRF deze ruimte van de Politie").

Evalueren

- COT "Leerevaluatie RBT Coronacrisis" (afgesteld en besproken in het BAO).
- Op 1 december 2020 heeft de Inspectie Justitie & Veiligheid alle Veiligheidsregio's gevraagd om in plaats van de jaarlijkse systeemtest – die in 2020 verviel – een zelfevaluatie van de aanpak COVID-19 uit te voeren over de periode 11 maart 2020 (Opschaling Veiligheidsregio's naar GRIP-4) tot 1 december 2020 (inwerkingtreding Tijdelijke Wet Maatregelen COVID-19). We hebben de zelfevaluatie in maart in het BAO besproken en vervolgens aangeleverd bij de Inspectie.

4. Programma Brandweer

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

- Vakbekwaamheid

Het oefenen (vakbekwaam blijven) heeft vanwege de coronamaatregelen in de afgelopen maanden beperkt en vooral digitaal plaatsgevonden. Bijvoorbeeld in de vorm van e-modules en webinars. Later is er ook weer gestart met fysiek oefenen in kleine groepen. Brandweer Fryslân gebruikte hiervoor als uitgangspunt de landelijke richtlijnen en brancheafspraken. Zo hebben we bijvoorbeeld de richtlijn 'Vakbekwaam blijven' in maart van dit jaar aangepast aan de huidige omstandigheden. Vanaf mei starten we weer met realistisch oefenen. Na de zomer staat dit voor het merendeel van de posten gepland. Aandachtspunt is dat we vorig jaar verwachtten dat oefeningen dit jaar ingehaald konden worden. Nu het coronavirus langer aanhoudt weten we dat van inhalen geen sprake is. We zetten volop in op het reguliere oefenprogramma.

In het eerste kwartaal is de eerste manschapopleiding van het jaar gestart (vakbekwaam worden). De werving en selectie van nieuwe vrijwilligers is tijdens de coronacrisis achtergebleven. We speelden hierop in door het werving- en selectieproces te bespoedigen. Dit deden we door tijdelijk op een andere manier de drie-maandenstage van nieuwe vrijwilligers invulling te geven. Het is nog de vraag welk effect de verminderde aanwas heeft de komende kwartalen heeft voor de manschapopleidingen. Wellicht kunnen we opleidingsklassen niet vullen en het is nog onduidelijk of de BON voldoende capaciteit heeft om de doorgeschoven klassen te kunnen aanbieden. Onder de huidige omstandigheden is de verwachting dat op de posten vrijwilligersvergoeding en vakbekwaamheid ruimte zal ontstaan.

- Brandweeropleidingen Noord (BON)

De BON is hard geraakt door de coronacrisis en heeft een aantal maanden de planning voor opleidingen en oefeningen stil moeten leggen. Gevolg is dat een deel van de inkomsten zijn komen te vervallen. Door fors te snijden in de kosten hebben ze het verlies weten te beperken. Tevens wordt waar mogelijk geprobeerd de vervallen opleidingen en oefeningen opnieuw aan te bieden. De BON heeft binnenkort een KAB (Kwaliteit Aanbieders Brandweeropleidingen) heraudit van het Instituut Fysieke Veiligheid gepland, omdat de eerste audit niet is gehaald. Mocht de heraudit niet gehaald worden, dan heeft dat op meerdere vlakken (financiële) gevolgen voor ons. Het resultaat voor de BON is eveneens zeer onvoorspelbaar. Dit hangt samen met de afhankelijkheid van de versoepelingen van de coronamaatregelen. Indien noodzakelijk zullen tegenvallende resultaten in overleg worden verrekend met de veiligheidsregio's van de drie noordelijke provincies.

- Lange en onbetrouwbare levertijden

Door het coronavirus staan (voertuig)leveranciers onder druk. Daardoor hebben we te maken met lange en onbetrouwbare levertijden van onderdelen en voertuigen. Onze investeringsplanning is daardoor ongewis. Onder de huidige omstandigheden is de verwachting dat hierop ruimte zal ontstaan.

- Taakdifferentiatie

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met Europese wet- en regelgeving. Om fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepskrachten te maken heeft de Denktank Taakdifferentiatie een denkrichting uitgewerkt. Hiervan is eind vorig jaar een impactanalyse van gemaakt, nadat veiligheidsregio's input leverden. In vergelijking met andere veiligheidsregio's heeft de voorgestelde denkrichting voor Fryslân beperkt impact. Voor de Waddeneilanden is gevraagd om maatwerk vanwege hun bijzondere positie. Nu het huidige kabinet demissionair is en we in afwachting zijn van hoe dit zich voltrekt in nieuwe formatie, verwachten wij dat op zijn vroegst in oktober nieuwe stappen worden gezet. De uitkomst van dit proces is ongewis. De raden van de Friese gemeenten zijn in maart van dit jaar via een brief over dit thema geïnformeerd.

Stand van zaken overige resultaten

- Evaluatie Dekkingsplan 2.0

Het huidige Dekkingsplan 2.0 gaan we evalueren. Een projectgroep is hier onlangs mee gestart. Het Dekkingsplan 2.0 is in oktober 2017 vastgesteld door het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân. In de Wet Veiligheidsregio's staat, dat iedere vier jaar een nieuw dekkingsplan vastgesteld dient te worden en dit is ook zo met het bestuur afgesproken. De evaluatie moet uitwijzen of, en zo ja in welke hoedanigheid, het Dekkingsplan 2.0 verlengd zou kunnen worden.

- Natuurbrandbeheersing – gebiedsgerichte aanpak

De uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing heeft vorig jaar door de coronacrisis verder vertraging opgelopen. Dit geldt tevens voor de uitvoering van de Risico Index Natuurbrand (RIN), dat onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak is en gebruikt wordt om bij de opstart van nieuwe natuurgebieden de risico's in kaart te brengen. De planning die oorspronkelijk in 2018 is opgesteld, hebben we in maart van dit jaar herzien om te anticiperen op de huidige situatie rond corona. Het bestuur wordt via de Bestuurscommissie Veiligheid geïnformeerd over de herziene planning en op de hoogte gehouden van de voortgang.

- Bluswatervoorziening

De Bestuurscommissie Veiligheid heeft in juni 2018 opdracht gegeven een kader te ontwikkelen voor het bepalen, realiseren en borgen van adequate bluswatervoorziening binnen het verzorgingsgebied van Brandweer Fryslân. Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van diverse gemeenten, natuurgebeheerders, LTO, Vitens, Wetterskip Fryslân en Brandweer Fryslân, heeft zich over dit vraagstuk gebogen en het rapport Fjoer en Wetter opgeleverd. In het rapport zijn drie sporen uitgewerkt om de bluswatervoorziening te optimaliseren en restrisico's terug te dringen. In de bestuurscommissie van juni a.s. praten we het bestuur bij over de voortgang van het project. Ook vragen we daarnaast om de "Handreiking generieke maatregelen" vast te stellen, zodat de implementatie en borging kan starten.

- Bouwagenda – adequate huisvesting

Met de besluitvorming over taakdifferentiatie in het verschiet, hebben we het bestuur vorig jaar geïnformeerd over het bevroren van grootschalige nieuwbouw- en verbouwplannen. Nu we verwachten dat het proces rondom taakdifferentiatie op zijn vroegst in het najaar vervolg krijgt, zijn we van plan de bouwagenda weer op te starten. Vanwege de verminderde staat van een aantal brandweerposten is dit onontkoombaar. We informeren het bestuur over de herziene planning via de Bestuurscommissie Veiligheid.

- Resultaten begroting 2021

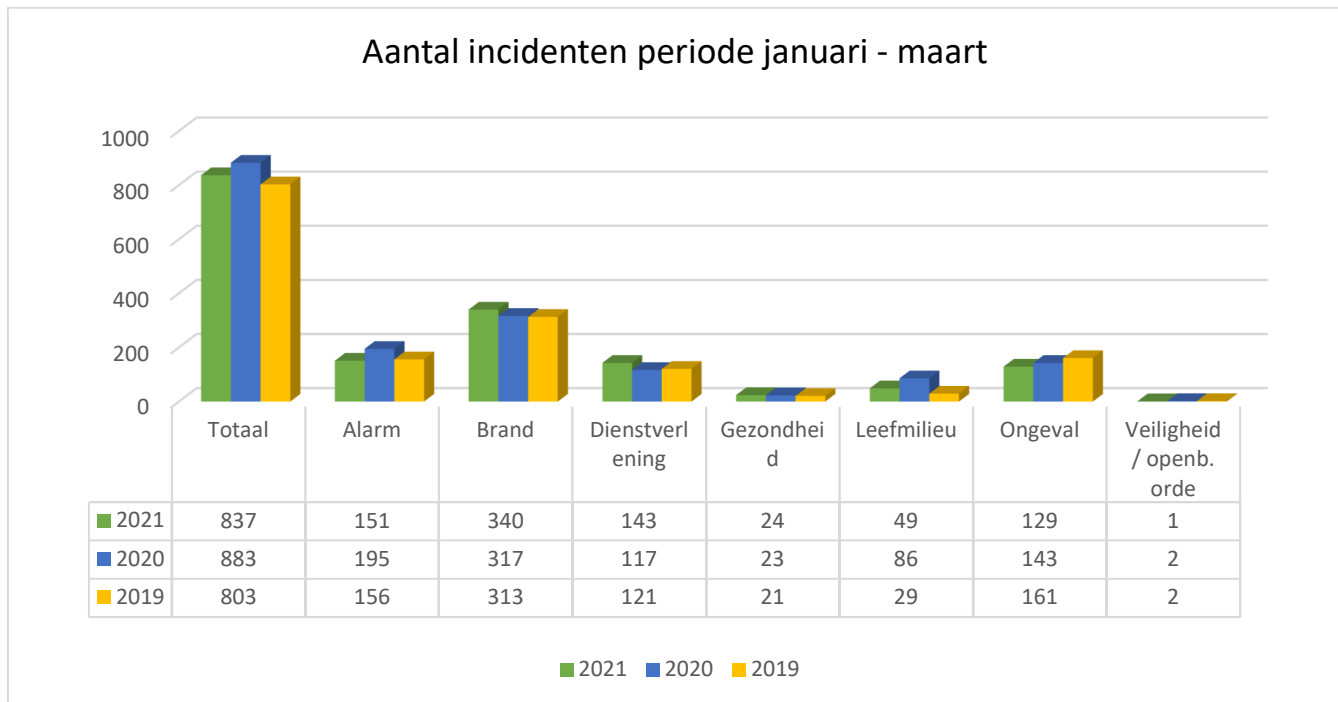
In aanvulling op de hiervoor genoemde onderwerpen liggen we ten aanzien van de gestelde resultaten voor 2021 grotendeels op koers. Er zijn een aantal uitzonderingen:

- De implementatie van het besluit over taakdifferentiatie wordt opgeschort. Zie de toelichting hierboven.
- De verbetering van datakwaliteit en concretisering van het informatiebeleidsplan is in afwachting van het Veiligheidsregio Fryslân-brede informatiebeleidsplan. De beoogde oplevering hiervan is begin 2022. Van daaruit kijken we verder naar (gezamenlijke) resultaten en prioriteiten.

- De strategische personeelsplanning vrijwilligers is afhankelijk van het project kernregistratie personeel. Dit wordt in 2022 opgeleverd. Daarmee schuiven de resultaten door naar volgend jaar.

• Repressieve cijfers

Het aantal incidenten van januari tot en met maart dit jaar, waarvoor een Friese brandweereenheid is gealarmeerd, bedraagt in totaal 837. Ten opzichte van voorgaande jaren is dit geen afwijking. De classificaties brand en dienstverlening tonen een lichte stijging in vergelijking met 2019 en 2020. De oorzaak daarvan is niet bekend.

Bron: kerncijfers incidenten IFV

5. Programma Organisatie

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Toekomstbestendige Bedrijfsvoering

2021 is het eerste volledige jaar waar middelen beschikbaar zijn in het kader van Toekomstbestendige Bedrijfsvoering. Deze middelen zetten we in om de kwaliteit van de ondersteunende diensten en vooral het informatiemanagement op orde te brengen.

Naast de structurele middelen van € 1,2 miljoen zijn er incidentele middelen beschikbaar. Ook is er een bedrag overgeheveld van vorig jaar. Al met al hebben we dit jaar bijna € 2,3 miljoen te besteden. Een substantieel bedrag waarmee we hopelijk grote en noodzakelijke stappen kunnen zetten om de bedrijfsvoering te verbeteren.

Vanwege dit grote belang doen we er alles aan om de middelen snel en effectief in te zetten. Ondanks de coronacrisis verwachten we dat we een groot deel van de beschikbare middelen kunnen omzetten in kennis, nieuwe systemen of extra formatie. Met als doel: de basis op orde krijgen. Voorlopig gaan we ervan uit dat we alle middelen aan het einde van het jaar grotendeels besteed hebben. Bij de volgende bestuursrapportage kunnen we hiervan een betere indicatie geven.

Begroting 3.0

2022 is het laatste jaar van de beleidsplannen die opgesteld zijn. Dat houdt in dat er voor 2023 een nieuw beleidsplan opgesteld moet worden. We werken nu met drie beleidsplannen: Veiligheid, Gezondheid en Organisatie. Het is de vraag of deze opzet nog steeds voldoet aan de wensen van het bestuur.

Daarom gaan we dit jaar een traject 'Begroting 3.0' starten. We onderzoeken hoe wij het bestuur in de toekomst het beste kunnen informeren en welke inrichting van de begroting daarbij past. De auditcommissie speelt hierin een belangrijke rol. De uitkomsten vormen de basis voor de opzet van de beleidsplannen en passen we daarna toe in de toekomstige kaderbrieven, begrotingen en jaarverslagen.

Stand van zaken overige resultaten

Digitale dienstverlening

In de begroting hebben we vermeld dat opleveren van de eerste resultaten mogelijk is wanneer het Informatiemanagement-plan (IM-plan) concreet is. Dit proces heeft door de coronacrisis wat vertraging opgelopen. Zo stonden de eerste beleidsvoorstellen niet in de kaderbrief 2022, maar in de begroting 2022. De oorspronkelijke planning ging ervan uit dat de complete inventarisatie van projecten en verbetervoorstellen in de kaderbrief 2023 opgenomen zou worden. We verwachten nu dat in de kaderbrief de eerste voorstellen staan en dat de totale inventarisatie bekend is als we de begroting van 2023 opstellen.

Duurzaamheid

Door de coronacrisis is er het afgelopen jaar minder aandacht geweest voor de duurzame ambities van de veiligheidsregio. Toen er weer wat ruimte ontstond, is het thema opgepakt. In december heeft het dagelijks bestuur de ambities vastgesteld die Veiligheidsregio Fryslân wil bereiken om haar bijdrage te leveren aan de Sustainable Development Goals. Deze ambities bestaan uit: mobiliteit, energie en anders organiseren.

Uitstekend werkgeverschap

Wij hebben de ambitie om een Great Place to Work te zijn. In 2019 kregen we dit certificaat al, een jaar eerder dan gehoopt. In 2020 hebben we vervolgens geen uitvoering gegeven aan de certificering. Omdat de prioriteit binnen de organisatie volledig lag op de centrale rol in de coronacrisis. Voor 2021 pakken we de draad weer op en gaan we opnieuw voor een beoordeling als Great Place to Work.

Tevredenheid bestuur

In de periode van november 2020 tot februari 2021 hielden we een bestuurderstevredenheidsonderzoek. De uitkomsten hiervan waren positief. Bestuurders stemden positief over zaken als de bestuurlijke inrichting, de wijze van overleggen, de behandeling van de onderwerpen en de voorbereiding van de onderwerpen. Uiteraard zijn er ook een aantal verbeterverzoeken, zoals meer voorbereidingstijd voor de ambtelijke ondersteuning van gemeentes en meer digitaal vergaderen.

Een bestuurlijke begeleidingscommissie gaat nu de aanbevelingen bespreken en daar mogelijk acties aan koppelen. Zij doen op 8 juli een voorstel aan het Algemeen Bestuur.

Betaaltermijn

Veiligheidsregio Fryslân streeft er al jaren naar om facturen snel te betalen. In de beginjaren van de organisatie was de betaaltermijn lang. Omdat wij veel gebruik maken van kleine, lokale ondernemers en zij ons aanspraken op het te lang uitblijven van betaling van hun facturen, is de ambitie uitgesproken om de betaaltermijn te verbeteren. Dit is de afgelopen jaren goed gelukt.

Ook in de begroting 2021 stond een ambitie. Namelijk om, net als voorgaande jaren, 95% van de facturen binnen 14 dagen te betalen. In de eerste vier maanden zijn 89% van de facturen binnen deze termijn betaald. Dit is een flinke verbetering ten opzichte van vorig jaar. Toen betaalden wij in de eerste vier maanden 77% van de facturen binnen 14 dagen. Ook is de gemiddelde betaaltermijn fors gedaald van gemiddeld 11 dagen in 2020 naar 8 dagen in 2021.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Begroting 2022, eerste begrotingswijziging 2021 en jaarrekening 2020
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van het Algemeen Bestuur
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Gebben
Auteur	Dhr. Knoll
Bijlagen	1. Jaarrekening 2020, inclusief verslag van bevindingen accountant en controleverklaring 2. Eerste begrotingswijziging 2021 3. Begroting 2022 4. Overzicht zienswijzen 5. Reactienota
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Secretarissen en afdeling financiën
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. De begroting 2022, eerste begrotingswijziging 2021 en jaarrekening 2020 ongewijzigd vast te stellen

Inleiding

Na behandeling van de concept documenten in de Agendacommissies, Bestuurscommissies en de Audit Commissie heeft het Dagelijks Bestuur de begroting 2022, eerste begrotingswijziging 2021 en jaarrekening 2020 aangeboden aan de colleges van b&w en de gemeenteraden van de Friese Gemeenten.

De gemeenten zijn gevraagd hierop hun zienswijze te geven. Veiligheidsregio Fryslân is van en voor de gemeenten: het is daarom belangrijk dat de inhoudelijke en financiële doelen aansluiten bij die van de gemeenten. In de bijlage vindt u het overzicht van de ingediende zienswijzen tot nu toe.

Vijftien van de achttien gemeenten dienen geen zienswijze in (waarvan Ooststellingwerf nog in concept). Wel geven vier gemeenten een algemene opmerking. Van een gemeente komt het verzoek om in een volgende aanbestedingsbrief ook een uitvoerige toelichting te geven op de jaren volgend op het begrotingjaar. Bij de volgende cyclus zullen wij hier gehoor aan geven. Twee gemeenten geven aan zorg te hebben over de verdere uitzettingen van de begroting, in relatie tot de financiële situatie van de gemeenten. Zij roepen ons op om kritisch te blijven op verdere stijgingen en te blijven nadenken over wijzen om uitgaven te beperken. Daarnaast vraagt een gemeente aandacht voor de doorgeschoven middelen voor jeugdgezondheidszorg. Zij verzoeken ons de inzet te richten op hetgeen wat echt nodig is om de kwaliteit van de uitvoering snel weer op het juiste niveau te hebben. In 2021 leveren we extra inspanningen, zodat we weer alle kinderen in beeld hebben. We blijven de aangepaste werkwijze monitoren en evalueren, waarbij we ook de innovaties die door corona versneld zijn ontwikkeld, meenemen voor de verdere ontwikkeling van de JGZ op langere termijn. De keuze van het bestuur om middelen van 2020 door te schuiven naar 2021 om inhaalwerkzaamheden te kunnen verrichten, helpt ons daarbij. Te allen tijde staat daarbij de kwaliteit voorop.

Drie gemeenten dienen een zienswijze in ten aanzien van de begroting 2022. Twee gemeenten willen dat de bijdrage aan de Veiligheidsregio in de begroting 2022-2025 niet wordt geïndexeerd. Een gemeente verzoekt om het saldo boven de minimale omvang van de egaliseringsreserve, verminderd met de benodigde middelen voor de tweede fase van toekomstbestendige bedrijfsvoering, in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2022.

Wij zijn ons bewust van de financiële posities bij de gemeenten en in dit kader zijn de reacties dan ook goed te begrijpen. Veiligheidsregio Fryslân is daarom kritisch op kostenontwikkelingen en waar mogelijk worden uitzettingen zelf opgelost. Het indexeren van de begroting voor de jaren 2022-2025 is bedoeld om de verwachte effecten van de Cao-onderhandelingen te dekken, alsook de stijgende werkgeverslasten en de ontwikkeling van de consumentenprijzen. Het verzoek om de begroting voor de jaren 2022-2025 niet te indexeren heeft dan ook een zeer grote financiële impact en is daarmee direct van invloed op het takenpakket van de organisatie.

Naar onze mening bieden de voorliggende stukken een goed perspectief voor de gemeenten: de gemeentelijke bijdrage kan voor de komende jaren op hetzelfde niveau blijven als eerder aangekondigd in de kaderbrief 2022-2025. Ook wordt de egaliseringsreserve aangevuld zodat de omvang weer binnen de gestelde bandbreedte zit. Bovendien kan met ingang van 2023 de bekostiging van de eerder afgesproken noodzakelijke investering in toekomstbestendige bedrijfsvoering (in totaal € 1,2 miljoen structureel) plaatsvinden zonder verhoging van de gemeentelijke bijdragen. De egaliseringsreserve is bedoeld om toekomstige schommelingen op te vangen. Als de toekomstige resultaten daar aanleiding toe geven zullen wij met u het gesprek aangaan en de mogelijkheden verkennen om de gemeentelijke bijdrage naar beneden bij te stellen.

Bovenstaande in acht nemende adviseert het dagelijks bestuur u om alle documenten zonder wijziging vast te stellen.

Beoogd effect

Bestuurlijk goedkeuring over de te behalen resultaten voor 2022, de aangepaste middelen voor 2021 en de verantwoording over 2020.

Argumenten

1.1 De meeste gemeenten stemmen in met de stukken zoals ze voorliggen

Van de achttien gemeenten kiest een ruime meerderheid ervoor om geen zienswijze in te dienen voor alle stukken. Dit wil zeggen dat zij het bestuur mee willen geven om de stukken zoals ze aan de gemeenten zijn voorgelegd ongewijzigd vast te stellen.

1.2 Dit maakt het mogelijk om de beschreven resultaten voor een veilig en gezond Fryslân de komende jaren te realiseren

De begroting beschrijft welke resultaten de organisatie het komende jaar wil realiseren. Door de stukken ongewijzigd vast te stellen kan Veiligheidsregio Fryslân de lijn voortzetten van de afgelopen jaren en zich maximaal inzetten voor een veilig en gezond Fryslân.

1.3 Met vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2021 en de begroting 2022 zal de gemeentelijke bijdrage niet worden verhoogd.

Door het vaststellen van de eerste begrotingswijziging 2021 stemt het bestuur in met het toevoegen van € 0,73 miljoen aan de egaliseringsreserve. Bij het vaststellen van de begroting 2022 wordt ook een toevoeging aan de egaliseringsreserve gedaan voor een bedrag van € 0,39 miljoen.

De gemeentelijke bijdrage kan daardoor op hetzelfde niveau blijven, ook voor de volgende jaren zoals aangekondigd in de kaderbrief 2022-2025.

1.4 Met vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2021 en de begroting 2022 wordt de egaliseringsreserve aangevuld zodat de omvang weer binnen de gestelde bandbreedte zit

Door het vaststellen van de eerste begrotingswijziging 2021 stemt het bestuur in met het toevoegen van € 0,73 miljoen aan de egalisatiereserve. Bij het vaststellen van de begroting 2022 wordt ook een toevoeging aan de egalisatiereserve gedaan voor een bedrag van € 0,39 miljoen. Per 01-01-2022 heeft de reserve daarmee een omvang van € 2,1 miljoen (%), wat oploopt tot € 2,49 (%) per 31.12.2022.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Ondanks dat maar drie van de achttien gemeenten een zienswijze hebben ingediend, leggen wij deze zienswijzen niet naast ons neer leggen maar kijken we wat we ervan kunnen overnemen

Wij vinden het belangrijk om voor iedere zienswijze en opmerking te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om gemeenten hierin tegemoet te komen. Zoals u in de inleiding hebt kunnen lezen, spant Veiligheidsregio Fryslân zich maximaal in om kostenstijgingen te voorkomen. Met het voorstel in de voorliggende stukken komen wij ook tegemoet aan eerder ingediende zienswijzen om de egalisatiereserve weer op peil te brengen.

Financiële consequenties

Over het jaar 2020 presenteren wij een resultaat van € 3,79 miljoen. Dit is te verklaren doordat veel regulier werk is blijven liggen vanwege de inzet voor de coronacrisis. Het voorstel is om dit resultaat te reserveren voor met name het inhalen van werk (€ 2, 31 miljoen) en voor de toekomstige kosten van het verplichte zogenaamde 2^e loopbaanbeleid bij de brandweer (€ 0,54 miljoen). Voorstel is om het restant van € 0,94 miljoen toe te voegen aan de egalisatiereserve.

De aanpassingen van de begroting 2021 leidt tot een voordeel van € 0,73 miljoen. Dit betreft het saldo van de uitzettingen voor de beleidsvoorstellen IM, een hogere Bdur, de vrijval van kapitaallasten en lagere rentelasten. Wij stellen voor om dit voordeel toe te voegen aan de egalisatiereserve.

De begroting 2022 leidt tot een resultaat van € 0,39 miljoen. Dit betreft het saldo van de uitzettingen voor de beleidsvoorstellen IM en lagere rentelasten. Wij stellen voor om dit voordeel toe te voegen aan de egalisatiereserve.

Vervolgaanpak/uitvoering

Na besluitvorming in het algemeen bestuur zijn de begroting voor 2022, de begrotingswijziging voor 2021 en de jaarstukken 2020 definitief en worden deze administratief verwerkt.

Communicatie

De gemeenten worden geïnformeerd over alle ingediende zienswijzen en algemene opmerkingen, inclusief de reactie van de veiligheidsregio hierop en het uiteindelijke besluit. De reactienota is als bijlage toegevoegd.

Besluit:

- ☐ niet vastgesteld
- ☐ ongewijzigd vastgesteld
- ☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**

Jaarverslag en Jaarrekening 2020

Veiligheidsregio Fryslân

Voorwoord

In het jaarverslag kijken we terug op de inspanningen die Veiligheidsregio Fryslân het afgelopen jaar heeft verricht om zijn bijdrage te leveren aan een veilig en gezond Fryslân. Een bijdrage die nog nooit zo zichtbaar is geweest als in 2020. Een jaar waarin we te maken kregen met de grootste crisis in ons bestaan: de uitbraak van het coronavirus.

De afgelopen decennia hebben we zulke grote stappen gezet op het gebied van publieke gezondheid dat we het bijna voor lief nemen dat we gezond kunnen opgroeien. Als Veiligheidsregio Fryslân, en vooral GGD Fryslân, zetten wij ons veelal achter de schermen in om dit hoge gezondheidsniveau op peil te houden of zelfs te verbeteren. Publieke gezondheid is zo zelden onderwerp van gesprek, waardoor we onze aandacht kunnen richten op andere zaken die we belangrijk vinden. De coronacrisis heeft goed zichtbaar gemaakt hoezeer wij steunen op het veelal onzichtbare fundament van publieke gezondheid in ons normale leven.

Van dat normale leven is in 2020 amper sprake geweest. Dat geldt voor iedere inwoner van Fryslân, voor ieder bedrijf en zeker ook voor onze organisatie. Voordat bekend werd dat de eerste Friese persoon besmet was met het coronavirus, troffen wij al voorbereidingen op een uitbraak. Toen in maart het hele land tot stilstand kwam, gingen wij juist versnellen om de gevolgen voor de inwoners van Fryslân zoveel mogelijk te beperken. Op een korte adempauze in de zomer na hebben we het gehele jaar in de hoogste versnelling ons werk gedaan.

Zo hebben we bijna 300 dagen een GRIP-structuur, een GROP-structuur en een interne continuïteitsstructuur gefaciliteerd en bemenst. Er zijn in hoog tempo zes testlocaties ingericht. En na iedere positieve besmetting voerden we bron- en contactonderzoek uit om de infectieketen zo snel mogelijk in de kiem te smoren.

U zult begrijpen dat we een dergelijke crisis niet met de bestaande formatie het hoofd kunnen bieden. Een veelzeggend getal is dat er gedurende het jaar ruim 400 nieuwe medewerkers zijn geworven om hun bijdrage te leveren aan het tegengaan van de coronacrisis. Een groot deel van deze nieuwe medewerkers wordt ingezet voor bron- en contactonderzoek en testen. Daarnaast zijn ook extra mensen tijdelijk aangetrokken bij Bedrijfsvoering. Enerzijds om aan nieuwe medewerkers ondersteuning te kunnen bieden, anderzijds voor het faciliteren van de test- en vaccinatieplaatsen en voor communicatie. De uitbreiding bij Crisisbeheersing is voor een groot deel ingevuld door extra inzet van crisisfunctionarissen uit de Friese gemeenten.

Dit was hard nodig, omdat we ondertussen ook nog onze reguliere taken hadden uit te voeren. Immers, branden trekken zich niets aan van een coronavirus, en dan is het wel prettig dat de Brandweer voorrijdt. En ook bij een kettingbotsing in de mist, grote droogte, storm Ciara die over het land trekt, een uitbraak van vogelgriep of een protestactie van boeren wordt van ons verwacht dat wij acteren.

Ook het verder toekomstbestendig maken van de ondersteunende diensten ging door. Nadat uit onderzoeken van Berenschot bleek dat de kwaliteit van de ondersteunende diensten onder druk stond, heeft het algemeen bestuur in 2020 ingestemd met een structurele kwaliteitsinjectie van € 2,5 miljoen, waarvan € 1,3 miljoen direct. De nog in te vullen € 1,2 miljoen volgen na de uitwerking van de noodzakelijke beleidsvoorstellen om informatie-management op orde te krijgen. Deze investering is in 2020 gedekt uit de egaliseringsreserve. Een gevolg van dit besluit was dat de egaliseringsreserve ruim onder de afgesproken bandbreedte van minimaal 2% van het begrotingstotaal dook. Een stevig besluit, maar eentje die nodig was om rust in de gemeentelijke begroting te houden en toch in 2020 een start te kunnen maken met de eerste kwaliteitsverbeteringen.

Terugkijkend op 2020 kunnen we niet anders dan concluderen dat het afgelopen jaar extreem is geweest. De coronacrisis heeft veel gevraagd van onze weerbaarheid, flexibiliteit, daadkracht en ons uithoudingsvermogen. En het zorgde ervoor dat zichtbaar is geworden hoe betrokken, betrouwbaar en professioneel het personeel van Veiligheidsregio Fryslân is, iets waar wij als dagelijks bestuur dankbaar voor zijn en trots op zijn.

Nu is de coronacrisis nog niet bezworen. Ook het komend jaar mogen de inwoners van Fryslân weer rekenen op onze inzet om ervoor te zorgen dat we snel weer naar een enigszins normaal leven toe kunnen. Niet alleen, zodat wij weer vooral achter de schermen ons werk doen, maar bovenal dat de inwoners van Fryslân kunnen leven in een veilig en gezond Fryslân.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

Leeswijzer

De jaarstukken 2020 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen. De programma-verantwoording vormt het hart van de jaarstukken. Hier wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Conform de opzet van de begroting 2020 worden de vier programma's gepresenteerd aan de hand van de vragen

- Wat hebben we gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de jaarstukken. Risicobeheersing en resultaatafspraken zijn belangrijke uitgangspunten. Daarnaast is een paragraaf opgenomen aangaande de financiële gevolgen van de coronacrisis.

Een apart deel is de jaarrekening. In dit onderdeel bevinden zich de balans, inclusief toelichting, de programmarekening met toelichting en de voorgestelde resultaatbestemming.

Bij de overige gegevens staan onder andere de controleverklaring van de accountant en de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA).

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Leeswijzer	4
Deel I Jaarverslag 2020.....	6
1. Inleiding en resultaat 2020	7
2. Programmaverantwoording Gezondheid	10
2.1. Algemeen	10
2.2. Pijler 1 - Monitoring, signalering en advies	12
2.3. Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	14
2.4. Pijler 3 - Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	16
2.5. Pijler 4 - Toezicht houden	19
2.6. Wat heeft het gekost?	20
2.7. Feiten en cijfers Programma Gezondheid	21
3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing	23
3.1. Uitvoering 2020	23
3.2. Wat heeft het gekost?	26
3.3. Feiten en cijfers Programma Crisisbeheersing	27
4. Programmaverantwoording Brandweer	29
4.1. Beleidsplan Brandweer 2019-2022	29
4.2. Verantwoording op belangrijkste ontwikkelingen	30
4.2.1. Speerpunten	30
4.2.2. Overige ontwikkelingen	31
4.2.3. Repressieve cijfers	34
4.3. Wat heeft het gekost?	35
4.4. Feiten en cijfers Programma Brandweer	36
5. Programmaverantwoording Organisatie	37
5.1. Algemeen	37
5.2. Behaalde resultaten	38
5.3. Wat heeft het gekost?	39
5.4. Feiten en cijfers Programma Organisatie.....	40
6. Paragrafen	41
6.1. Financiering	41
6.2. Weerstandvermogen en risicobeheersing	42
6.3. Onderhoud kapitaalgoederen	46
6.4. Bedrijfsvoering	47
6.5. Verbonden partijen	47
6.6. Covid-19	47
Deel II Jaarrekening 2020.....	49
7. Jaarrekening	50
7.1. Balans per 31 december 2020	50
7.2. Programmarekening 2020 - deel 1	51
Programmarekening 2020 - deel 2	52
7.3. Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	54
7.4. Toelichting op de balans	57
7.5. Toelichting op de programmarekening	63
7.6. WNT- verantwoording	70
Deel III Overig	72
8. Overige gegevens	73
8.1. Overzicht begrotingsoverschrijdingen in het kader van rechtmatigheid	73
8.2. Controleverklaring	74
8.3. Voorgestelde resultaatbestemming	79
8.4. Vaststelling	79
8.5. Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen	80
8.6. Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	81
8.7. Investeringskredieten 2020	82
8.8. Samenstelling bestuur en commissies	83
8.9. Analyse van taken	84

Deel I Jaarverslag 2020

Veiligheidsregio Fryslân

1. Inleiding en resultaat 2020

Inhoudelijke impact coronacrisis

Het zal u niet verbazen dat de uitbraak van het coronavirus een grote stempel drukt op dit jaarverslag. Juist onze organisatie staat midden in de storm. De coronacrisis heeft daardoor op alle programma's een directe invloed gehad. Voor het programma Gezondheid spreekt dit voor zich. Vooral tijdens de eerste golf van besmettingen was alle inzet gericht op het bestrijden van het coronavirus. Wat begon bij de medewerkers van infectieziektebestrijding breidde zich al snel uit naar de inzet van epidemiologie, beleidsadvies en medische milieukunde. Om daarna aan alle medewerkers, uiteenlopend van reizigersvaccinatie tot jeugdgezondheidszorg, te vragen bij te springen bij het testen van mensen en het daaruit voortvloeiende bron- en contactonderzoek.

Toen duidelijk werd dat het coronavirus nog niet verslagen was, is vervolgens een organisatorische splitsing aangebracht. De activiteiten die aan corona gerelateerd zijn, zijn in een aparte afdeling ondergebracht, waardoor er weer ruimte kwam om naast de activiteiten tegen het coronavirus ook weer de reguliere taken op te pakken. In het programma Gezondheid leest u welk effect dit heeft gehad op de in de begroting gestelde doelen.

Ondertussen draaide de crisorganisatie op volle toeren. Sinds dat op 11 maart naar GRIP-4 werd opgeschaald, stond de gehele afdeling in het teken van het inrichten en faciliteren van de crisstructuur. Een kleine pleister op de wonde was dat door de hoge druk en urgentie een aantal ontwikkelingen versneld uitgevoerd zijn, omdat deze van belang waren bij het coördineren van de bestrijding van de coronacrisis. Tegelijkertijd heeft de continue staat van paraatheid ertoe geleid dat veel andere resultaten van tafel zijn gevallen, en tot nader order zijn uitgesteld. In het programma Crisisbeheersing leest u zowel de behaalde (soms onvoorziene) resultaten als de resultaten die niet gehaald konden worden.

Ook Brandweer Fryslân is betrokken bij de bestrijding van het coronavirus. Bijvoorbeeld vanwege hun crisfunctie of door hun diensten aan te bieden bij het testen of het bron- en contactonderzoek. Daarnaast werd Brandweer vooral getroffen door de beperkingen van het Rijk. Ploegen konden niet bijeenkomen, waardoor het vanaf april niet mogelijk was op te leiden en te oefenen. In de zomer herstelde dit, om in de 'tweede en derde golf' dit toch weer terug te moeten schroeven. Ook kon vanuit het kader risico-beheersing veel minder uitvoering worden gegeven aan controle op brandveilig gebruik op locatie. Welke impact de coronacrisis nog meer heeft, leest u in het programma Brandweer.

De coronacrisis had ook impact op de ondersteunende diensten. Zo zijn er 6 (waarvan 1 zogenaamde large) testlocaties ingericht. Projecten die normaliter maanden tijd kosten, werden nu in weken en soms in dagen gerealiseerd. Het aantal vragen van pers, inwoners en partners nam enorm toe. Sinds 1 april heeft team communicatie alleen al bijna 100 interviews voorbereid en begeleid, bijna 300 persvragen afgehandeld en zagen ze een verdubbeling van het aantal social media berichten die om beantwoording vroegen. Ook de komst van bijna 400 nieuwe medewerkers vraagt veel van de ondersteuning: sollicitatieprocedures begeleiden, de personeelsadministratie bijhouden, faciliteren van ICT-apparaten en het beschikbaar stellen van werkplekken. Tel daar nog eens bij op dat er bijna 350 thuiswerk-plekken zijn gefaciliteerd, en u begrijpt dat ook dit invloed heeft op in de begroting gemaakte afspraken. In het programma Organisatie leest u de precieze gevolgen op de geplande resultaten.

Financiële impact coronacrisis

Als Veiligheidsregio Fryslân hebben we een coördinerende rol geïnitieerd om op landelijk niveau afspraken met het Rijk te maken over de vergoeding van de coronagerelateerde kosten. De afspraken betreffen niet alleen de kosten die direct met de bestrijding van het virus te maken hebben, maar ook indirecte kosten zoals het inhalen van werkachterstanden en minder ontvangen inkomsten.

Veiligheidsregio Fryslân heeft over 2020 een positief resultaat gerealiseerd van € 3.791.000. Een belangrijke veroorzaker van dit positieve saldo is de coronacrisis die ervoor zorgt dat een aantal onderwerpen dit jaar niet of in mindere mate uitgevoerd gaan worden. Onderwerpen die, zodra de organisatie in rustiger vaarwater is gekomen, weer opgepakt gaan worden. Vandaar dat het voorstel is deze middelen te reserveren, zodat de middelen specifiek voor deze onderwerpen bestemd blijven.

Vermeldenswaardig is dat in het begin van 2020 de begroting is aangepast naar aanleiding van de kaderbrief 2021. Dit betrof met name een uitzetting voor toekomst bestendige bedrijfsvoering en de nieuw cao. De uitgave is gedekt door € 1.260.000 te onttrekken aan eigen reserves en een incidentele eigen bijdrage van € 554.000 aan voordeel op kapitaallasten.

Per programma is dit zowel financieel als procentueel ten opzichte van de begroting als volgt (x € 1.000):

	Resultaat	%-begroting
Operationele resultaat per programma		
Gezondheid	502.000	0,63%
Crisisbeheersing	259.000	0,33%
Brandweer	2.357.000	2,97%
Organisatie	673.000	0,85%
Subtotaal operationele resultaat	3.791.000	4,77%
Bijzondere incidentele baten en lasten		
Geen		
Subtotaal bijzondere incidentele baten en lasten	-	-
Totaalresultaat 2020 voor bestemming	3.791.000	4,77%

	Resultaat voor bestemming	Voorstel tot bestemming	Resultaat na bestemming	%-begroting
Gezondheid	502.000	470.000	32.000	0,04%
Crisisbeheersing	259.000	100.000	159.000	0,20%
Brandweer	2.357.000	1.645.000	712.000	0,90%
Organisatie	673.000	637.000	36.000	0,05%
Toevoeging egaliseringsreserve	-	939.000	-939.000	1,18%
Totaalresultaat 2020	3.791.000	3.791.000	-	

De afwijkingen van de operationele resultaten per programma zijn toegelicht in de desbetreffende programmaparagrafen. Hieronder worden de voorstellen tot bestemming toegelicht. Deze komen eveneens terug in de toelichting per programma voor het deel wat betrekking heeft op het betreffende programma.

- **Gezondheid**

Inschatting van het in te halen werk voor zowel JGZ als TBC, met name voor inhaalvaccinaties. Daarnaast wordt een bedrag doorgeschoven voor het risico van wijziging financiering PGA.

- **Brandweer**

Inschatting van het in te halen werk op vakbekwaamheid, projecten en voor de omgevingswet. Daarnaast wordt een bestemmingsreserve gevormd voor de verwachte kosten van het tweede loopbaanbeleid.

- **Crisisbeheersing**

In te halen uitgaven in 2021 betreffende de waterportefeuille en een update van het crisisplan.

- **Organisatie**

Nog niet bestede incidentele middelen voor de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) ad. € 100.000, nog niet bestede middelen in het kader van toekomstbestendige bedrijfsvoering ad. € 407.000 en lagere besteding op de incidentele middelen voor het informatiebeleidsplan van € 130.000. Omdat de inspanningen op deze onderdelen nog zullen worden ingehaald is het voorstel om de middelen daarvoor te reserveren.

Het verloop in de balans is op hoofdlijnen als volgt (x € 1.000):

	31-12-2020	31-12-2019		31-12-2020	31-12-2019
Materiële vaste activa	67.852	67.626	Eigen vermogen	6.076	3.615
Vorderingen	6.970	2.357	Voorzieningen	8.999	9.811
Liquide middelen	469	298	Langlopende schulden	46.686	51.260
Overlopende activa	2.786	3.052	Kortlopende schulden	13.785	6.968
			Overlopende passiva	2.531	1.679
	78.077	73.333		78.077	73.333

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar paragraaf 7.4.

2. Programmaverantwoording Gezondheid

2.1. Algemeen

In 2020 werd onze voorzitter, de heer Hans Broekhuizen, benoemd tot burgemeester van de gemeente Twenterand. Daarmee verliet hij de Agenda- en Bestuurscommissie Gezondheid. De heer Jelle Zoetendal nam vervolgens de voorzittersrol over. Mevrouw Luciënne Boelsma is namens de Bestuurscommissie Gezondheid afgevaardigd als lid van de Auditcommissie. De heer Herwil van Gelder heeft de Agendacommissie Gezondheid en de Bestuurscommissie Gezondheid in de loop van het jaar verlaten. Beide rollen zijn ingevuld door zijn opvolger: de heer Bert Wassink.

Zowel de Agendacommissie als Bestuurscommissie Gezondheid zijn in 2020 viermaal bijeen geweest. Naast de reguliere onderwerpen hebben de commissies met name aandacht besteed aan de Friese Preventie Aanpak, het innovatieprogramma JGZ 3.0 en de bestrijding van het coronavirus.

Het jaar 2020 stond nagenoeg volledig in het teken van de bestrijding van het coronavirus. De GGD stond voor een dubbele operatie: de opschaling voor de bestrijding van het virus en het herschikken en aanpassen van de overige vitale processen. Door meer digitale oplossingen in te zetten hebben we de vitale dienstverlening zo veel mogelijk kunnen laten doorgaan.

In overeenstemming met de vastgestelde begroting 2020 is de verantwoording ingedeeld volgens de bekende vier pijlers:

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

Een overzicht van deze taken en hun wettelijke grondslag is opgenomen als bijlage.

2.2. Pijler 1 - Monitoring, signalering en advies

Indicatoren

In 2018 zijn door de bestuurscommissie Gezondheid, met het meerjarenbeleidsplan, nieuwe indicatoren vastgesteld.

De Indicatoren voor deze pijler:

Percentage jongeren dat ooit heeft gerookt/dagelijks rookt:

Het percentage laat de verhouding zien tussen het aantal jongeren dat ooit heeft gerookt en het totale aantal jongeren. Dit percentage daalt nog steeds en is mede te verklaren door de veranderde wetgeving en de bijbehorende sociale norm.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat ooit heeft gerookt	14%	17%

Percentage jongeren dat ooit alcohol heeft gedronken

Evenals de voorgaande indicator opgenomen op basis van de keuze in het beleidsplan GGD Fryslân. Deze indicator geeft de verhouding tussen het aantal kinderen ooit alcohol heeft gedronken ten opzichte van het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat ooit alcohol heeft gedronken	41%	42%

Percentage jongeren dat recent binge heeft gedronken

Evenals de voorgaande indicator opgenomen op basis van de keuze in het beleidsplan GGD Fryslân. Deze indicator geeft de verhouding tussen het aantal kinderen dat recent binge heeft gedronken ten opzichte van het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat recent binge heeft gedronken	26%	27%

Percentage jongeren dat ooit/recent cannabis heeft gebruikt

Het percentage geeft de verhouding tussen het aantal jongeren dat ooit/recent cannabis heeft gebruikt en het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat ooit cannabis heeft gebruikt	13%	13%
Percentage jongeren dat recent cannabis heeft gebruikt	5%	5%

Percentage jongeren dat ooit/recent harddrugs heeft gebruikt

Het percentage geeft de verhouding tussen het aantal jongeren dat ooit/recent harddrugs heeft gebruikt en het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat ooit harddrugs heeft gebruikt	7%	4%
Percentage jongeren dat recent harddrugs heeft gebruikt	3%	1%

Bovenstaande cijfers worden verkregen via epidemiologisch onderzoek, in dit geval de gezondheidsmonitor jeugd 12-18 jaar. In 2021 zullen weer nieuwe gegevens beschikbaar zijn. Deze komen uit het uitgevoerde monitoronderzoek onder volwassenen en ouderen. Voor de bestrijding van het coronavirus en aanpassingen in de Jeugdgezondheidszorg was ook extra inzet van epidemiologie noodzakelijk. Een gedetailleerde uitwerking van gegevens op lokaal niveau was daardoor niet altijd mogelijk.

Academische Werkplaats Publieke Gezondheid

Kennis breder delen, is één van de uitdagingen van de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG). In 2020 zijn negen onderzoeken met hulp van hogescholen en universiteit afgerond, acht onderzoeken zijn nog in uitvoering. Daarnaast zijn er (online) kennisbijeenkomsten. Met als doel: verbinding leggen tussen de kennis uit de praktijk en de wetenschap.

Gezondheidsbevordering en beleid

In de eerste helft van 2020 zijn activiteiten op het terrein van beleid en gezondheidsbevordering licht vertraagd. Op het moment dat netwerksamenwerking was ingesteld op digitale werkwijzen, hebben activiteiten over het algemeen goed doorgang kunnen vinden.

Een visie voor de Friese Preventie aanpak is vastgesteld en extra financiën zijn gezocht. Dankzij het programma Rookvrije Generatie is het merendeel van de schoolpleinen rookvrij, de campagnes Stoptober en Smoke Free Challenge konden op veel deelnemers rekenen. Ook de ondersteuning voor gezond gewicht met JOGG en de werkwijze kind naar gezond gewicht werden voortgezet.

Hoewel groepsactiviteiten geen doorgang konden vinden waren scholen wel degelijke actief bezig met gezondheid 54 scholen het vignet gezonde school aan en zijn er inmiddels 111 scholen in Friesland hiermee actief.

Medische Milieukunde

Voor medische milieukundige vraagstukken wordt nauw samengewerkt met andere Noordelijke GGD'en. We worden goed gevonden door gemeenten voor zowel kleine als grotere vragen. Het team MMK werkt aan het uitbreiden van de bezetting.

2.3. Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Infectieziektebestrijding

Hoewel het jaar voor de afdeling IZB gedomineerd werd door Covid-19 zijn ook nog 127 meldingsplichtige ziekten en 44 meldingen in het kader van artikel 26 afgehandeld. Daarnaast zijn 129 niet-meldingsplichtige ziekten, zoals het afhandelen van prikaccidenten en risicobeoordelingen bij mogelijke rabiësblootstelling, verwerkt. Aan het eind van het jaar zijn we bij drie uitbraken van de vogelgriep betrokken geweest.

Tuberculosebestrijding

Door de lockdown maatregelen zijn er achterstanden ontstaan met betrekking tot de BCG-vaccinatie tegen tuberculose. Deze zijn deels ingelopen, maar voor 2021 ligt er nog de taak om een deel in te halen. In 2020 zijn er 30 patiënten begeleid.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Voor de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is 2020 een pittig jaar geweest. Vanaf het begin is een groot deel van het personeel bijgesprongen bij de corona-afdeling en zijn er voor de reguliere werkzaamheden handelingsperspectieven geschreven om zoveel mogelijk te voldoen aan onze opdracht voor onze doelgroep.

De kernopdracht van JGZ is om alle kinderen te volgen en kwetsbaarheid op te sporen. Deze taak ligt verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en het LPG (Landelijk Professioneel Kader).

Het is een uitdaging om ervoor te zorgen dat alle kinderen krijgen wat zij nodig hebben. Zeker, als de crisis langer duurt of de druk op de JGZ hoger wordt door bijvoorbeeld de uitvoering van de Covid-vaccinaties. Dit is met name van belang voor kwetsbare kinderen. JGZ heeft veel in beeld, maar in coronatijd hebben het inzicht krijgen en de signaleerfunctie onder druk gestaan. Doordat screenings moesten worden uitgesteld of op afstand moesten worden uitgevoerd zijn bepaalde aspecten minder goed in beeld gebracht. Hierbij valt te denken aan het opsporen van hartafwijkingen, visusafwijkingen, groei problemen, Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-indicaties en ontwikkelingsachterstanden.

Behalve kindfactoren signaleert de JGZ ook kwetsbaarheden binnen het hele systeem rond het kind. Zoals psychische kwetsbaarheden bij ouders, financiële problemen, risico's op huiselijk geweld en kindermishandeling. De druk op ouderschap is in tijden van corona toegenomen, cijfers laten zien dat de draaglast van ouders (meer dan 60%) in coronatijd is verhoogd en de draagkracht juist verminderd. De (jonge) ouders hebben het zwaar gehad. De JGZ heeft andere middelen ingezet, zoals beeldbellen en chat en meer tijd besteed aan een goede samenwerking met het netwerk, onderwijs, kinderopvang en welzijn. Maar ook zijn er indicaties dat door verminderde signalen van ketenpartners en het zelf minder fysiek ontmoeten van kinderen en ouders er een minder goed beeld is van welke gezinnen extra aandacht nodig hebben zoals de extra ondersteuning vanuit het programma Stevig Ouderschap. We verwachten daardoor voor 2021 nog een zeker inhaaleffect. Daar moet voldoende tijd voor zijn. Juist de coronacrisis heeft laten zien dat niet alleen de contactmomenten of de consultatiebureaus leidend zijn, maar dat JGZ-dienstverlening ook behoeftegericht en tijd- en plaatsonafhankelijk aangeboden moet worden.

De JGZ heeft ook laten zien dat men in tijden snel kan handelen en aanpassen. Het rijksvaccinatieprogramma is een van de vitale uitvoeringsonderdelen. Hoewel er regelmatig aanpassingen nodig waren in de uitvoering, massavaccinaties niet mogelijk waren of vaccinaties tijdelijk uitgesteld moesten worden, is het beeld dat de vaccinatiegraad in vergelijking met voorgaande jaren met ca 1-2% licht gedaald is. Dit alles kost investeringen in tijd en geld, voor nu en de komende jaren. In het voorjaar van 2021 willen we onderzoeken wat de voordelen van de gewijzigde processen zijn en we dus willen behouden.

Reizigersvaccinaties

Door de gestelde maatregelen tegen de verspreiding van het virus is er in 2020 nagenoeg niet gereisd. Dit heeft uiteraard ook effect gehad op de opbrengsten van ons product reizigersvaccinaties. Er is sprake van een negatief resultaat. Dit negatieve resultaat heeft geen gevolgen voor de gemeenten, omdat dit door het ministerie van VWS wordt gecompenseerd als saldo van meer en minder kosten, als gevolg van de coronacrisis.

Soa sense

De activiteiten voor Soa sense zijn verminderd. Ook zette GGD Fryslân meer in op internet veldwerk. In vergelijking met 2020 zijn er 28% minder soa's gevonden. Het is nog te vroeg om dit verder te duiden.

De Indicatoren voor deze pijler:

Percentage jongeren dat recentelijk heeft verzuimd:

Het percentage geeft de verhouding tussen het aantal jongeren dat recentelijk heeft verzuimd en het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat recent ziek is geweest	31%	31%
Percentage jongeren dat recent heeft gespijbeld	17%	16%

Percentage jongeren dat ooit te maken heeft gehad met mishandeling:

Het percentage geeft de verhouding tussen het aantal jongeren dat ooit te maken heeft gehad met mishandeling en het totale aantal jongeren.

Indicator	2019	2016
Percentage jongeren dat ooit te maken heeft gehad met lichamelijke mishandeling	4%	5%
Percentage jongeren dat ooit te maken heeft gehad met geestelijke mishandeling	14%	19%

2.4. Pijler 3 - Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

De kosten voor de bestrijding van de coronacrisis worden verwantwoord binnen deze pijler.

Covid-19

Het afgelopen jaar stond in het teken van de Covid-19 pandemie. Covid-19 is een besmettelijke ziekte die wordt veroorzaakt door het SARS-CoV-2-virus. De voorheen onbekende ziekte is eind 2019 voor het eerst opgemerkt in Wuhan, de hoofdstad van de Chinese provincie Hubei, en verspreidde zich vervolgens in drie maanden tijd naar andere delen van de wereld. Vanaf 11 maart 2020 was er volgens de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie officieel sprake van een pandemie.

GROP-structuur

Eind januari vond binnen onze GGD al het eerste crisissamenleg plaats over de snelle verspreiding van het virus. Om ons goed voor te bereiden op de verwachte introductie van dit virus is eind februari de GROP-structuur opgestart. GROP staat voor GGD Rampenopvangplan. Er wordt overgestapt naar het werken in de GROP-structuur als in een crisissituatie de reguliere taken en verantwoordelijkheden niet meer volledig voldoen. De crisiswerkzaamheden worden dan gescheiden van de reguliere werkzaamheden. Dit biedt structuur aan de opschaling van de interne GGD-organisatie bij een (dreigende) crisis. Al snel bleek dat de afdeling Infectieziektebestrijding (IZB) onvoldoende capaciteit had om alle noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren. Begin maart werden uit alle afdelingen van GGD Fryslân mensen benaderd om de IZB te ondersteunen. Deze groep werd onder andere ingezet voor het uitvoeren van bron- en contactonderzoek, de advieslijn en het bemonsteren van mensen met klachten.

Testen en bron- en contactonderzoek

Op 9 maart is voor het eerst een positief geteste persoon vastgesteld in Friesland. Om de afdeling IZB te ontlasten zijn eind april de uitvoering van het testen en het bron- en contactonderzoek (BCO) ondergebracht in twee aparte subafdelingen. Door deze ondersteuning ontstond er meer tijd voor de expert-rol van de IZB. Vervolgens is in een voor de GGD ongekend tempo een nieuw landelijk registratiesysteem geïmplementeerd (CoronIT). Verder breidde de testcapaciteit uit en werd er nieuw personeel aangetrokken voor het testen en de uitvoering van BCO.

Groei en ontwikkeling van het coronabedrijf

Vanaf juni is begonnen met meer mensen van buiten de GGD aan te nemen omdat door de inzet van de grote groep GGD-medewerkers het reguliere werk in het gedrang kwam. Dit snelle proces was mogelijk door de fantastische samenwerking met de afdeling bedrijfsvoering (o.a. P&O, huisvesting, inkoop, facilitair en ICT).

Uiteindelijk is in oktober besloten om organisatorisch een volgende stap te maken met een nieuwe "corona-structuur". De afdeling IZB is daarvoor uitgebreid met epidemiologen, data-analisten, beleidsmedewerkers en communicatie, het zogenaamde IZB-expertteam. Daarnaast is een uitvoeringsorganisatie opgezet waarin het testen, de advieslijn en het BCO werden ondergebracht. Binnen het BCO is geleidelijk een aantal specifieke teams gestart die zich richten op de zorg en het onderwijs.

Samen met Crisisbeheersing

Gedurende het jaar intensiverde de samenwerking met de afdeling Crisisbeheersing. Er is structureel overleg met de AC's (algemeen commandant gezondheid) en wij werken samen in het scenarioteam van Crisisbeheersing die op haar beurt het ROT en het RBT adviseert. Daarnaast leveren wij wekelijks informatie voor de Coronamonitor.

Om onze gemeenten en het publiek goed te informeren over het virus, de algemene maatregelen en de verspreiding in Friesland is veel geïnvesteerd in communicatie. Vanaf maart was er voor het publiek en voor de organisaties een advieslijn in de lucht. Ook is er gezorgd voor actuele informatie op onze website en de sociale media. Er wordt wekelijks een update voor de media gemaakt. Er worden dagelijks gemiddeld vier persvragen beantwoord. Er zijn geregeld interviews met de schrijvende pers en ongeveer drie keer per week zijn er optredens op radio en tv. Sinds de zomer worden de gemeenten in het RBT wekelijks geïnformeerd over de verspreiding van het virus in Friesland.

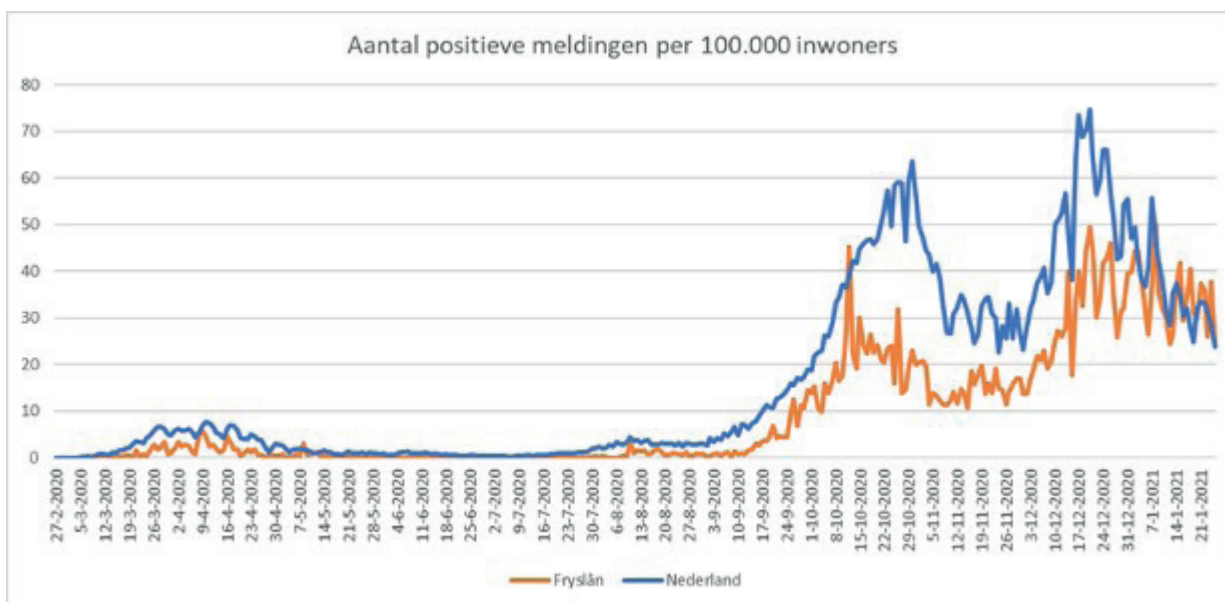
Advisering en scholing in verpleeg-, verzorgingshuizen en thuiszorg

In de loop van het jaar is de samenwerking met de sector verpleeghuizen verzorgingshuizen en thuiszorg (VVT) intensiever geworden. Om de verspreiding in de VVT-sector te voorkomen heeft de afdeling meegewerkt aan de scholing tot Covid-coach voor zorgmedewerkers. Wij adviseren instellingen bij uitbraken van het virus en participeren in het expertiseteam VVT, deze groep adviseert het RONAZ (Regionale Overleg Niet Acute Zorg).

Vaccineren

In december startte GGD Fryslân onder leiding van een kwartiermaker met de voorbereidingen voor het vaccineren in januari 2021.

- GGD Fryslân heeft in 2020 in totaal 177.188 testen uitgevoerd. Hiervan waren er 12.433 testen positief en 164.755 negatief. Gemiddelde vindpercentage 6,9%.
- Eind 2020 waren er testlocaties in Leeuwarden, Drachten, IJlst, Kollum en Heerenveen. In Leeuwarden is aan het eind van het jaar in het WTC gestart met een L-locatie waar antigeentesten worden afgenomen.
- GGD had voor de Covid-19 uitbraak ongeveer 500 medewerkers (300 fte). Aan het eind van het jaar zijn dat er 960. In de uitvoeringsorganisatie werken ongeveer 460 medewerkers (o.a. artsen, verpleegkundigen, doktersassistenten, mensen uit de zorg en het onderwijs en beleidsmedewerkers) en de formatie van het IZB-expertteam is verdubbeld.

- De eerst en tweede golf zijn niet goed vergelijkbaar doordat het testbeleid in beide periodes van elkaar verschilde.
- In de eerste golf werd er een andere groep getest dan in de tweede golf.
- Toen: risicogroepen (o.a. mensen met verhoogde kans op ernstig verloop, 70-plussers, mensen woonachtig in een instelling)
- Nu: iedereen met klachten passend bij Covid-19 die getest wil worden

Zorg en Veiligheid

De pilot van het Meld- en adviespunt verward gedrag is afgerond en heeft goede resultaten geleverd. Het “horen” en “verkennend onderzoek” in het kader van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) zijn hierin ondergebracht en vinden in overeenstemming met de bestuurlijke afspraken plaats. Met de komst van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) die vermoedelijk in 2022 van kracht wordt, voorziet het meldpunt ook in een wettelijke verplichting van gemeenten. De Bestuurscommissie Gezondheid heeft daarom in november besloten het meldpunt structureel te borgen. De uitwerking hiervan volgt begin 2021.

Forensische geneeskunde

Op alle diensten van forensische geneeskunde is er ten opzichte van 2019 vaker een beroep gedaan: arrestantenzorg, lijkschouw, euthanasie en medische verrichtingen. Gezien de krapte aan artsen wordt daartoe geëxperimenteerd met de inzet van verpleegkundigen voor de afname van bloedproeven. De DPG'en van de Friese, Groningse en Drentse GGD organisaties hebben GGD Drenthe aangewezen als penvoerder in de doorontwikkeling van de samenwerking 3Noord voor forensische zorg.

2.5. Pijler 4 - Toezicht houden

Inspecties kinderopvang:

Door de coronacrisis konden de inspecties in de maanden april, mei en juni niet doorgaan. Dit levert een verlies van 3 maanden uitvoering, wat leidt tot een negatief resultaat. Dit negatieve resultaat heeft geen gevolgen voor de gemeenten, omdat dit door het ministerie van VWS wordt gecompenseerd als saldo van meer- en minderkosten, als gevolg van de coronacrisis. Zoals ook vermeld in de bestuursrapportages is het niet gelukt de 100% inspectienorm te halen. Dit is een landelijk probleem. Ons uitgangspunt is dat we de landelijke lijn volgen.

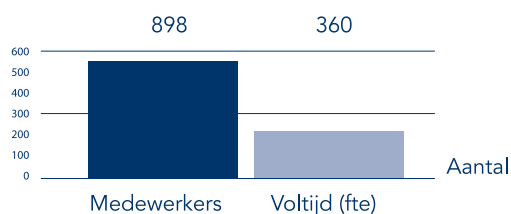
2.6. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid						
Pijler 1	14.229.168	174.183	-14.054.985	15.474.614	1.951.449	-13.523.165
Pijler 2	8.928.300	2.847.321	-6.080.979	9.264.418	3.477.423	-5.786.995
Pijler 3	1.514.703	929.262	-585.441	12.202.749	11.700.537	-502.212
Pijler 4	1.610.410	1.610.410	-	1.424.269	1.424.269	-
	26.282.581	5.561.176	-20.721.405	38.366.050	18.553.678	-19.812.372
Dekkingsmiddelen gezondheid						
Gemeentelijke bijdrage	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.990	19.890.990
	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.990	19.890.990
Resultaat voor bestemming	26.282.581	25.452.166	-830.415	38.366.050	38.444.667	78.617
Reservemutaties gezondheid	102.000	932.415	830.415	102.000	524.943	422.943
Totaal programma gezondheid	26.384.581	26.384.581	-	38.468.050	38.969.610	501.560

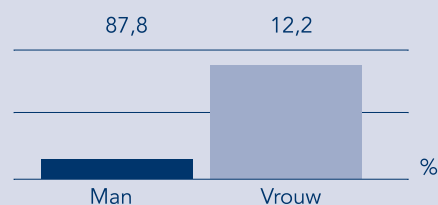
Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 63.

2.7. Feiten en cijfers programma Gezondheid

Cijfers medewerkers 2020

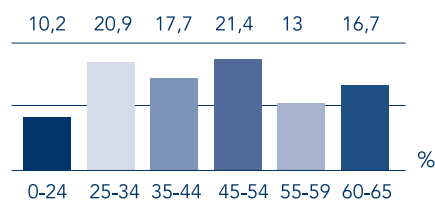

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	110
Vrouw	788

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
0-24	92
25-34	188
35-44	159
45-54	192
55-59	117
60-65	150

Gemiddelde leeftijd: 44 jaar

4. Verzuimcijfers	2018	2019	2020
Verzuim	5,94	5,07	6,04
Meldfrequentie	0,74	0,76	0,62

Cijfers per pijler 2020

Pijler 1, Monitoring, signalering en advies

Jeugdgezondheidszorg		
	Consulten cb's 0-18	57.000 (*)
	Telefoontjes naar GGD/JGZ	circa 150.000
	Kinderen in beeld bij JGZ	126.000
Aantal consultatiebureaus		46

Pijler 2, Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Reizigersvaccinatie		
	Vaccinaties	7.489
	Informatieverstrekingen	1.574
	Consulten	5.036

Pijler 3, Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

Forensische geneeskunde		
	Lijkschouwingen	626
	Letsels verklaringen	253
	Totaal aantal verrichtingen	4.154

Pijler 4, Toezicht houden

Technische Hygiëne zorg en Inspecties		
	Inspecties kinderdagverblijven	879
	Scheeps/tattooshops/sexhuizen	103
	Inspectie gastouders	403

(*) Toelichting bij consulten cb's

Het aantal consulten cb's 0-18 betreft het aantal reguliere consulten op het cb. Als gevolg van de coronacrisis heeft de JGZ haar werkwijzen moeten aanpassen en is in 2020 veelvuldig gebruik gemaakt van telefonische en videoconsulten in plaats van reguliere consulten op het cb. De telefonische en videoconsulten zijn echter niet geregistreerd als reguliere consulten op het cb. Hierdoor is het aantal consulten cb's 0-18 niet vergelijkbaar met 2019

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing

3.1. Uitvoering 2020

A. Corona

Sinds de uitbraak van het coronavirus (en sinds de opschaling naar GRIP 4 op 11 maart) heeft de afdeling Crisisbeheersing zich volledig gefocust op de continuïteit en ondersteuning van de crisisorganisatie. Het is een ongekend jaar geweest met een crisis zoals we die niet eerder hebben meegemaakt. Dankzij de coronacrisis hebben wij een aantal werkzaamheden uit onze jaarplanning 2020, die ook passen binnen het stramien van de nieuwe Wet veiligheidsregio's, versneld gerealiseerd:

Een adaptieve Fryske crisisorganisatie

- De afdeling Crisisbeheersing/ de crisisorganisatie is in 2020 continu dienstbaar geweest aan de behoeften van het bestuur/gemeenten, de crisispartners, de burgers en de media. We hebben "de crisis als het ware omarmd", continu geschakeld en de verbinding gezocht met deze partijen;
- Ook tijdens een langdurige crisis zijn wij in staat gebleken om de capaciteit en bezetting van onze crisisteams op peil te houden (waaronder een crisisorganisatie voor corona en voor flitsincidenten).

Verbinding met gemeenten verder verstevigd

- We hebben elkaar in 2020 nog beter leren kennen (maatwerk in de teams zoals de gemeentelijke juristenpool).

Verbinding met private zorginstellingen geïntensiveerd

- In 2020 is het Regionaal Overleg Niet Acute Zorg (RONAZ) opgericht; tijdens de coronacrisis is een hechte samenwerking en informatie-uitwisseling ontstaan tussen de publieke crisisorganisatie en de private zorginstellingen.

QIF en Coronacentrum gerealiseerd

- Conform het verzoek van de minister van VWS heeft VRF samen met de Friese zorgsector een Quarantaine- en Isolatiefaciliteit (QIF) en een Coronacentrum (tijdelijke zorgcapaciteit buiten ziekenhuizen) gerealiseerd; zowel het QIF als het Coronacentrum zijn ondergebracht bij Zorggroep Alliade in Heerenveen.

Verbinding met de netwerksamenleving verstevigd

- In samenwerking met het Fries Sociaal Planbureau (FSP) is in 2020 onderzoek gedaan naar de maatschappelijke impact van de coronacrisis op de Fryske Mienskip; de uitkomsten zijn door VRF gebruikt bij de vervolgaanpak van de coronacrisis.

Onze informatiepositie is versterkt (IKP en Backoffice)

- We hebben de gezondheids- en veiligheidssituatie in de regio gemonitord; in 2020 is nagenoeg elke week een actueel Veiligheidsbeeld verzonden aan de gemeenten en de crisisfunctionarissen.
- We hebben data omgebogen naar inzicht en in handelingsperspectieven voor gemeenten, crisispartners en burgers.

Ons vakbekwaamheidsprogramma is aangepast aan de anderhalvemetersamenleving

- Overdracht van kennis vindt meer online - dan klassikaal - plaats.

Verbinding tussen regio's onderling en verbinding regio's en Rijk verstevigd

- In 2020 zijn diverse landelijke gremia (Veiligheidsberaad, RCDV, DPG-Raad, landelijk OL-overleg, het LOT-C) in positie gebracht; VRF stond goed in verbinding met deze gremia.

Leren van de coronacrisis

- In 2020 zijn leerevaluaties uitgevoerd van het ROT en RBT (evaluatie wordt in 2021 opgeleverd); in opdracht van het RBT heeft het COT een evaluatie uitgevoerd voor de specifieke casus Covid-19 besmettingen in het AZC Sneek.

B. Reguliere werkzaamheden

Werkzaamheden die dankzij de coronacrisis vertraging hebben opgelopen

- *Planvorming*
 - De herziening van het Crisisplan heeft vertraging opgelopen; de Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 14 november 2020 besloten om de looptijd van het huidige regionaal crisisplan, 2016-2019, te verlengen tot de vaststelling van het nieuwe crisisplan, uiterlijk in 2021.
 - Het huidige rampbestrijdingsplan voor Vliegbasis Leeuwarden is op 1 december 2016 vastgesteld door de Bestuurscommissie Veiligheid. Op basis van het Besluit Veiligheidsregio's moet een rampbestrijdingsplan voor een luchthaven/militaire basis één keer in de vier jaar worden herzien. Vanwege de coronacrisis heeft deze herziening vertraging opgelopen. Het Algemeen Bestuur heeft op 16 december 2020 besloten om de termijn van het huidige plan te verlengen.
- *Crisisbeheersing bij overstromingen*
 - De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 13 februari 2020 het "Plan van Aanpak project Hoogwater en Evacuatie" vastgesteld. Conform de planning zou in 2020 een impactanalyse worden opgesteld. Een impactanalyse maakt inzichtelijk wat de leefbaarheid is van het effectgebied bij verschillende ernstige wateroverlast- of overstromingsscenario's en de gevolgen voor de in dit gebied aanwezige personen, dieren, kwetsbare en vitale infrastructuur. In het vierde kwartaal hebben de Veiligheidsregio's Fryslân en Groningen ("die samen onder dezelfde dijkkring vallen") een opdracht gegund aan een extern bureau om in maart 2021 een 1e concept van de impactanalyse op te leveren.

Gerealiseerde werkzaamheden

- *Inzetten Friese crisisorganisatie*
 - De Friese crisisorganisatie is in 2020 twaalf keer in actie gekomen bij GRIP-inzetten. De crisisorganisatie is ingezet bij diverse branden (van grote branden op industrieterreinen in Oosterwolde en Gorredijk, branden in verzorgingshuizen tot brand in een café), bij een verdacht pakketje op een station en bij een kettingbotsing op de A6.
 - Daarnaast is de crisisorganisatie ingezet bij de vogelgriep (waaronder ruimingen op pluimveebedrijven in Witmarsum en Sint Annaparochie), de grootschalige protestacties boeren (blokkades snelwegen, distributiecentra) en de droogte (op 29 mei schaalde de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling van Rijkswaterstaat op naar niveau 1 "Dreigend watertekort". Aandachtspunten voor VRF waren onder andere het risico op natuurbranden en de gezondheidsaspecten m.b.t. de zwemwaterkwaliteit).

- *Generiek Rampbestrijdingsplan voor BRZO-bedrijven*
 - In Veiligheidsregio Fryslân zijn drie hoogdrempelige BRZO-bedrijven (Motip Dupli te Wolvega, Renewi te Drachten en BASF te Heerenveen) waarvoor de Veiligheidsregio een rampbestrijdingsplan moet opstellen. In zogenaamde BRZO-Bedrijven zijn hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig bóven een bepaalde drempelwaarde. In juni 2020 heeft de bestuurscommissie Veiligheid ingestemd met het concept generiek rampbestrijdingsplan BRZO-inrichtingen Fryslân. Vervolgens heeft het rampbestrijdingsplan tot eind juli 2020 ter inzage gelegen bij de Veiligheidsregio Fryslân en gemeenten Smallingerland, Weststellingwerf en Heerenveen. Er zijn geen zienswijzen op binnengekomen.
 - Het Algemeen Bestuur heeft op 16 december 2020 het generieke rampbestrijdingsplan vastgesteld ("en de drie afzonderlijke rampbestrijdingsplannen ingetrokken"). Met het generieke Rampbestrijdingsplan is er een plan ontwikkeld dat in de praktijk beter aansluit bij de werkwijze van de crisisfunctionarissen.
- *Evenementenadvisering*
 - We kunnen concluderen dat 2020 een bijzonder evenementenjaar was. In januari en februari heeft de afdeling werkzaamheden verricht voor onder andere de Zwemelfstedentochten van Maarten van der Weijden en Stefan van der Pal en de Slachtemarathon.
 - Op 23 maart werd het organiseren van evenementen verboden tot 1 september maar door de versoepeling van de coronamaatregelen op 24 juni werden evenementen weer in beperkte mate toegestaan vanaf 1 juli. Sinds 1 juli heeft VRF de gemeenten geadviseerd op basis van het landelijke handelingsperspectief. Er is een aparte bijeenkomst georganiseerd met vergunningverleners van gemeenten over evenementen en de anderhalve-metersamenleving. Na deze bijeenkomst heeft VRF een Regionale Handreiking opgeleverd met als adagium: "Wat kan er nog wel georganiseerd worden op basis van de noodverordening?" (NB: het skûtsjesilen en de strontrace zijn niet doorgedaan, het evenement Vuurtorentrail op Ameland wel).
 - Per 14 oktober (gedeeltelijke lockdown) waren de evenementen weer verboden.
- *Vakbekwame crisisfunctionarissen*
 - In 2020 zijn (ondanks diverse annuleringen) trainingen georganiseerd voor bestuurders (training crisiscommunicatie), voor het ROT, CoPI en CoWa. Daarnaast is er een oefening geweest met ziekenhuis De Tjongerschans ("opvang familie na incidenten") en zijn er trainingen netcentrisch werken georganiseerd.
 - In verband met het vertrek van diverse crisisfunctionarissen is extra geïnvesteerd in initiële opleidingen voor deze crisisfunctionarissen (multi, GHOR en Bevolkingszorg).
- *Periodiek Beeld van de rampenbestrijding en Crisisbeheersing 2016-2018*
 - Op 2 juli 2020 heeft de minister van Justitie en Veiligheid het Inspectieonderzoek "Periodiek Beeld Rampenbestrijding en Crisisbeheersing" aangeboden aan de Tweede Kamer en de Voorzitters Veiligheidsregio's. De Bestuurscommissie Veiligheid is op 30 september 2020 geïnformeerd over de uitkomsten van het Inspectierapport; uit de scores bij de rapportages kwam naar voren dat VRF zowel haar crisisorganisatie als haar kwaliteitsmanagementsysteem bovengemiddeld goed op orde heeft en in sommige gevallen zelfs een voorbeeld voor andere regio's wordt genoemd.

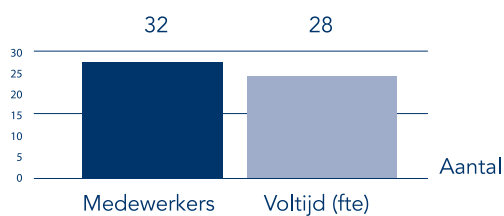
3.2. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Crisisbeheersing						
Producten Crisisbeheersing	4.395.818	224.726	-4.171.092	4.197.605	286.074	-3.911.530
Dekkingsmiddelen crisisbeheersing						
Rijksbijdrage BDuR		2.778.928	2.778.928		2.827.821	2.827.821
Gemeentelijke bijdrage		1.449.654	1.449.654		1.449.654	1.449.654
		4.228.582	4.228.582		4.277.475	4.277.475
Resultaat voor bestemming	4.395.818	4.453.308	57.490	4.197.605	4.563.549	365.944
Reservemutaties crisisbeheersing		-57.490	-57.490	48.974	-57.491	-106.465
Totaal programma crisisbeheersing	4.395.818	4.395.818	-	4.246.578	4.506.058	259.480

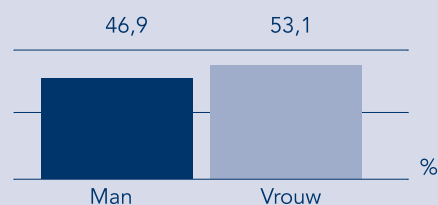
Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 67.

3.3. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing

Cijfers medewerkers

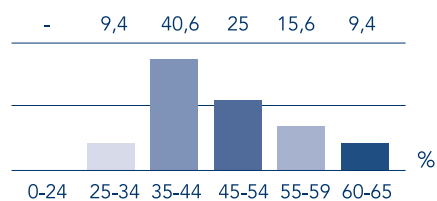

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	15
Vrouw	17

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
0-24	-
25-34	3
35-44	13
45-54	8
55-59	5
60-65	3

Gemiddelde leeftijd: 46 jaar

4. Verzuimcijfers	2018	2019	2020
Verzuim	1,39	2,02	2,34
Meldfrequentie	0,98	0,54	0,24

Activiteiten 2020

Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing	Aantal
Publieksevenementen:	
adviezen over C-evenementen	2
adviezen over B-evenementen	
Vakbekwaamheidsactiviteiten crisisorganisatie	33
GRIP-inzetten	12
Niet GRIP-inzetten	4
Evaluaties van:	
GRIP-inzetten	12
Niet GRIP-inzetten	1
Vakbekwaamheid	33
Evenementen	2
Burger- en Partnerbelevingsonderzoeken	1

4. Programmaverantwoording Brandweer

4.1. Beleidsplan Veiligheid 2019-2022

Veiligheid is geen exclusieve taak van de Veiligheidsregio. Alleen samen met burgers en organisaties kunnen we Fryslân veiliger maken. In november 2018 is het Beleidsplan Veiligheid voor de periode 2019-2022 door het bestuur vastgesteld. Gedurende deze beleidsperiode zoekt Brandweer Fryslân samen met Crisisbeheersing actief de samenwerking op met anderen in onze netwerksamenleving. Door het slim inzetten van data en technologie willen we de veiligheid in Fryslân verder vergroten. Bovendien zijn we nieuwsgierig en ons steeds bewust wat er in onze omgeving gebeurt. Zo kunnen we goed inspelen op de veranderende wereld om ons heen. Specifiek voor Brandweer Fryslân gelden de speerpunten 'samen aantoonbaar paraat', 'samen aantoonbaar vakbekwaam' en 'risicobewust en risicogericht samenwerken'. In onderstaande paragrafen verantwoorden wij het jaar 2020.

4.2. Verantwoording op belangrijkste ontwikkelingen

2020 is door de coronacrisis een bijzonder jaar geweest. Aan meerdere reguliere taken is minder of geen invulling gegeven, bijvoorbeeld de evenementenadvisering, het geven van voorlichting en het uitvoeren van controles. Dit geldt ook voor projecten als bijvoorbeeld bluswatervoorziening, waar de geboekte voortgang minder groot is dan we aan het begin van het jaar hadden gepland. Beschikbare medewerkers uit de kolom Brandweer zijn ingezet bij de crisisorganisatie of de andere kolommen binnen Veiligheidsregio Fryslân. Op deze manier was het mogelijk extra menskracht te leveren tijdens de huidige crisis.

Ook het opleiden en oefenen heeft meerdere maanden stilgelegen. Digitaal zijn we gekomen tot een aantal oplossingen, vooral gericht op het onderhouden van de basiskennis en -vaardigheden. Met betrekking tot het opleiden en oefenen hebben we in 2020 te maken met minder kosten à € 792.000 dan begroot is. Dit bedrag is ten opzichte van de vorige bestuursrapportage (augustus) gegroeid, omdat we er op dat moment vanuit gingen de laatste paar maanden van het jaar weer te kunnen oefenen. Door de tweede coronagolf kwam dit echter alsnog stil te staan. Omdat het belangrijk is dat deze opleidingen later worden ingehaald, wordt voorgesteld dit voordeel op vakbekwaamheid te reserveren en daar volgend jaar de kosten voor deze inhaalslag mee te dekken. Hetzelfde geldt voor overige werkzaamheden waar we in 2020 niet aan toe zijn gekomen, maar wat alsnog gedaan moet worden. Deze werkzaamheden zijn met name op te splitsen in het project Veiligheidspaspoort dat verder ontwikkeld moet worden (zie 4.2.1) en het opleiden en oefenen als voorbereiding op de Omgevingswet. Dit laatste moet gezien de aard van de opleidingen fysiek plaatsvinden en dat is vanwege corona in 2020 niet gelukt.

Als gevolg van de coronacrisis leiden de incidentele voordelen tot een positief resultaat in 2020. Tegelijkertijd laat dat onverlet dat er structurele uitdagingen op te lossen zijn, bijvoorbeeld ten aanzien van Wabo-taken (€ 100.000), het wegvallen van OMS-inkomsten (€ 225.000) en het wegvallen van IOV-subsidies (€ 100.000). Hieronder wordt dit beschreven. Deze uitdagingen proberen we op meerdere manieren het hoofd te bieden. Zo bereiden we ombuigingsvoorstellen voor die moeten leiden tot een verhoging van efficiëntie, bijvoorbeeld via het project Organisatieontwikkeling.

4.2.1 Speerpunten

Speerpunt 'Samen aantoonbaar vakbekwaam'

Ten aanzien van het speerpunt 'Samen aantoonbaar vakbekwaam' is het, ondanks de coronacrisis, gelukt het nieuwe registratiesysteem te introduceren. Veiligheidspaspoort betekende een omslag in werkwijzen van vrijwilligers, ploegleiders, secretariaten en leidinggevendenden. Toch zijn we erin geslaagd om veelal online de benodigde scholings- en trainingsmomenten te organiseren en zo het nieuwe systeem goed te introduceren. Met dit systeem kan op verschillende niveaus inzicht worden verkregen in de vakbekwaamheid binnen Brandweer Fryslân.

Ten aanzien van Uitruk op Maat zijn de posten die gebruik willen maken van flexibele voertuigbezetting, grotendeels bijgeschoold. Het scholingsprogramma is opgenomen in het aanbod en kan bij nieuwe behoefte aan de betreffende post worden aangeboden. De werkwijze Uitruk op Maat is hiermee geïmplementeerd.

Door de coronacrisis kwam vanaf april het opleiden en oefenen volledig stil te liggen. In nauwe samenwerking met Brandweer Nederland en de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân zijn gaandeweg weer mogelijkheden ontstaan om de noodzakelijk opleidingen en elementaire oefeningen op te starten. Tegelijkertijd is ingezet op het digitaal oefenen waarbij het repressief personeel thuis online via e-modules en webinars zijn/haar geoefendheid kon onderhouden.

Het is het afgelopen jaar niet volledig gelukt instrumenten in te voeren in navolging op dialoog en gewenste cultuur ten aanzien van meetbare vakbekwaamheid. Via het nieuwe Veiligheidspaspoort is een platform gerealiseerd waarmee deze instrumenten gevormd kunnen worden. Door het coronavirus en stagnatie van zowel de implementatie van Veiligheidspaspoort en landelijke trajecten als taakdifferentiatie en visie op vakbekwaamheid, is hier geen verdere voortgang op geboekt.

Speerpunt 'Samen aantoonbaar paraat'

Binnen het speerpunt 'Samen aantoonbaar paraat' zijn we aan de slag met de paraatheid van nu en van de toekomst. Aan de hand van pilots Slim Alarmeren die in 2020 zijn geëindigd en geëvalueerd, hebben we ontdekt welke oplossing ten aanzien van de paraatheid wel en niet werkt. Door uiteindelijk een beschikbaarheidssysteem met terugmeldfunctie aan te schaffen verbeteren we het inzicht in de paraatheid. De pilots bij acht brandweerposten hebben onder andere inzicht gegeven in de mate van paraatheid, de factoren die aanzetten tot meer bewustzijn over paraatheid, de gebruiksbereidheid van een dergelijk systeem en de beschikbaarheidsregistratie. Met deze pilots is ook de samenwerking tussen de drie noordelijke veiligheidsregio's (Fryslân, Groningen en Drenthe) en de Meldkamer Noord-Nederland versterkt.

Het is door gebrek aan tijd in 2020 niet gelukt een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een realtime dekkingsmonitor. Er is alleen een globale verkenning gedaan. Daarnaast is het nog niet gelukt de kwaliteit van data over uitruktijden, opkomsttijden en bezetting van brandweervoertuigen te verbeteren om hier zo een betrouwbaar beeld van te krijgen. Met de uitrol van het nieuwe registratiesysteem Veiligheidspaspoort is hier daarentegen wel een start mee gemaakt, aangezien de database door gerichtere vragenlijsten verder gevuld kan worden.

Speerpunt 'Risicogericht en risicobewust samenwerken'

Ten aanzien van het speerpunt 'Risicogericht en risicobewust samenwerken' zijn in 2020 meerdere resultaten behaald. Zo is het incidentrisicoprofiel vastgesteld en zijn de dashboards hiervan opgeleverd in de BI-omgeving. Daarmee zijn ze inzichtelijk gemaakt voor gemeenten. Aan het actieprogramma Fjoer en Wetter in het kader van bluswatervoorziening is samen met partners verder uitvoering gegeven. Daarnaast hebben we samen met de posten onderzocht welk materiaal geschikt kan zijn als het gaat om de uit te voeren taken ten aanzien van natuurbrandbeheersing. Ook is een kwaliteitshandboek opgeleverd dat ervoor zorgt dat de deskundigheidsgebieden met bijbehorende kwaliteitscriteria zijn geborgd. Daarnaast is ingezet op intensivering van samenwerking tussen risicobeheersing en planvorming en hebben we ons verder voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Medewerkers hebben cursussen gevolgd, casuïstiek besproken en geparticipeerd in het oefenen van omgevings tafels en de ontwikkeling van omgevingsvisies en -plannen van diverse gemeenten.

Het afgelopen jaar is het niet gelukt om verder uitvoering te geven aan de gebiedsgerichte aanpak conform de geactualiseerde en vastgestelde Risico Index Natuurbranden (RIN).

Invloeden op begroting

Meerdere ontwikkelingen in 2020 binnen de discipline risicobeheersing zijn van invloed op de begroting:

1. Ten eerste is er de wijziging in de systematiek van IOV-gelden (Impuls Omgevingsveiligheid). Waar provincies van het Rijk tot en met 2020 een bijdrage als kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van externe veiligheidstaken ontvangen, lopen deze middelen vanaf 2021 via het gemeentefonds en ontvangt Veiligheidsregio Fryslân deze middelen (à € 130.000 t/m 2020) niet meer rechtstreeks. Dit is echter nodig voor het kunnen blijven uitoefenen van de wettelijke adviestaken. In de bestuurscommissie Veiligheid van 19 november 2020 zijn tussen Veiligheidsregio Fryslân en het bestuur de afspraken gemaakt dat de middelen (circa € 50.000 voor Veiligheidsregio Fryslân) per 2022 via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld aan Veiligheidsregio Fryslân en dat voor 2021 de dekking gefinancierd wordt uit de egalisatiereserve.
2. De tweede ontwikkeling heeft te maken met de gemeentelijke Wabo-taken, waarbij Brandweer Fryslân voor een groot aantal gemeenten optreedt als deskundig adviseur binnen het Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht)-proces (namelijk toetsing en toezicht brandveiligheid). De begrote opbrengsten liggen structureel € 100.000 hoger dan er daadwerkelijk binnenkomt via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). In het verlengde hiervan is Brandweer Fryslân in het kader van de Omgevingswet in gesprek met gemeenten. De wet heeft impact op de dienstverlening en manier van samenwerken en daarom wordt samen met gemeenten toegewerkt naar een nieuw concept voor de door Brandweer Fryslân te leveren diensten. De huidige koers is dat de dienstverlening licht wordt aangepast. Bij de uitwerking hiervan wordt ook een voorstel gedaan hoe om te gaan met de te hoog geraamde Wabo-opbrengsten. Dit voorstel wordt in juni 2021 in de bestuurscommissie Veiligheid besproken.
3. Tot slot is er de ontwikkeling dat de markt voor aanbieders van automatische brandmeldingen is opengesteld voor alle providers die een OMS-dienst aanbieden. Automatische brandmeldingen komen in het vervolg binnen via het Automatisch Management Systeem van de meldkamer van Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, in plaats van bij de meldkamer Noord-Nederland. Zowel voor de incidentele kosten van € 12.500 als de jaarlijkse lasten van € 7.500 die met het nieuwe AMS-systeem gemoeid zijn, is binnen de eigen begroting van Brandweer Fryslân dekking gevonden. Met deze nieuwe werkwijze komen de jaarlijkse inkomsten van € 225.000 te vervallen. Brandweer Fryslân streeft ernaar om de hieruit voortgekomen financiële uitdaging binnen de eigen begroting op te lossen.

Reguliere taken

Een groot deel van de reguliere taken die Brandweer Fryslân uitvoert dragen bij aan het speerpunt 'Risicogericht en risicobewust samenwerken'. Denk aan de activiteiten van Brandveilig Leven en de advies- en controletaken vanuit risicobeheersing en incidentbestrijding. In het najaar is gestart met het toepassen van de Risico Analyse Monitor (RAM). Deze is bedoeld als bijdrage aan eenduidige risicoadvisering voor de gebouwde omgeving en het analysemodel wordt samen met de gebruiker van het gebouw ingevuld. De eerste ervaringen bij zorginstellingen zijn positief.

Advisering Risicobeheersing

In 2020 steeg het aantal adviesaanvragen ten opzichte van 2019 licht. Binnen het product Omgevingsveiligheid zijn 329 adviezen aan gemeenten en provincie afgegeven (tegenover 276 in het jaar daarvoor). Op het gebied van brandveiligheid (maatwerkpakket 1) lag het aantal adviezen met 1159 gelijk aan 2019.

Opvallend is dat het aantal geplande periodieke controles brandveilig gebruik (maatwerkpakket 2) met 716 aanzienlijk hoger ligt dan het aantal uitgevoerde periode controles met 293. Dit is te wijten aan het feit dat het door de coronacrisis vrijwel niet of lastiger was om op locatie de controle te doen. Wel is gekeken naar andere manieren van toezicht, bijvoorbeeld de toepassing van de Risico Analyse Monitor (RAM). Dit kon gedeeltelijk ook online. Ook het aantal evenementenadviezen ligt met 68 adviezen in 2020 aanzienlijk lager ten opzichte van 234 adviezen in 2019. Dat er ondanks de coronacrisis toch adviezen voor evenementen zijn verstrekt, lijkt te komen doordat men ten tijde van de eerste lockdown verwachtte dat het in de zomer weer mogelijk zou zijn om evenementen te organiseren.

Binnen de verschillende producten zijn de meeste aanvragen binnen de gestelde termijn afgehandeld. Bij de advisering op brandveiligheid (maatwerkpakket 1) was 89% op tijd (binnen tien dagen). Dit geldt tot slot ook voor de advisering omgevingsveiligheid, waarbij 96% van de aanvragen binnen de gestelde termijn van 28 dagen zijn afgehandeld.

Advisering Risicobeheersing per product	
Productgroepen	Totaal aantal adviezen/producten
Advisering Omgevingsveiligheid	329 (incl. BRZO-inspecties)
Advisering brandveiligheid	1.159
Advisering Evenementen	68 (incl. schouwen)
Toezicht brandveilig gebruik	716

Brandveilig Leven

Vooral in het eerste kwartaal is uitvoering gegeven aan de gestelde doelen binnen het Uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven 2019 – 2022. Daarna is vanaf de eerste lockdown met name ingezet op online voorlichtingen. Vooral in het middelbaar- en beroeps- en hoger onderwijs bleek dit een redelijk alternatief. Indien gewenst en waar mogelijk werd ook in kleine groepen fysieke voorlichting georganiseerd, bijvoorbeeld tijdens BHV-trainingen. Uiteindelijk is het in 2020 gelukt aan acht groepen verminderd zelfredzame personen en 23 groepen zelfstandig wonende senioren voorlichting te geven. Daarnaast waren we binnen het basis-, middelbaar-, en beroepsonderwijs in 2020 actief met circa 70 gastlessen en workshops. Tot slot is een waardevol resultaat het winnen van de Zilveren Rookmelder met het project Piep in de Bieb. Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan de veiligheidsregio met een van de beste innovatieve projecten of samenwerkingen ter bevordering van brandveiligheid in Nederland.

4.2.2 Overige ontwikkelingen

Organisatieontwikkeling

In 2020 is gestart met het project Organisatieontwikkeling met als doel Brandweer Fryslân toekomstbestendiger te maken. Dit wordt gedaan aan de hand van twee sporen: cultuur & organisatiedynamiek en structuur & inhoud. In mei is een organisatieanalyse met bijbehorende adviezen opgeleverd, en op basis daarvan is gestart met een aantal deelprojecten. Deze zijn onder andere gericht op verbetering van onderlinge samenwerking tussen afdelingen of de positionering van thema's als incidentbestrijding en informatiemanagement in de organisatie. Naast het toekomstbestendig maken wordt door de organisatie te verbeteren en efficiëntieslagen te doen, ook gestreefd naar oplossingen voor de uitdagingen en ambities die wringen in de begroting.

Taakdifferentiatie vrijwilligers

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor vrijwilligers bij de brandweer is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. De landelijke Denktank Taakdifferentiatie heeft een denkrichting uitgewerkt dat brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel onderscheidt van de beroepskrachten en voldoet aan de wet- en regelgeving. Na een korte onderbreking van het proces vanwege corona, zijn de 25 veiligheidsregio's gevraagd de impact van de denkrichting uit te werken. Deze resultaten zijn eind november gedeeld. Besluitvorming door het Veiligheidsberaad en de minister van JenV is opgeschoven naar 2021.

Tweede loopbaanbeleid

Landelijk is het tweede loopbaanbeleid ontwikkeld met als doel om medewerkers maximaal twintig jaar in een bezwarende functie actief te laten zijn en daarna intern of extern een tweede loopbaan te laten starten. In 2020 is voor het eerst aanspraak gemaakt op deze regeling en dit gaat de komende jaren stijgen. Veiligheidsregio Fryslân heeft het afgelopen jaar een werkgroep ingesteld die uitvoeringsbeleid maakte dat recht doet aan de verplichting en de verwachte kosten zo goed mogelijke verdeelt over de komende jaren. Het is nodig hiervoor een bestemmingsreserve te vormen die ieder jaar geactualiseerd moet worden. Het bestuur is hierover via een apart voorstel geïnformeerd.

Adequate huisvesting

Het afgelopen jaar is verder uitvoering gegeven aan het huisvestingsprogramma van Brandweer Fryslân. De nieuwbouw van de brandweerkazerne in Harlingen is afgerond en deze is vanaf april in gebruik genomen. Met de nieuwe locatie aan de Almenumerweg wordt betere dekking gerealiseerd voor een groot aantal risico-objecten in Harlingen en Franeker.

Voor wat betreft de nieuw te realiseren brandweerkazerne in Oudega waren eind 2020 nog 17 personen in opleiding tot manschap. Zij hebben allen de Module Brandbestrijding afgerond en zijn nu bezig met de overige modules uit de basisopleiding en starten met de vervolgopleiding tot bevelvoerder of chauffeur. Daarmee kunnen alle functies naar verwachting eind 2022 worden ingevuld. Het afgelopen jaar is besloten de ploeg in 2021 van de huidige opleidingslocatie te verhuizen naar een gehuurde locatie waar ook uitruk mogelijk is. Dit geldt naar verwachting voor de komende vijf tot zeven jaar. Hierdoor worden nog geen onomkeerbare investeringen gedaan.

In verband met het landelijke vraagstuk over de taakdifferentiatie van vrijwilligers zijn andere grootschalige nieuw- en verbouwprojecten uitgesteld. Het bestuur is hier eerder over geïnformeerd. Wanneer meer duidelijk is omtrent de taakdifferentiatie, kan een nieuwe planning voor de bouwagenda worden opgesteld.

4.2.3 Repressieve cijfers

In 2020 is Brandweer Fryslân in totaal 3.771 keer gealarmeerd voor incidenten. Dat is een toename van 198 incidenten ten opzichte van 2019 (3.573). De toename is vooral terug te zien in de categorieën alarm overige, dienstverlening (bijvoorbeeld liftopsluiting of hulpverlening dieren) en leefmilieu (bijvoorbeeld stormschade of olie lekkage). Mogelijke aanleidingen voor de toenames bij de verschillende inzetten zijn de storm Ciara in februari en de droogte in de zomer.

Van alle alarmeringen prio 1 brand in 2020 was Brandweer Fryslân bij 95% van de uitrukken op tijd. In 2019 was dat in 92% van de gevallen. Dit is conform de vastgestelde norm in het dekkingsplan 2.0.

Er zijn in 2020 in totaal zes grote branden geweest waarvoor Brandweer Fryslân met minimaal drie tankautospuitten is uitgerukt. Negen zeer grote branden hebben plaatsgevonden. Voor zeven branden is opgeschaald naar GRIP 1. In totaal is Brandweer Fryslân bij negen GRIP 1-incidenten betrokken geweest, waaronder het verkeersongeval op de A6 in augustus.

Incidenten waarvoor de brandweer is gealarmeerd in:	2020	2019	2018
Alarm brand	697	708	634
Alarm overige	54	37	32
Brand	1.349	1.329	1.511
Dienstverlening	661	599	513
Gezondheid	104	104	75
Leefmilieu	157	117	103
Ongeval	732	668	776
Veiligheid en openbare orde	14	10	6
Verkeer	3	1	2
Totaal	3.771	3.573	3.652

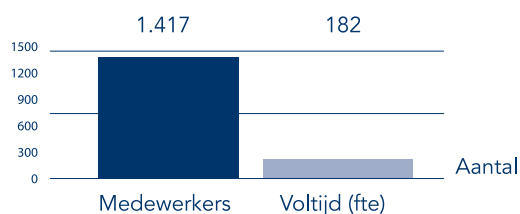
4.3. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Brandweer						
Producten brandweer	34.935.663	1.406.881	-33.528.782	32.454.066	1.199.873	-31.254.193
Dekkingsmiddelen brandweer						
Rijksbijdrage BDuR		4.519.123	4.519.123		4.598.894	4.598.894
Gemeentelijke bijdrage		28.993.618	28.993.618		28.993.617	28.993.617
	-	33.512.741	33.512.741	-	33.592.511	33.592.511
Resultaat voor bestemming	34.935.663	34.919.622	-16.041	32.454.066	34.792.385	2.338.319
Reservemutaties brandweer		16.041	16.041	79.904	98.113	18.209
Totaal programma brandweer	34.935.663	34.935.663	-	32.533.970	34.890.498	2.356.527

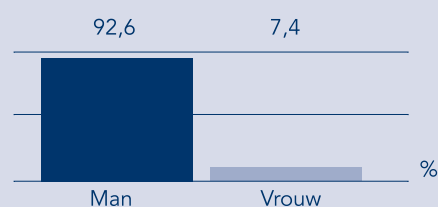
Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 67.

4.4. Feiten en cijfers programma Brandweer

Cijfers medewerkers

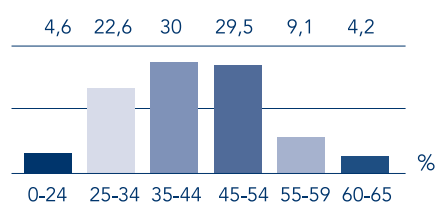

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	1.312
Vrouw	105

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
0-24	65
25-34	321
35-44	425
45-54	418
55-59	129
60-65	59

Gemiddelde leeftijd: 42 jaar

4. Verzuimcijfers	2018	2019	2020
Verzuim	2,91	2,29	1,9
Meldfrequentie	0,89	0,61	0,42

5. Programmaverantwoording Organisatie

5.1. Algemeen

Toekomstbestendige Bedrijfsvoering

Op 1 juli van het afgelopen jaar werd de begroting 2021 vastgesteld. Dit vormde ook het sluitstuk van het traject rondom Toekomstbestendige Bedrijfsvoering. Een proces dat begon met een benchmark in 2018. Deze toonde aan dat de kwaliteit van de ondersteunende diensten onder druk stond. Een vervolgonderzoek maakte concreet welke risico's er waren en welke investering nodig was om deze af te dekken. Hieruit vloeide een investeringsvoorstel van € 2,5 miljoen structureel, waarvan € 1,3 miljoen direct. Een investering die het bestuur heeft toegekend bij het vaststellen van de begroting 2021.

Daar was bij opgenomen dat al in 2020 kon worden gestart met de eerste kwaliteitsverbetering. Door de coronacrisis hebben veel werkzaamheden begrijpelijkerwijs vertraging opgelopen, en dat geldt ook voor het invullen van een aantal investeringen binnen dit traject. Daar waar het structurele formatie betrof, leidt deze vertraging alleen tot een incidenteel voordeel in dit jaar. Echter, een aantal investeringen zijn incidenteel van aard. Voor die investeringen is het, zoals aangekondigd in de tweede bestuursrapportage, nodig om deze vrijval van middelen te reserveren. Het gaat hier om een reservering van € 407.000. Zo kunnen deze middelen alsnog volledig ingezet worden voor hun oorspronkelijke bestedingsdoel-einde, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van de ondersteunende diensten.

Digitale dienstverlening

In het traject rondom Toekomstbestendige Bedrijfsvoering zijn ook incidentele middelen opgenomen om het Informatiebeleidsplan te concretiseren. Dit is nodig omdat uit onderzoek van Berenschot bleek dat de ontwikkeling van informatiemanagement achterblijft. Vandaar dat er incidenteel middelen beschikbaar zijn gesteld om hierop te investeren. Na de finale besluitvorming is een aanbestedingsprocedure gestart, en is TwynstraGudde geselecteerd om de organisatie te faciliteren bij dit proces.

Ook hier speelde de coronacrisis een vertragende rol. De kansen op het gebied van informatiemanagement liggen nadrukkelijk binnen de primaire processen. De bestrijding van het coronavirus vroeg echter maandenlang alle aandacht van deze medewerkers, terwijl hun input wel van belang is bij het komen tot een concreet plan. In de laatste maanden van het jaar ontstond er meer ruimte, waardoor er alsnog stappen zijn gezet. Zo zijn de eerste noodzakelijke beleidsvoorstellen uitgewerkt en worden deze in februari 2021 aan de bestuurscommissies voorgelegd.

Financieel brengt de vertraging in het proces met zich mee dat de helft van de geplande besteding van de bestemmingsreserve voor dit doel verschuift naar volgend jaar. Dit gaat om € 130.000.

Tegelijkertijd toonde de coronacrisis ook aan dat een aantal basisvoorzieningen wel goed ingericht zijn. Doordat de afgelopen jaren met de projectgroep Bewust Werken al stappen waren gezet in het faciliteren van werken in the cloud, ging de overstap naar het thuis werken relatief soepel.

Duurzaamheid

Dit jaar heeft het dagelijks bestuur kennisgenomen van het beleidsplan duurzaamheid. Immers, Veiligheidsregio Fryslân vindt het als overheidsorganisatie belangrijk om een voorbeeldfunctie te vervullen en een bijdrage te leveren aan het landelijke klimaatakkoord. Wel geldt ook hier dat het verduurzamen van de bestaande producten en diensten veel onderlinge afstemming vraagt. Tijd die er het afgelopen jaar niet beschikbaar was, gelet op de urgentie van het bestrijden van het coronavirus.

Vandaar dat het huidige plan zich vooral richt op kleine, gemakkelijk door te voeren wijzigingen en voorbereidende activiteiten voor grote veranderingen. Dit moet ertoe leiden dat, zodra er in de organisatie meer ruimte komt voor andere activiteiten, er snel stappen gezet kunnen worden.

Uitstekend werkgeverschap

Eén van de speerpunten van de organisatie is om, ook in de toekomst, voldoende, goede medewerkers te hebben. Hiervoor streven we ernaar om het certificaat van Great Place to Work te ontvangen. Dit certificaat helpt ons om ons werkgeverschap continu te blijven verbeteren, en tegelijkertijd verhoogt het de aantrekkelijkheid van onze organisatie op de arbeidsmarkt.

In 2019 behaalden we dit certificaat al, een jaar eerder dan we ons zelf ten doel hadden gesteld. Het afgelopen jaar zijn we de voorbereidingen gestart om dit te herhalen. Een belangrijk uitgangspunt van Great Place to Work is dat de medewerkers zelf tot een excellente beoordeling komen. Dit vraagt betrokkenheid van medewerkers en het leveren van input voor mogelijke verbeteringen. Het afgelopen jaar leek het ons niet passend om aan alle medewerkers te vragen hier tijd aan te besteden, omdat dit ten koste ging van de strijd tegen het coronavirus.

In plaats daarvan zijn er meerdere gerichte acties geweest om juist in deze tijd aandacht te houden voor het welbevinden van onze medewerkers. Dit gaat verder dan alleen de praktische zaken, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen en de inrichting van werklocaties. Zo is een zelfscreener ontwikkeld die medewerkers kunnen invullen. Deze laat zien of iemands stress en energie in balans zijn. Leidinggevendenden zijn geschoold om zorgsignalen nog beter te herkennen en daarop te acteren. En iedere medewerker die minimaal één dag per week thuis werkt, kon arboverantwoorde middelen in bruikleen krijgen. Alle medewerkers kunnen een beroep doen op een bedrijfsmaatschappelijk werker en een budgetcoach.

Een open einde is nog hoe de medewerkers van de veiligheidsregio's zich verhouden tot de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. Deze discussie is afhankelijk van de uitkomst van het traject rondom de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Oorspronkelijk was het idee dat hier in 2020 duidelijkheid over zou komen, en dat Veiligheidsregio Fryslân dit jaar moest gebruiken om zich Wnra-proof te maken. Hier waren incidentele middelen voor beschikbaar gesteld. Doordat de duidelijkheid langer op zich laat wachten, is het voorstel om deze incidentele middelen van € 100.000 te reserveren.

5.2. Behaalde resultaten

1. Tevredenheid bestuur

In het najaar is een bestuurderstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Met als insteek: resultaten presenteren op een bestuurdersconferentie in februari 2021. Echter, een dergelijke conferentie organiseren is in deze tijd niet haalbaar en wenselijk. Vandaar dat de uitkomsten van het onderzoek gepresenteerd worden in de reguliere bestuursvergaderingen.

2. Effectiviteit ondersteuning

Voor 2020 was er nog geen manier ontwikkeld om de effectiviteit van de ondersteuning te meten. Dit is geen onderdeel van Great Place to Work, waar het voorheen wel onderdeel van het jaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek was. Geplande resultaat was voor 2020 een methodiek te kiezen en deze uit te voeren.

Omdat een dergelijk onderzoek drijft op de input van medewerkers uit het primaire proces, is besloten hier dit jaar geen opvolging aan te geven. Wel is het voorwerk gedaan. Zo kan, mocht het in 2021 beter passend zijn, de methodiek snel worden uitgevoerd.

3. Betaaltermijn

In de tweede bestuursrapportage meldden we al dat de ambitie om 95% van de facturen binnen 14 dagen te betalen onhaalbaar leek. Vandaar dat in de tweede bestuursrapportage is voorgesteld om het na te streven percentage op 80% te zetten. Dit resultaat is gerealiseerd, met 80,2% van de facturen die binnen 14 dagen betaald zijn. De gemiddelde betaaltermijn van alle facturen bedroeg 11,2 dagen.

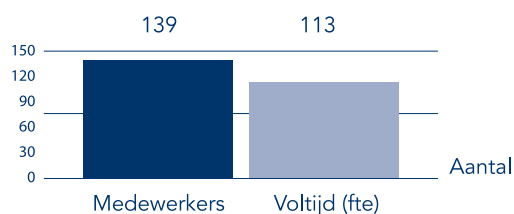
5.3. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Organisatie						
Organisatie-overhead	13.736.756	183.600	-13.553.156	14.862.067	1.981.845	-12.880.222
Dekkingsmiddelen organisatie						
Gemeentelijke bijdrage		12.558.209	12.558.209		12.558.208	12.558.208
Resultaat voor bestemming	13.736.756	12.741.809	-994.947	14.862.067	14.540.053	-322.014
Reservemutaties organisatie		994.947	994.947		995.112	995.112
Totaalprogramma organisatie	13.736.756	13.736.756	-	14.862.067	15.535.166	673.099

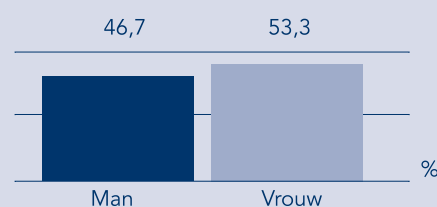
Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 68.

5.4. Feiten en cijfers programma Organisatie

Cijfers medewerkers

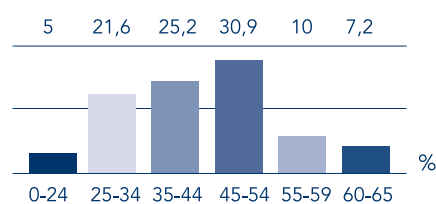

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	65
Vrouw	74

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
0-24	7
25-34	30
35-44	35
45-54	43
55-59	14
60-65	10

Gemiddelde leeftijd: 43 jaar

4. Verzuimcijfers	2018	2019	2020
Verzuim	3,23	2,29	4,37
Meldfrequentie	0,82	0,61	0,69

6. Paragrafen

6.1. Financiering

Financieringsbeleid en afdekken van risico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen wordt afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

In 2020 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken. Het verloop van de lening portefeuille is daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€ 51.259.805
Opname	€ 0 +
Reguliere aflossingen	€ 4.573.732 -/-
Saldo per 31 december	€ 46.686.072

Met ingang van de begroting over 2020 wordt een omslagrente gehanteerd van 2% voor het toerekenen van rente aan de programma's. De werkelijke omslagrente wijkt niet significant af van het percentage dat is begroot.

Kasgeldlimiet

Bij het huidige begrotingstotaal van € 77,0 miljoen is de kasgeldlimiet voor 2020 uitgekomen op € 6,3 miljoen (8,2%). Op diverse momenten gedurende het jaar is sprake geweest van een netto vlottende schuld, tot maximaal € 1,6 miljoen. De kasgeldlimiet werd in 2020 derhalve niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm voor 2020 is gesteld op 20% van het begrotingstotaal, ofwel € 15,4 miljoen. Dit betekent dat in 2020 voor maximaal € 15,4 miljoen mocht worden afgelost. In 2020 komt het totaal aan aflossingen op € 4,6 miljoen, dat is ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de lening portefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Met ingang van deze datum dient Veiligheidsregio Fryslân haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag, wat voor 2020 is gesteld op € 596.000. De naleving van de regeling is conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen in de toelichting op de balans, als onderdeel 'kortlopende vorderingen'. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Bespaarde rente FLO-overgangsrecht

In juli 2018 heeft gemeente Leeuwarden zijn verplichting inzake het FLO-overgangsrecht afgekocht bij de VRF. Uit de ontvangen afkoopsom van € 7,8 miljoen is een voorziening gevormd voor de contante waarde van de verplichting per 1 januari 2018 (€ 7,1 miljoen), het restant is gestort in een bestemmingsreserve. Conform het besluit van het algemeen bestuur wordt de met de afkoopsom bespaarde rente gebruikt om de voorziening (die gewaardeerd is op contante waarde) op te renten (tegen de contractueel afgesproken 2,5%), en om rente toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

6.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt:

- Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
- In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's');
- De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve, die wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotings-totaal;
- Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Algemene risico's

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. Dit zijn de volgende zaken:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels personeel ingezet en wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt zowel voor incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking;

- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid;
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Structurele risico's

Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Voor veiligheidsregio's is de invoering uitgesteld tot in ieder geval 1 januari 2022. Onder meer in verband met de bijzondere positie van brandweervrijwilligers. Het is nog steeds onduidelijk wat de gevolgen zijn voor medewerkers van veiligheidsregio's.

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. Na deze uitspraak door het Europese Hof volgt de vraag welk systeem van brandweezorg wel toekomstbestendig is. Binnen de gestelde juridische kaders kan de huidige vorm van vrijwilligheid bij de brandweer niet blijven bestaan. Daarom worden Veiligheidsregio's gedwongen om na te denken over de consequenties hiervan.

De landelijke Denktank Taakdifferentiatie heeft een denkrichting uitgewerkt. Naar verwachting nemen het Veiligheidsberaad en de minister van Justitie en Veiligheid in 2021 een besluit over deze denkrichting en het (op termijn) al dan niet fundamenteel onderscheid maken tussen de brandweervrijwilligers en de beroepsmedewerkers in de toekomst. De uitkomst van dit besluit bepaalt hoe groot de organisatorische en financiële impact voor Brandweer Fryslân zal zijn.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Tien jaar na de invoering van de Wet veiligheidsregio's heeft de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's onderzocht hoe de wet- en regelgeving uitpakt. In opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid is onderzocht of de wet aansluit bij de huidige situatie. Ook is onderzocht of de wet voldoende is voorbereid op toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. De conclusies en aanbevelingen hebben in 2020 niet tot extra kosten geleid.

Evaluatie wet gemeenschappelijke regelingen

De ministerraad begin 2020 ingestemd met een voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Doel van deze wijziging is versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen. Het wijzigingsvoorstel ligt sinds het najaar bij de Eerste Kamer. In 2020 waren er nog geen gevolgen voor VRF bekend.

Strategische agenda Veiligheidsberaad

Met de strategische agenda verbetert de samenwerking tussen veiligheidsregio's, het Rijk en publieke en private crisispartners. Voor de veiligheidsregio's zijn de prioriteiten 'Presterend Vermogen', 'Versterking Bevolkingszorg' en 'Bovenregionale operationele besluitvorming' vastgesteld. Vanwege de coronacrisis is er in 2020 weinig voortgang geboekt met de strategische agenda.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. De cao gemeenten 01-01-2020 tot 01-01-2021 en de afschaffing van de levensloopregeling kan ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van overname rekening is gehouden.

Forensische geneeskunde

De Nationale Politie zal de medische arrestantenzorg aanbesteden, waarbij de kans bestaat dat dit niet aan de GGD wordt gegund. Het directe financiële effect van het verliezen van de aanbesteding medische arrestantenzorg is het vervallen van het begrote voordeel. De gemeentelijke bijdrage stijgt dan met € 35.233. Voor de uitvoering van forensische geneeskunde is samenwerking in Noord-Nederland noodzakelijk. Binnen deze Noordelijke samenwerking is een efficiëntere inzet van artsen mogelijk. De verwachting is dat hiermee het vervallen van het begrote voordeel kan worden opgevangen. In 2021 wordt verder invulling gegeven aan de Noordelijke samenwerking.

Rente

Op dit moment zijn de financieringslasten erg laag door de huidige rentesystematiek levert dit een voordeel op voor de gemeenten. Echter bij een stijgende marktrente zal de rentelast hoger worden dan de beschikbare uitzetting van de kapitaalslasten, wat resulteert in een direct nadeel voor de gemeenten.

Datadiefstal

Naar aanleiding van een recent geval van datadiefstal in de GGD-systemen, waarover veel publiciteit is geweest, is de Autoriteit Persoonsgegevens begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te zullen intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer de uitkomst van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens te verwachten is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt.

Mensen kunnen op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) bij de GGD waar zij getest of gevaccineerd zijn een verzoek doen tot het verwijderen van hun persoonsgegevens.

Daarnaast doen wij als alles wat in het vermogen ligt om ervoor te zorgen dat gegevens van mensen die zich laten testen, vaccineren en betrokken zijn bij bron- en contactonderzoek in veilige handen zijn. Zo zorgt de GGD voor controle aan de poort (VOG en geheimhoudingsverklaring), vinden er trainingen en gesprekken over privacy en geheimhouding plaats, wordt er gewerkt op locatie met in achtneming van de geldende maatregelen en vinden er steekproefsgewijs checks plaats op noodzakelijke toegang dossiers.

Vervallen risico's

Openbaar meldsysteem (OMS)

Na diverse onderzoeken en een gerechtelijke uitspraak komen de inkomsten voor de regierol op het OMS per juni 2020 te vervallen. Dit betreft een structureel bedrag van € 200.000. In de Kaderbrief 2020 is toegezegd dat aan het bestuur wordt voorgelegd hoe hiermee om te gaan. Middels een ombuiging binnen de begroting wordt dit opgelost.

Externe veiligheid

Sinds de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid (Bevi) in 2004 ontvangen (regionale) brandweren de Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV)-gelden. Eerst bedoeld als impuls voor de uitvoering van de toen nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid en sinds 2015 voor de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Brandweer Fryslân ontvangt jaarlijks € 130.000. Dit bedrag wordt ingezet voor het reguliere advieswerk aan gemeenten, provincie, rijk en defensie. Ook geeft het dekking aan het project Omgevingswet (onderdeel brandweer) en het bekostigen van de projecten die samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe worden uitgevoerd.

Vanaf 2021 is de route van de middelen gewijzigd en loopt dit via het gemeentefonds en daarmee via de gemeentelijke bijdrage.

Financiële kengetallen

Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing bij Veiligheidsregio Fryslân. Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2019	Begroting 2020	Jaarverslag 2020
Netto-schuldquote	67,83%	82,70%	57,15%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	67,83%	82,70%	57,15%
Solvabiliteit	4,92%	4,47%	7,78%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto schuldquote

De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. Dat de netto-schuldquote veel lager is dan begroot, wordt vooral veroorzaakt doordat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen, en wordt berekend als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). In de in de nota's weerstandsvermogen en reserves/voorzieningen is vastgelegd dat de aangehouden reserves minimaal zijn. Anderzijds leiden de kapitaalintensieve activiteiten tot een hoge mate van externe financiering. De solvabiliteit is als gevolg van deze factoren laag. De solvabiliteit is hoger dan begroot, door het exploitatie-resultaat.

6.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid rondom het beheer van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft. De organisatie de volgende gebouwen in eigendom/beheer:

- het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom
- 48 locaties voor JGZ, allen gehuurd
- het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer, is deels eigendom en wordt vanaf medio 2021 gehuurd.

Kwaliteitsniveau

Voor de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft, is het gewenste kwaliteitsniveau op conditieniveau 3. Dit betekent: laatstelijk zichtbare veroudering, functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar, NEN 2767. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen zijn voor de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen aanwezig. Bij de huurlocaties wordt ernaar gestreefd een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Voor het egaliseren van de lasten van groot onderhoud over de jaren wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening. De dotatie aan de voorziening is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 30 jaar gepland is. Periodiek vindt er een herijking plaats van de onderhoudsbegroting. Vervangingen boven € 10.000 zijn opgenomen in het Meerjaren Investeringsprogramma (MIP).

Kazernebudgetten

De budgetten voor kapitaallasten zijn gebaseerd op het huidige areaal en op het prijspeil waarop de investeringen in het verleden door de gemeenten zijn gedaan. Voor de toekomstige vervanging geldt dat dit tegen een hoger prijspeil moet worden gedaan. Voor dit effect is een uitzetting opgenomen in de begroting vanaf 2021, als onderdeel van de uitwerking van dekkingsplan 2.0. Hierdoor is de vervanging van de vastgoedportefeuille op de langere termijn geborgd.

6.4. Bedrijfsvoering

De bijdrage van Veiligheidsregio Fryslân aan een veilig en gezond Fryslân komt uiteraard het meest tot uiting in de wijze waarop de brandweezorg, crisisbeheersing en publieke gezondheidszorg is vormgegeven. Binnen het programma Organisatie zijn de meeste taken dan ook gericht om dit zo goed mogelijk te ondersteunen, en zo bij te dragen aan de speerpunten van inhoudelijke beleidsplannen. Het gaat hier om de reguliere bedrijfsvoeringstaken: communicatie, informatiemanagement, huisvesting en facilitaire zaken, inkoop, juridische zaken, P&O, financiën en administratie. Binnen ieder functioneel gebied leveren we producten en diensten op het gebied van beleid, advies en uitvoering. Door deze taken centraal te beleggen, verlagen we de kosten en de kwetsbaarheid, terwijl we de kwaliteit verhogen. Naast deze reguliere taken is er een aantal thema's die voor de gehele organisatie gelden. Thema's die we ook belangrijk vinden, omdat ze randvoorwaardelijk zijn voor het realiseren van aansprekende resultaten. Of omdat we als overheidsorganisatie een voorbeeldrol te nemen hebben. Deze worden in het beleidsplan beschreven, inclusief ambities die uitnodigen om in korte tijd grote stappen te zetten. In het beleidsplan Organisatie 2019 – 2022 wordt ingegaan op de volgende drie thema's:

1. Digitale dienstverlening: 100% digitale dienstverlening voor de inwoners van Fryslân
2. Duurzaam voorbeeldgedrag: in 2022 hebben we nul op de meter
3. Uitstekend werkgeverschap: in 2020 zijn we een Great Place to Work

6.5. Verbonden partijen

- Stichting beheer Openbare Voorzieningen Meldkamer Noord-Nederland (hierna: stichting MkNN): In 2015 heeft VRF via de 'samenwerkingsovereenkomst MkNN' een belang in de stichting MkNN gevestigd te Drachten. De Stichting MkNN heeft als doel: het verwerven, beheren en verhuren van een registergoed ten behoeve van de MkNN en is hiermee in 2011 gestart. De stichting MkNN is een onderneming zonder winststreven en keert het overgebleven resultaat uit aan de deelnemende partijen. Op grond van het 'Convenant Werkgeverschap voor brandweerpersoneel Meldkamer Noord-Nederland' draagt Veiligheidsregio Fryslân voor ongeveer 38% bij in de gezamenlijke kosten van het brandweerpersoneel meldkamer.
- Stichting Brandweeropleidingen Noord (hierna BON): De bestuurlijke deelname, samen met VRG en VRD, in de Stichting BON benadert de definitie van een verbonden partij. Er is volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting BON. De stichting BON is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100% deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V.

6.6. Covid-19

Dat de uitbraak van het coronavirus een grote stempel drukt op de uitgaven van Veiligheidsregio Fryslân in 2020 zal u niet verbazen. In deze paragraaf is de verantwoording van de meer- en minderkosten opgenomen, zoals deze is voorgeschreven door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De minister van VWS heeft bij brief 20 juli 2020 aanvullende middelen beschikbaar gesteld om het grote volume meerkosten te dekken. Daarbij wordt rekening gehouden met door het coronavirus veroorzaakte minderkosten en minder opbrengsten. In de jaarrekening 2020 zijn de aanvullende rijksbijdragen als baten opgenomen.

Genoemde bedragen zijn gedeclareerd bij het Ministerie. De laboratoriumkosten (€ 3.612.000) lopen niet via deze declaratie, maar worden rechtstreeks bij het RIVM is rekening gebracht.

Het Covid-19 (Corona) virus heeft voor de activiteiten van de Veiligheidsregio Fryslân een zeer grote impact. Als veiligheidsregio staan we midden in de (Friese) samenleving om deze te beschermen en informeren. Dit zal ook in 2021 tot hogere (niet begrote) personele en materiële kosten leiden. Tevens heeft dit een negatief effect op de opbrengsten van de VRF, door het niet of minder kunnen uitvoeren van bijvoorbeeld inspecties en de lagere vraag naar reizigersvaccinaties. De in 2020 gemaakte kosten voor het voorkomen en bestrijden van Covid-19 worden vergoed door het Ministerie van VWS en het RIVM. Deze afspraak geldt ook voor 2021. De financiële omvang voor 2021 van bovenstaande is op dit moment nog niet bekend maar via de reguliere planning en control cyclus van de VRF zullen de gemeenten hierover in 2021 geïnformeerd worden. Deze gebeurtenissen hebben geen effect op de jaarrekening 2020.

	Kostensoort	Meerkosten 2020
Blok 1	Bron- en contactonderzoek	3.275.455
Blok 2	Bemonstering	4.760.770
Blok 3	Overige Meerkosten	
	Overig	83.006
	Ondersteuning	653.861
	<i>Subtotaal</i>	736.867
Blok 4	Minder baten (verrekend met minder lasten)	
	Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	271.006
	Reizigerszorg	224.419
	Overig	-188.695
	Ondersteuning	-185.250
	<i>Subtotaal</i>	121.480
Blok 5	Laboratoriumkosten	
	Totaal meerkosten	8.894.572

Verantwoording VR

Kostensoort	Opgave kosten 2020
Coronahotels/centra	
Inkoop en distributie PBM	66.819
Overige specifieke meerkosten	
Overige Meerkosten	
ROC (opleidingen)	65.807
GHOR	113.556
Crisisbeheersing & rampenbestrijding	139.402
<i>Subtotaal</i>	318.765
Minder opbrengsten (verrekend met minder kosten)	
Brandweezorg repressie/incidentbestrijding	-244.000
Crisisbeheersing & rampenbestrijding	-141.000
<i>Subtotaal</i>	-385.000
Totale kosten 2020	584

Deel II Jaarrekening 2020

Veiligheidsregio Fryslân

7. Jaarrekening

7.1. Balans per 31 december 2020

ACTIVA	31-12-2020		31-12-2019	
Vaste activa				
Materiële vaste Activa				
Investeringen met een economisch nut		67.851.724		67.625.559
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	4.722.339		197.043	
Rekening-courant verhouding met het Rijk	780.968		1.175.019	
Overige vorderingen	1.466.966		985.225	
		6.970.273		2.357.287
Liquide middelen		469.554		298.469
Overlopende activa				
Nog te ontvangen subsidies			240.721	
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	300.130		2.811.021	
	2.485.451			
		2.785.581		3.051.742
		78.077.132		73.333.057

PASSIVA	31-12-2020		31-12-2019	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve			2.212.413	
Egalisatiereserve	428.065		1.926.732	
Bestemmingsreserves	1.856.970		-524.311	
Nog te bestemmen resultaat	3.790.666			
		6.075.701		3.614.834
Voorzieningen				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.777.145		8.490.453	
Voorzieningen ter egalisatie van lasten	1.221.895		1.320.646	
		8.999.040		9.811.099
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		46.686.071		51.259.803
Vlottende passiva				
Vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Kasgeldlening	6.000.000		1.000.000	
Overige schulden	7.784.996		5.968.283	
		13.784.996		6.968.283
Overlopende passiva				
Vooruit ontvangen subsidies	430.924		310.443	
Overige nog te betalen en vooruit ontvangen bedragen	2.100.400		1.368.595	
		2.531.324		1.679.038
		78.077.132		73.333.057

7.2. Programmarekening 2020 - deel 1

	Primitieve begroting			Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Gezondheid										
Pijler 1	13.688.786	142.590	-13.546.196	14.229.168	174.183	-14.054.985	15.474.614	1.951.449	13.523.165	531.820
Pijler 2	9.157.214	2.832.353	-6.324.861	8.928.300	2.847.321	-6.080.979	9.264.418	3.477.423	5.786.995	293.984
Pijler 3	1.077.015	597.082	-479.933	1.514.703	929.262	-585.441	12.202.749	11.700.537	-502.212	83.229
Pijler 4	1.244.781	1.244.781	-	1.610.410	1.610.410	-	1.424.269	1.424.269	-	-
	25.167.796	4.816.806	-20.350.990	26.282.581	5.561.176	-20.721.405	38.366.050	18.553.678	-19.812.372	909.033
Dekkingsmiddelen gezondheid										
Gemeentelijke bijdrage	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.989	19.890.989	-1
	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.990	19.890.990	-	19.890.989	19.890.989	-1
Resultaat voor bestemming	25.167.796	24.707.796	-460.000	26.282.581	25.452.166	-830.415	38.366.050	38.444.667	78.617	909.032
Reservemutaties gezondheid	102.000	562.000	460.000	102.000	932.415	830.415	102.000	524.943	422.943	-407.472
Totaal programma gezondheid	25.269.796	25.269.796	-	26.384.581	26.384.581	-	38.468.050	38.969.610	501.560	501.560
Programma crisisbeheersing										
Producten Crisisbeheersing	4.366.959	190.437	-4.176.522	4.395.818	224.726	-4.171.092	4.197.605	286.074	-3.911.530	259.562
Dekkingsmiddelen crisisbeheersing										
Rijksbijdrage BDuR	-	2.726.868	2.726.868		2.778.928	2.778.928	-	2.827.821	2.827.821	48.893
Gemeentelijke bijdrage	-	1.449.654	1.449.654		1.449.654	1.449.654	-	1.449.654	1.449.654	-
	-	4.176.522	4.176.522	-	4.228.582	4.228.582	-	4.277.475	4.277.475	48.893
Resultaat voor bestemming	4.366.959	4.366.959	-	4.395.818	4.453.308	57.490	4.197.605	4.563.549	365.944	308.454
Reservemutaties crisisbeheersing	-	-	-	-	-57.490	-57.490	48.974	-57.491	-106.465	-48.975
Totaal programma crisisbeheersing	4.366.959	4.366.959	-	4.395.818	4.395.818	-	4.246.578	4.506.058	259.480	259.480

7.2. Programmarekening 2020 - deel 2

	Primitieve begroting			Begroting na 1e wijziging			Realisatie 2020			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Brandweer										
Producten brandweer	34.600.173	1.172.372	-33.427.801	34.935.663	1.406.881	-33.528.782	32.454.066	1.199.873	-31.254.193	2.274.589
Dekkingsmiddelen Brandweer										
Rijksbijdrage BDuR	-	4.434.183	4.434.183	-	4.519.123	4.519.123		4.598.894	4.598.894	79.771
Gemeentelijke bijdrage	-	28.993.618	28.993.618	-	28.993.618	28.993.618		28.993.617	28.993.617	-1
	-	33.427.801	33.427.801	-	33.512.741	33.512.741	-	33.592.511	33.592.511	79.770
Resultaat voor bestemming	34.600.173	34.600.173	-	34.935.663	34.919.622	-16.041	32.454.066	34.792.385	2.338.319	2.354.360
Reservemutaties brandweer	-	-	-		16.041	16.041	79.904	98.113	18.209	2.168
Totaal programma brandweer	34.600.173	34.600.173	-	34.935.663	34.935.663	-	32.533.970	34.890.498	2.356.527	2.356.527
Programma organisatie										
Organisatie-overhead	12.758.639	183.600	-12.575.039	13.736.756	183.600	-13.553.156	14.862.067	1.981.845	-12.880.222	672.934
Dekkingsmiddelen organisatie										
Gemeentelijke bijdrage		2.558.209	12.558.209	-	12.558.209	12.558.209	-	12.558.208	12.558.208	-1
Resultaat voor bestemming	12.758.639	12.741.809	-16.830	13.736.756	12.741.809	-994.947	14.862.067	14.540.053	-322.014	672.933
Reservemutaties organisatie		16.830	16.830		994.947	994.947		995.112	995.112	165
Totaal programma organisatie	12.758.639	12.758.639	-	13.736.756	13.736.756	-	14.862.067	15.535.166	673.099	673.099
Resultaat	76.995.567	76.995.567	-	79.452.818	79.452.818	-	90.110.666	93.901.331	3.790.666	3.790.666

Conform het nieuwe BBV dient vanaf 2018 eveneens onderstaande opstelling per taakveld te worden opgenomen in de jaarrekening. Deze is opgesteld conform de daarvoor uitgegeven handreiking van de Commissie BBV.

Overzicht baten en lasten art 27 BBV

	Lasten	Baten	Saldo
Programma gezondheid	37.468.618	38.444.667	976.049
Programma crisisbeheersing	3.807.884	4.563.549	755.665
Programma brandweer	30.623.933	34.786.185	4.162.251
Programma organisatie	88.456	12.558.256	12.469.800
Algemene dekkingsmiddelen	-66.199	20.237	86.436
Overhead	17.442.697	1.961.560	-15.481.137
Heffing vpb	7.750	6.200	-1.550
Onvoorzien	506.649	-	-506.649
Saldo van baten en lasten	89.879.788	92.340.654	2.460.866
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	230.878	1.560.677	1.329.799
Resultaat	90.110.666	93.901.331	3.790.666

7.3. Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening 2020 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut. | De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen. Eventueel wordt rekening gehouden met een restwaarde.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van voorzieningen aan gronden en terreinen. Met afschrijven wordt begonnen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen.

Voor de verschillende categorieën van activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	Termijn in jaren
Bedrijfsgebouwen	50
Ademluchtflessen	30
BZK-materieel (zoals haakarmbakken)	25
Renovatie, restauratie en verbouwing van bedrijfsgebouwen	20
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	20
Voorzieningen aan terreinen (zoals parkeerplaatsen)	20
Containers, wasmanden op wielen	20
Redvoertuigen	20
Motorspuitaanhangsers	20
Tankautosputten	16
Standaard bekleding tankautosputten	16
Hulpverleningsvoertuigen	15
Standaard bekleding hulpverleningsvoertuigen	15
Brandweervoertuigen	15
Noodaggregaat	15
Medische apparatuur TBC	15
Overig brandweermaterieel	10 of 15
Oefenmaterieel brandweer	10
Dienstvoertuig's brandweer	10
Personeel/materieelwagens	10
Ademluchtapparatuur (niet zijnde ademluchtflessen)	10
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals confectie-bluskleiding, trainingspak)	10
Kantoormeubilair	10
Inventaris tankautosput	8
Redgereedschap tankautosput	8
Redgereedschap hulpverleningsvoertuig	7,5

Categorie	Termijn in jaren
OVD-voertuigen	7
Heftrucks	7
Alarmeringsmiddelen mobilifoons	7
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals helmen, 1e bluskleding, gaspakken, enz.)	7
Alarmeringsmiddelen portofoons	6
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals handschoen, laarzen)	5
Overige kantoorinventaris	5
Gebruikerssoftware	5
Werkplek automatisering t/m 2017	5
Overige medische apparatuur	5
PSU GHOR functionarissen	5
Werkplek automatisering vanaf 2018	4
Explosiemeters/Warmtebeeldcamera's	4
Systeem soft- en hardware	3
Mobiele telefoons; tablets; iPads	3
Telefooncentrale	3

Indien aan een gebouw waarde vermeerderende aanpassingen worden gedaan, wordt voor de afschrijvingsduur aangesloten bij het restant levensduur van het bestaande actief.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Bij de vorderingen wordt rekening gehouden met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties in verband met oninbaarheid.

Voorzieningen

De voorzieningen worden opgenomen tegen historische kostprijs.

Baten en lasten

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Baten worden slechts in aanmerking genomen voor zover zij gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen worden niet in de balans opgenomen. De lasten die hieruit voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

Continuïteit

Het Covid-19 (Corona) virus heeft voor de activiteiten van de veiligheidsregio Fryslân in zowel 2020 als 2021 een zeer grote impact. Als veiligheidsregio staan we midden in de (Friese) samenleving om deze te beschermen en informeren. De GGD pleegt een grote inzet via uitvoeren van bron- en contactonderzoek, uitvoeren landelijk test- en vaccinatiebeleid RIVM en het informeren van de (Friese) bevolking via alle vormen van (social) media. Dit zal ook in 2021 tot hogere (niet begrote) personele en materiële kosten leiden, ook bij Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering. Tevens heeft dit een negatief effect op de opbrengsten van de VRF, door het niet of minder kunnen uitvoeren van bijvoorbeeld inspecties en de lagere vraag naar reizigersvaccinaties. De in 2020 gemaakte kosten voor het voorkomen en bestrijden van Covid-19 worden vergoed door het Ministerie van VWS en het RIVM. Deze afspraak geldt ook voor 2021.

Aangezien al enige jaren wordt geïnvesteerd in vernieuwing van de ICT-middelen functioneren de primaire en ondersteunende processen vooralsnog conform via thuis werken. En ondanks dat de activiteiten op het gebied van vakbekwaam worden en blijven van de brandweer op een laag pitje staan, is de paraatheid vooralsnog geborgd.

Samenvattend, de 'going concern'-activiteiten zijn vooralsnog geborgd. De gemeenten worden via de reguliere planning en control cyclus van de VRF geïnformeerd over de financiële impact van de getroffen maatregelen en risico's. Deze gebeurtenissen hebben geen effect op het resultaat of waarderingsgrondslagen in de jaarrekening 2020. De continuïteit van de VRF is te allen tijde geborgd aangezien zij een Gemeenschappelijke Regeling is. De VRF heeft, conform bestuurlijke besluiten, geen eigen weerstandscapaciteit zoals in de paragraaf risico's en weerstandsvormen nader is toegelicht.

7.4. Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop in de materiële vaste activa is als volgt:

Verloopoverzicht materiële vaste activa					
	Saldo 01.01.2020	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Saldo 31.12.20
Gronden en terreinen	1.707.907			13.280	1.694.627
Bedrijfsgebouwen	26.408.281	1.486.962		837.326	27.057.918
Vervoermiddelen	22.426.062	3.533.978	275.148	2.161.694	23.523.198
Machines, apparaten, installaties	4.703.150	416.417		490.302	4.629.265
Overige materiële vaste activa	11.260.316	1.459.304	14.435	2.171.464	10.533.720
	66.505.716	6.896.661	289.584	5.674.066	67.438.728

	Saldo 01.01.2020	Investerings	Activering	Saldo 31.12.20
Investeringsprojecten in uitvoering	1.119.943	6.189.816	6.896.661	412.997
	1.119.842	6.189.816	6.896.661	412.997

	Saldo 31.12.2020
Materiële vaste activa	67.438.728
Investeringsprojecten in uitvoering	412.997
Totaal materiële vaste activa	67.851.725

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activabetreffen:

Brandweerkazerne Harlingen gebouw	€ 1.335.931
Redvoertuigen	€ 748.176
Hulpverleningsvoertuigen incl. redgereedschap	€ 1.939.525
Personeel- en materiaal voertuigen	€ 738.275
Installaties kazerne Harlingen	€ 389.630
Nieuwe werkplek	€ 324.098

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Schatkistbankieren

Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan verplicht schatkistbankieren. Hiertoe is een overeenkomst afgesloten met het Rijk en worden overtollige tegoeden aangehouden in de schatkist. De Veiligheidsregio mag tot een bedrag van € 596.000 buiten de schatkist aanhouden. Per kwartaal was dit saldo gemiddeld als volgt:

Eerste kwartaal	€ 442.000
Tweede kwartaal	€ 461.000
Derde kwartaal	€ 485.000
Vierde kwartaal	€ 497.000

Het drempelbedrag is derhalve in 2020 niet overschreden.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

Nog te ontvangen subsidiebedragen	€ 300.129
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.033.680
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 1.451.771
	€ 2.785.580

Nog te ontvangen subsidiebedragen

	Saldo 01.01.2020	Voorschotten	Gemaakte kosten	Saldo 31-12-2020
Impuls omgevingsveiligheid	240.721	308.420	270.794	203.095
SBOH			28.247	28.247
VVE Zorgcoördinatoren 2020			68.787	68.787
	240.721	308.420	367.828	300.129

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (voormalig I&M) stelt jaarlijks een subsidie beschikbaar voor verbetering van taken rondom omgevingsveiligheid. Deze subsidies zijn bedoeld voor de centrale overheden ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet in 2021. Veiligheidsregio Fryslân heeft voor 2020 een bedrag van € 270.794 beschikbaar. In dit bedrag zijn tevens de beschikkingen voor de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe opgenomen. VR Fryslân vervult binnen het landsdeel Noord daarmee de kassiersfunctie voor de drie noordelijke regio's.

In totaal is in 2020 een bedrag van € 270.794 gespendeerd aan taken die vallen onder de subsidieregeling. Dat heeft in Fryslân geresulteerd in zo'n 203 producten. Daarnaast zijn er in samenwerking met Veiligheidsregio's Drenthe en Groningen projecten uitgevoerd om de onderlinge samenwerking te verbeteren.

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	01-01-2020	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2020
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	2.212.413		1.784.348	428.065
	2.212.413	-	1.784.348	428.065
Bestemmingsreserves				
Rechtspositie	17.048		17.048	-
Gezondheidsmonitor	203.652	102.000	117.034	188.618
FLO (functioneel leeftijdsontslag)	315.032	128.878	82.072	361.838
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
JGZ 3.0	891.000		84.486	806.514
	1.926.732	230.878	300.640	1.856.970
Totaal eigen vermogen	4.139.145	230.878	2.084.988	2.285.035

Egalisatiereserve

Op 19 december 2018 is door het algemeen bestuur de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Daarin is besloten om gebruik te maken van een egalisatiereserve, die gebruikt wordt om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. Deze reserve heeft een omvang tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal. In 2020 is het resultaat over 2019 onttrokken aan de egalisatiereserve. Ook is het saldo van de eerste begrotingswijziging is onttrokken aan de egalisatiereserve.

Rechtspositie

De reserve rechtspositie is gevormd voor de kosten van medewerkers waarvoor een wachtgeldregeling is afgesproken en medewerkers die gebruik maken van Flexibel Pensioen en uittreden (FPU). Aangezien de laatstgenoemde categorie in 2014 is vervallen, is het restant van het saldo bedoeld voor de resterende wachtgelders. Ultimo 2020 zijn er geen wachtgelders meer, de reserve is daarom per einde jaar nihil.

Gezondheidsmonitors

De GGD voert in een vierjaarlijkse cyclus verschillende gezondheidsmonitors uit. Gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein is besloten om deze monitors dusdanig uit te zetten dat uitkomsten op gebiedsniveau beschikbaar komen. De lasten voor het uitvoeren van de gezondheidsmonitors op gebiedsniveau variëren van € 75.000 tot € 160.000. De reserve gezondheidsmonitors is gevormd om de lasten van de verschillende monitors te egaliseren.

FLO overgangsrecht

Gemeente Leeuwarden heeft in 2018 de lopende overeenkomst inzake het FLO-overgangsrecht afgekocht tegen een vergoeding van € 7,8 miljoen. Hiervan is een voorziening gevormd (zie voorziening FLO-overgangsrecht) van € 7,1 miljoen. Het overschot op de afkoopsom is in de reserve FLO geplaatst. In 2020 is aan de reserve het overschot op de BDUR van € 129.000 toegevoegd. Daarnaast is de ophoging van de voorziening van € 82.000 per eind 2020 onttrokken. Het resterende saldo is beschikbaar voor toekomstige indexeringen van de voorziening.

Uitwerkingskader Meldkamer

De veiligheidsregio's hebben in 2018 een eenmalige bijdrage ontvangen als bijdrage in de achterblijvende kosten van de meldkamer. Voor Veiligheidsregio Fryslân betrof dit een eenmalige bijdrage van € 500.000. De eventuele kosten die achterblijven, zullen in aanloop naar de daadwerkelijke overdracht pas in 2021 inzichtelijk worden. Om die reden is een bestemmingsreserve Uitwerkingskader Meldkamer gevormd.

JGZ 3.0

In 2018 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het programma JGZ 3.0 gericht op het toekomstbestendig maken van de JGZ. Een belangrijke aanleiding voor het programma JGZ 3.0 is geweest het voldoen aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK) binnen de vastgestelde financiële kaders. De uitvoering van de innovatieagenda gericht op het aanpassen van de werkwijzen binnen de JGZ leidt tot extra kosten. De bestemmingsreserve JGZ 3.0 is bedoeld om deze extra kosten te dekken.

Voorzieningen

	Saldo 01.01.2020	Stortingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo 31.12.2020
Verplichtingen, verliezen, risico's					
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736	-	-	-	128.736
Voorziening sociaal plan SN1B	34.359	-	25.423	8.936	-
FLO	8.327.357	770.263	1.449.211	-	7.648.409
	8.490.452	770.263	1.474.634	8.936	7.777.145
Egalisatie van lasten					
Groot onderhoud Harlingertrekweg	143.773	42.126	4.298	-	181.601
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.176.874	438.000	574.580	-	1.040.295
	1.320.647	480.126	578.878	-	1.221.895
Totaal voorzieningen	9.811.099	1.250.389	2.053.512	8.936	8.999.040

Voorziening opgebouwde spaaruren

In het verleden konden medewerkers (op grond van de op dat moment geldende CAR/ UWO) van de toenmalige HVD Fryslân en van verschillende thuiszorgorganisaties verlofuren sparen op basis van een spaarcontract. De gespaarde verlofuren kunnen in de toekomst door medewerkers worden aangewend om langdurig verlof op te nemen. De mogelijkheid om extra verlof te sparen is enige jaren geleden beëindigd, met als gevolg dat er geen nieuwe spaarcontracten bijkomen. De voorziening is bedoeld voor afwikkeling van het aantal uren dat is gespaard.

Voorziening sociaal plan SN1B

In 2013 is in het kader van de regionalisering deze voorziening gevormd voor garantie-salarissen en tegemoetkomingen in de reiskosten, zoals afgesproken in het sociaal plan 'Samen naar één Brandweer'. Dit sociaal plan had een looptijd tot en met 2018 en is via de voorziening afgewikkeld. Eind 2020 bevat de voorziening alleen nog de afwikkeling van de consignatie-afbouw, zoals opgenomen in dekkingsplan 2.0.

Voorziening FLO-overgangsrecht

Na de afkoop van het FLO-overgangsrecht door gemeente Leeuwarden, komen de lasten van deze regeling voor rekening van Veiligheidsregio Fryslân. Per 1 januari 2018 bedroeg de totale resterende verplichting voor deze regeling tot einddatum (thans voorzien in 2042) nog € 9,4 miljoen. Deze verplichting is contant gemaakt tegen een disconteringsvoet van 2,5%, wat leidt tot een voorziening per 1 januari 2018 van € 7,1 miljoen. Dit bedrag is vanuit de ontvangen afkoopsom in de voorziening gestort.

De voorziening wordt bepaald conform de volgende uitgangspunten:

- De rechten van personeelsleden inzake FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige bepalingen uit hoofdstuk 9a tot en met 9f van de CAR;
- De FLO-rechten zijn gewaardeerd op basis van het bij het opmaken van de jaarrekening bekende cao-loon. In dit geval is dit de cao die geldend is voor 2020. Er is rekening gehouden met 1% loonsverhoging voor de komende jaren;
- Voor het contant maken van de verplichting en de bespaarde rente wordt gebruik gemaakt van de rente zoals deze is opgenomen in de overeenkomst met gemeente Leeuwarden. De opgenomen rente betreft 2,5%. Het rentepercentage zal voor de looptijd van het contract met de gemeente Leeuwarden worden gehanteerd.
- De rente wordt berekend op de kasstroom per 01-01 in plaats van 31-12 van het betreffende jaar;
- Bij het opnemen van de verplichtingen wordt geen rekening gehouden met de kans op vervallen van rechten door natuurlijk verloop.
- De risico's rondom het stijgen van de AOW-leeftijd, en fiscale risico's rondom de inzet van levensloop komen tot 2022 voor rekening van gemeente Leeuwarden, zoals contractueel overeengekomen.

Gedurende 2020 is in totaal € 1,4 miljoen onttrokken, dit betreffen de werkelijke uitgaven (€ 1,1 miljoen) en een vrijval door uitstroom (€ 0,3 miljoen). Daarnaast is € 0,5 miljoen gedoteerd en is rente toegevoegd (2,5% / € 0,3 mln.).

Groot onderhoud Harlingertrekweg

Uit het meerjarenonderhoudsplan voor het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 42.126 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten is een voorziening gevormd. De stand van de voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Groot onderhoud brandweerkazernes

Uit het meerjarenonderhoudsplan voor de 48 kazernes in eigendom en 18 huurkazernes blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 432.00 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten is een voorziening getroffen. De stand van de voorziening sluit aan met het meerjarenonderhoudsplan.

Langlopende schulden

Alle langlopende schulden zijn betrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2020	€	51.259.803
Nieuw aangetrokken	€	-
Reguliere aflossingen	€	4.573.732
Extra aflossingen	€	-
Stand per 31 december 2020	€	46.686.071

De rentelast die in 2020 is gemoeid met de langlopende leningen bedraagt € 1.065.039

Overlopende passiva

Vooruitontvangen subsidies	€	430.924
Overlopende rente	€	413.566
Overige overlopende passiva	€	1.686.834
	€	2.531.324

Vooruitontvangen subsidiebedragen

	Saldo 01.01.2020	Voorschotten	Besteed/betaald	Saldo 31.12.2020
LFR Haakarmbakken	87.903		15.983	71.920
Seker en Sûn	-50.780	50.780		-
Opvoedpunt	7.522	12.388		19.910
Centering Parenting	6.430		6.430	-
Richtlijnen JGZ	-5.150		5.150	-
Supranet	23.607		12.934	10.673
Tel mee met Taal	37.542		2.182	35.360
JLE	20.932	100.000	107.640	13.292
informatiepunt MRSA	169.343		50.936	118.408
MNAZ	13.092		13.092	-
Seker en Sûn 2e fase		100.000	10.918	89.082
JOGG		76.000	3.722	72.278
	310.441	339.168	218.686	430.923

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen hebben betrekking op:

- Het 'Convenant Werkgeverschap voor brandweerpersoneel Meldkamer Noord-Nederland' met de Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe betreffende het formele werkgeverschap van het brandweerpersoneel in de Meldkamer Noord-Nederland. Op grond van dit convenant draagt Veiligheidsregio Fryslân voor ongeveer 38% bij in de gezamenlijke kosten van het brandweerpersoneel meldkamer. Dit betreft een jaarlijkse bijdrage van ongeveer € 800.000.
- Huurcontracten die zijn aangegaan voor de hoofd-, team- en consultatiebureaulocaties jeugdgezondheidszorg, brandweerkazernes en een aantal overige locaties. De diverse contracten hebben verschillende looptijden, wat resulteert in een jaarlijkse verplichting van € 1,9 miljoen (kale huur en servicekosten) per jaar. Deze verplichtingen hebben een looptijd van langer dan één jaar.
- Voor een contract is een bankgarantie afgegeven van € 11.583.
- Daarnaast is sprake van leaseverplichtingen voor auto's van € 100.360.
- De verplichting met betrekking tot het saldo vakantiedagen is in overeenstemming met het BBV niet opgenomen in de balans, aangezien zij een meerjarig gelijkblijvend volume kent. De waarde van de openstaande verlofdagen bedraagt € 1.133.000 ultimo 2020.
- Naar aanleiding van een recent geval van diefstal in de GGD-systemen, waarover veel publiciteit is geweest, is de Autoriteit Persoonsgegevens begin februari 2021 een onderzoek gestart naar de naleving door de GGD van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarbij heeft de Autoriteit Persoonsgegevens aangegeven het toezicht op de GGD te zullen intensiveren. Het is nog niet duidelijk wanneer de uitkomst van het onderzoek van de Autoriteit Persoonsgegevens te verwachten is en wat de uiteindelijke bevindingen zullen zijn. Onderzoeken en besluiten van de Autoriteit Persoonsgegevens worden doorgaans openbaar gemaakt.

7.5. Toelichting op de programmarekening

Totstandkoming begroting na wijziging

In het algemeen bestuur van 1 juli 2020 is de eerste begrotingswijziging voor 2020 vastgesteld. Dit is tevens de definitieve begroting. Ten opzichte van de primitieve begroting zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- **Eerste wijziging**

Het Algemeen Bestuur stelde op 11 maart 2020 het meerjarig financieel kader 2021-2024 vast. In deze kaderbrief zijn alle ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de begroting van 2021 en verder. Een aantal van deze thema's hadden deels ook effect op 2020. Deze effecten zijn vertaald in een begrotingswijziging welke is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 1 juli 2020.

Toelichting afwijkingen per programma

Programma Gezondheid

Het programma Gezondheid sluit 2020 af met een positief resultaat van € 502.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd uit de vier pijlers van de GGD:

Pijler 1	Monitoring, signalering en advies	€	532.000
Pijler 2	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	€	294.000
Pijler 3	Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	€	83.000
Pijler 4	Toezicht houden	€	-
	Reservemutaties	€	- 407.000
Totaal		€	502.000

In 2020 is de coronacrisis van grote invloed geweest op de uitvoering van de taken van de GGD. De coronacrisis heeft uiteraard ook een grote impact op de financiën van de GGD. De kosten die de GGD heeft gemaakt in het verband met het bestrijden van de coronacrisis zijn verantwoord binnen pijler 3. Onderstaand worden per pijler de belangrijkste oorzaken van het resultaat toegelicht.

Pijler 1 - Monitoring, signalering en advies

De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 1.777.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 1.245.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten hangen samen met de uitvoering van aanvullende opdrachten voor jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbevordering en beleidsadviesing.

In de begroting 2020 is rekening gehouden met de uitvoering van het derde jaar van het programma JGZ 3.0. Hiervoor is in totaal € 690.000 aan kosten begroot. Door de coronacrisis is de uitvoering van het programma JGZ 3.0 zeer beperkt geweest in 2020. De werkelijk kosten van het programma zijn dan ook veel lager. De beperkte uitvoering van het programma JGZ 3.0 leidt tot een voordeel van € 375.000. De lagere kosten van het programma JGZ 3.0 leiden eveneens tot een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve JGZ 3.0. Zie ook toelichting op de afwijking bij de reservemutaties. Afgezien van het programma JGZ 3.0 is er bij de uitvoering van de jeugdgezondheid sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 115.000. Voor JGZ als totaal is er sprake van een voordelig resultaat van ongeveer € 260.000. Dit voordeel valt voor ongeveer € 208.000 binnen pijler 1.

De hogere baten voor gezondheidsbevordering en beleidsadvisering betreffen de baten voor extra opdrachten. Voorbeelden van dergelijke extra opdrachten zijn Jong Leren Eten, JOGG-regisseur (meerdere gemeenten), Gezonde School, etc. De baten voor deze extra opdrachten bedragen ongeveer € 714.000. Rekening houdend met de extra inzet die noodzakelijk is voor de uitvoering van de extra opdrachten is er sprake van een voordeel van € 215.000 voor de taken gezondheidsbevordering en beleidsadvisering.

Evenals in 2019 heeft de Academische Werkplaats Noord-Nederland (AWPG NN) in 2020 te maken met langdurige uitval van de coördinator. In 2020 is fase 1 van het project Seker en Sûn definitief afgerond en is tijd geïnvesteerd in het opstarten van fase 2. In de tweede helft van 2020 is gestart met fase 2 in de vorm van twee pilotprojecten: 'Herontwerp en implementatie branchegerichte opleiding verzorgende B en C' en 'Tichtby Minsken'. Voor de uitvoering van deze pilots is door de Provincie Fryslân subsidie toegekend. De afronding van fase 1, de opstart van fase 2 van het project Seker en Sûn en de langdurige uitval van de coördinator resulteren in een nadelig saldo bij de AWPG NN van ongeveer € 128.000.

In de begroting 2020 is naast de uitvoering van de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen rekening gehouden met de ontwikkeling en implementatie van een gezondheidsatlas. Met de ontwikkeling en implementatie van de gezondheidsatlas is in 2020 gestart, maar dit is nog niet volledig afgerond. De lagere kosten voor de ontwikkeling van de gezondheidsatlas en lagere personeelskosten resulteren in een voordeel van ongeveer € 58.000 bij epidemiologie.

Voor medische milieukunde is sprake van een voordelig saldo van ongeveer € 171.000. Enerzijds is dit een gevolg van vacatureruimte en anderzijds hangt dit samen met de inschaling van een aantal medewerkers. Voor een aantal medewerkers geldt dat zij nog niet zijn ingeschaald op het maximum van de functionele schaal. In de tweede helft van 2020 heeft versterking van het team medische milieukunde plaatsgevonden en verdere versterking zal in 2021 plaatsvinden. Ook is in 2020 een medewerker gestart met de opleiding tot Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS).

Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

De uitvoering van de meer individueel gerichte werkzaamheden van de JGZ zoals stevig ouderschap, integrale vroeghulp en voorzorg vormen onderdeel van pijler 2. Evenals bij pijler 1 is ook hier sprake van een voordelig saldo met vergelijkbare oorzaken. Het voordelig saldo bedraagt ongeveer € 52.000.

In 2020 is bij de uitvoering van de publieke gezondheidszorg asielzoekers sprake van een overschot van ongeveer € 120.000 op de door het COA gefinancierde budget. Ten opzichte van een positief resultaat in 2019 van € 110.000. Door de aanhoudende onzekerheid over de aanbesteding van de jeugdgezondheidszorg is GGD Fryslân terughoudend geweest in de uitbreiding van personeel. Deze terughoudendheid heeft een rol gespeeld bij het positieve resultaat over 2020. In de tweede helft van 2020 is duidelijkheid gekomen over de toekomstige financiering van jeugdgezondheidszorg door het COA. Deze financiering betekent voor GGD Fryslân waarschijnlijk een behoorlijk verlaging van de vergoeding die ontvangen wordt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg binnen AZC's. Om de mogelijke negatieve effecten van de gewijzigde financiering op te vangen en de uitvoering van de JGZ binnen AZC's hierop aan te passen wordt voorgesteld het voordelig saldo te reserveren (zie voorstel resultaatbestemming op pagina 58).

Voor tuberculosebestrijding geldt dat er sprake is van een voordelig saldo van ongeveer € 85.000. Dit voordelig saldo is met name een gevolg van vacatureruimte. In verband met de teruglopende incidentie vindt er op landelijk niveau discussie plaats over de gewenste uitvoeringsschaal voor TBC bestrijding. Waar eerder werd gedacht aan uitsluitend een landelijk expertisecentrum, wordt nu ook van de drie noordelijke GGD'en verwacht dat zij meer gaan samenwerken en harmoniseren. Een project hiertoe wordt in 2021 opgestart. De financiële ruimte wordt aangehouden om in te kunnen spelen op deze landelijke en bovenregionale ontwikkelingen.

Als gevolg van de coronacrisis is reizen naar het buitenland nagenoeg geheel tot stilstand gekomen. Hierdoor is het vaccineren van reizigers ook sterk afgenomen. Financieel resulteert dit in een negatief resultaat bij reizigersvaccinatie/-advisering van ruim € 224.000. Ter vergelijking: in 2019 was sprake van een voordelig resultaat van € 163.000. Op basis van landelijke afspraken over de financiële gevolgen van de coronacrisis wordt het negatieve resultaat gecompenseerd door het ministerie van VWS. Het negatieve resultaat heeft hierdoor geen financiële gevolgen voor de deelnemende gemeenten.

Pijler 3 - Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crisis

De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 10.771.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 10.688.000 hoger zijn dan begroot. Deze sterke afwijking van de begroting heeft te maken met de uitvoering van taken voor het bestrijden van het coronavirus. In opdracht van het ministerie van VWS voert GGD Fryslân de volgende taken uit:

- Testen: voor het testen van inwoners met klachten op besmetting met het coronavirus zijn op verschillende locaties in Fryslân zijn testlocaties ingericht. De kosten hebben betrekking op de personele inzet voor het afnemen van de testen en de hiervoor benodigde materialen.
- Bron- en contactonderzoek: de kosten betreffen de personeelskosten van het personeel dat de bron- en contact onderzoeken uitvoert. GGD Fryslân heeft de personeelscapaciteit sterk opgeschaald om te voldoen aan de landelijke opdracht voor het aantal uit te voeren onderzoeken.
- Vaccineren: eind 2020 is gestart met het treffen van de voorbereidingen van het vaccineren van de inwoners van Fryslân.

De laboratoriumkosten van de testen worden door het RIVM vergoed tegen de landelijk vastgestelde maximumtarieven. De op pagina 34 vermelde coronadeclaratie heeft betrekking op de kosten die met het ministerie van VWS worden verrekend. Door de verrekening van de laboratoriumkosten met het RIVM zijn de laboratoriumkosten in de coronadeclaratie nihil.

In 2020 is de Wet verplichte GGZ in werking getreden. GGD Fryslân voert in het kader van deze wet de taken 'horen' en 'verkenkend onderzoek' uit voor gemeenten. De kosten voor het uitvoeren van deze taken worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst verrekend met de gemeenten. Per saldo resulteert de uitvoering van deze taken in een resultaat van nihil.

Evenals in 2019 is er sprake van een voordelig resultaat op de uitvoering van de forensische geneeskunde. In 2020 ongeveer € 60.000 ten opzichte van € 79.000 in 2019. De coronacrisis lijkt geen wezenlijke impact te hebben op de verrichtingen forensische geneeskunde. De invulling van het rooster voor de dienstdoende forensische artsen leverde echter wel problemen op doordat een aantal artsen zijn ingezet in het kader van de coronacrisis. In 2020 is mede door de bezettingsproblematiek gestart met een pilot om verpleegkundigen in te zetten om daarmee voldoende bezetting te realiseren.

Het positieve saldo bij forensische geneeskunde is dus de belangrijkste oorzaak van het voordelige saldo binnen deze pijler. Daarnaast is er nog een beperkt voordeel op de uitvoering van de coördinatie bij casuïstiek betreffende vervuiling en verwaarlozing.

Pijler 4 - Toezicht houden

Deze pijler betreft de uitvoering van de inspecties kinderopvang op grond van de wet kinderopvang. De sluiting van de kinderopvang heeft tot gevolg gehad dat in 2020 niet alle inspecties uitgevoerd konden worden. Gelet op de wijze van bekostigen van deze taak, namelijk via gerealiseerde inspectie-uren, is hierdoor een financieel nadeel ontstaan van ongeveer € 271.000. Evenals het financieel nadeel bij reizigersadvisering wordt ook dit financieel nadeel gecompenseerd door het ministerie van VWS. Het feit dat het financieel nadeel wordt gecompenseerd maakt dat het saldo van deze pijler nihil is.

Reservemutaties

Zowel aan de bestemmingsreserve JGZ 3.0 als de bestemmingsreserve gezondheidsmonitors is minder onttrokken dan begroot. In totaal is € 410.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserves.

Voor het programma JGZ 3.0 geldt dat de uitvoering in 2020 door de coronacrisis beperkt is geweest. Veel personeel is betrokken geweest bij werkzaamheden in het kader van het bestrijden van het coronavirus. De kosten van het programma JGZ 3.0 zijn dan ook veel lager dan begroot en dit resulteert in een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve JGZ 3.0 van € 375.000.

De onttrekking aan de bestemmingsreserve gezondheidsmonitors betreft de kosten van de in 2020 uitgevoerde monitor volwassenen en ouderen (ongeveer € 94.000) en de ontwikkeling van de gezondheidsatlas (ongeveer € 23.000). De begrote onttrekking van € 152.000 was mede gebaseerd op de ontwikkel- en implementatiekosten van een gezondheidsatlas. De ontwikkeling van een gezondheidsatlas is in 2020 gestart, maar is nog niet volledig afgerond. Als gevolg hiervan is in 2020 € 35.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserve. In 2021 zal verdere ontwikkeling en implementatie van de zorgatlas plaatsvinden.

Programma Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing sluit 2020 af met een positief resultaat van € 259.000.

De onderschrijdingen hadden betrekking op:

1. De formatiebegroting (€ 152.000,-)
 - Hierbij gaat het om minderuitgaven voor de piketten, de formatie, opleidingskosten, reis- en verblijfkosten.
2. Operationele posten (€ 107.000,-)
 - Hierbij gaat het met name om minderuitgaven voor de RAV (OvD-G, Grootschalige Geneeskundige Bijstand,) vakbekwaamheidsactiviteiten, netwerkbijeenkomsten.

Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Operationeel resultaat Brandweer 2020	€ 2.357.000
<i>opbouw:</i>	
Formatie	€ 900.000
Vrijwilligersvergoedingen	€ 920.000
Opleidingen	€ 100.000
Vakbekwaam	€ 670.000
Meldkamer	€ 150.000
Projecten	€ -/- 140.000
Huisvesting	€ -/- 100.000
WABO	€ -/- 65.000
Coronakosten	€ -/- 78.000
Totaal operationele resultaat Brandweer	€ 2.357.000

Toelichting

Het totale operationele resultaat van de Friese brandweer komt in 2020 uit op € 2.357.000 positief. In respectievelijk de 4-maands en 8-maands bestuursrapportage was het de verwachting uit te komen op respectievelijk nihil en € 499.000 positief. Vanwege de onvoorspelbaarheid van Corona en het uitblijven van de inhaalslag op met name de opleidingen in het tweede halfjaar is het positieve resultaat hoger uitgekomen.

• *Formatie:*

Binnen de formatie zijn een aantal vacatures op verschillende functieniveaus binnen de Brandweer niet ingevuld. Een deel hiervan wordt veroorzaakt door Corona en zullen later alsnog ingevuld gaan worden en een deel hiervan wordt structureel niet ingevuld en zal anders ingezet worden binnen de begroting.

• *Vrijwilligersvergoedingen:*

De vrijwilligers hebben het overgrote deel van het jaar geen opleidingen kunnen volgen. Ook zijn de periodieke oefenmomenten geannuleerd en hebben overleggen voornamelijk digitaal plaats gevonden, waardoor ook hier minder uren zijn gemaakt dan wanneer alles op locatie plaatsvindt.

• *Opleidingen:*

Dit heeft betrekking op de opleidingen die los staan van de repressieve functies. Door de onzekerheid die Corona met zich mee bracht en nog steeds brengt, zijn mensen tot op heden niet gestart met nieuwe opleidingen.

- **Vakbekwaam:**

Zoals reeds bij vrijwilligers is aangegeven zijn de opleidingen en de oefenmomenten voor 2020 grotendeels geannuleerd. Middels onlinetrainingen en webinars is er wel voor een compensatie gezorgd maar dit kan niet als volledige vervanging worden ingezet. De geannuleerde opleidingen en verplichte oefen momenten worden opnieuw ingepland in 2021, waarmee de uitval van 2020 in 2021 (waar mogelijk) wordt ingehaald.

- **Meldkamer:**

De invulling van de formatie is nog niet volledig op sterkte waardoor er incidenteel in 2020 minder op uitgegeven is.

- **Projecten:**

In 2020 zijn een aantal projecten verder ontwikkeld. Uit de ontwikkeling blijkt dat er voor enkele projecten onvoldoende budget is gereserveerd. In 2020 levert dit een tekort op van € 140.000, dit heeft met name betrekking op Veiligheidspaspoort.

- **Huisvesting:**

De schoonmaakkosten zijn in 2020 sterker geïndexeerd t.o.v. de begroting. Daarnaast zijn er op kazernes een aantal onvoorziene reparaties en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd die niet in de voorziening groot onderhoud zijn opgenomen.

- **Wabo:**

De begrote opbrengsten liggen structureel € 100.000 hoger dan er daadwerkelijk binnenkomt via dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)

- **Coronakosten:**

Deze kosten komen voort uit gestelde maatregelen waardoor er extra kosten zijn gemaakt voor persoonlijke beschermingsmiddelen. Daarnaast zijn er opleidingsinstellingen die in de tweede golf een deel van de opleidingskosten hebben doorbelast.

Programma organisatie

Afwijkingen ten opzicht van de begroting

Operationeel resultaat Organisatie 2020	€ 673.000
<i>opbouw:</i>	
Bedrijfsvoering	€ 387.000
Directie	€ 286.000
Totaal operationeel resultaat Organisatie 2020	€ 673.000

Toelichting

- **Operationeel resultaat:**

Het programma Organisatie laat een positief resultaat van € 673.000 zien. Dit wordt met name veroorzaakt door het niet besteden van incidentele middelen voor de Wnra, Toekomstbestendige bedrijfsvoering en IM-plan. Daar staan hogere kosten van de licenties tegenover.

1.1.1. Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Rijksbijdrage BDuR

De bijdrage uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding was begroot op € 7,3 miljoen en gebaseerd op de decembercirculaire 2019. Uiteindelijk valt de uitkering € 129.000 hoger uit, door achteraf toegekende loon- en prijscompensatie. Conform het besluit van het algemeen bestuur inzake het FLO-overgangsrecht, is dit overschot toegevoegd aan de reserve FLO.

Financiering

In 2020 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken..

Bijdrage in het nadelig saldo

De bijdrage in het nadelig saldo is conform de gewijzigde begroting geïnd bij de deelnemende gemeenten.

1.1.2. Benutting van de post personele fricties

De post personele fricties was voor 2020 begroot op € 507.000 en is na vorming van het programma organisatie aldaar ondergebracht. Conform de nota weerstandsvermogen is de post in 2020 alleen besteed aan kosten van personele fricties, waaronder boventalligen en ww-verplichtingen.

1.1.3. Incidentele baten en lasten

Het resultaat voor 2020 bestaat uit een aantal incidentele effecten. Het grootste effect hebben de aanvullende corona kosten, waar de opbrengsten van VWS tegenover staan. Zie hiervoor paragraaf 6.6. Onderstaand een overzicht van de overige incidentele baten en lasten van 2020 (x € 1.000):

Incidentele baten en lasten	2020	V/N
Boekwinst verkoop activa	145	V
Boekverlies verkoop activa	221	N

7.6. WNT-verantwoording

Volgens de definitie uit de wet worden bij Veiligheidsregio Fryslân de leden van het algemeen bestuur, de leden van het dagelijks bestuur en de algemeen directeur aangemerkt als topfunctionaris. Voor 2020 gaat het om de volgende personen:

Toeziethoudende topfunctionarissen:

Algemeen Bestuur

Achtkarspelen	de heer Brouwer	Opsterland	mevrouw van Selm
Ameland	de heer Stoel	Schiermonnikoog	mevrouw van Gent
Dantumadiel	de heer Agricola	Smallingerland	de heer Rijpstra
De Fryske Marren	de heer Veenstra	Súdwest-Fryslân	mevrouw de Vries
Noardeast-Fryslân	de heer Kramer	Terschelling	mevrouw Hermans-Vloedbeld
Harlingen	de heer Sluiter	Tytsjerksteradiel	de heer Gebben
Heerenveen	de heer van der Zwan	Vlieland	mevrouw Schokker - Strampel
Leeuwarden	de heer Buma/ (voorzitter)	Waadhoeke	mevrouw Waanders
Ooststellingwerf	de heer Oosterman	Weststellingwerf	de heer van de Nadort

Dagelijks Bestuur

Voorzitter	de heer van Haersma Buma
Lid	mevrouw de Vries
Lid	de heer Gebben
Lid	de heer Zoetendal
Lid	mevrouw Zonderland

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen voor deze functie geen vergoeding van Veiligheidsregio Fryslân.

De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Fryslân. Het voor Veiligheidsregio Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	W. K. Kleinhuis
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 157.125
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.513
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 178.638</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 178.638
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2019	
bedragen x € 1	W. K. Kleinhuis
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 151.715
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.569
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 172.284</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000
Bezoldiging	€ 172.284

Deel III Overig

Veiligheidsregio Fryslân

8. Overige gegevens

8.1. Overzicht begrotingsoverschrijdingen in het kader van rechtmatigheid

Analyse resultaat 2020 en bepaling begrotingsrechtmatigheid

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen per programma.

Overschrijding per programma	Begrotingsover- / onderschrijding bij de jaarrekening	Begrotingsover- / onderschrijding bij de tweede bestuursrapportage	Overschrijding in het kader van begrotingsrechtmatigheid	Overschrijding meetellende in het oordeel van de accountant
Gezondheid	502.000	-	-	-
Crisisbeheersing	259.000	100.000	-	-
Brandweer	2.356.527	499.000	-	-
Organisatie	637.000	237.500	-	-
Totaal	3.791.000	836.500	-	-

In de jaarrekening 2020 is geen sprake van begrotingsoverschrijdingen op programma niveau. Per saldo zijn de uitgaven en ontvangsten per programma lager dan de door bestuur vastgestelde begroting 2020. Wel zijn de gerealiseerde lasten in een aantal gevallen hoger dan begroot. In beginsel zijn dit begrotingsoverschrijdingen en is er derhalve sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting waarom deze begrotingsoverschrijdingen geen effect hebben op het oordeel van de accountant.

Op programma Gezondheid zijn op pijler 1, 2 en 3 overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting te zien. Voor pijler 1 betreft dit een overschrijding van € 1.245.000. Dit betreffen aanvullende opdrachten voor jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbevordering en beleidsadvisering. De baten zijn eveneens hoger voor € 1.777.000 en heffen deze overschrijding op. In pijler 2 zijn de hogere lasten ad. € 336.000 vooral een gevolg van uitvoering Rvp (maternale kinkhoest en vaccinatie Men. ACWY; opbrengsten lopen nu nog via RIVM maar komen in gemeente-fonds), Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers en SOA/Sense. Tegenover deze hogere lasten staan ook (nog hogere) opbrengsten. Op pijler 3 is een overschrijding op de lasten van € 10.688.000. Dit betreffen de in verband met de Corona epidemie gemaakte aanzienlijke en niet begrote meerkosten. In paragraaf 6.6 worden deze lasten nader toegelicht, in de coronadeclaratie is een bedrag van € 7.579.900 aan extra kosten opgenomen. De lasten worden volledig vergoed door het ministerie van VWS. De laboratoriumkosten (€ 3.612.000) lopen niet via deze declaratie, maar worden rechtstreeks bij het RIVM in rekening gebracht.

Op programma organisatie zijn de lasten € 1.125.000 hoger dan begroot. De totale coronakosten betreffen € 1.717.000 en verklaren de volledige overschrijding.

Conform de kadernota rechtmatigheid (hoofdstuk 4.2 begrotingscriterium) is hier sprake van de volgende type begrotingsafwijking: 'budgetoverschrijdingen die geheel of groten-deels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet'. Deze budgetoverschrijdingen (hogere kosten en corresponderende opbrengsten) zijn wel onrechtmatig maar tellen niet mee voor het oordeel van de accountant.

8.2. Controleverklaring

8.3. Voorgestelde resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor het voordelig resultaat over het boekjaar 2020 van € 3.791.000 als volgt te bestemmen:

Omschrijving	Voorstel tot bestemming	Toelichting
Gezondheid	470.000	Inhaal vaccinaties JGZ en TBC. Daarnaast wordt een bedrag doorgeschoven voor het risico van wijziging financiering PGA.
Crisisbeheersing	100.000	In te halen projecten waterportefeuille, update crisisplan en vakbekwaam.
Brandweer	1.645.000	Inschatting van het in te halen werk op vakbekwaamheid, projecten en voor de omgevingswet. Daarnaast wordt een bestemmingsreserve gevormd voor de verwachte kosten van het tweede loopbaanbeleid.
Organisatie	637.000	Onder uitputting (incidentele) budgetten toekomstbestendige bedrijfsvoering, IM-plan en in te halen project Wnra.
Egalisatiereserve	939.000	Restant saldo toevoegen aan egalisatiereserve

8.4. Vaststelling

Hiermee verklaart het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden dat het jaarverslag en de jaarrekening 2020 van de gemeenschappelijke regeling zijn opgemaakt in overeenstemming met het ter zake vastgestelde "Besluit Begroting en Verantwoording".

Het jaarverslag en de jaarrekening 2020 zijn op 8 juli 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter

Secretaris

De heer Mr. S. van Haersma Buma

De heer W.K. Kleinhuis

8.5. Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa - d.d. 28 januari 2021							
JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01</i> € 7.426.715				
LNV	L1	Jong Leren Eten-uitkeringen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Vanaf SiSa 2021 eventueel inclusief uitvoering door derden	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (Jaar T-1) per project i.v.m. aan andere medeoverheden ovegeboekte middelen. Vanaf SiSa 2021 invullen.
			<i>Aard controle R Indicator: L1 / 01</i> € 107.640	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L1 / 02</i> € 286.708	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L1 / 03</i> Ja	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L1 / 04</i> Ja	<i>Aard controle R Indicator: L1 / 05</i>

8.6. Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Artikel 24 lid 3c BBV geeft aan dat in de jaarrekening een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld moet worden opgenomen.

#	Taakveld	Lasten	Baten
0.4	Overhead	17.442.697	1.961.560
0.5	Treasury	-66.199	20.237
0.8	Overige baten en lasten	506.649	-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	7.750	6.200
0.10	Mutaties reserves	230.878	1.560.677
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	34.431.817	43.777.273
1.2	Openbare orde en veiligheid	723.855	558.208
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	986.946	1.148.214
7.1	Volksgezondheid	35.846.273	44.458.872
8.3	Wonen en bouwen	-	410.091
Totalen		90.110.666	93.901.331

Het programma gezondheid wordt voor het grootste gedeelte verantwoord onder taakveld 7.1 volksgezondheid, met uitzondering van Forensisch en Toezicht & Inspecties. Forensisch wordt verantwoord onder taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid. Toezicht & Inspecties wordt verantwoord onder 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Het Programma Veiligheid valt grotendeels onder taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer met uitzondering van de WABO welke onder 8.3 Wonen en bouwen wordt verantwoord. Programma organisatie verantwoorden we onder 0.4 overhead, waarbij treasury een apart taakveld is.

8.7. Investeringskredieten 2020

Investeringskredieten 2020	Krediet	Realisatie
Kantoormeubilair	210.000	126.852
Personenlift	34.818	-
Reshuffling teams 1e & 2e etage HTW	-	-
AFAS ontwikkelingen	30.000	29.040
Smartphones	120.000	107.002
Infrastructuur	10.000	20.021
Clearpass aanschaffen en implementatie	75.000	-
Netscaler + firewall	18.000	-
Nieuwe werkplek	360.000	324.098
Hardware inclusief Microsoft Office – kleine kazernes	-	-
Audiovisuele middelen	44.000	57.970
Koppelingen	15.000	-
Koppeling JOIN DSO	55.000	33.136
Organisatie	971.818	698.119
MCU - ICT	114.000	-
Crisis	114.000	
Visuskaarten	35.000	27.574
Roostersysteem	25.000	
JGZ, herinrichtingskosten diverse locaties	100.000	
GGD	160.000	27.574
Onderhoud	192.475	
Verbouw diverse locaties	2.093.830	1.903.379
Grond	80.000	
Centrale inbraak- en brandalarmering	142.000	
Redvoertuigen	735.195	748.175
Hulpverleningsvoertuigen	2.100.000	2.101.914
Haakarmvoertuigen	218.605	
Waterongevallen wagen	0	
Personeel- materiaalwagen/vaartuigen	1.057.500	933.322
Dienstauto's	150.500	100.015
Persoonlijke beschermingsmiddelen	179.240	79.125
Bluskleiding	234.000	55.050
Onderhoudsapparatuur ademlucht werkplaats	200.000	
Overige diverse kavels	1.211.562	249.987
Brandweer	8.594.907	6.170.967
Totaal investeringskredieten	9.840.725	6.896.660

8.8. Samenstelling bestuur en commissies

Hieronder leest u de samenstelling van ons bestuur in 2020, per gremium.

Agendacommissie Gezondheid

2020	Regio
De heer Zoetendal (tot 1 oktober de heer Broekhuizen)	vz
Mevrouw Tol	N
Wielinga	ZW
Zonderland	ZO
De heer Wassink	N

Agendacommissie Veiligheid

2020	Regio
De heer van Haersma Buma	vz
Mevrouw de Vries	ZW
De heer Sluiter	NW
De heer Rijpstra (tot 1 februari de heer Oosterman)	ZO
De heer Gebben	NO

Dagelijks bestuur

2020
De heer van Haersma Buma
Mevrouw de Vries
De heer Gebben
De heer Zoetendal (tot 1 oktober de heer Broekhuizen)
Mevrouw Zonderland

Auditcommissie

2020
Mevrouw van Selm
Mevrouw Waanders
Mevrouw Boelens (tot 1 februari de heer Kuiken)
De heer de Vries
De heer de Vink
Mevrouw Offringa (tot 1 februari de heer Bonnema)

8.9. Analyse van taken

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Epidemiologie	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Beleidsadvisering	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2b, en 2c, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Medische Milieukunde	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2e, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Academische Werkplaats	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, 2b en 2c, Art. 14	Ondersteunend aan de taken voor epidemiologie en beleidsadvisering. Invulling van beleid van VWS.	Collectief
Gezondheidsbevordering	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art.2, lid 2d, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief, maatwerk per gemeente in aanvullend pakket.
Infectieziektebestrijding	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
TBC	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Soa / Sense	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Overwegend maatwerk (Stevig Ouderschap is collectief maatwerk)
Reizigersvaccinatie	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	-	Ter ondersteuning van infectieziektenbestrijding (voorkomen van importziekten).	Particulier
Publieke gezondheidszorg Asielzoekers	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet COA	Door COA aanbesteed bij GGD GHOR, uitvoering (kostendekkend) door GGD'en.	Collectief, in opdracht van COA
Maatschappelijke crisisondersteuning	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Niet langer een wettelijke taak. Van oorsprong een taak uit de Wet collectieve preventie, hangt samen met THZ.	Collectief

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Forensische geneeskunde	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Op basis van een overeenkomst met de Nationale Politie ondergebracht bij de GGD.	Collectief, in opdracht van Nationale Politie
Lijkschouw	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet op de lijkbezorging, GR	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m e, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD. Art. 5 lid e is verplicht onderdeel van de GGD.	Collectief
Verkennd onderzoek en horen	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Art, 5:1	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief, maar op factuurbasis naar rato van inwoneraantal
Inspecties kinderopvang	Pijler 4: Toezicht houden	Wet kinderopvang, Art 1.61 lid 2	Op grond van de Wet kinderopvang verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Inspecties WMO	Pijler 4: Toezicht houden	Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Art. 6.1	Keuze van B&W om deze toezichthoudende taak onder te brengen bij de GGD. Deze taak is nog in ontwikkeling en daarom nog niet collectief.	Maatwerk
Technische hygiënezorg	Pijler 4: Toezicht houden	Wet publieke gezondheid Art, 2 lid 2f	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 juli 2020.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2020.
- De balans per 31 december 2020.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina 80).
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina 81).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 juli 2020 en het Controleprotocol WNT 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 900.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 BADO en het controleprotocol vastgesteld met bestuursbesluit d.d. 1 juli 2020.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2020. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 46.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Overzicht Baten en Lasten.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol vastgesteld door het algemeen bestuur op 1 juli 2020, het Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties en het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling. Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leeuwarden, 26 maart 2021

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.S. Huizinga RA

Eerste Begrotingswijziging 2021

Veiligheidsregio Fryslân

Eerste Begrotingswijziging 2021

Inleiding

Het Algemeen Bestuur stelde op 11 maart 2021 het meerjarig financieel kader 2022-2025 vast. In deze kaderbrief zijn alle ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de begroting 2022. Een aantal van deze thema's hebben deels ook effect op 2021. Denk aan de gevolgen van de omgevingswet en de verhoging van de BduR. Daarnaast is er een aantal incidentele ontwikkelingen, specifiek voor 2021. Zo is er een voordeel op kapitaallasten doordat investeringen zijn doorgeschoven. Ook zijn de twee beleidsvoorstellen van de brandweer toegevoegd, zoals in de bestuurscommissie Veiligheid besloten is. Per saldo ontstaat in 2021 € 726.000 aan ruimte. Het bestuur stelt voor om deze toe te voegen aan de egalisatiereserve.

Conform het voorstel in de jaarrekening 2020 wordt het bedrag zoals dat is toegevoegd aan de bestemmingsreserve in 2021 gebruikt voor het genoemde in te halen werk. Bovenstaande wijzigingen worden middels deze eerste begrotingswijziging 2021 aan u voorgelegd.

Effecten op 2021

De toevoeging aan de egalisatiereserve van € 726.000 en de onttrekking aan de bestemmingsreserve van € 2,0 miljoen is als volgt opgebouwd:

Omschrijving	€	Datum bestuursbesluit
A. Vanuit kaderbrief 2022 (incl. beleidsvoorstellen informatiemanagement)		
Omgevingswet (Indicidenteel)	100	Kaderbrief AB 11.03.2021
Beleidsvoorstel BRW Navigatie en statussen, de basis op orde (incidenteel)	20	BcV 11.02.2021 en AB 11.03.2021
Beleidsvoorstel BRW Navigatie en statussen, de basis op orde	41	
Beleidsvoorstel BRW Paraatheid en alarmering, de basis op orde	50	
Totaal beleidsontwikkelingen vanuit kaderbrief	211	
BduR	-99	Kaderbrief AB 11.03.2021
Totaal autonome ontwikkelingen vanuit kaderbrief	-99	
A. Totaal effecten kaderbrief op 2021	112	
B. Incidentele baten en lasten		
Vrijval kapitaallasten	-591	
Vrijval rente	-299	
Impuls OmgevingsVeiligheid	52	
Inhalen JGZ	330	Jaarrekening 2020 AB 08.07.2021
Inhalen TBC vaccinaties	20	
Risico financiering PGA	120	
Inhalen Wnra	100	
Inhalen Toekomstbestendige bedrijfsvoering - Incidentele middelen	407	
Inhalen Toekomstbestendige bedrijfsvoering - IM plan	130	
Inhalen waterportefeuille en update crisisplan	100	
Inhalen vakbekwaamheid	557	
Inhalen projecten BRW	153	
Inhalen omgevingswet	65	
B. Totaal effecten incidentele baten en lasten	1.144	
A + B. Totaal resultaat	1.256	
Onttrekken aan de bestemmingsreserve in te halen werk	-1.982	
Toevoegen aan egalisatiereserve	726	
Totaal onttrekking reserves	-1.256	
Totaal eerste begrotingswijziging 2021	-	

Toelichting effecten 2021

Beleidsmatige ontwikkelingen Kaderbrief 2022

In de kaderbrief 2022 - 2025 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen meegenomen welke (eveneens) effect hebben op de begroting 2021:

- **Omgevingswet**

Diverse landelijke ontwikkelingen en vertragingen op aanverwante dossiers (zoals DSO en Wkb) hebben ertoe geleid dat de invoering van de Omgevingswet met een jaar is vertraagd, naar 1 januari 2022. Dit geeft de Friese overheden meer tijd om ervoor te zorgen dat de voorbereidingen voor deze omvangrijke wetswijziging op tijd klaar zijn. Dit geldt ook voor Veiligheidsregio Fryslân, waarbij we ernaar streven om de meeste voorbereidingen dusdanig afgerond te hebben dat 2021 gebruikt kan worden als oefen- en leerjaar.

Het is nog onzeker hoe groot de structurele financiële gevolgen zijn van Omgevingswet, voor zowel Brandweer als GGD. Voor de brandweer is al duidelijk dat lokale overheden geacht worden meer gebruik te maken van de kennis en expertise van de brandweer in een vroegtijdig stadium, het zogenaamde vooroverleg. We zien dat de eerste gemeentelijke omgevingsvisies laten zien dat met name het thema gezondheid een prominente plek krijgt. GGD Fryslân is hierin voor de Friese gemeenten een belangrijke partner en het ligt in de lijn der verwachting dat er ook een toename komt aan adviesaanvragen. Een stijging die nu al merkbaar is, en die, wanneer deze lijn zich doortrekt, niet binnen de bestaande formatie te organiseren is. De bestuurscommissie Gezondheid heeft hier voor 2020 en 2021 incidenteel geld beschikbaar gesteld. De structurele gevolgen zijn mede afhankelijk van de wijze waarop de gemeenten deze taken gaan organiseren, en welke taken zij bij de veiligheidsregio gaan beleggen. Dit geldt zowel voor gezondheid als veiligheid. De verwachting is dat deze taakverdeling pas in het najaar 2021 helder is. De financiële gevolgen hiervan worden dan voorgelegd aan beide bestuurscommissies.

Het algemeen bestuur heeft bij het vaststellen van de kaderbrief besloten om de volgende voorstellen ook op te nemen in de begrotingswijziging 2021 en begroting 2022.

- **Investeringsvoorstellen Informatiemanagement Brandweer uit Toekomstbestendige Bedrijfsvoering**

Beleidsvoorstel BRW Navigatie en statussen, de basis op orde

Met het beleidsvoorstel wordt een oplossing gerealiseerd voor brandweer specifieke navigatie met de mogelijkheid automatisch statustijden te genereren. Hiermee wordt de veiligheid van zowel de samenleving als het eigen personeel vergroot en verbetert zowel de effectiviteit van de brandweer bij het aanrijden naar incidenten als de registratie van opkomsttijden.

Een betere registratie is nodig voor transparante verantwoording van prestaties van de brandweer. Het geeft posten de gewenste terugkoppeling over hun inspanningen en biedt belangrijke informatie voor het treffen van maatregelen indien sprake is van langere aanrijtijden.

Voor 2021 betekent dit een incidentele uitzetting van € 20.500, dit betreffen de kosten voor inrichting. De structurele lasten die met dit voorstel gemoeid zijn betreffen licentie-kosten en bedragen € 40.500 per jaar.

Beleidsvoorstel BRW Paraatheid en alarmering, de basis op orde

Onderdeel van de brandweezorg in Fryslân is, met het oog op de veiligheid van de samenleving, de inspanning om opkomsttijden zo kort mogelijk te houden. Dit gebeurt door aan de voorkant zo veel als mogelijk in beeld te hebben hoeveel personeel op welk uur van de dag beschikbaar is, zodat compenserende maatregelen kunnen worden getroffen.

Doordat we werken met het principe van vrije instroom blijft er altijd de mogelijkheid dat bij alarmering alsnog te weinig mensen opkomen om het voertuig te laten rijden. Middels slimme pagers kan de responstijd in dit soort situaties met minuten worden verkort. Inzet van slimme pagers biedt daarnaast ook mogelijkheden om de data in de beschikbaarheidssystemen te verbeteren door onder andere gebruik te maken van zaken als geofencing. Dit is een techniek waarbij een geografisch gebied wordt afgebakend door een virtuele grens op basis van locatie. Ook biedt het de mogelijkheid om regio breed de paraatheid in één dashboard inzichtelijk te krijgen.

Het voorstel brengt een structurele investering van € 50.000 per jaar met zich mee. Dit betreffen kosten voor de jaarlijkse licentie, de koppeling met de meldkamer en de kapitaallasten voor de aanschaf van schermen en computers op de kazernes.

Verwerking in de begrotingswijziging 2021 en de begroting 2022 is conform het besluit van het algemeen bestuur 11 maart jongstleden. Voor beide voorstellen geldt dat er pas gestart wordt na goedkeuring van de begroting 2022 door het AB in juli 2021. De kosten worden in 2021 incidenteel gefinancierd door de vrijval op kapitaallasten.

Autonome ontwikkelingen Kaderbrief 2022

- **BduR**

De meest recente BduR-circulaire laat een structurele stijging zien van € 99.000 per jaar.

- **Cao en werkgeverslasten**

In de primitieve begroting is een stijging van 2,9% opgenomen voor de loonkosten. Ten aanzien van de werkgeverslasten zien we op dit moment een stijging van 1,8%. Het restant is in 2021 derhalve nog beschikbaar voor een mogelijke cao-stijging. De huidige cao loopt tot 31 december 2020. Vooralsnog is er geen zicht op een nieuwe cao.

Incidentele ontwikkelingen 2021

Naast bovenstaande ontwikkelingen doen er zich in 2021 nog een aantal ontwikkelingen voor:

- **Vrijval kapitaallasten**

In de jaren na de regionalisering zijn er, met name in afwachting van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0, investeringen doorgeschoven. Het gevolg hiervan is dat er de afgelopen jaren incidenteel geld is overgebleven met betrekking tot de investeringsplanning, zo ook in 2021. Daarnaast zijn er in 2020 een aantal investeringen niet gerealiseerd in verband met de coronacrisis. Zo zijn we terughoudend geweest in investeringen in meubilair en geplande verbouwingen van de kantoorlocaties. Ook de investeringen bij informatiemanagement zijn achtergebleven door een verschuiving van prioriteiten. Bij de brandweer wordt de vrijval met name veroorzaakt door het stilleggen van de bouwagenda en niet het niet tijdig kunnen leveren van voertuigen. In 2021 levert dit per saldo een incidenteel voordeel van € 591.000.

Voor een aantal investeringen geldt dat ze worden doorgeschoven naar het volgende jaar. Ons uitgangspunt daarbij is dat we binnen de gestelde ruimte van kapitaallasten blijven.

- **Vrijval rente**

Doordat er minder geïnvesteerd is de afgelopen periode kon er worden volstaan met een lagere uitzetting van langlopende leningen. De langlopende lening die wel is uitgezet kon daarnaast tegen een zeer laag tarief worden afgesloten. Daardoor is er voor 2021 een vrijval van € 299.000 op rentekosten.

- **Impuls OmgevingsVeiligheid**

Vanaf 2021 is er een wijziging in de systematiek van IOV-gelden (Impuls Omgevingsveiligheid). Waar provincies van het Rijk tot en met 2020 een bijdrage als kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van externe veiligheidstaken ontvangen, lopen deze middelen vanaf 2021 via het gemeentefonds en ontvangt Veiligheidsregio Fryslân deze middelen niet meer rechtstreeks. Dit is echter nodig voor het kunnen blijven uitoefenen van de wettelijke adviestaken. In de bestuurscommissie Veiligheid van 19 november 2020 zijn tussen Veiligheidsregio Fryslân en het bestuur de afspraken gemaakt dat de middelen per 2022 via het gemeentefonds beschikbaar worden gesteld aan Veiligheidsregio Fryslân en dat voor 2021 de dekking gefinancierd wordt uit de egalisatiereserve.

- **In te halen werk Gezondheid**

Inhalen JGZ

In 2020 was er als gevolg van de corona maatregelen sprake van minder indicatie consulten en huisbezoeken. Hierdoor en ook door verminderde signalen van ketenpartners is er een minder goed beeld van welke gezinnen extra aandacht nodig hebben. Zoals bijvoorbeeld extra ondersteuning vanuit het programma Stevig Ouderschap. We verwachten daardoor voor 2021 nog een zeker inhaaleffect waarvoor extra inzet van personeel noodzakelijk is. Verder is extra inzet van personeel nodig voor het op onderdelen inhalen van contactmomenten.

Inhalen TBC vaccinaties

Door de lockdown maatregelen zijn er achterstanden ontstaan met betrekking tot de BCG-vaccinatie tegen tuberculose. Deze zijn deels ingelopen, maar voor 2021 ligt er nog de taak om een deel in te halen. Het bedrag van € 20.000 is bedoeld voor het inzetten van extra personeel om deze vaccinaties in te halen.

Risico financiering PGA

Met ingang van 2021 is de financiering van de JGZ binnen AZC's gewijzigd. Deze gewijzigde financiering betekent voor GGD Fryslân waarschijnlijk een behoorlijke verlaging van de vergoeding die ontvangen wordt voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg binnen AZC's. Bij de jaarrekening 2020 is het voordelig saldo op de uitvoering van de PGA ad. € 120.000 gereserveerd. Deze reservering wordt in 2021 gebruikt om de mogelijke negatieve effecten van de gewijzigde financiering tijdelijk op te vangen. Dit ter overbrugging van de periode die nodig is om de bezetting in lijn te brengen met de gewijzigde financiering.

- **In te halen werk Organisatie**

Wnra

Hoe de medewerkers van de veiligheidsregio's zich verhouden tot de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is nog een open eind. Deze discussie is afhankelijk van de uitkomst van het traject rondom de rechtspositie van brandweervrijwilligers. Oorspronkelijk was het idee dat hier in 2020 duidelijkheid over zou komen, en dat Veiligheidsregio Fryslân dit jaar moest gebruiken om zich Wnra-proof te maken. Hier waren incidentele middelen voor beschikbaar gesteld. Deze duidelijkheid laat langer op zich wachten. De verwachting is dat we in 2021 deze middelen kunnen gaan inzetten.

Toekomstbestendige bedrijfsvoering - Incidentele middelen

Middels de begroting 2021 zijn de middelen rondom toekomstbestendige bedrijfsvoering goedgekeurd. Daar was bij opgenomen dat al in 2020 kon worden gestart met de eerste kwaliteitsverbetering. Door de coronacrisis hebben veel werkzaamheden begrijpelijkerwijs vertraging opgelopen, en dat geldt ook voor het invullen van een aantal investeringen binnen dit traject. Daar waar het structurele formatie betrof, leidt deze vertraging alleen tot een incidenteel voordeel in dit jaar. Echter, een aantal investeringen zijn incidenteel van aard. Deze middelen worden in 2021 alsnog volledig ingezet voor hun oorspronkelijke bestedingsdoeleinde, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van de ondersteunende diensten.

Toekomstbestendige bedrijfsvoering – IM Plan

In het traject rondom Toekomstbestendige Bedrijfsvoering zijn ook incidentele middelen opgenomen om het Informatiebeleidsplan te concretiseren. Ook hier speelde de coronacrisis een vertragende rol. De kansen op het gebied van informatiemanagement liggen nadrukkelijk binnen de primaire processen. De bestrijding van het coronavirus vroeg echter maandenlang alle aandacht van deze medewerkers, terwijl hun input wel van belang is bij het komen tot een concreet plan. In de laatste maanden van 2020 ontstond er meer ruimte, waardoor er alsnog stappen zijn gezet. Zo zijn de eerste noodzakelijke beleidsvoorstellen uitgewerkt en in februari 2021 aan de bestuurscommissies voorgelegd. Voor de verdere uitwerking in 2021 zullen de gereserveerde middelen uit de bestemmingsreserve worden aangewend.

- **In te halen werk Crisisbeheersing**

De in te halen uitgaven in 2021 betreffende de waterportefeuille en een update van het crisisplan. De uitwerking van beide is in verband met de coronacrisis in 2020 gestagneerd en wordt daarom in 2021 verder opgepakt.

- **In te halen werk Brandweer**

In 2020 zijn de werkzaamheden bij de Brandweer door Corona deels stil komen te liggen. De geplande oefeningen zijn tot twee keer toe stopgezet en ook de aanmeldingen voor opleidingen zijn uitgesteld of in zijn geheel geannuleerd. Voor 2021 is inmiddels gestart met het opnieuw inplannen van deze oefeningen en opleidingen. Afhankelijk van beschikbaarheid wordt er zoveel mogelijk ingezet om dit in 2021 in te halen.

Ook is er inmiddels gestart met het opstarten van de projecten die in 2020 zijn stilgelegd. Hiervoor wordt een planning gemaakt en ligt de focus om de projecten zoveel mogelijk in 2021 af te ronden.

Gezien het uitstel van de omgevingswet worden de opleidingen die hiervoor vereist zijn, gestart in 2021 met een doorloop naar uiterlijk 2023.

Reserves en Voorzieningen

Het geraamde verloop van de reserves en voorzieningen ziet er als volgt uit en is als dusdanig verwerkt in de begroting na eerste begrotingswijziging 2021.

Voorzieningen				
	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736			128.736
FLO	7.648.409	191.210	927.402	6.912.217
	7.777.145	191.210	927.402	7.040.953
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	181.600	43.221	22.626	202.195
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.040.295	446.385	395.344	1.091.336
	1.221.895	489.606	417.970	1.293.531
Totaal voorzieningen	8.999.040	680.816	1.345.372	8.334.282

Reserves				
	1-1-2021	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2021
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	1.366.792	726.234		2.093.026
	1.366.792	726.234		2.093.026
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	188.618	102.000	150.000	140.618
FLO	361.838			361.838
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000		500.000	-
Jeugdgezondheidszorg 3.0	806.514		348.000	458.514
In te halen werkzaamheden	2.313.000		1.982.000	331.000
Bestemmingsreserve 2e loopbaanbeleid	538.939		50.000	488.939
	4.708.909	102.000	3.030.000	1.780.909
Totaal eigen vermogen	6.075.701	828.234	3.303.000	3.873.935

De voorzieningen met betrekking tot het sociaal plan en spaarverlof zullen voldoende zijn om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorziening groot onderhoud sluit aan op de aanwezige meerjarenonderhoudsplanning.

Effecten per programma

In onderstaande tabel zijn per programma de effecten van de eerste begrotingswijziging 2021 opgenomen, welke geen effect hebben op de reeds vastgestelde bijdrage per programma in de primitieve begroting 2021.

	primitieve begroting 2021			1e bestuurlijke wijziging 2021			saldo na 1e wijziging 2021		
Programma Gezondheid	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	14.363.619	241.496	14.122.123	234.656	-191.206	425.862	14.598.275	50.290	14.547.985
Pijler 2	9.527.232	2.999.471	6.527.761	114.628	-36.636	151.264	9.641.860	2.962.835	6.679.025
Pijler 3	1.539.149	948.695	590.454	40.178	17.513	22.665	1.579.327	966.208	613.119
Pijler 4	1.680.412	1.680.412	-	-2.586	-2.586	-	1.677.826	1.677.826	-
Bijdrage programma Gezondheid		20.892.338	-20.892.338					20.892.338	-20.892.338
Reservemutaties Gezondheid	102.000	450.000	-348.000		599.791	-599.791	102.000	1.049.791	-947.791
Totaal programma Gezondheid	27.212.412	27.212.412	-	386.876	386.876	-	27.599.288	27.796.932	-
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	4.637.353	200.614	4.436.739	40.572		40.572	4.677.925	200.614	4.477.311
BDUR		2.778.928	-2.778.928		37.474	-37.474		2.816.402	-2.816.402
Bijdrage programma Crisis		1.657.811	-1.657.811					1.657.811	-1.657.811
Reservemutaties Crisis			-	96.902	100.000	-3.098	96.902	100.000	-3.098
Totaal programma Crisis	4.637.353	4.637.353	-	137.474	137.474	-	4.774.827	4.774.826	-
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	36.716.694	1.454.285	35.262.409	832.555		832.555	37.549.249	1.454.285	36.094.964
BDUR		4.519.123	-4.519.123		60.941	-60.941		4.580.064	-4.580.064
Bijdrage programma Brandweer		30.743.286	-30.743.286					30.743.286	-30.743.286
Reservemutaties Brandweer			-	553.386	1.325.000	-771.614	533.386	1.325.000	-771.614
Totaal programma Brandweer	36.716.694	36.716.694	-	1.385.941	1.385.941	-	38.102.635	38.102.635	-
Programma Organisatie									
Producten Organisatie	15.292.798	188.374	15.104.424	479.262		479.262	15.772.060	188.374	15.583.686
Bijdrage programma Organisatie		15.104.424	-15.104.424			-		15.104.424	-15.104.424
Reservemutaties Organisatie			-	157.738	637.000	-479.262	157.738	637.000	-479.262
Totaal programma Organisatie	15.292.798	15.292.798	-	637.000	637.000	-	15.929.798	15.929.798	-
Eindtotaal	83.859.257	83.859.257	-	2.547.291	2.547.291	-	86.406.548	86.406.548	-

Bijlage 1.

Investeringskredieten 2021

Investeringskredieten	Krediet 2021
Kantoormeubilair	348.840
Installaties	74.216
Smartphones	123.120
Gebruikerssoftware	327.933
Systeem soft- en hardware	132.600
Werkplekautomatisering	333.450
Overig kantoorinventaris	24.624
Organisatie	1.364.783
Systeem soft- en hardware	114.000
Kantoormeubilair	56.430
Crisisbeheersing	170.430
Werkplekautomatisering	14.162
Gebruikerssoftware	28.320
Kantoormeubilair	100.000
GGD	142.482
Ademlucht	397.000
Alarmeringsmiddelen	126.000
Dienst voertuigen	146.145
Hulpverleningsvoertuigen	716.512
Installaties	208.000
Mobiele telefonie, tablets en ipads	52.000
Overige brandweerinventaris	224.718
Overige brandweervoertuigen	438.485
Persoonlijke beschermingsmiddelen	539.568
PM voer- en vaartuigen	663.560
Renovatie en verbouwing	1.078.852
Tankautosputten	6.537.590
Brandweer	11.128.430
Totaal investeringskredieten	12.806.125

Programmabegroting 2022

Veiligheidsregio Fryslân

Voorwoord

2022 ligt nog ver weg, en tegelijkertijd kunnen we niet wachten tot het zover is. Redelijkerwijs mogen we ervan uitgaan dat onze maatschappij dan niet zo op slot zit als nu het geval is. Dat we weer kunnen genieten van die activiteiten die ons leven glans geven, zoals het bezoeken van familie en vrienden, naar een restaurant, festival of theater gaan of naar het buitenland op vakantie gaan. De coronacrisis heeft ons geleerd dat er geen garanties voor de toekomst te geven zijn, en toch zorgt 2022 voor een hoopvol licht aan het einde van de tunnel.

In deze begroting kijken we vooruit naar welke resultaten Veiligheidsregio Fryslân wil gaan realiseren om ook dan een belangrijke bijdrage te leveren aan een veilig en gezond Fryslân. En ondanks dat we hopen dat 2022 weer een relatief normaal jaar wordt, kunnen we niet om de coronacrisis heen. Op dit moment vraagt het bestrijden van het coronavirus veel aandacht van Veiligheidsregio Fryslân, en de GGD Fryslân in het bijzonder. De focus is daarbij gericht op de actualiteit, met beperkte ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en langetermijndenken. En de organisatieonderdelen die niet direct een rol hebben in het bestrijden van het coronavirus, zoals Brandweer Fryslân, worden door de landelijke maatregelen beperkt in hun ontwikkelruimte. Dit bemoeilijkt het maken van een inschatting waar we volgend jaar staan.

Toch merken we dat er meer ruimte kijkt om iets verder vooruit te kijken. Weliswaar blijft onduidelijk wanneer de coronacrisis achter de rug is, maar het aanvalsplan om de crisis te bestrijden is wel duidelijk, en steeds beter planbaar. Daardoor lukt het ook om de activiteiten die we doen in het kader van het coronavirus beter te scheiden van onze reguliere activiteiten. En dit helpt om verder vooruit te kijken dan de waan van de dag.

Dus waar het bij het opstellen van de kaderbrief nog ondoenlijk was om een doorkijkje naar 2022 te maken, is dat in deze begroting wel gelukt. Met veel aandacht voor al die andere belangrijke taken die Veiligheidsregio Fryslân uitvoert om een bijdrage te leveren aan een veilig en gezond Fryslân. De Friese Preventie Aanpak, het realiseren van een informatieknooppunt voor de crisisorganisatie, de Omgevingswet: het is een kleine greep uit de onderwerpen die ons gaan helpen de bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân zo groot mogelijk te laten zijn.

En ja, juist in deze tijd beseffen we ons goed dat het anders kan verlopen dan we nu denken. Wie weet wordt er toch nog een nieuw hoofdstuk aan de coronacrisis toegevoegd. Of wellicht hebben we te maken met een nu nog totaal onbekende nieuwe crisis. Hoe de vlag er in 2022 ook bijhangt, u kunt in alle situaties erop rekenen dat Veiligheidsregio Fryslân zijn steentje bijdraagt aan een veilig en gezond Fryslân.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

De begroting 2022 is op 8 juli 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter

Secretaris

De heer Mr S. van Haersma Buma

De heer W.K. Kleinhuis

Inhoudsopgave

1. Algemeen	5
1.1 Meerjarig financieel kader	5
2. Programmaplan Gezondheid	6
2.1 Algemeen	6
2.2 Doel van het programma	7
2.3 De pijlers en speerpunten van GGD Fryslân	8
2.4 Resultaten in 2022	9
2.5 Investerings in 2022	9
Interview	10
3. Programmaplan Crisisbeheersing	13
3.1 Doel van het programma	13
3.2 Speerpunten Crisisbeheersing	13
3.3 Resultaten in 2022	15
3.4 Investerings in 2022	16
Interview	17
4. Programmaplan Brandweer	19
4.1 Doel van het programma	19
4.2 Speerpunten Brandweer Fryslân	19
4.3 Resultaten in 2022	20
4.4 Investerings in 2022	22
Interview	23
5. Programmaplan Organisatie	26
5.1 Doel van het programma	26
5.2 Speerpunten Organisatie	26
5.3 Resultaten in 2022	27
5.4 Investerings in 2022	29
5.5 Financiën en kengetallen Veiligheidsregio Fryslân	29
Interview	30
6. Algemene dekkingsmiddelen	33
7. Paragrafen	34
7.1 Financiering	34
7.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	35
7.3 Bedrijfsvoering	38
7.4 Onderhoud kapitaalgoederen	38
8. Financiële begroting	40
8.1 Overzicht van baten en lasten	40
8.2 Financiële positie	43
Bijlage 1: Bijdrage per gemeente 2022-2025	46
Bijlage 2: Investeringskredieten 2022	51

1. Algemeen

1.1 Meerjarig financieel kader

Het Algemeen Bestuur stelde op 11 maart 2021 het meerjarig financieel kader vast. In deze kaderbrief worden zowel de reguliere indexatie, de beleidsmatige ontwikkelingen als de overige autonome ontwikkelingen meegenomen.

Beleidsmatige ontwikkelingen

In 2020 besloot het Algemeen Bestuur tot een structurele investering in de bedrijfsvoering. Voor een toekomstbestendige bedrijfsvoering werd € 1,3 miljoen geaccordeerd in de begroting van 2021 (besluit 1 juli 2020) waarbij tevens werd afgesproken om de benodigde € 1,2 miljoen via separate beleidsvoorstellen gericht op verbetering van informatiemanagement aan het bestuur voor te leggen. In de kaderbrief werden deze beleidsvoorstellen aangekondigd. Het Algemeen Bestuur besloot op 11 maart 2021 – gehoord hebbende de bestuurscommissies – om vier beleidsvoorstellen aanvullend op de kaderbrief op te nemen in de conceptbegroting 2022.

Deze beleidsvoorstellen op het vlak van informatiemanagement en de beleidsmatige ontwikkelingen uit de kaderbrief zijn meegenomen bij het betreffende programma.

Autonome ontwikkelingen

Conform artikel 5a van de financiële verordening zijn de budgetten voor materiële en loonkosten geïndexeerd:

- **Indexering materiële kosten**

De indexering voor materiële kosten is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) over de maand november, ruim een jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. De CPI over november 2020, die de basis vormt voor de indexering materiële kosten voor deze kaderbrief, is 0,8%. Conform de septembercirculaire van het gemeentefonds is voor de jaren 2023 ev. uitgegaan van een indexering voor materiële kosten van 1,6% per jaar.

- **Indexering loonkosten / ABP**

Voor de indexering van de loonkosten is uitgegaan van de macro-economische verkenning van het CPB. In de septembercirculaire van het gemeentefonds zijn deze cijfers vermeld.

Effecten op 2021

Van de bovengenoemde punten hebben enkele (deels) ook effect op het jaar 2021. Deze effecten worden verwerkt in een eerste begrotingswijziging 2021 die separaat zal worden voorgelegd.

2. Programmaplan Gezondheid

2.1. Algemeen

In de 'Kaderbrief 2022-2025' zijn de volgende inhoudelijke ontwikkelingen en bijstellingen binnen het programma Gezondheid geschetst:

- Rijksvaccinatieprogramma**
 Voor de meningokokken ACWY-vaccinatie 14-jarigen geldt dat deze vanaf 1 januari 2021 wettelijk gezien onder de Wet publieke gezondheid valt en dit betekent dat de financiering van deze vaccinatie via het gemeentefonds gaat lopen. De omvang van de middelen die aan het gemeentefonds worden toegevoegd is nog niet bekend. Bij de decentralisatie van het RVP (met ingang van 2019) heeft de bestuurscommissie gezondheid besloten om de middelen die aan het gemeentefonds worden toegevoegd beschikbaar te stellen aan de GGD (taakgerichte bekostiging). De VRF zal de gemeenten via de bestuurscommissie gezondheid informeren over de middelen die worden toegevoegd aan het gemeentefonds voor de meningokokken ACWY-vaccinatie.
- Prenataal huisbezoek**
 Voor een gezonde ontwikkeling van het kind is het cruciaal dat een kind een goede start kan maken in de eerste 1000 dagen. Zorgwekkende omstandigheden voor kinderen kunnen al tijdens de zwangerschap optreden. Daarom is het belangrijk dat met name kwetsbare zwangere vrouwen en gezinnen passende ondersteuning krijgen. Gelet hierop is per 1 januari 2022 in de Wet publieke gezondheid de verplichting opgenomen om een prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen aan te laten bieden door de JGZ.
 De financiële middelen voor het prenataal huisbezoek worden opgenomen in het gemeentefonds. Naar verwachting bevat de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds concrete informatie over de omvang van de middelen die worden toegevoegd. Voorstel is om deze middelen over te dragen naar de GGD, zoals dat ook met de middelen voor het RVP wordt gedaan.
- Ontwikkelingen Zorg & Veiligheid: Crisis beoordelingslocatie (CBL) en Rapid Responder (RR) naar GGD**
 De Rapid Responder en de Crisis Beoordelingslocatie (CBL) zijn momenteel belegd binnen het programma voor de sluitende aanpak rond personen met verward gedrag, dat is ondergebracht bij Sociaal Domein Fryslân (SDF). Dit programma zit in de afrondende fase, waardoor voor alle geslaagde pilots een bestendige borging moet worden gerealiseerd. Bovenstaande zaken passen goed binnen onze portefeuille Zorg & Veiligheid. Een voorstel waarmee deze zaken naar de GGD worden overgedragen is momenteel in ontwikkeling.
- Noord-Nederlandse samenwerking van forensisch deskundigen**
 De GGD'en van Drenthe, Groningen en Friesland verzorgen op dit moment alle drie apart de forensische zorg in hun eigen regio. Op onderdelen wordt al samengewerkt en werkprocessen zijn gedeeltelijk op elkaar afgestemd. De drie GGD'en zien een aantal belangrijke redenen om de onderlinge samenwerking op het terrein van de Forensische Geneeskunde (FG) verder te versterken: Het vergroten van de kwaliteit en het verkleinen van de kwetsbaarheid van de huidige (afzonderlijke) organisaties; zoals het realiseren van voldoende bezetting en capaciteit en contracteren van FG door politie voor de politieregio Noord- Nederland. In 2021 wordt deze samenwerking verder ontwikkeld.

Bij het opstellen van de kaderbrief waren de financiële effecten van deze ontwikkelingen niet in te schatten en zijn deze als 'pm'-post opgevoerd. Tot op heden is er geen nadere informatie bekend geworden. De financiële effecten zijn derhalve nog steeds niet in te schatten. Zodra de financiële gevolgen bekend zijn zullen deze worden voorgelegd aan de bestuurscommissie Gezondheid en vervolgens worden verwerkt in een begrotingswijziging 2022.

Verder heeft de Bestuurscommissie Gezondheid in haar vergadering van 11 februari 2021 ingestemd met de volgende investeringsvoorstellen:

- **Zoeken en vinden (contentintegratie)**
Contentintegratie beschrijft het proces van het samenbrengen en toegankelijk maken van alle relevante (vak)informatie via één zoekstelsel. Informatie kan worden ontsloten via 1 zoekingang, via bijvoorbeeld intranet (intern) en waar mogelijk ook in een (toekomstige) KCS-module (extern).
- **Slimmer werken door digitale transformatie**
Digitale technologie biedt ons veel mogelijkheden. Het verandert hoe we samenwerken, communiceren en kennisdelen. Een flexibele en schaalbare maar doelgerichte informatievoorziening is van een nog groter belang geworden sinds de Covid-19 crisis.

De incidentele en structurele financiële effecten van deze investeringsvoorstellen zijn conform het besluit verwerkt in de begroting 2022.

2.2. Doel van het programma

De hoofddoelstelling van het meerjarenbeleidsplan 2019-2022: we gaan de komende vier jaren gezondheidswinst boeken. GGD Fryslân wil het aantal ongezonde levensjaren voor iedereen terugbrengen. Extra aandacht gaat daarbij uit naar de doelgroep met een lage sociaaleconomische status, omdat het aantal ongezonde levensjaren voor deze groep veel groter is. Onze missie is:

‘Iedereen verdient een veilig en gezond leven.
Wij dragen daaraan bij!’

Om onze missie waar te maken, richten we ons in het programma Gezondheid op factoren die de gezondheid en vitaliteit van mensen beïnvloeden. Denk aan de sociaaleconomische situatie van mensen of culturele, fysieke en sociale factoren in de omgeving van mensen. Maar ook het gedrag en de vaardigheden van mensen zelf hebben invloed op hun eigen gezondheid (positieve gezondheid, Huber 2011).

We dragen als netwerkorganisatie samen met onze partners bij aan bovenstaande hoofddoelstelling zoals vastgesteld in het meerjarenbeleidsplan. Om onze hoofddoelstelling te ondersteunen, zijn daarin ook de volgende ondersteunende ambities geformuleerd voor 2019-2022:

- Gezondheid krijgt in alle omgevingsvisies een prominente plek.
- De kinderopvang in Friesland voldoet aan de gestelde normen voor kwaliteit en veiligheid. Het aantal zogenaamde ‘groene’ profielen (dat wil zeggen door de inspectie als voldoende beoordeeld) is toegenomen met 10%.
- De huidige vaccinatiegraad (95% voor RVP en 52% voor HVP) blijft op peil.
- We dragen bij aan de vermindering van de druk op de specialistische hulp en zorg.
- We voorkomen antibioticaresistentie en bestrijden het als het zich aandient.
- Er valt niemand tussen wal en schip!

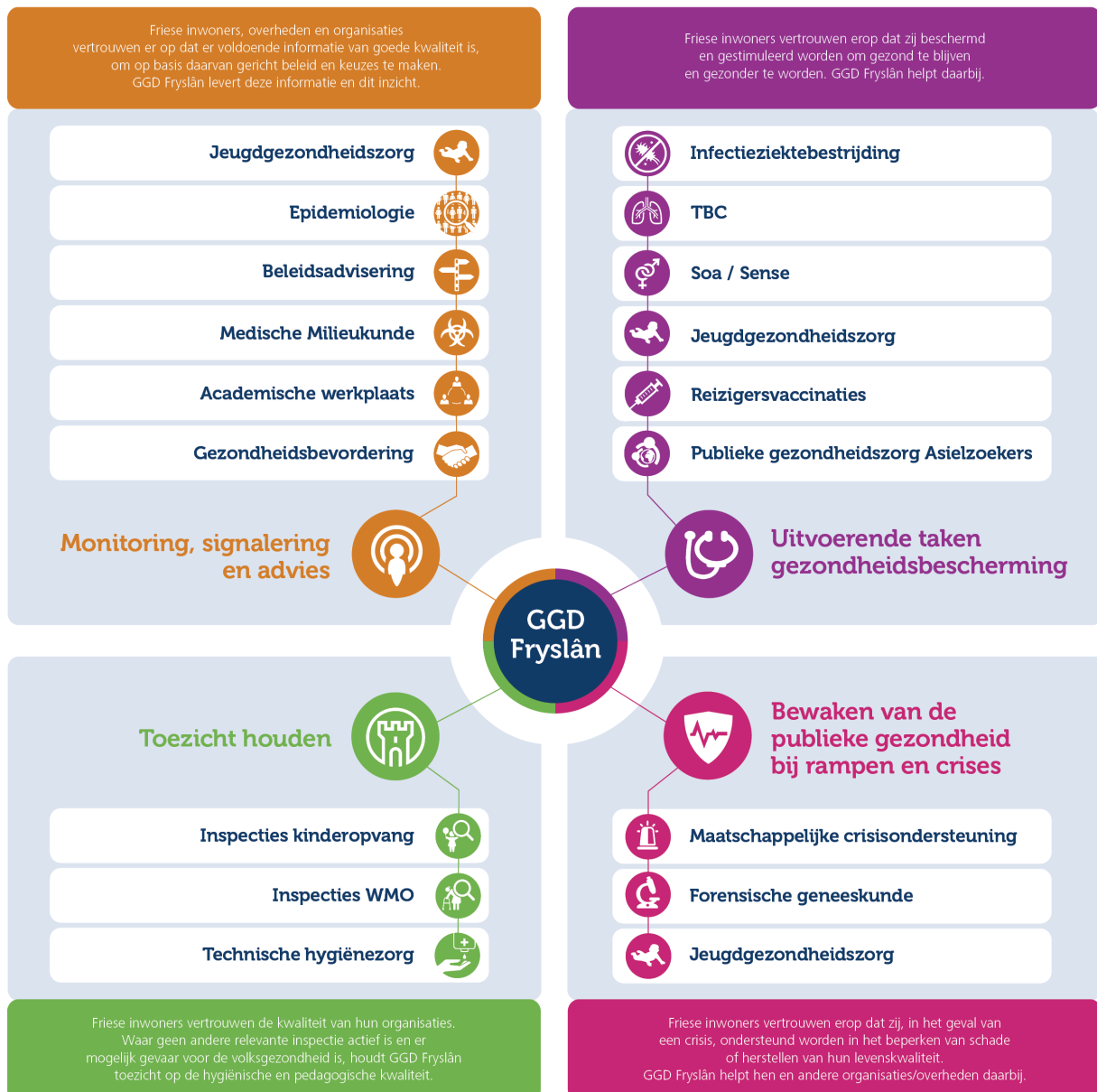
2.3. Pijlers en speerpunten van GGD Fryslân

In de begroting zijn de vier pijlers van GGD Fryslân terug te vinden.

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

2.4. Resultaten in 2022

Het Algemeen Bestuur nam een besluit over een nieuw format voor de programmabegroting (begroting 2.0). Naar aanleiding hiervan heeft de bestuurscommissie Gezondheid op 15 november 2018 indicatoren per jaar vastgesteld die horen bij het meerjarenbeleidsplan 2019-2022. Om de relatie tussen de pijlers en de thema's van het meerjarenbeleidsplan te verduidelijken, staat per indicator ook het thema benoemd.

De indicatoren voor 2022 vindt u hieronder.

Indicator	Bron	Onderwerp	Thema
Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming			
Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van de GIDS aanpak op zich neemt	Interne informatie teams b&a	Gids aanpak	Lokale leefwereld
Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van ouderengezondheidszorg op zich neemt	Interne informatie teams b&a	Ouderen-gezondheidszorg	Lokale leefwereld
Vaccinatiegraad	RIVM	Infectieziekten	Gezonde leefomgeving
Pijler 3 - Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises			
Aantal opschalingen naar GROEP	Interne registratie GROEP functionaris	GROEP	Zorg en veiligheid
Aantal PSH processen	Interne registratie coördinator PSH	GROEP	Zorg en veiligheid
Aantal suïcides	CBS	Suïcides	Zorg en veiligheid
Pijler 4 - Toezicht houden			
Percentage groene profielen kinderopvang	Interne registratie THZ		Gezonde leefomgeving

2.5. Investerings in 2022

Programma Gezondheid	Lasten	Baten	Saldo
Pijler 1	14.869.288	50.937	14.818.351
Pijler 2	9.481.056	3.005.635	6.475.421
Pijler 3	1.606.066	979.955	626.111
Pijler 4	1.702.993	1.702.993	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		21.366.084	<i>-21.366.084</i>
Reservemutaties Gezondheid	102.000	655.799	<i>-553.799</i>
Totaal programma Gezondheid	27.761.403	27.761.403	-

'Samen sterk voor
de gezondheid en het
welzijn van alle Friezen'

**Frieze
Preventie
Aanpak**

Initiatiefnemers:

GGD Fryslân en samen met alle
Frieze gemeenten

Aanleiding:

Het Nationaal Preventieakkoord
van het ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en
Sport (VWS).

Met steun van:

diverse organisaties

Start:

september 2020

Anneke Meijer

De plek waar je wieg staat kan de kwaliteit van de rest van je leven bepalen. Een wankelende positie in de samenleving kan je zelfs jaren van je leven kosten. De Friese Preventieaanpak (FPA) wil hier stevig op inzetten. Anneke Meijer werkt als programmamanager aan een beweging waarin overheden en diverse organisaties samenwerken, zodat iedere inwoner in Fryslân gelijke kansen heeft op een gezond leven in de breedste zin van het woord. FPA is een Friese samenwerking die zich sterk maakt voor alle fasen van het leven. Voor pasgeborenen en jongeren, maar ook hun ouders, opa's en oma's.

Samen in één beweging

Er gebeurt al veel in de wijken, in de Friese gemeenten, bij zorgverzekeraars, GGD Fryslân en onderzoeksinstituten in Noord-Nederland. De FPA brengt hen samen in één beweging. GGD Fryslân, samen met een afvaardiging van een aantal Friese gemeenten, nam in 2019 het initiatief naar aanleiding van het Nationaal Preventieakkoord. De FPA heeft inmiddels de steun van heel wat organisaties, stichtingen, verenigingen, onderzoeksinstituten en alle 18 Friese gemeenten. Deze organisaties willen graag bijdragen aan een goede gezondheid en welzijn voor alle inwoners van Fryslân.

Interview

11 juni 2020 was een mooi moment voor programmamanager Anneke Meijer en communicatieadviseur Hanneke Bergsma. Alle 18 gemeenten stemden in met de visie en het startdocument van de Friese Preventieaanpak. Daarmee lag er een basis voor een beweging die de kansen van alle inwoners in Fryslân op een gezond leven groter maakt.

Anneke Meijer is een netwerker en werkt ruim 25 jaar voor de GGD. Zij werkte onder andere aan de eerste implementatie van de Gezonde School in Fryslân. Een programma waarmee scholen, ouders en leerlingen aandacht besteden aan een gezonde en veilige schooltijd. Zij heeft ook een bijdrage geleverd aan het opzetten van het Prostitutiesprekkuur in Leeuwarden. Tijdens dit spreekuur kunnen prostituees medische, psychische en sociale steun krijgen. Deskundigen en vertrouwenspersonen van Fier, GGD Fryslân en het Leger des Heils werken hier samen. Anneke weet als geen ander hoe belangrijk het is om beleid goed door te vertalen en met de juiste mensen samen te werken.

Hoe kwam de Friese Preventieaanpak tot stand?

Anneke: "Het Nationaal Preventieakkoord richt zich op roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik. In Fryslân hadden we al drie goedlopende provinciale programma's op deze thema's. Via de FPA willen we inzetten op het versterken en verder optimaliseren hiervan. We willen een hoger doel nastreven. Namelijk gelijke kansen op welzijn en een goede gezondheid voor iedereen in Fryslân. We willen daarbij breed inzetten op preventie: van 'voorkomen dat' tot 'voorkomen van erger'." De FPA richt zich op alle fasen van het leven en houdt rekening met allerlei achterliggende factoren die van invloed zijn.

Inmiddels is de beweging - waarin alle Friese gemeenten, GGD Fryslân en diverse organisaties samenwerken - een feit. Werkgeversorganisatie VNO-NCW MKB Noord, De Friesland, HANNN (Healthy Ageing Network Northern Netherlands), Sport Fryslân, Onderzoeksinstituut Aletta Fryslân en vele andere kennisinstellingen en organisaties; de samenwerking met vele partners krijgt steeds meer vorm. Anneke: "Er ging vorig jaar geen enkele deur dicht. De tijd voor deze Friese Preventieaanpak is blijkbaar rijp."

**'Gelijke kansen op welzijn en een goede gezondheid.
We zetten daarbij breed in op preventie'**

Wat heeft de FPA afgelopen maanden bereikt?

"We bundelen (online) evenementen en losse gezondheids- en leefstijlnieuwsbrieven van onder andere diverse programma's en interventies. Nu hebben we één overzichtelijk middel met een groot bereik. Dat geldt ook voor kennisdeling via online events."

De programmamanager vertelt hoe onderzoeksresultaten en -vragen over preventie niet verloren gaan door weten, delen en doen wat werkt. "GGD-epidemioloog Marijke Teeuw begeleidt studenten die onderzoek doen binnen de Friese Preventieaanpak. Zij werken bijvoorbeeld binnen de GGD binnen verschillende afdelingen en projecten. Die resultaten komen nu via de FPA terecht bij de achterban van onze beweging. Onderzoeksvragen van gemeenten bereiken sneller de juiste onderzoekers. Ook de opgedane kennis door de studenten kan verder binnen de FPA opgepakt worden. Bovendien is de samenwerking slimmer. Anneke: "In de gezondheidsnota's vertalen de beleidsadviseurs van gemeenten de FPA-speerpunten door naar een lokale aanpak. We brengen gemeenten en partners bij elkaar en vragen de subsidie gezamenlijk aan."

Vele programma's zoals Nuchter over Gewicht, Nuchtere Fries, Rookvrije Generatie Fryslân, Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger, Gezonde School, Jong Leren Eten, Gezonde Leefomgeving, Bloeizone Fryslân en Vitale Regio Fryslân; zij maken allemaal deel uit van de FPA-beweging. "Mensen van verschillende programma's en interventies zeggen tegen elkaar: 'Dit past bij de FPA. Dit kunnen we daar ook prima onderbrengen en daarin kunnen we ook meer samenwerken.' Er ontstaat zo een brede netwerksamenwerking op preventie in Fryslân."

Hoe werd jij de kwartiermaker en programmamanager?

Vanaf het Nationaal Preventieakkoord tot aan het instemmen van het startdocument van de Friese Preventieaanpak in juni 2020 was Anneke actief en betrokken als kwartiermaker. Daarna startte er een officiële sollicitatieprocedure en mocht Anneke met deze uitdaging in de functie van programmamanager aan de slag.

Wanneer zit jouw werk erop?

"Officieel ben ik nog drieënhalf jaar programmamanager. Als dat slaagt, ben ik misschien overbodig. We startten 2021 met inrichten van de organisatiestructuur binnen de FPA. We zorgen voor een goede vertegenwoordiging van gemeenten, Friese organisaties en houden we verbinding met de lokale aanpak en inwoners. In 2020 startten we met samenbrengen van partners. In 2021 willen we deze samenwerking bestendigen en meer vorm en inhoud gaan geven. 2022 is meer het jaar van uitvoeren. We blijven de projecten en initiatieven bundelen en versterken. We zien ook thema's of levensfasen waar nog nieuwe kansen liggen. Zoals voor volwassenen en ouderen. Hiervoor zetten we mogelijk nieuwe projecten op. Het is mooi om te zien hoeveel mensen zich sterk maken voor gelijke kansen op een prettig en gezond leven voor iedereen in Fryslân." ■

3. Programmaplan Crisisbeheersing

3.1. Doel van het programma

Veiligheid is geen exclusieve taak van de veiligheidsregio. Alleen samen met burgers en organisaties kunnen we Fryslân veiliger maken. In november 2018 stelde het bestuur het beleidsplan Veiligheid vast voor de periode 2019-2022. Gedurende deze beleidsperiode zoeken we actief de samenwerking met hen en anderen in onze netwerksamenleving. Door slim inzetten van data en technologie willen we de veiligheid in Fryslân vergroten. Bovendien zijn we nieuwsgierig en ons er steeds van bewust wat er in onze omgeving gebeurt. Zo kunnen we goed inspelen op de veranderende wereld om ons heen. We hebben drie ambities voor de komende beleidsperiode benoemd. Deze hebben zowel Crisisbeheersing als Brandweer uitgewerkt naar speerpunten. De drie gezamenlijke ambities zijn:

- **De netwerksamenleving centraal**
Wij participeren in de netwerksamenleving en faciliteren haar bij het werken aan veiligheid.
- **Slimme inzet van data en technologie**
Wij zetten informatie, data en technologie in om de stap te maken van reageren naar voorspellen. Zo vergroten wij de veiligheid in Fryslân.
- **Nieuwsgierig en omgevingsbewust**
Wij weten wat er speelt, zijn weerbaar en wendbaar. Zo kunnen we onder veranderende condities aan veiligheid werken.

3.2. Speerpunten Crisisbeheersing

Op basis van het Beleidsplan 2019-2022 heeft de afdeling Crisisbeheersing vijf speerpunten geformuleerd.

1. **Risico's in beeld**
We spelen adequaat in op bestaande en nieuwe risico's. Op grond van de Wet veiligheidsregio's maken we onder andere plannen. Zo brengen we met het regionaal risico-profiel bijvoorbeeld risico's in beeld. We zetten in op: risicocommunicatie, bevorderen van redzaamheid en verhogen van veiligheidsbewustzijn.
2. **(Netwerk)samenwerking**
Stakeholders en samenwerkingspartners kennen ons als een netwerkorganisatie die de verbindende schakel is in een groeiend aantal netwerken. In deze netwerken maken we met al onze partners afspraken over hoe te handelen voor, tijdens en na crises.
3. **Crisisorganisatie 24/7**
Onze crisisorganisatie staat er 24/7. Dit kan gaan om situaties waarbij de pieper gaat (GRIP-opschaling), maar we komen ook geregeld in actie zonder dat er sprake is van een GRIP-opschaling. De crisisorganisatie bestaat uit 300 crisisfunctionarissen. Een groot deel werkt in het dagelijks leven bij één van de Friese gemeenten. Het zijn professionals die klaar staan om in actie te komen bij een crisis of ramp. Wij zorgen ervoor dat iedere crisisfunctionaris goed is voorbereid. Ook de Friese inwoners spelen een rol tijdens een ramp of crisis. We proberen de veerkracht van onze inwoners zoveel mogelijk te benutten en hebben aandacht voor de groep mensen die minder zelfredzaam is, zoals ouderen.

4. Advisering

Samen met de brandweer en politie geven we gemeenten een gezondheids- en veiligheidsadvies voor evenementen. We leveren een bijdrage aan veiligheidsbewustzijn, verbinding en informatiedeling met betrekking tot evenementenveiligheid.

We geven zorginstellingen advies en steun bij de voorbereiding op rampen en crises. Het uitgangspunt hierbij is, dat de zorginstellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de continuïteit van de zorg en de voorbereiding hierop.

5. Evalueren

Elke opschaling van de crisisorganisatie en de vakbekwaamheidsactiviteit evalueren wij met de betrokkenen. We brengen verbeterpunten in kaart en stellen actiepunten op. Wij willen leren van de evaluaties om continu te verbeteren. Ook vragen wij inwoners van Fryslân hoe zij een crisis hebben beleefd. Op deze manier werken we met (netwerk) partners, crisisfunctionarissen en inwoners continu aan de kwaliteit van de crisisorganisatie in Fryslân.

3.3. Resultaten in 2022

Speerpunt	Activiteit	Resultaat
Risico's in beeld	Doorontwikkeling tot informatieknooppunt.	Binnen VRF is een informatieknooppunt (IKP Veiligheid en Gezondheid) operationeel. De (crisis)organisatie wordt continu voorzien van actuele risicobeelden.
	Risicocommunicatie (over risico's uit het regionaal risicoprofiel).	Groter veiligheidsbewustzijn van burgers.
	Opstellen en actualiseren van planvorming.	Vastgestelde plannen die aansluiten bij de behoeftes van crisisfunctionarissen.
	Opstellen en concretiseren van een Hoogwater- en evacuatiestrategie voor de Waddeneilanden en de vaste wal.	Uitwerking van een structurele aanpak die een adequate crisisbeheersing bij overstromingen bevordert.
Netwerk Samenwerking	Organiseren van netwerk- en thematische bijeenkomsten.	Relatiebeheer met bestaande en nieuwe partners.
	Maken van samenwerkingsafspraken met bestaande en nieuwe partners.	Partners weten hoe zij moeten handelen voor, tijdens en na een crisis.
	Inwoners Fryslân betrekken bij de crisisorganisatie (spontane burger-initiatieven; onderzoek naar impact van crises op de Fryske Mienskip)	Veerkracht inwoners Fryslân benutten en aandacht voor mensen die minder zelfredzaam zijn.
Crisis organisatie	Werving en selectie en (ver)binden van crisisfunctionarissen.	Borgen van de continuïteit / kernbezetting van de Friese crisisorganisatie.
	Aanbieden van een vakbekwaamheidsprogramma aan elke crisis-functionaris.	Crisisfunctionarissen zijn vakbekwaam.
	Slim inzetten van data en technologie.	Crisisorganisatie is en blijft toekomstbestendig.
	De Friese crisisorganisatie is 24/7 paraat.	Crisisorganisatie komt in actie bij GRIP-opstapeling en in situaties zonder GRIP-opstapeling
Advisering	Adviseren van gemeenten over evenementen met inachtneming van de nieuwe Omgevingswet; bevorderen van regionale samenwerking en stimuleren uniformiteit in evenementenveiligheid.	Leveren van een bijdrage aan veilige en feestelijke evenementen in Fryslân.
	Adviseren en ondersteunen van zorginstellingen bij hun voorbereiding op rampen en crises.	Faciliteren zorginstellingen bij lessons learned n.a.v. de coronacrisis
Evalueren	Evalueren van (GRIP)inzetten en vakbekwaamheidsactiviteiten.	Verbeteren dankzij evaluaties en belevingsonderzoeken.
	Uitvoeren van belevingsonderzoeken onder burgers, bedrijven en netwerkpartners.	
	Borgen van actiepunten uit evaluaties in de crisisorganisatie.	
	Consequenties van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's in beeld brengen voor VRF.	

3.4. Investerings in 2022

Programma Crisisbeheersing	Lasten	Baten	Saldo
Producten Crisisbeheersing	4.704.230	203.091	4.501.139
BDUR		2.816.402	-2.816.402
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.760.140	-1.760.140
Reservemutaties Crisis	75.403		75.403
Totaal programma Crisis	4.779.633	4.779.633	-

Pim Wanders

Interview

We leven in een wereld waarin honderden hectares bos in vlammen opgaan, ijsberen geen ijs meer hebben om op te wonen en we niet meer genoeg letters in het alfabet hebben om stormen een naam te geven. De wereld verandert. Nieuwe rampen en crises komen eraan. Veiligheidsregio Fryslân wil voorbereid zijn op wat ons te wachten staat. 'Dat is ingewikkeld', zegt Pim Wanders, medewerker afdeling Crisisbeheersing: "We houden ons bezig met iets dat nog niet bestaat."

Een netwerk om data uit te wisselen

Een ramp of crisis in de toekomst een stap voor zijn lukt alleen samen zegt Pim: "De afdeling Crisisbeheersing is een netwerkafdeling en altijd bezig het bestaande netwerk te vergroten en te verbinden. Dat bestaat uit zeer diverse organisaties die stuk voor stuk data verzamelen. Denk maar eens aan overheidsorganisaties, zorginstellingen en cybersecurityorganisaties." Veiligheidsregio Fryslân wil al deze data bij elkaar brengen en verbanden leggen. "Daardoor hebben wij een continu beeld van wat er in de regio speelt op het gebied van veiligheid en gezondheid. Hierop kunnen wij of onze partners anticiperen."

Data en technologie waarmee we een bosbrand kunnen voorspellen

Stel je eens voor dat je een bosbrand kunt voorspellen aan de hand van data. Volgens Pim is dat mogelijk door de inzet van mensen en slimme technologie. "Door de beschikbare data uit ons netwerk kunnen we factoren die de kans op een bosbrand vergroten inzichtelijk maken. Bijvoorbeeld door een landkaart te ontwikkelen waarop we de lucht- en grondtemperatuur aflezen. Stel: we zien dat de grond in een bos erg warm en droog is, de Brandweer brengt ons op de hoogte dat er in dat gebied vaker bosbranden plaatsvinden en we lezen op een ander dashboard dat er veel mensen op de been zijn. Dan gaan bij ons de alarmbellen af. We informeren ons netwerk, zodat zij maatregelen kunnen nemen om de bosbrand te voorkomen."

‘In de toekomst voorspellen én voorkomen
we een bosbrand’

Experimenteren tijdens de coronacrisis

‘Risico’s in beeld’ is een speerpunt van de afdeling Crisisbeheersing. Volgens Pim een continu proces, zonder een duidelijke kop en staart. "We zijn zelfs al begonnen met experimenteren." Dat heeft alles te maken met het coronavirus. "Een team van medewerkers van de afdeling crisisbeheersing vormt ons informatieknooppunt. Zij doen niets anders dan informatie verzamelen van onder andere de Friese gemeenten, politie, GGD, ziekenhuizen en sociale media. Daarnaast meten wij sinds kort de maatschappelijke impact van de coronacrisis op de Friese inwoners door samen te werken met het Fries Sociaal Planbureau. Dit alles levert iedere week een actueel beeld op, waarin we verbanden leggen tussen alle data." Het speerpunt ‘Risico’s in beeld’ is pas geslaagd wanneer iedereen – ook partners – de verbanden begrijpen. Daarom maakt de afdeling deze gegevens inzichtelijk door middel van grafieken, beelden en situatieschetsen. Burgemeesters en de Friese crisisorganisatie kunnen deze heldere informatie gebruiken bij oordeel- en besluitvorming.

Dit is nog maar het begin

De afdeling Crisisbeheersing brengt de komende jaren door middel van data alle mogelijke risico’s in beeld. Ze analyseren wat er ‘nu’ gebeurt en maken daar een advies in klare taal van. Pim benadrukt nogmaals: "We kunnen een ramp of crisis niet alleen voorspellen met onze eigen data. Belangrijk is daarom het aanhalen van nieuwe contacten. Denk aan private organisaties, inwoners en andere organisaties die op het eerste oog niets met een crisis te maken hebben. Zodat we data verzamelen, waarvan we nu nog niet weten dat we die straks nodig hebben." ■

4. Programmaplan Brandweer

4.1. Doel van het programma

Onze programmadoelen komen sterk overeen met die van Crisisbeheersing. Dit onderstreept de band tussen deze twee bedrijfskolommen. Brandweer Fryslân heeft samen met Crisisbeheersing een belangrijke taak om samen met burgers en organisaties Fryslân veiliger te maken. In lijn met het Beleidsplan Veiligheid (2019-2022) werken beide kolommen samen aan een netwerksamenleving. Met elkaar willen wij onze gezamenlijke data slim inzetten en verbinden om de veiligheid in Fryslân verder te vergroten. Brandweermensen en Crisisbeheersers zijn nieuwsgierig en zich steeds bewust van gebeurtenissen in hun omgeving. Zo kunnen zij goed inspelen op de veranderende wereld om hen heen.

4.2. Speerpunten Brandweer

De volgende speerpunten zijn specifiek voor Brandweer Fryslân en laten zien wat de ambitie voor 2022 is.

Samen aantoonbaar paraat

In 2022 zijn wij Samen aantoonbaar Paraat en voelen wij ons gezamenlijk verantwoordelijk voor de brandweezorg in Fryslân. Op basis van een betrouwbaar en actueel beeld van de repressieve slagkracht (mens en materieel) anticiperen wij adequaat op paraatheidsproblemen. Dit vraagt om openheid en de vanzelfsprekendheid om met elkaar gesprekken te voeren over paraatheid en de geleverde operationele prestaties, zoals: de daadwerkelijke bezetting-, uitruk- en opkomsttijden. We rapporteren hierover op basis van vastgestelde normen. Ook bereiden wij ons voor op de paraatheidsvraagstukken van de toekomst, bijvoorbeeld in het vraagstuk over de taakdifferentiatie brandweer.

Samen aantoonbaar vakbekwaam

In 2022 beschikken wij over een effectief en efficiënt trainingsprogramma dat aansluit op de behoefte van de medewerkers en de risico's in hun omgeving. Ons PPMO-programma zorgt ervoor dat al het personeel medisch geschikt is voor de taken die ze moeten kunnen uitvoeren. Het brandweerpersoneel heeft inzicht in de eigen mate van vakbekwaamheid en voelt zich daar zelfverantwoordelijk voor. Zowel de medewerker, de ploegleider als het clusterhoofd hebben inzicht in de stand van de vakbekwaamheid. Er kan mede hierdoor tijdig bijgestuurd worden op afwijkingen. Dankzij een flexibel vakbekwaamheidsprogramma kunnen wij inspelen op nieuwe inzichten en noodzakelijke aanpassingen voor onze repressieve organisatie.

Risicobewust en Risicogericht samenwerken

In 2022 werken wij Risicobewust en Risicogericht samen en richten wij ons op de risico's die ertoe doen. Juist hier kunnen wij vanuit onze integrale deskundigheid meerwaarde laten zien. Om deze deskundigheid te kunnen bieden, zijn wij risicobewust. Wij hebben voldoende besef van risico's in de omgeving. Intern zijn de verschillende disciplines met elkaar verbonden. Om goed risicogericht te kunnen werken hebben wij kennis van incidenten en het verloop van de bestrijding ervan. Maar ook van ons repressieve potentieel. Om repressief op te kunnen treden, hebben brandweermensen kennis van de preventieve voorzieningen, hulpmiddelen en de werking.

4.3. Resultaten 2022

Naast de basistaken incidentbestrijding en de advies- en controletaken vanuit risico-beheersing, zet Brandweer Fryslân in op de volgende resultaten:

Speerpunt	Doel	Resultaat
Brandweer breed	Taakdifferentiatie vrijwilligers De taakdifferentiatie tussen brandweervrijwilligers en beroepskrachten wordt na besluit in 2021 van het Veiligheidsberaad en minister JenV gecommuniceerd en geïmplementeerd.	Geïmplementeerde taakdifferentiatie.
	Tweede loopbaanbeleid Deze regeling is ontwikkeld als opvolger van het Functioneel Leeftijdsontslag. In 2020 is voor het eerst aanspraak gemaakt op de regeling en voor de komende jaren verwachten we een stijgende lijn.	Het resultaat van 2022 is afhankelijk van het besluit in de bestuurscommissie Veiligheid in 2021.
	Informatievoorziening en datakwaliteit We verbeteren de informatievoorziening en kwaliteit van data met het informatieplan VRF 2021 als leidraad.	Afhankelijk van de besluiten van het bestuur t.a.v. het informatieplan VRF 2021, de bijbehorende beleidsvoorstellen en het totale projecten-portfolio, worden in 2022 de adviezen al dan niet (verder) uitgevoerd en geïmplementeerd. De adviezen gaan in ieder geval over slimme pagers, beschikbaarheidssystemen, paraatheidsmonitoring, navigatie en automatisch statussen.
Samen aantoonbaar paraat	Adequate huisvesting Realisatie brandweerkazerne Oudega en uitvoering bouwagenda.	Eind 2022 is brandweerpost Oudega klaar om repressieve taken zelfstandig uit te voeren. Deze worden uitgevoerd vanuit een tijdelijke (gehuurde) uitruklocatie en met beschikbare reservematerialen. Huisvesting en vervangen van materieel is opgenomen in investeringsplannen voor de jaren na 2022. Afhankelijk van de besluiten in het kader van taakdifferentiatie herzien we in 2021 de bouwagenda. De uitvoering wordt in 2022 verder opgepakt.
	Evaluatie dekkingsplan 2.0 In 2021 wordt aan het bestuur een procesvoorstel gedaan t.a.v. de evaluatie van het dekkingsplan 2.0.	In 2022 wordt het verbeterplan n.a.v. de evaluatie van het dekkingsplan 2.0 geïmplementeerd. Dit hangt ook samen met de besluiten in het kader van taakdifferentiatie.

Speerpunt	Doel	Resultaat
Samen aantoonbaar vakbekwaam	Groeien naar meetbare vakbekwaamheid	Er zijn instrumenten voor dialoog en gewenste cultuur ontwikkeld en waar mogelijk geïmplementeerd. De inhoud en planning is mede afhankelijk van de uitkomsten van het vraagstuk rondom taakdifferentiatie.
	Aanbieden van actuele vakbekwaamheidsinformatie	Er is via een dashboard inzichtelijk wat de gerealiseerde en nog te behalen resultaten zijn van het vakbekwaamheidsprogramma.
	3D Virtueel oefenen voor leidinggevend kader	De werkgroepen voor digitaal en virtueel oefenen zijn gerealiseerd en leveren een vaste inbreng in het oefenprogramma.
	Lerende organisatie Brandweer Fryslân is een lerende organisatie.	Brandweer Fryslân leert van regionale en landelijke inzichten en inzichten om de Friese brandweezorg te verbeteren.
Risicobewust en Risicogericht samenwerken	Omgevingswet Uitvoering geven aan de Omgevingswet die per 1 januari 2022 in werking gaat.	Extra aandacht voor scholing van medewerkers en het bekend raken met werken onder de Omgevingswet in 2022.
	Dienstverlening Risicobeheersing	De in 2022 ingevoerde Omgevingswet in 2022 gaat gepaard met nieuwe producten, werkwijzen en anders samenwerken. Vooraf is onvoldoende in te schatten hoe de wet in de praktijk uitpakt voor Brandweer Fryslân en het bevoegd gezag. We onderzoeken dit in 2022 samen met het bevoegd gezag. Daarna werken we een aangepast dienstverleningsmodel met daarin nieuwe producten uit.
	Uitvoering programma Brandveilig leven 2019-2022	Samen met partners geven we uitvoering aan het uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven 2019-2022. Daarnaast wordt in 2022 een nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma Brandveilig Leven opgesteld.
	Ontwikkeling Informatiebeheer incidentbestrijding	<ul style="list-style-type: none"> • Meer precieze registratie van opkomsttijden door automatisch statussen (voorwaarde is goedkeuring businesscase) • Verdere verfijning van de inhoudelijke incidentregistratie in het kader van wettelijke verplichtingen • GEO-gebaseerd werken biedt in toenemende mate mogelijkheden om meer inzicht in voorkomen en spreiding van risico's te krijgen.
	Operationele informatievoorziening Gebruiken en inzetten van de VRF GEO-voorziening.	Werkprocessen in koude en warme fase op basis van kaders en mogelijkheden ingericht.
	Bluswatervoorziening	Als vervolg op het project en actieprogramma geven we uitvoering aan goingconcern acties ten aanzien van bluswatervoorziening.
	Natuurbrandbeheersing Gebiedsgericht werken op basis van per gebied vastgestelde RIN (Risiko Index Natuurbranden).	De relevante natuurgebieden uit de gebiedsgerichte aanpak werken (of zijn in werking getreden) op basis van de geactualiseerde RIN.
	Natuurbrandbestrijding Verder uitwerken en borgen van de repressieve aanpak voor natuurbrandbeheersing.	Uitvoering gegeven aan het materieel- en vakbekwaamheidsplan op basis van de onderzoeksresultaten.

4.4. Investerings in 2022

Programma Brandweer	Lasten	Baten	Eindtotaal
Producten Brandweer	37.334.137	1.093.804	36.240.333
BDUR		4.580.064	-4.580.064
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		31.305.269	-31.305.269
Reservemutaties Brandweer	692.668	355.000	337.668
Totaal programma Brandweer	38.026.805	38.026.805	-

Brandweer Fryslân en taakdifferentiatie

**Over een sterke samenwerking die
in strijd is met de wet**

Waarom taakdifferentiatie bij De Brandweer?

In veel organisaties hebben betaalde krachten meer verantwoordelijkheden dan vrijwilligers. Dit onderscheid is een voorbeeld van taakdifferentiatie. Bij de brandweer is dit gestaag verdwenen; de vrijwilligers zijn inmiddels net zo bekwaam en hebben dezelfde verantwoordelijkheden als hun betaalde collega's. Hoewel het systeem goed werkt, blijkt uit de jurisprudentie dat het in strijd is met de Europese wetten over gelijke behandeling. Daarom moet Nederland de brandweezorg anders inrichten. Een Denktank heeft in opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid een mogelijke oplossing op papier gezet en presenteert de effecten in het voorjaar van 2021. De Brandweer in Friesland verwacht dat beleidswijzigingen + uitvoering in 2022 zijn beslag krijgen.

Interview

De manier waarop vrijwillige en betaalde krachten samenwerken is in strijd met de Europese wetten over gelijke behandeling. Beleidsmedewerker Marko Fennema van Brandweer Fryslân legt uit wat de aanleiding is en wat ons mogelijk te wachten staat.

De bal ging zeven jaar geleden rollen. Een Belgische brandweervrijwilliger spande een rechtszaak aan tegen zijn gemeente. Hij wilde betaald worden voor wachturen die veel verplichtingen met zich meebrachten. Na advies van het Europese Hof besliste de rechtbank in het voordeel van de vrijwilliger. Dit maakte Nederland erop attent dat de Brandweer formeel Europese wetten over gelijke behandeling overtreedt. Betaalde krachten en vrijwilligers doen hetzelfde werk, maar krijgen verschillende beloningen.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid gaf een Denktank de opdracht om met een voorstel te komen hoe het systeem aan de wet kan voldoen. Met als belangrijkste punt: behoud de vrijwilligheid. De Denktank maakte een denkrichting en toetste deze bij alle Veiligheidsregio's. Ook hielden zij een enquête onder al het brandweerpersoneel. De Denktank komt in februari 2021 met een analyse van de mogelijke gevolgen. Marko: "Het beeld wat de Denktank kreeg vanuit alle Veiligheidsregio's is diffuus, dus dat is een ingewikkelde klus."

'Ons dekkingsplan leunt op het spreiden van de mensen met specialistische kennis'

Ervaart De Friese Brandweer een probleem?

Marko Fennema zit 'wat dubbel' in de voorbereiding op de nieuwe aanpak-in-wording. "We bereiden ons voor op de oplossing van een probleem dat de Friese brandweermensen niet ervaren. Tijdens een Webinar en via een enquête gaven zij aan: we begrijpen de context, maar lopen er zelf niet tegenaan. Ik verwacht geen rechtszaken van vrijwillige brandweermensen, toch behandelen we hen volgens Europese wetten wel ongelijk."

De huidige samenwerking tussen de vrijwilligers en betaalde krachten is volgens Marko sterk en flexibel. "Ons dekkingsplan leunt op het spreiden van de mensen met specialistische kennis. We geven vrijwilligers ook ruimte om een alarmering aan zich voorbij te laten gaan. We piepen altijd meer dan genoeg mensen op."

Hoe wil de Denktank de rechtsongelijkheid veranderen?

Marko: "Niemand wil af van de vrijwilligers en de samenwerking met beroepskrachten. De Denktank kijkt daarom hoe je een verschil kunt maken in verantwoordelijkheden. Zoals geen opkomstplicht als de pieper gaat en minder opleidingsverplichtingen voor een specialisatie. Een deel van de vrijwilligers parttime in dienst nemen is ook een optie."

Wat betekent dit in de praktijk voor Brandweer Fryslân?

Marko somt een aantal aandachtspunten op die Veiligheidsregio Fryslân de Denktank heeft meegegeven: "Op een aantal posten zijn er vrijwilligers met meer dan één specialisme. Zoals het meten van gevaarlijke stoffen in de lucht of bestrijden van complexe natuurbranden. Volgens de huidige landelijke denkrichting 'mag' een vrijwilliger nog maar één specialisatie hebben. Een beroeps moet zich klaarmaken voor drie. Dat kan betekenen dat je een beroepskracht gericht moet opleiden voor twee specialisaties waar in de praktijk misschien wel geen behoefte aan is. Ook hebben we de Denktank gewezen op gevolgen voor de autonome Waddeneilanden, die vanwege hun geografische ligging veel specialisaties zelfstandig moeten uitvoeren. Als dat niet meer kan, moeten ze vrijwilligers in dienst nemen of een beroep doen op collega's aan de vaste wel. Dat laatste is niet reëel als je snel moet handelen."

Hoe staan vrijwilligers tegenover een carrière als beroeps?

Marko: "Een aantal staat ervoor open, veel vrijwilligers willen dit niet. Zij zeggen: 'We hebben al een baan.' Ook is nog niet duidelijk hoe zo'n parttime dienstverband er uit gaat zien en wat de rechten en plichten zijn."

Heeft Europa een punt?

Marko: "In veel Europese wetten beschermen we gelijke behandeling van iedereen. En dat is een groot goed. Als een man en vrouw beiden directeur zijn en de man verdient meer, dan is dat een heel concrete rechtsongelijkheid: verwacht je hetzelfde van mensen, dan moet je hen hetzelfde belonen. Bij de brandweer is de rechtsongelijkheid minder concreet en voelbaar, maar de juridische context dwingt ons tot omtrenten. Hoe we dat precies gaan doen, moet blijken uit de Denktank-uitkomsten." ■

5. Programmaplan Organisatie

Kaderbrief

De kaderbrief benoemt voor het programma organisatie geen nieuw beleid. Wel zijn de stand van zaken van eerder gestarte ontwikkelingen geschetst. Daarbij valt op dat de coronacrisis op alle terreinen voor vertraging zorgt. Tegelijkertijd verwachten we in 2022 wel vruchten te plukken van de ingezette processen.

5.1. Doel van het programma

In het programma Organisatie zijn taken gebundeld die voor de gehele Veiligheidsregio Fryslân georganiseerd worden. Denk aan ondersteuning bij bestuurlijke taken en ondersteunende producten en diensten. De doelen voor dit programma zijn een combinatie van specifieke ondersteuningsdoelen en doelen die op alle programma's van toepassing zijn.

5.2. Speerpunten Organisatie

Het beleidsplan Organisatie loopt tot en met het jaar 2022. In dit beleidsplan is een drietal hoofdthema's benoemd met doelen voor dit programma. Bij iedere begroting formuleren we de doelen voor dat specifieke jaar, tussentijds geven we via de bestuursrapportage de voortgang hiervan weer, waarna we in het jaarverslag verantwoorden wat het uiteindelijke resultaat is geweest.

Normaliter kijken we in de begroting alleen maar vooruit. Nu we in een coronacrisis zitten, ontkomen we er niet aan om ook bij de huidige situatie stil te staan. 2020 en 2021 hebben een heel andere inzet van de ondersteunende diensten gevraagd dan normaal. Communicatie, Facilitair Bedrijf, Informatiemanagement, P&O: alle onderdelen zijn nadrukkelijk ingezet om de bestrijding van het coronavirus te ondersteunen. Met de opbouw van teststraten en vaccinatielocaties. Met het werven van veel bemonsteraars en medewerkers voor het bron- en contactonderzoek. Met het huisvesten van deze mensen en het faciliteren van ICT-middelen. Met het faciliteren van thuiswerken, zowel fysiek als digitaal. Allerlei inspanningen die in belangrijke mate een bijdrage leveren in de strijd tegen het coronavirus. En tijd en energie die daarmee niet op andere resultaten ingezet is.

Juist deze nauwe verwevenheid met het primair proces roept de vraag op waar het programma Organisatie specifiek in voorziet. Voor de totstandkoming van het nieuwe beleidsplan 2023 – 2027 initiëren we het gesprek om te kijken naar de opzet van de begroting.

Tot die tijd blijft het beleidsplan Organisatie van kracht. Deze beschrijft een drietal hoofdthema's:

1. Digitale dienstverlening: 100% digitale dienstverlening voor de inwoners van Fryslân

Ons streven is om al onze dienstverlening te digitaliseren. Zodat inwoners van Fryslân zelf op de voor hen gewenste manier diensten en kennis tot zich kunnen nemen: fysiek of digitaal. Dit houdt ook in dat we aandacht hebben voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. Daarvoor zoeken we zo veel mogelijk de verbinding met onze partners, zodat we vanuit een netwerk de dienstverlening kunnen optimaliseren.

2. Duurzaamheid: Groen = Doen

We vinden het belangrijk een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Deze gaan over duurzaamheid in de breedste zin van het woord. Wij zijn van mening dat wij daar als overheidsorganisatie een voorbeeldfunctie in hebben.

3. Uitstekend werkgeverschap: we zijn een Great Place to Work

Om ons verder te ontwikkelen als werkgever, streven we ernaar dat onze medewerkers ons blijven bestempelen als een zogenoemde Great Place to Work. Dit keurmerk maakt duidelijk op welke onderdelen we kunnen verbeteren. We richten ons op alle aspecten van het werkgeverschap. Bijvoorbeeld hoe de werkomgeving eruitziet. Of hoe we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen helpen en hoe we onze huidige medewerkers kunnen ondersteunen, wanneer het werk andere competenties vraagt. Bijvoorbeeld door digitalisering en informatisering. Het behalen van het keurmerk is ook een stimulans voor het aantrekken van goed personeel in een krappe arbeidsmarkt.

Deze hoofdthema's bepalen de prioriteit tot en met 2022, wanneer het huidige beleidsplan afloopt. Daarnaast wordt binnen dit programma een groot aantal reguliere taken uitgevoerd, zoals communicatie, financiën, juridische zaken, inkoop en facilitaire zaken. Binnen deze taken benoemen wij twee overige speerpunten.

4. Een tevreden bestuur

We hechten grote waarde aan de tevredenheid van onze ketenpartners. In de andere programma's zijn voor die specifieke inhoudelijke thema's indicatoren opgenomen die de tevredenheid van inwoners van Fryslân meten. In dit programma meten we de tevredenheid van u als bestuur.

5. Betaaltermijn

Veiligheidsregio Fryslân vindt het maatschappelijk van belang om facturen snel te betalen. De belangrijkste reden is om snelle betaling van facturen te normaliseren, en zo vooral de kleine, lokale ondernemers snel van hun geld te voorzien.

5.3. Resultaten in 2022

1. Digitale dienstverlening

De te realiseren resultaten hangen nauw samen met het traject rondom een Toekomstbestendige Bedrijfsvoering. Enerzijds omdat de concretisering van het informatiebeleidsplan door de coronacrisis vertraging heeft opgelopen en pas in 2021 zijn producten oplevert. En anderzijds is binnen Toekomstbestendige Bedrijfsvoering een aantal noodzakelijke beleidsvoorstellen geformuleerd die veelal liggen op het gebied van informatiemanagement. Het concrete resultaat voor 2022 is daarom dat de eerste noodzakelijke beleidsvoorstellen zoals in de overige programma's beschreven uitgewerkt en in de praktijk gebracht.

Een tweede resultaat is de implementatie van de visie op thuiswerken. De coronacrisis heeft ons geleerd dat de thuiswerkplek ook na de crisis een meer vaste plek gaat innemen in de werkomgeving. Dit vraagt om na te denken hoe we dit vorm gaan geven. Deze uitwerking vindt in 2021 plaats, waarna de implementatie in 2022 vorm zal krijgen.

Een derde resultaat is dat we in 2022 onze klantcontacten gestroomlijnd willen hebben. Door de coronacrisis is het merk 'Veiligheidsregio Fryslân' veel zichtbaarder voor de buitenwereld. Dit brengt ook een communicatiestroom met zich mee: mensen hebben vragen, klachten of bezwaren.

Binnen de merken 'GGD Fryslân' en 'Brandweer Fryslân' lopen vergelijkbare informatiestromen. Door deze informatiestromen bij elkaar te brengen, zonder afbreuk te doen aan de verschillende merken, is het voor inwoners van Fryslân gemakkelijker contact te leggen met onze organisatie, terwijl er voor de organisatie een kans ligt om de efficiëntie van de ondersteunende diensten verder te verhogen.

2. Duurzaamheid

De in het beleidsplan gestelde resultaten op dit gebied staan onder druk. De te behalen resultaten zijn sterk afhankelijk van hoe lang de organisatie zich met de coronacrisis bezighoudt. Tegelijkertijd intensiveren we de samenwerking met Friese overheden, onder andere via het kernteam circulaire inkoop, om gezamenlijk meer circulair aan te besteden.

Ondertussen blijven we, waar mogelijk, ons inzetten om gemakkelijke resultaten in de praktijk te brengen, en lastiger te bereiken doelen voor te bereiden. Zo hopen we na de coronacrisis een goede uitgangspositie te hebben om hier in korte tijd meters in te maken. Een voorbeeld is het creëren van een mobiliteitsplan dat ertoe moet leiden dat de reiskilometers die in het kader van onze werkzaamheden worden gemaakt gereduceerd kunnen worden, en daarmee de CO2-uitstoot.

3. Uitstekend werkgeverschap

Het resultaat voor dit speerpunt is eenvoudig: in 2022 willen we dat onze medewerkers ons weer bestempelen als een Great Place to Work.

4. Tevredenheid bestuur

Om een veelvoud van vragenlijsten te voorkomen, voeren we eens per vier jaar een kwalitatief onderzoek uit. In 2020 is het laatste onderzoek uitgevoerd. De resultaten worden in 2021 aan het bestuur gepresenteerd, waarna de aanbevelingen worden geïmplementeerd. Afhankelijk hiervan worden de resultaten voor 2022 bepaald.

Onlangs is bestuurlijk afgesproken dat bij grote inhoudelijke uitzettingen ook middelen voor de bedrijfsvoering meegenomen worden. Tegelijkertijd handhaven we het oude uitgangspunt om eens in de vier jaar een benchmark uit te voeren naar de hoogte van de ondersteunende diensten, en zo te kijken of deze nog in de pas loopt. In 2022 voeren we deze benchmark opnieuw uit, vier jaar na de laatste in 2018.

Daarnaast is in het Algemeen Bestuur de toezegging gedaan dat een project gestart wordt naar de opzet van de begroting. In een eerder traject in 2015, genaamd Begroting 2.0, is, samen met bestuurders, gekeken naar de gewenste informatievoorziening vanuit het bestuur. Ondertussen zijn we zes jaar verder en is het goed om een zelfde traject uit te voeren, en te kijken of de opzet van de begroting nog steeds aansluit bij de informatiebehoefte van het bestuur. Afhankelijk van de uitkomsten van dit traject worden de definitieve resultaten voor dit onderwerp bepaald.

5. Betaaltermijn

De ambitie is om in 2022 80% van de facturen binnen 14 dagen te betalen, met een gemiddelde betaaltermijn van 12 dagen.

5.4. Investerings in 2022

Programma Organisatie	Lasten	Baten	Saldo
Producten Organisatie	15.073.819	189.881	14.883.938
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		15.063.526	-15.063.526
Reservemutaties Organisatie	179.588		179.588
Totaal programma Organisatie	15.253.407	15.253.407	

5.5. Financiën en kengetallen Veiligheidsregio Fryslân

Bijdrage per programma	
GGD	21.366.084
Crisisbeheersing	1.760.140
Brandweer	31.997.937
Organisatie	15.063.526
Totaal	70.187.687

Formatie per programma		
Organisatie	113	fte
Brandweer	189	fte
GGD	318	fte
Crisisbeheersing	27	fte
Totaal	647	

Inkomstenverdeling	
Bijdrage gemeenten	70.187.687
BDuR	7.396.466
Overig	8.237.095
Totaal	85.821.248

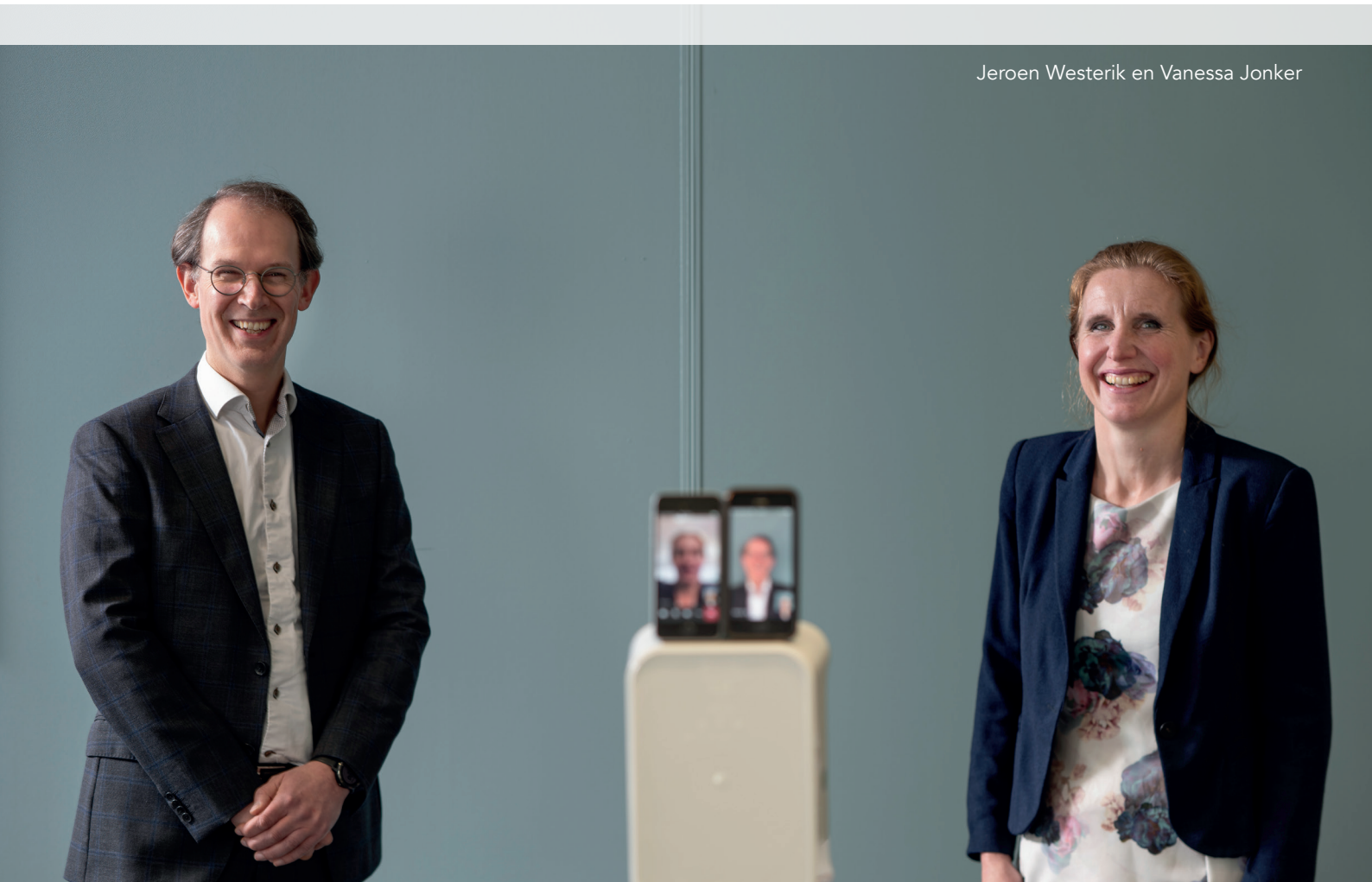
Gemeentelijke bijdrage per taakveld	
Gezondheid	27.165.542
Crisisbeheersing	2.633.825
Brandweer	40.388.321
Totaal	70.187.687

Kostenverdeling	
Salariskosten	56.506.828
Kapitaalslasten	8.412.143
Huisvestingskosten	4.315.196
Materiële kosten	15.537.422
Totaal	84.771.589

Verdeelsleutel programma organisatie	
GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Hoe maak je de grote belofte van informatiemanagement waar?

Jeroen Westerik en Vanessa Jonker

Interview

Data van Brandweer, GGD, Crisisbeheersing en Bedrijfsvoering veilig opslaan, met elkaar verbinden en beschikbaar stellen voor mensen die ze nodig hebben. Het klinkt als een grote belofte. Manager van afdeling Informatiemanagement Jeroen Westerik en projectleider Vanessa Jonker brengen initiatieven samen en verder.

Jeroen en Vanessa opereren in een werkelijkheid waar de software en online platformen voor het oprapen liggen. De makers verleiden iedereen met de boodschap: 'Het is makkelijk, functioneel en goedkoop. Zet ons in!' Enthousiaste teams gaan ermee aan de slag. Later blijkt dat de software onvoldoende praat met andere systemen. Of er is een risico dat data op servers van bedrijven terecht komt die niet voldoen aan de privacywetten. Jeroen: "Als je als kantoormedewerker bij je werkgever zelf een elektriciteitsdraadje doortrekt, dan kijkt iedereen je raar aan. Maak je op eigen houtje een account aan bij een softwareleverancier? Dan wordt dat heel normaal gevonden." In een ideale wereld bedenkt afdeling Informatiemanagement welke systemen het beste resultaat opleveren en hoe we ze onderling aansluiten."

Waarom hebben we een projectorganisatie nodig om verder te komen?

Vanessa: "We schetsen de randvoorwaarden, zoeken de verbinding met alle 'losse projecttrekkers' en maken beleid. Zodat de kolommen doelgericht en verantwoord aan het werk kunnen."

Jeroen: "Vorig jaar hebben we de afdeling Informatiemanagement versterkt. Mensen kloppen vaker bij ons aan voor een advies voordat ze iets nieuws aanschaffen. Onze afdeling, maar ook de hele organisatie heeft de projectmatige aanpak nodig om te onderstrepen dat goed managen van alle beschikbare informatie over onze veiligheid en gezondheid belangrijk is. Niet alleen om intern de zaken nog beter op orde te hebben, maar ook om een goede partij te blijven in landelijke en regionale samenwerkingsverbanden." Het projectteam Informatiemanagement krijgt ook denkracht en de frisse blik van buiten. Professionals van het bureau TwynstraGudde maken deel uit van het projectteam. In totaal werken 35 mensen van Brandweer, Crisisbeheersing, Bedrijfsvoering en GGD mee. Jeroen: "Veiligheidsregio Fryslân is nu een goede middenmoter, we willen naar de voorhoede."

Wanneer is de projectgroep klaar?

Vanessa, die als projectleider het proces van de hele operatie leidt en samenwerkt met TwynstraGudde: "Als er concreet informatiebeleid ligt." Volgens Vanessa maakt goed portfolio-management deel uit van dit beleid. Dit is een manier om met een gezamenlijk doel meerdere projecten naast elkaar te laten draaien. Als daarnaast de afdeling Informatiemanagement een nog sterkere plek in de totale organisatie krijgt, dan zijn we projectmatig gezien klaar. Dit betekent dat de functies van medewerkers op orde zijn, de spelregels om samen te werken duidelijk zijn en de kolommen hen weten te vinden voor advies."

'In de ideale wereld bedenkt afdeling Informatiemanagement welke systemen resultaat opleveren en hoe we ze onderling aansluiten'

Welke ambities heeft de Brandweer op het informatievlak?

Jeroen: "De Brandweer wil de operationele informatievoorziening goed op orde hebben. Ongeacht welke ploeg er uitrukt. We werken aan databases die in verbinding staan met voertuigen en continu actuele informatie leveren. Welke stoffen liggen er in dat brandende bedrijf, hoeveel mensen werken of wonen er, et cetera. Nu staat veel data in pdf-bestanden, die steeds opnieuw bijgewerkt en ge-upload worden. De tijd van de multomappen hebben we allang achter ons gelaten, maar het kan nog beter. De brandweer werkt grootschalig en veel samen met Groningen en Drenthe. We gaan nog meer toe naar een netwerk van hulpdiensten. Dat laatste zie je bij de GGD ook; de laboratoriumuitslagen van coronatests komen al vanuit meerdere organisaties en zij werken landelijk samen. Daarom is het belangrijk dat alle systemen met elkaar praten. Het zou niet moeten uitmaken wie het behandelt. De actualiteit en veiligheid ervan moet altijd op orde zijn."

Wat wil GGD bereiken?

De Jeugdgezondheidszorg van GGD wil veel meer gebruik maken van digitale producten om gezinnen te geven wat ze nodig hebben. De mensen achter deze verandering kunnen rekenen op de hulp van de projectorganisatie van Informatiemanagement. Eén van de ambities is, dat ouders altijd zelf inzage hebben in hun gegevens en zaken kunnen aanleveren aan de hand van slimme vragenlijsten.

Met informatie uit wijkprofielen willen de jeugdgezondheidsprofessionals van GGD ook meer datagedreven werken. Jeroen: "Zodat ze precies kunnen zien welke thema's in bijvoorbeeld kwetsbare wijken onderwerp van gesprekken met ouders moeten zijn. Tegelijkertijd moet een medewerker van het klant contactcentrum alle relevante informatie van een gezin paraat hebben, als een vader of moeder belt met een vraag. Uiteraard zijn de voorschriften en regels rondom privacy daarin leidend en zijn we zeer scherp op het voorkomen van datadiefstal."

Welke ambities heeft Crisisbeheersing?

Crisisbeheersing wil vooral de spin in het web zijn van alle informatie die binnenkomt en eruit gaat. Daar hebben zij tijdens de coronacrisis al een voorschot op genomen met een informatie-knooppunt. De functie denkt crisisbeheersing ook in de toekomst te moeten vervullen.

Daarvoor is een soort intern crisismanagementsysteem nodig. Vergelijkbaar met het landelijke crisismanagementsysteem (LCMS). Je werkt dus netcentrisch; je verzamelt en geeft betekenis aan de informatie door data van GGD en Brandweer in één systeem te zetten. De relatief kleine afdeling Crisisbeheersing wil de interne informatie ook slim delen met gemeenten en andere partijen. Vanessa: "Als projectgroep bedenken we de voorzieningen die nodig zijn om in de toekomst het werkproces meer te automatiseren en de juiste dashboards te leveren. Nu doen de medewerkers van Crisisbeheersing nog veel intensief knip- en plakwerk. Als afdeling én projectgroep Informatiemanagement gaan wij bijdragen aan het vergemakkelijken, versnellen én verrijken van de informatie."

Bedrijfsvoering - de 'vierde kolom' van de VRF-organisatie - zorgt binnen de projectgroep en organisatie dat informatiebronnen op orde zijn. Ook bewaakt ze de datakwaliteit. Vanessa: "Als we een restaurant zouden zijn, dan is afdeling Informatiemanagement van Bedrijfsvoering de keuken die de verschillende gerechten voor GGD, Crisisbeheersing en Brandweer maakt." De mogelijkheid om met elkaar in Teams te vergaderen en videobellen is zo'n gerecht waar we in deze tijd dankbaar van gegeten hebben. ■

6. Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijk bijdrage in het nadelig saldo

Conform de gemeenschappelijke regelingen wordt de vastgestelde bijdrage in het nadelig saldo over de gemeenten voor de programma's Gezondheid en Crisisbeheersing verdeeld op basis van het inwonertal. In afwijking hiervan heeft het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer te verdelen op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.

Per programma is de bijdrage als volgt:

GGD	€	21.366.084
Crisisbeheersing	€	1.760.140
Brandweer	€	31.997.937
Organisatie	€	15.063.526
Totaal	€	70.187.687

De bijdrage in het programma Organisatie wordt conform de eerder vastgestelde verdeelsleutels voor organisatieoverhead toegerekend aan de oorspronkelijke taakvelden. Deze toerekening aan de taakvelden is er zodat de deelnemende gemeenten de bijdrage kunnen opnemen in hun eigen begroting. De toerekening aan de taakvelden is als volgt:

GGD	38,5%
Crisisbeheersing	5,8%
Brandweer	55,7%

Hiermee komt de bijdrage per taakveld uit op de volgende bedragen:

Gezondheid	€	27.165.542
Crisisbeheersing	€	2.633.825
Brandweer	€	40.388.321
Totaal	€	70.187.687

In bijlage 1 staat een overzicht van de verdeling van de bijdrage per taakveld over de gemeenten, inclusief een meerjarenperspectief richting 2025.

Brede doeluitkering rampenbestrijding

De bijdrage BDuR (zoals opgenomen in de begroting) is gebaseerd op de decembercirculaire 2020. Deze geeft een overzicht van de verdeling van het landelijke budget over de veiligheidsregio's voor 2021 en verder. De bijdrage voor 2022 is gebaseerd op deze meest recente informatie. Voor de bijdrage BDuR werd tot en met 2019 conform het (bij de regionalisering afgesproken) uitgangspunt voor 35% toegerekend aan het programma Crisisbeheersing, en voor 65% aan het programma Brandweer. Omdat vanaf 2020 een korting plaatsvindt inzake het Landelijk Meldkamer Systeem en dit enkel de brandweerbegroting raakt wordt vanaf 2020 de verdeling 62% Brandweer en 38% Crisisbeheersing aangehouden.

7. Paragrafen

7.1. Financiering

De kaders voor financiering zijn gebaseerd op de 'Wet Financiering Decentrale Overheden' en de daaruit voortvloeiende uitvoeringsregelingen. Het eigen treasury-beleid van Veiligheidsregio Fryslân is vastgelegd in de financiële verordening.

Beleid financieringsrisico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht de financieringsrisico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen is afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en de aflossing is gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Rentebeleid

De interne rente/omslagrente wordt bepaald op basis van de volgende elementen:

- Rente bestaande leningenportefeuille (rente die we daadwerkelijk betalen);
- Inschatting rentekosten nieuw aan te trekken financiering;
- Oprenting voorziening FLO.

De interne rente/omslagrente volgt dus zeer nauwgezet de werkelijke rentelasten en bedraagt daarom inmiddels 2%.

Leningenportefeuille en liquiditeit

Het verloop in de financieringsportefeuille is nagenoeg volledig te herleiden naar het investeringsprogramma. Door het geplande investeringsprogramma in 2021 en 2022 neemt de omvang van de langlopende leningen naar verwachting toe tot bijna € 77 miljoen per eind 2022.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Het financieringsbeleid voorziet in een groter beroep op kortlopende leningen, alvorens langlopend wordt gefinancierd. Dit betekent dat de ruimte onder de kasgeldlimiet zal worden benut, gelijk aan voorgaand jaar, waarbij de kasgeldlimiet per kwartaal overigens niet zal worden overschreden. Voor 2022 is de kasgeldlimiet bepaald op 8,2% van het begrotings-totaal, dit is € 7,0 miljoen.

De renterisiconorm voor 2022 is 20% van het begrotingstotaal, of € 17,0 miljoen. Bij het samenstellen van de leningenportefeuille is er rekening mee gehouden dat de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen de renterisiconorm niet overschrijden.

Bespaarde rente FLO-overgangsrecht

De voorziening FLO-overgangsrecht is gewaardeerd op contante waarde. Het jaarlijks toevoegen van rente aan de voorziening is opgenomen in de begroting, en wordt gedekt door de rente die wordt bespaard met de eerder ontvangen afkoopsom. De gehanteerde rekenrente is 2,5%.

7.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het BBV wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt:

- Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
- In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's');
- De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve, die wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotings-totaal;
- Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoor-zien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omge-vormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Algemene risico's

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. Dit zijn de volgende zaken:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: de Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uit-gevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk JGZ, dienstverlening Wabo en reizigers-vaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet, en wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd, die ervoor zorgt dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt zowel voor incidentele fricties als voor het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekking zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid;
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoe-ring in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Weerstandscapaciteit

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten.

Structurele risico's

Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) is op 1 januari 2020 in werking getreden. De wet zorgt ervoor dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde arbeidsrechtelijke positie krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Voor veiligheidsregio's is de invoering uitgesteld tot 1 januari 2022, onder meer in verband met de bijzondere positie van brandweervrijwilligers. Het Algemeen Bestuur besluit in maart 2021 over deelname aan de nieuw op te richten werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (WVSV). Wanneer tot deelname wordt besloten, wordt voorzien in een nieuwe vorm van arbeidsvoorwaardenvorming voor onze medewerkers. Binnen VRF zal de invoering van de Wnra sowieso inzet vragen en kosten met zich meebrengen in 2021, mogelijk ook nog in 2022.

Taakdifferentiatie brandweervrijwilligers

Het huidige systeem van een aparte rechtspositie voor brandweervrijwilligers is in strijd met de Europese wet- en regelgeving. Daarom past de huidige vorm van vrijwilligheid bij de brandweer niet binnen het juridische kader. Veiligheidsregio's zijn hierdoor genooddaakt om na te denken over de consequenties van dit gegeven.

Het Veiligheidsberaad stelde samen met verantwoordelijk minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) een Denktank taakdifferentiatie in om te onderzoeken hoe, met behoud van vrijwilligheid, binnen het juridische kader, de brandweervrijwilligers nadrukkelijk en fundamenteel zijn te onderscheiden van de beroepskrachten. De opbrengst – denkrichting - bespraken zij in december 2020 en dit leidde tot een vervolgopdracht tot nadere uitwerking van de denkrichting. Kortweg moet het verschil in taken tussen vrijwilligers en beroepskrachten concreet worden beschreven. In de loop van 2021 verwachten we (landelijke) besluitvorming over het vervolg. Dit zal impact hebben op Brandweer Fryslân.

Overige landelijke ontwikkelingen

Steeds meer is VRF mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen, niet in de laatste plaats door de (bovenregionale) coronacrisis. Landelijke gremia kunnen autonoom lasten bij ons neerleggen die wij nu niet voorzien. Voorbeelden hiervan zijn de strategische agenda van het Veiligheidsberaad (rond projecten als 'Presterend Vermogen', 'Versterking Bevolkingszorg' en 'Bovenregionale operationele besluitvorming') en de structurele inzet van het Landelijk Operationeel Team Corona (LOT-C).

Externe veiligheid

Sinds de inwerkingtreding van het Besluit externe veiligheid (Bevi) in 2004 ontvangen (regionale) brandweren de Impuls OmgevingsVeiligheid (IOV)-gelden. Deze gelden waren aanvankelijk bedoeld als impuls voor de uitvoering van de toen nieuwe taken op het gebied van externe veiligheid. Sinds 2015 zijn de gelden ingezet voor de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Brandweer Fryslân ontving jaarlijks € 130.000. Voor dit bedrag is steeds reguliere advieswerk aan gemeenten, provincie, rijk en defensie gedaan. Daarnaast zijn hieruit projecten in het kader van Omgevingswet (onderdeel brandweer) gefinancierd. Door een verschuiving van verantwoordelijkheden bij de ministeries hebben we vanaf 2021 te maken met een korting op de IOV-gelden. De gevolgen hiervan voor de uitvoering van werkzaamheden voor de VRF zullen in 2021 duidelijk worden.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzigingen in wet- en regelgeving (zoals cao-verhogingen) directe financiële gevolgen. De cao gemeenten 01-01-2020 tot 01-01-2021 en de afschaffing van de levensloopregeling zorgen er voor dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waar rekening mee is gehouden op moment van overname.

Forensische geneeskunde

De Nationale Politie zal de medische arrestantenzorg aanbesteden, waarbij de kans bestaat dat dit niet aan de GGD wordt gegund. Het directe financiële effect van het verliezen van de aanbesteding medische arrestantenzorg is het vervallen van het begrote voordeel.

De gemeentelijke bijdrage stijgt dan met ongeveer € 40.000. Voor de uitvoering van forensische geneeskunde is samenwerking in Noord-Nederland noodzakelijk en deze zal in 2021 verder worden vormgegeven. Binnen deze Noordelijke samenwerking is een efficiëntere inzet van artsen mogelijk. De verwachting is dat hiermee het vervallen van het begrote voordeel kan worden opgevangen.

Rente

Op dit moment zijn de financieringslasten erg laag, door de huidige rentesystematiek levert dit een voordeel op voor de gemeenten. Echter bij een stijgende marktrente zal de rentelast hoger worden dan de beschikbare uitzetting van de kapitaalslasten, wat resulteert in een direct nadeel voor de gemeenten.

Vervallen risico's

De volgende, in eerdere begrotingen genoemde risico's, zijn vervallen:

Openbaar meldsysteem

Na diverse onderzoeken en een gerechtelijke uitspraak komen de inkomsten voor de regierol op het OMS per juni 2020 te vervallen. Dit betreft een structureel bedrag van € 218.788. In de Kaderbrief 2020 is toegezegd dat aan het bestuur wordt voorgelegd hoe hiermee om te gaan. Op dit moment worden de gevolgen en mogelijke maatregelen bij afdeling Risicobeheersing in beeld gebracht. Het bestuur is hierover geïnformeerd in de vergadering van februari 2020.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's

In opdracht van de minister van Justitie en Veiligheid is in 2020 onderzocht of de Wet veiligheidsregio's na tien jaar nog goed aansluit bij de huidige situatie. Ook is onderzocht of de wet voldoende is voorbereid op toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen. Inmiddels zijn zowel het evaluatierapport als een kabinetsstandpunt hierop naar de Tweede Kamer gestuurd. Laatstgenoemde heeft het onderwerp in februari 2021 controversieel verklaard. Dit betekent dat bij of na de formatie duidelijk wordt hoe een nieuw kabinet verder wil met de conclusies en aanbevelingen van de commissie. De aanbevelingen sluiten overigens goed aan bij de organisatorische inrichting en werkwijze van VRF. Naar verwachting zal de doorontwikkeling een geleidelijk, landelijk proces zijn; op dit moment voorzien we geen grote extra kosten.

Evaluatie Wet gemeenschappelijke regelingen

Het voorstel tot wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) ligt sinds eind 2020 bij de Eerste Kamer. Vanwege het verkiezingsjaar is moeilijk in te schatten wanneer het wetsvoorstel definitief zal worden. Doel van de wetswijziging is versterking van de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen door bijvoorbeeld het verlengen van reactietermijnen voor gemeenteraden. De wetswijziging zal een wijziging van de gemeenschappelijke regeling tot gevolg hebben, maar financieel verwachten we geen consequenties.

Financiële kengetallen

Het besluit 'Begroting en verantwoording' schrijft voor dat in deze paragraaf een set met kengetallen wordt opgenomen rondom de financiële positie. De uitwerking hiervan is als volgt:

	Jaarverslag 2020	Begrotingswijziging 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	57,15%	75,04%	83,27%
Gecorrigeerde netto schuldquote	57,15%	75,04%	83,27%
Solvabiliteit	7,78%	4,56%	4,19%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Toelichting

De netto-schuldquote neemt ten opzichte van de begroting van 2021 toe, door het aantrekken van externe financiering voor de geplande investeringen. De solvabiliteit neemt af door het invullen van de investeringsplanning in de komende jaren. Daarnaast neemt het saldo van de bestemmingsreserves af door de besteding van de specifiek voor projecten beschikbare gelden. Dit beeld vertoont een duidelijke samenhang met het structureel 'vollopen' van de investeringsplanning de komende jaren, en de daarvoor in deze begroting opgenomen groei van de kapitaallasten. De structurele exploitatieruimte is per definitie 0%, aangezien de gemeentelijke bijdrage exact is afgestemd op het resterende nadelig saldo.

7.3. Bedrijfsvoering

De inhoud van het onderdeel Bedrijfsvoering staat inhoudelijk toegelicht onder het programma Organisatie.

7.4. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf staat een uiteenzetting van het geplande beleid over het gebouwenbeheer van Veiligheidsregio Fryslân. .

De organisatie heeft de volgende gebouwen in eigendom/beheer:

- het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg
- 66 brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom
- 48 locaties voor JGZ, allen gehuurd
- het regionaal coördinatiecentrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer

Kwaliteitsniveau

Voor de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân in eigendom heeft, staat het gewenste kwaliteitsniveau op een redelijke conditie, conditieniveau 3 (Plaatselijk zichtbare veroudering, functievervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar, NEN 2767). Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen, hebben de eigendomslocaties meerjarige onderhoudsplanningen. Voor het egaliseren van de lasten van groot onderhoud over de jaren wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening. De in de begroting geraamde dotatie aan de voorziening is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat de komende 30 jaar gepland is. Periodiek vindt er een herijking plaats van de onderhoudsbegroting. Bij de huurlocaties wordt gestreefd naar een vergelijkbaar kwaliteitsniveau. Deze wordt waar mogelijk vastgelegd in de huurovereenkomsten. Vervangingen van installatietechnische elementen boven € 10.000 zijn opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma (MIP).

Kazernebudgetten

Bij de regionalisering zijn de kazernebudgetten bepaald op basis van de overgenomen gemeentelijke locaties (huur of eigendom), gekoppeld aan het gewenste kwaliteitsniveau, inclusief een budget voor beheer van het vastgoed. Daarnaast zijn in het kader van het project ‘Samen naar 1 Brandweer’ budgetten vastgesteld voor facilitaire kosten en nutsvoorzieningen. In Dekkingsplan 2.0 zijn de budgetten bijgesteld op basis van kengetallen voor een kleine, middel of grote kazernes.

Vanuit Dekkingsplan 2.0 is de opdracht ontstaan voor de realisatie van een 66e kazerne in Oudega (Smallingerland). De opleiding van de vrijwilligers is momenteel in volle gang. Als de manschappen straks opgeleid zijn moet ook de huisvesting geregeld zijn. Veiligheidsregio Fryslân heeft een locatie op het oog voor de komende jaren. Deze locatie heeft goede uitvalswegen en kent ook een goede bereikbaarheid. Het doel is om 2022 met minimaal 16 personen in verschillende functies operationeel te zijn.

Blik op de toekomst

In 2017 is een portfolio-analyse uitgevoerd van de panden van de veiligheidsregio. Zowel eigendomslocaties, als huurlocaties. En zowel GGD als Brandweer. De portfolio-analyses geven een beeld van de staat van de kazernes en de GGD-locaties. Bij de brandweerkazernes heeft de focus vooral gelegen op de technische staat, functionaliteit, energie-verbruik, financiën en courantheid. Bij de GGD zijn vooral de inrichtingszaken meegenomen. De portfolio-analyses geven een waardering van de locaties ten opzichte van elkaar en vormen daarmee een belangrijk instrument voor vervanging en nieuwbouw. Voor de brandweer heeft de portfolio-analyse geleid tot een bouwagenda tot 2025 die op 13 februari 2018 bestuurlijk is vastgesteld. De bestuurscommissie veiligheid heeft in haar vergadering van 11 juni 2020 besloten om de bouwagenda te temporiseren omwille van de discussie omtrent de taakdifferentiatie binnen de brandweer.

8. Financiële begroting

8.1. Overzicht van baten en lasten

	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid			
Pijler 1	14.869.288	50.937	14.818.351
Pijler 2	9.481.056	3.005.635	6.475.421
Pijler 3	1.606.066	979.955	626.111
Pijler 4	1.702.993	1.702.993	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		21.366.084	-21.366.084
Reservemutaties Gezondheid	102.000	655.799	-553.799
Totaal programma Gezondheid	27.761.403	27.761.403	-

Programma Crisisbeheersing			
Producten Crisisbeheersing	4.704.230	203.091	4.501.139
BDUR		2.816.402	-2.816.402
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.760.140	-1.760.140
Reservemutaties Crisis	75.403		75.403
Totaal programma Crisis	4.779.633	4.779.633	-

Programma Brandweer			
Producten Brandweer	37.334.137	1.093.804	36.240.333
BDUR		4.580.064	-4.580.064
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		31.997.937	-31.997.937
Reservemutaties Brandweer	692.668	355.000	337.668
Totaal programma Brandweer	38.026.805	38.026.805	-

Programma Organisatie			
Producten Organisatie	15.073.819	189.881	14.883.938
Reservemutaties Organisatie		15.063.526	-15.063.526
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>	179.588		179.588
Totaal programma Organisatie	15.253.407	15.253.407	

Eindtotaal	85.821.248	85.821.248	-
-------------------	-------------------	-------------------	---

Conform het nieuwe BBV dient vanaf de begroting 2018 eveneens onderstaande opstelling per taakveld te worden opgenomen in de begroting. Deze is opgesteld conform de daarvoor uitgegeven handreikingen van de Commissie BBV.

Overzicht baten en lasten art. 27 BBV			
	Lasten	Baten	Saldo
Programma gezondheid	26.902.147	27.105.604	203.457
Programma crisisbeheersing	4.264.488	4.779.633	515.145
Programma brandweer	34.479.881	37.671.805	3.191.924
Programma organisatie	643.037	15.063.526	14.420.489
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	17.936.259	189.881	-17.746.378
Heffing vpb	10.000	-	-10.000
Onvoorzien	535.776	-	-535.776
Saldo van baten en lasten	84.771.589	84.810.449	38.860
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	1.049.649	1.010.799	-38.860
Resultaat	85.821.248	85.821.248	0

	Jaarrekening 2020			Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid																		
Pijler 1	15.474.614	1.951.449	13.523.165	14.363.619	241.496	14.122.123	14.869.288	50.937	14.818.351	14.781.095	51.859	14.729.236	15.047.343	52.830	14.994.513	15.355.515	53.696	15.301.546
Pijler 2	9.264.418	3.477.423	5.786.995	9.527.232	2.999.471	6.527.761	9.481.056	3.005.635	6.475.421	9.528.455	3.061.955	6.466.500	9.699.744	3.119.289	6.580.455	9.898.299	3.186.562	6.711.737
Pijler 3	12.202.749	11.700.537	-502.212	1.539.149	948.695	590.454	1.606.066	979.955	626.111	1.627.667	997.811	629.856	1.656.927	1.016.495	640.432	1.690.844	1.038.417	652.427
Pijler 4	1.424.269	1.424.269	-	1.680.412	1.680.412	-	1.702.993	1.702.993	-	1.735.350	1.735.350	-	1.767.844	1.767.844	-	1.805.970	1.805.970	-
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>		19.890.989	19.890.989		20.892.338	-20.892.338		21.366.084	-21.366.084		21.816.761	-21.816.761		22.277.418	-22.277.418		22.748.282	-22.748.282
Reservemutaties Gezondheid	102.000	524.943	422.943	102.000	450.000	-348.000	102.000	655.799	-553.799	102.000	110.831	-8.831	164.018	102.000	62.018	184.572	102.000	82.572
Totaal programma Gezondheid	38.468.050	38.969.610	501.560	27.212.412	27.212.412	-	27.761.403	27.761.403	-	27.774.567	27.774.567	-	28.335.876	28.335.876	-	28.935.200	28.935.200	-
Programma Crisisbeheersing																		
Producten Crisisbeheersing	4.197.605	286.074	-3.911.530	4.637.353	200.614	4.436.739	4.704.230	203.091	4.501.139	4.790.274	206.720	4.583.554	4.877.906	210.414	4.667.492	4.978.668	214.568	4.764.100
BDUR		2.827.821	2.827.821		2.778.928	-2.778.928		2.816.402	-2.816.402		2.816.402	-2.816.402		2.816.402	-2.816.402		2.816.402	-2.816.402
<i>Bijdrage programma Crisis</i>		1.449.654	1.449.654		1.657.811	-1.657.811		1.760.140	-1.760.140		1.857.687	-1.857.687		1.957.376	-1.957.376		2.059.254	-2.059.254
Reservemutaties Crisisbeheersing	48.974	-57.491	-106.465			-	75.403		75.403	90.535		90.535	106.286		106.286	111.556		111.556
Totaal programma Crisis	4.246.578	4.506.058	259.480	4.637.353	4.637.353	-	4.779.633	4.779.633	-	4.880.809	4.880.809	-	4.984.192	4.984.192	-	5.090.224	5.090.224	-
Programma Brandweer																		
Producten Brandweer	32.454.066	1.199.873	-31.254.193	36.716.694	1.454.285	35.262.409	37.334.137	1.093.804	36.240.333	38.102.203	1.110.247	36.991.956	39.199.189	1.126.986	38.072.203	40.411.904	1.145.799	39.266.105
BDUR		4.598.894	4.598.894		4.519.123	-4.519.123		4.580.064	-4.580.064		4.580.064	-4.580.064		4.580.064	-4.580.064		4.580.064	-4.580.064
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>		28.993.617	28.993.617		30.743.286	-30.743.286		31.997.937	-31.997.937		33.157.991	-33.157.991		34.339.805	-34.339.805		35.543.803	-35.543.803
Reservemutaties Brandweer	79.904	98.113	18.209			-	692.668	355.000	337.668	772.099	26.000	746.099	847.666		847.666	857.762		857.762
Totaal programma Brandweer	32.533.970	34.890.498	2.356.527	36.716.694	36.716.694	-	38.026.805	38.026.805	-	38.874.302	38.874.302	-	40.046.855	40.046.855	-	41.269.666	41.269.666	-
Programma Organisatie																		
Producten Organisatie	14.862.067	1.981.845	-12.880.222	15.292.798	188.374	15.104.424	15.073.819	189.881	14.883.938	15.052.613	192.918	14.859.695	15.254.273	196.005	15.058.268	15.556.032	199.141	15.356.891
<i>Bijdrage programma Organisatie</i>		12.558.208	12.558.208		15.104.424	-15.104.424		15.063.526	-15.063.526		15.076.908	-15.076.908		15.316.649	-15.316.649		15.629.271	-15.629.271
Reservemutaties Organisatie	14.862.067	14.540.053	-322.014			-	179.588		179.588	217.213		217.213	258.381		258.381	272.380		272.380
Totaal programma Organisatie	14.862.067	15.535.166	673.099	15.292.798	15.292.798	-	15.253.407	15.253.407	-	15.269.826	15.269.826	-	15.512.654	15.512.654	-	15.828.412	15.828.412	-
Eindtotaal	90.110.666	93.901.331	3.970.666	83.859.257	83.859.257	-	85.821.248	85.821.248	-	86.799.504	86.799.504	-	88.879.577	88.879.577	-	91.123.502	91.123.502	-

Toelichting:

De mutatie van het nadelig saldo per programma ten opzichte van 2021 is als volgt, naar oorzaken:

Analyse mutatie gemeentelijke bijdrage per programma					
Omschrijving	Gezondheid	Crisis	Brandweer	Organisatie	Totaal
Indexatie cpi	26.889	7.201	125.264	39.954	199.308
Indexatie loon	252.018	52.757	290.907	142.874	738.556
Rente	17.138	4.443	-459.033	-44.585	-482.038
Beleids voorstellen IM	731.500	-	91.224	-	822.724
Bdur	-	-37.474	-60.941	-	-98.415
Dekkingsplan	-	-	443.520	-	443.520
Oudega	-	-	78.655	-	78.655
IOV-middelen	-	-	52.389	-	52.389
Afbouw TBB	-	-	-	-358.730	-358.730
Mutatie egalisatiereserve	-553.799	75.403	692.668	179.588	393.861
Mutatie nadelig saldo	473.746	102.330	1.254.653	-40.899	1.789.830

8.2. Financiële positie

Arbeidsverplichtingen

Conform het besluit 'Begroting en Verantwoording' is het niet toegestaan voorzieningen op te nemen voor jaarlijks terugkerende verplichtingen met een vergelijkbaar volume. Dit gaat vooral om verplichtingen rondom vakantiegeld en het opgebouwde saldo vakantiedagen. Deze lasten zijn structureel gedekt in de begroting.

Investeringskredieten

Als onderdeel van de begroting is het meerjaren-investeringsplan vastgesteld. De geplande investeringen zijn aan te merken als investeringen met economisch nut en worden geactiveerd conform de regels die zijn vastgesteld in de financiële verordening. De effecten hiervan zijn in de kapitaallasten van de programma's verwerkt. De vast te stellen kredieten zijn opgenomen in bijlage 2 bij deze begroting.

Reserves

Het geraamde verloop van de reserves in 2022 is als volgt:

	1-1-2022	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2022
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	2.093.026	393.861		2.486.887
	2.093.026	393.861	-	2.486.887
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	140.618	102.000	102.000	140.618
FLO	361.838			361.838
Uitwerkingskader Meldkamer	-			-
Jeugdgezondheidszorg 3.0	458.514			458.514
In te halen werkzaamheden	331.000		305.000	26.000
Bestemmingsreserve 2e loopbaanbeleid	488.939		50.000	438.939
	1.780.909	102.000	457.000	1.425.909
Totaal eigen vermogen	3.873.935	495.861	457.000	3.912.796

Voorzieningen

Het geraamde verloop in de voorzieningen is als volgt:

	1-1-2022	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2022
Verplichtingen, verliezen, risico's				
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736			128.736
FLO	6.912.217	172.805	868.420	6.216.602
	7.040.953	172.805	868.420	6.345.338
Egalisatie van lasten				
Groot onderhoud Harlingertrekweg	202.195	43.567	-	245.762
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.091.336	449.956	281.583	1.259.709
	1.293.531	493.523	281.583	1.505.472
Totaal voorzieningen	8.334.484	666.328	1.150.003	7.850.810

De voorzieningen met betrekking tot de opgebouwde spaaruren en het sociaal plan zijn voldoende om de resterende onderliggende verplichtingen af te dekken. De voorzieningen voor groot onderhoud sluiten aan op de aanwezige meerjaren-onderhoudsplanningen.

Geprognosticeerde balans 2022

	1-1-2022	31-12-2022		1-1-2022	31-12-2022
Materiële vaste activa	74.714	82.387	Eigen vermogen	3.874	3.913
Vorderingen	6.970	6.970	Voorzieningen	8.334	7.851
Liquide middelen	469	1.180	Langlopende schulden	61.492	76.922
Overlopende activa	2.786	2.786	Kortlopende schulden	8.708	2.106
Overlopende passiva				2.531	2.531
	84.939	93.323		84.939	93.323

In de voorspelde balans is rekening gehouden met de geplande investeringen voor 2021 en 2022 en een stabiel werkkapitaal. Ook zijn de geplande mutaties in reserves en voorzieningen, zoals in de eerdere paragrafen genoemd, verwerkt. De behoefte aan langlopende financiering is bepaald op basis van het meerjaren investeringsplan en de vastgelegde financieringsstructuur. De rentelast voor deze financiering is gedekt in de begroting 2022. Bovenstaande balans is de basis voor de berekende financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Bijlage 1.

Bijdrage per gemeente 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Achtkarspelen	€ 2.784.287	€ 2.851.559	€ 2.929.166	€ 3.011.030
Ameland	€ 772.542	€ 793.131	€ 816.567	€ 841.195
Dantumadiel	€ 1.825.681	€ 1.869.479	€ 1.920.057	€ 1.973.424
De Fryske Marren	€ 5.695.422	€ 5.835.661	€ 5.997.012	€ 6.167.085
Harlingen	€ 1.697.151	€ 1.738.735	€ 1.786.612	€ 1.837.087
Heerenveen	€ 5.303.438	€ 5.432.902	€ 5.582.038	€ 5.739.290
Leeuwarden	€ 13.780.699	€ 14.120.656	€ 14.511.688	€ 14.923.829
Noardeast-Fryslân	€ 4.865.950	€ 4.985.176	€ 5.122.446	€ 5.267.165
Ooststellingwerf	€ 2.726.316	€ 2.793.030	€ 2.869.854	€ 2.950.852
Opsterland	€ 3.035.693	€ 3.109.345	€ 3.194.262	€ 3.283.822
Schiermonnikoog	€ 316.263	€ 324.961	€ 334.822	€ 345.172
Smallingerland	€ 5.774.282	€ 5.914.663	€ 6.076.466	€ 6.247.104
Súdwest-Fryslân	€ 9.706.884	€ 9.944.922	€ 10.218.952	€ 10.507.844
Terschelling	€ 823.128	€ 844.603	€ 869.115	€ 894.895
Tytsjerksteradiel	€ 3.282.911	€ 3.362.734	€ 3.454.736	€ 3.551.762
Vlieland	€ 317.447	€ 326.083	€ 335.888	€ 346.183
Waadhoeke	€ 4.851.638	€ 4.970.043	€ 5.106.444	€ 5.250.269
Weststellingwerf	€ 2.627.956	€ 2.691.664	€ 2.765.124	€ 2.842.603
	€ 70.187.687	€ 71.909.347	€ 73.891.248	€ 75.980.610

2022

Bijdrage 2022	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.168.207	€ 113.263	€ 1.502.817	€ 2.784.287
Ameland	€ 154.058	€ 14.937	€ 603.547	€ 772.542
Dantumadiel	€ 793.694	€ 76.952	€ 955.034	€ 1.825.681
De Fryske Marren	€ 2.157.147	€ 209.145	€ 3.329.129	€ 5.695.422
Harlingen	€ 660.944	€ 64.082	€ 972.126	€ 1.697.151
Heerenveen	€ 2.107.948	€ 204.375	€ 2.991.115	€ 5.303.438
Leeuwarden	€ 5.163.522	€ 500.627	€ 8.116.551	€ 13.780.699
Noardeast-Fryslân	€ 1.895.043	€ 183.733	€ 2.787.174	€ 4.865.950
Ooststellingwerf	€ 1.069.430	€ 103.686	€ 1.553.200	€ 2.726.316
Opsterland	€ 1.246.683	€ 120.872	€ 1.668.139	€ 3.035.693
Schiermonnikoog	€ 39.259	€ 3.806	€ 273.198	€ 316.263
Smallingerland	€ 2.346.228	€ 227.478	€ 3.200.577	€ 5.774.282
Súdwest-Fryslân	€ 3.762.739	€ 364.815	€ 5.579.330	€ 9.706.884
Terschelling	€ 205.103	€ 19.886	€ 598.140	€ 823.128
Tytsjerksteradiel	€ 1.332.960	€ 129.237	€ 1.820.714	€ 3.282.911
Vlieland	€ 47.732	€ 4.628	€ 265.087	€ 317.447
Waadhoeke	€ 1.931.030	€ 187.222	€ 2.733.385	€ 4.851.638
Weststellingwerf	€ 1.083.816	€ 105.081	€ 1.439.058	€ 2.627.956
	€ 27.165.542	€ 2.633.825	€ 40.388.321	€ 70.187.687

2023

Bijdrage 2023	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.187.809	€ 117.491	€ 1.546.259	€ 2.851.559
Ameland	€ 156.643	€ 15.494	€ 620.994	€ 793.131
Dantumadiel	€ 807.012	€ 79.825	€ 982.642	€ 1.869.479
De Fryske Marren	€ 2.193.343	€ 216.953	€ 3.425.364	€ 5.835.661
Harlingen	€ 672.034	€ 66.474	€ 1.000.227	€ 1.738.735
Heerenveen	€ 2.143.318	€ 212.005	€ 3.077.579	€ 5.432.902
Leeuwarden	€ 5.250.164	€ 519.316	€ 8.351.176	€ 14.120.656
Noardeast-Fryslân	€ 1.926.841	€ 190.592	€ 2.867.743	€ 4.985.176
Ooststellingwerf	€ 1.087.375	€ 107.557	€ 1.598.098	€ 2.793.030
Opsterland	€ 1.267.601	€ 125.384	€ 1.716.360	€ 3.109.345
Schiermonnikoog	€ 39.918	€ 3.948	€ 281.095	€ 324.961
Smallingerland	€ 2.385.597	€ 235.970	€ 3.293.096	€ 5.914.663
Súdwest-Fryslân	€ 3.825.877	€ 378.434	€ 5.740.612	€ 9.944.922
Terschelling	€ 208.545	€ 20.628	€ 615.430	€ 844.603
Tytsjerksteradiel	€ 1.355.327	€ 134.061	€ 1.873.346	€ 3.362.734
Vlieland	€ 48.532	€ 4.801	€ 272.750	€ 326.083
Waadhoeke	€ 1.963.433	€ 194.211	€ 2.812.399	€ 4.970.043
Weststellingwerf	€ 1.102.003	€ 109.004	€ 1.480.657	€ 2.691.664
	€ 27.621.371	€ 2.732.148	€ 41.555.829	€ 71.909.347

2024

Bijdrage 2024	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.211.588	€ 122.376	€ 1.595.202	€ 2.929.166
Ameland	€ 159.779	€ 16.138	€ 640.650	€ 816.567
Dantumadiel	€ 823.168	€ 83.144	€ 1.013.745	€ 1.920.057
De Fryske Marren	€ 2.237.252	€ 225.973	€ 3.533.786	€ 5.997.012
Harlingen	€ 685.487	€ 69.238	€ 1.031.887	€ 1.786.612
Heerenveen	€ 2.186.226	€ 220.819	€ 3.174.993	€ 5.582.038
Leeuwarden	€ 5.355.268	€ 540.908	€ 8.615.513	€ 14.511.688
Noardeast-Fryslân	€ 1.965.415	€ 198.516	€ 2.958.515	€ 5.122.446
Ooststellingwerf	€ 1.109.143	€ 112.029	€ 1.648.682	€ 2.869.854
Opsterland	€ 1.292.978	€ 130.597	€ 1.770.687	€ 3.194.262
Schiermonnikoog	€ 40.717	€ 4.113	€ 289.992	€ 334.822
Smallingerland	€ 2.433.354	€ 245.780	€ 3.397.331	€ 6.076.466
Súdwest-Fryslân	€ 3.902.468	€ 394.168	€ 5.922.317	€ 10.218.952
Terschelling	€ 212.719	€ 21.486	€ 634.910	€ 869.115
Tytsjerksteradiel	€ 1.382.459	€ 139.635	€ 1.932.642	€ 3.454.736
Vlieland	€ 49.504	€ 5.000	€ 281.383	€ 335.888
Waadhoeke	€ 2.002.739	€ 202.286	€ 2.901.419	€ 5.106.444
Weststellingwerf	€ 1.124.064	€ 113.536	€ 1.527.524	€ 2.765.124
	€ 28.174.328	€ 2.845.742	€ 42.871.178	€ 73.891.248

2025

Bijdrage 2025	Gezondheid	Crisisbeheer	Brandweer	Totaal
Achtkarspelen	€ 1.237.012	€ 127.537	€ 1.646.481	€ 3.011.030
Ameland	€ 163.132	€ 16.819	€ 661.244	€ 841.195
Dantumadiel	€ 840.442	€ 86.650	€ 1.046.333	€ 1.973.424
De Fryske Marren	€ 2.284.200	€ 235.503	€ 3.647.382	€ 6.167.085
Harlingen	€ 699.872	€ 72.157	€ 1.065.058	€ 1.837.087
Heerenveen	€ 2.232.103	€ 230.132	€ 3.277.055	€ 5.739.290
Leeuwarden	€ 5.467.645	€ 563.719	€ 8.892.465	€ 14.923.829
Noardeast-Fryslân	€ 2.006.658	€ 206.888	€ 3.053.618	€ 5.267.165
Ooststellingwerf	€ 1.132.418	€ 116.753	€ 1.701.681	€ 2.950.852
Opsterland	€ 1.320.110	€ 136.104	€ 1.827.607	€ 3.283.822
Schiermonnikoog	€ 41.571	€ 4.286	€ 299.314	€ 345.172
Smallingerland	€ 2.484.417	€ 256.145	€ 3.506.541	€ 6.247.104
Súdwest-Fryslân	€ 3.984.359	€ 410.791	€ 6.112.695	€ 10.507.844
Terschelling	€ 217.183	€ 22.392	€ 655.320	€ 894.895
Tytsjerksteradiel	€ 1.411.469	€ 145.524	€ 1.994.768	€ 3.551.762
Vlieland	€ 50.543	€ 5.211	€ 290.429	€ 346.183
Waadhoeke	€ 2.044.765	€ 210.817	€ 2.994.687	€ 5.250.269
Weststellingwerf	€ 1.147.652	€ 118.324	€ 1.576.628	€ 2.842.603
	€ 28.765.551	€ 2.965.752	€ 44.249.307	€ 75.980.610

Bijlage 2.

Investeringskredieten

Investeringskredieten	Krediet 2022
Kantoormeubilair	248.210
Gebruikerssoftware	245.107
Smartphones	124.105
Werkplekautomatisering	336.118
Systeem soft- en hardware	139.618
Overig kantoorinventaris	24.821
Telefooncentrale	103.421
Organisatie	1.221.400
Overige medische apparatuur	80.908
Kantoormeubilair	100.000
GGD	180.908
Overig kantoorinventaris	145.220
Crisisbeheersing	145.220
Ademlucht	311.408
Alarmeringsmiddelen	181.750
Dienst voertuigen	221.445
Gebouwen	2.142.875
Grond	230.000
Installaties	987.569
Kantoormeubilair	40.000
Mobiele telefonie, tablets en ipads	91.000
Overige brandweerinventaris	647.398
Overige brandweervoertuigen	107.469
Persoonlijke beschermingsmiddelen	699.560
PM voer- en vaartuigen	536.060
Renovatie en verbouwing	158.649
Tankautospuiten	6.958.875
Brandweer	13.314.058
Totaal investeringskredieten	14.716.366

Overzicht zienswijzen jaarrekening 2020, begrotingswijziging 2021 en begroting 2022

Naam Gemeente	Datum besluitvorming raad	Besluit van de raad
Achtkarspelen	3 juni 2021	Zienswijze: Jaarlijks draagt onze gemeente een fors bedrag bij aan diverse gemeenschappelijke regelingen waaronder de uwe. Keer op keer wordt de gemeente daarbij geconfronteerd met stijgende bijdragen, ook in tijden dat gemeenten het juist zwaar hebben. We zijn van mening dat wanneer onze gemeente door middel van diverse vergaande ombuigingen de broekriem moet aanhalen, dat dan de gemeenschappelijke regelingen niet kunnen achterblijven. Daarom willen wij dat de bijdrage aan Veiligheidsregio Fryslân in de begroting 2022-2025 niet wordt geïndexeerd.
Ameland	17 mei 2021	Geen zienswijze.
Dantumadiel	25 mei 2021	Geen zienswijze. Wel een algemene opmerking over de stijging van de gemeentelijke bijdrage in relatie tot de financiële situatie van de gemeente. Zorgen over de verdere uitzettingen van de begroting. Verzoek om kritisch te blijven op verdere stijgingen en te blijven nadenken over wijzen om uitgaven te beperken.
Harlingen	19 mei 2021	Geen zienswijze.
Heerenveen	20 mei 2021	Geen zienswijze.
Leeuwarden	2 juni 2021	Geen zienswijze. Verzoek om in de volgende aanbestedingsbrief ook een uitvoerige toelichting te geven op de financiële ontwikkeling voor de jaren volgend op het begrotingsjaar.
Ooststellingwerf	29 juni 2021	Concept: Geen zienswijze.
Opsterland	7 juni 2021	Geen zienswijze.
Noardeast Fryslân	27 mei 2021	Geen zienswijze. Wel een algemene opmerking over de stijging van de gemeentelijke bijdrage in relatie tot de financiële situatie van de gemeente. Zorgen over de verdere uitzettingen van de begroting. Verzoek om kritisch te blijven op verdere stijgingen en te blijven nadenken over wijzen om uitgaven te beperken.
Schiermonnikoog	18 mei 2021	Geen zienswijze.
De Fryske Marren	2 juni 2021	Zienswijze: Eind 2021 bereikt de egaliseriereserve al de gewenste minimale omvang. Verdere toevoegingen zijn dus niet nodig. Wij verzoeken u daarom de genoemde bedragen, verminderd met de nog benodigde middelen voor de tweede fase van de toekomstgerichte bedrijfsvoering, in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2022.
Smallingerland	8 juni 2021	Geen zienswijze. Vraagt aandacht voor het volgende: Gebleken is dat met name in de jeugdgezondheidszorg de kwaliteit van het werk als gevolg van corona helaas niet het gewenste niveau heeft gehaald. Om verdere achteruitgang te voorkomen willen we u vragen na te gaan of werkzaamheden die in 2020 zijn blijven liggen allemaal ingehaald dienen te worden. Wij denken dat het beter is de inzet te richten op hetgeen wat echt nodig is om de kwaliteit van de uitvoering weer snel op het juiste niveau te hebben.
Súdwest Fryslân	3 juni 2021	Geen zienswijze.
Terschelling	9 juni 2021	Geen zienswijze.
Tytsjerksteradiel	3 juni 2021	Zienswijze: Jaarlijks draagt onze gemeente een fors bedrag bij aan diverse gemeenschappelijke regelingen waaronder de uwe. Keer op keer wordt de gemeente daarbij geconfronteerd met stijgende bijdragen, ook in tijden dat gemeenten het juist zwaar hebben. We zijn van mening dat wanneer onze gemeente door middel van diverse vergaande ombuigingen de broekriem moet aanhalen, dat dan de gemeenschappelijke regelingen niet kunnen achterblijven. Daarom willen wij dat de bijdrage aan Veiligheidsregio Fryslân in de begroting 2022-2025 niet wordt geïndexeerd.
Vlieland	31 mei 2021	Geen zienswijze.
Waadhoeke	20 mei 2021	Geen zienswijze.
Weststellingwerf	28 april 2021	Geen zienswijze.

Samenvatting	Besluit aantal gemeenten
Zienwijze	3
Geen zienswijze/instemmen	14
Nog niet binnen	1
Totaal	18

Reactienota zienswijzen begroting '22, begrotingswijziging '21, jaarstukken '20

Aanleiding

Eind maart zijn de begroting '22, de eerste begrotingswijziging '21 en de jaarstukken '20 aangeboden aan de colleges van b&w en de gemeenteraden van de Friese Gemeenten. De gemeenten zijn gevraagd hierop hun zienswijze geven. Een ruime meerderheid van de gemeenten heeft ervoor gekozen om geen zienswijze in te dienen, en daarmee hun vertrouwen uit te spreken in de voorgestelde plannen.

Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om voor iedere zienswijze en opmerking te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om gemeenten hierin tegemoet te komen. Via deze reactienota voorzien we iedere inbreng van een reactie. Deze delen we met alle Friese gemeenten, zodat iedereen geïnformeerd is over de besluitvorming van onze begroting, begrotingswijziging en jaarstukken.

De raden van de gemeenten Dantumadiel, Noardeast-Fryslân, Leeuwarden en Smallingerland kunnen instemmen met het ongewijzigd vaststellen van de stukken door het Algemeen Bestuur, maar plaatsen wel een algemene opmerking. Wij zullen eerst op deze verzoeken reageren en vervolgens ingaan op de door de raden van de gemeenten Achtkarspelen, Tytjerksteradiel en de Fryske Marren ingediende zienswijzen.

Kritisch over toekomstige uitzettingen

De raad van Dantumadiel en Noardeast-Fryslân spreken hun zorgen uit over de verdere uitzettingen van de begroting. De financiële zorgen en onzekerheden zijn groot voor de gemeenten. Ze staan voor forse financiële uitdagingen en de bijdrage aan de Veiligheidsregio drukt stevig op de gemeentelijke begroting. Daarom verzoekt deze gemeente de veiligheidsregio om kritisch te blijven op verdere stijgingen en te blijven nadenken over mogelijkheden om uitgaven te beperken.

Wij zijn ons bewust van de financiële posities bij de gemeenten. Wij vinden de reacties dan ook reëel en goed te begrijpen. Veiligheidsregio Fryslân is altijd kritisch op kostenontwikkelingen: uitzettingen worden zo lang mogelijk uitgesteld, totdat ze onvermijdelijk zijn. Daarnaast worden waar mogelijk uitzettingen binnen de begroting opgelost. Zo is binnen de brandweer een ombuiging van ruim € 400.000 gerealiseerd. Zoals u van ons gewend bent, zullen wij ons blijven inspannen om uitzettingen te voorkomen.

Financiële ontwikkelingen komende jaren

De raad van de gemeente Leeuwarden doet het verzoek om in de volgende aanbiedingsbrief een uitvoerige toelichting te geven op de financiële ontwikkeling voor de jaren volgend op het begrotingsjaar.

We zijn blij te horen dat de uitvoerige toelichting van de financiële effecten van voorliggende stukken in de aanbiedingsbrief gewaardeerd wordt. Vanzelfsprekend zijn wij bereid in de volgende cyclus eenzelfde toelichting op te nemen aangaande de jaren volgend op het begrotingsjaar.

Kwaliteit jeugdgezondheidszorg

De raad van de gemeente Smallingerland schrijft dat de kwaliteit van de jeugdgezondheidszorg, als gevolg van de coronacrisis helaas niet het gewenste niveau heeft gehaald. Om verdere achteruitgang te voorkomen vragen zij de veiligheidsregio na te gaan of werkzaamheden die in 2020 zijn blijven liggen allemaal ingehaald dienen te worden. Zij geven aan dat het beter is de inzet te richten op

hetgeen wat echt nodig is om de kwaliteit van de uitvoering weer snel op het juiste niveau te hebben.

In 2020 hebben we noodgedwongen onze dienstverlening aan moeten passen, waarbij een goede minimale basis en een prioritering voor de kwetsbare doelgroep het uitgangspunt was. Direct contact met alle ouders en kinderen was moeilijker, in een aantal gevallen waren consulten digitaal of via telefoon. Ook de sluiting van de scholen en kinderopvang heeft onze samenwerking in de keten belemmerd. Mogelijk dat bepaalde problemen met kinderen daardoor niet (tijdig) gesignaleerd zijn. In 2021 leveren we extra inspanningen, zodat we weer alle kinderen in beeld hebben. We blijven de aangepaste werkwijze monitoren en evalueren, waarbij we ook de innovaties die door corona versneld zijn ontwikkeld, meenemen voor de verdere ontwikkeling van de JGZ op langere termijn. De keuze van het bestuur om middelen van 2020 door te schuiven naar 2021 om inhaalwerkzaamheden te kunnen verrichten, helpt ons daarbij. Te allen tijde staat daarbij de kwaliteit voorop.

Bijdrage niet indexeren

De raden van de gemeente Achtkarspelen en Tytjerksteradiel dienen op grond van financiële zorgen bij beide gemeenten een zienswijze op de conceptbegroting in. Ze geven daarin aan dat de gemeente jaarlijkse een fors bedrag bijdragen aan diverse gemeenschappelijke regelingen, waaronder de Veiligheidsregio. De gemeenten worden daarbij geconfronteerd met stijgende bijdragen, ook in tijden dat gemeenten het juist zwaar hebben. Daarom willen zij dat de bijdrage aan Veiligheidsregio Fryslân in de begroting 2022-2025 niet wordt geïndexeerd.

Het indexeren van de begroting voor de jaren 2022-2025 is bedoeld om de verwachte effecten van de Cao-onderhandelingen te dekken, alsook de stijgende pensioenpremies, sociale lasten en de ontwikkeling van de consumentenprijzen. Conform de gemaakte afspraken sluiten wij voor de loonkosten aan bij de verwachting van het CPB in de Macro Economische Verkenning. De indexatie van de materiële kosten is geraamd op basis van de CPI van november van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar. Met deze indices hebben wij de structurele effecten in de begroting zo reëel mogelijk geraamd. Deze prijsstijgingen hebben een autonoom karakter en ligt daarmee niet in onze beïnvloedingsfeer. Het verzoek om de begroting voor de jaren 2022-2025 niet te indexeren heeft dan ook een zeer grote financiële impact en zal daarmee direct van invloed zijn op het takenpakket van de organisatie.

Verlagen gemeentelijke bijdrage

De raad van de gemeente de Fryske Marren stelt dat eind 2021 de egalisatiereserve al de gewenste minimale omvang bereikt en daarmee verdere toevoegingen niet nodig zijn. Zij verzoeken de Veiligheidsregio het jaarlijkse voordeel, verminderd met de nog benodigde middelen voor de tweede fase van de toekomstgerichte bedrijfsvoering, in mindering te brengen op de gemeentelijke bijdragen vanaf 2022.

De egalisatiereserve is bedoeld om toekomstige schommelingen op te vangen. Met een egalisatiereserve die aan de ondergrens van de bandbreedte ligt, zal een tegenvallend negatief resultaat ervoor zorgen dat de egalisatiereserve direct weer onder het minimale niveau zakt. Gezien de toekomstige onzekerheden - en de begin 2022 nog steeds minimale omvang van de egalisatiereserve - lijkt het ons verstandig om de egalisatie verder aan te vullen. Daarmee wordt enige robuustheid in onze reserves gewaarborgd.

Coronavirus

Gemeenten Leeuwarden, Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel spreken hun waardering uit voor gevraagde inzet van de medewerkers van de Veiligheidsregio bij de bestrijding van het coronavirus. Gemeente Noardeast-Fryslân geeft aan de investeringen in de Veiligheidsregio terug te zien in een organisatie die goed functioneert, zeker ten tijde van deze ongekende crisisperiode.

De coronacrisis vraagt veel van onze weerbaarheid, flexibiliteit, daadkracht en ons uithoudingsvermogen. En het zorgde ervoor dat zichtbaar is geworden hoe betrokken, betrouwbaar en professioneel het personeel van Veiligheidsregio Fryslân is. Daar zijn we als Dagelijks Bestuur dankbaar voor en enorm trots op.

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Vaststellen Rampbestrijdingsplan Vliegbasis
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Algemeen Bestuur
Status	☐ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Rijpstra
Auteur	Dhr. Kleinhuis
Bijlagen	1. Concept RBP Vliegbasis Leeuwarden 2. Multidisciplinaire informatiekaart RBP
Vergaderdatum	8 juli 2021
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vast te stellen dat er geen zienswijzen zijn binnengekomen. 2. Het definitieve rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden, versie 2021, vast te stellen en per 1 augustus 2021 3. Het vigerende rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden, versie 2016, in te trekken per 1 augustus 2021

Inleiding
<p>Overeenkomstig het Besluit Veiligheidsregio stelt het bestuur van de veiligheidsregio rampbestrijdingsplannen (RBP) vast voor onder andere:</p> <p><i>1. Hoogdrempelige BRZO inrichtingen (artikel 6.1.1):</i> In Fryslân zijn drie hoogdrempelige BRZO inrichtingen waarvoor de Veiligheidsregio een RBP moet opstellen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motip Dupli te Wolvega • Renewi te Drachten • BASF te Heerenveen <p>In december 2020 heeft het Algemeen Bestuur hiervoor een generiek rampbestrijdingsplan BRZO-inrichtingen Fryslân vastgesteld.</p> <p><i>2. Vliegtuigongeval op een luchthaven binnen de veiligheidsregio (artikel 6.2.1):</i> Dit geldt voor de militaire Vliegbasis in Leeuwarden.</p> <p>Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden Een rampbestrijdingsplan van een luchthaven/militaire basis wordt conform het Besluit Veiligheidsregio's één keer in de vier jaar herzien. Het huidige rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden dateert van 1 december 2016. Het Algemeen Bestuur heeft op 16 december 2020 besloten om de looptijd van dit plan te verlengen tot 1 augustus 2021. Omdat eerdere vaststelling gezien de coronacrisis en de werkzaamheden van de betrokken functionarissen in de crisisorganisatie niet haalbaar was.</p>

Bij de ontwikkeling van het nieuwe rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden zijn betrokken; Veiligheidsregio Fryslân (GHOR, Brandweer en crisisbeheersing), Politie Noord-Nederland, gemeenten Waadhoeke en Leeuwarden, Vliegbasis Leeuwarden, Defensie, Koninklijke Marechaussee, Meldkamer Noord-Nederland en Wetterskip Fryslân.

Wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het rampbestrijdingsplan versie 2016 is dat de scenario's in het rampbestrijdingsplan versie 2021 zijn aangepast naar de landelijke meldingsclassificaties. Dit is cruciaal om efficiënt en effectief de juiste hulp te bieden en multidisciplinair samen te werken. Aanleiding voor de eenduidige meldingsclassificaties is de landelijke meldkamersamenwerking. Met eenduidige meldingsclassificaties spreken de 10 meldkamers dezelfde taal. Dit betekent onder meer dat de inzet van de civiele hulpdiensten zowel op de militaire vliegbasis als daarbuiten gelijk is. Het rampbestrijdingsplan kan dus ook toegepast worden bij een luchtvaartongeval met een militair toestel buiten de vliegbasis.

Ter inzagelegging

Het herziene rampbestrijdingsplan vliegbasis Leeuwarden ligt van 17 mei tot 26 juni 2021 ter inzage bij de Veiligheidsregio Fryslân en bij de gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke.

Beoogd effect

Zorgdragen voor kwalitatieve crisisbeheersing bij een luchtvaartongeval op en in de directe omgeving van de Vliegbasis Leeuwarden. Waarbij een van de pijlers de samenwerking is tussen civiele en militaire hulpdiensten en de multidisciplinaire crisisorganisatie.

Argumenten

1.1. De inzageronde heeft geen zienswijzen opgeleverd

Het concept rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden heeft zes weken (17 mei t/m 26 juni 2021) ter inzage gelegen bij de VRF en de gemeenten Leeuwarden en Waadhoeke.

2.1. Met het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden voldoet de Veiligheidsregio Fryslân aan de verplichting zoals deze is gesteld in artikel 6.2.1. lid 1 Besluit Veiligheidsregio's.

Het bestuur van de Veiligheidsregio moet een rampbestrijdingsplan vaststellen voor een luchthaven/militaire basis.

3.1 Het RBP Vliegbasis Leeuwarden - versie 2021 vervangt het huidige RBP Vliegbasis Leeuwarden versie 2016.

Het nu vigerende rampbestrijdingsplan wordt per 1 augustus 2021 ingetrokken.

Kanttekeningen/risico's

n.v.t.

Financiële consequenties

n.v.t.

Vervolgaanpak/uitvoering

Implementatie en vakbekwaamheid

- Het RBP Vliegbasis Leeuwarden en de bijbehorende informatiekaarten zijn geïmplementeerd in de processen van de meldkamer.
- De crisisfunctionarissen van de regionale crisisorganisatie zijn geschoold op de inhoud van het rampbestrijdingsplan en de toepassing van dit plan.

Administratieve wijzigingen

- De administratieve wijzigingen van de informatiekaarten worden behandeld in de werkgroep

multidisciplinaire planvorming (onder regie van de afdeling Crisisbeheersing). Administratieve wijzigingen worden zonder tussenkomst van het Algemeen Bestuur doorgevoerd.

Actualisatie van het RBP Vliegbasis Leeuwarden

- De wettelijke termijn van de herziening van het plan wordt aangehouden en vaststelling is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur. Wettelijke planvorming is een jaarlijks terugkerend agendapunt.

Communicatie

Na de vaststelling zorgt de Veiligheidsregio voor de verspreiding van het rampbestrijdingsplan aan de partners die in het plan staan vermeld, Vliegbasis Leeuwarden en crisisfunctionarissen.

Besluit:

☐ niet vastgesteld

☐ ongewijzigd vastgesteld

☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

Paraaf secretaris:

Rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden

JULI 2021

1 Inhoudsopgave

2	Algemene informatie	3
2.1	Wettelijk kader	3
2.2	Doel rampbestrijdingsplan	3
2.3	Randvoorwaarden	3
2.4	Reikwijdte van het plan	4
2.5	Relatie met overige plannen	4
3	Besluitvormingsproces & Beheer	5
3.1	Vaststelling	5
3.2	Beheer	5
3.3	Publicatie en verspreiding	5
4	Implementatie en evalueren	6
4.1	Implementatieplan	6
4.2	Evalueren	6
5	Bedrijfsinformatie Vliegbasis Leeuwarden	7
5.1	Vliegbewegingen	7
5.2	Quick Reaction Alert	7
5.3	Internationale oefeningen en opleidingen	7
5.4	Munitieopslag	7
5.5	Omgeving	7
5.6	Toegang tot de Vliegbasis	8
6	Taken en bevoegdheden Vliegbasis Leeuwarden	9
6.1	Algemeen	9
6.2	Vertegenwoordigers Vliegbasis Leeuwarden	9
6.2.1	Commandant van de Vliegbasis (CVB)	9
6.2.2	Hoofd Bedrijfsveiligheid & Kwaliteit (H-B&K)	9
6.2.3	Hoofd Sectie Communicatie	9
6.2.4	Liaison Vliegbasis CoPI	10
6.2.5	Liaison Vliegbasis ROT	10
6.2.6	Liaison Vliegbasis GBT	10
6.3	Overleggen calamiteitenorganisatie Vliegbasis Leeuwarden	10
6.3.1	Crisis Management Team (CMT)	10
6.3.2	Actiecentrum Opvang en Verzorging (AC-O&V)	10
6.4	Luchthavenbrandweer	11
6.4.1	On Scene Commander (OSC)	11
6.5	Koninklijke Marechaussee (KMar)	12
6.5.1	Rollen KMar in CoPI, ROT en GBT	12
6.6	Betrokken organisaties bij onderzoek	12
7	Risico's	13

7.1	Regionaal risicoprofiel	13
7.2	Brandrisicoklasse	13
7.3	Risicoafweging.....	13
7.3.1	Zeer kleine luchtvaartincidenten	14
7.3.2	Klein, middel en grote luchtvaartincidenten	14
7.3.3	Brand in of nabij het munitiedepot.....	14
8	Scenario's	16
8.1	GRIP 1 scenario's	16
8.2	GRIP 2 scenario's	16
9	Randvoorwaardelijke processen	17
9.1	Melding en alarmering	17
9.2	Op- en afschalen.....	17
9.3	Leiding en coördinatie	18
9.4	Informatiemanagement	18
9.5	Communicatie	18
10	Bijlage 1: Verantwoording	19
11	Bijlage 2: Afkortingenlijst.....	20
12	Bijlage 3: Multidisciplinaire informatiekaarten zone 1 en Munitiedepot.....	21
13	Bijlage 4: Plattegronden zone 1 en CTR/Zone 2.....	22

2 Algemene informatie

2.1 Wettelijk kader

De formele grondslag voor het rampbestrijdingsplan voor de Vliegbasis Leeuwarden is gelegen in:

- Artikel 17. Wet veiligheidsregio's (Wvr)
- Artikel 6.2.1. Besluit veiligheidsregio's (Bvr)

2.2 Doel rampbestrijdingsplan

Het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden beschrijft de wijze van gecoördineerde incidentbestrijding voor de beschreven scenario's op het terrein en de onmiddellijke omgeving van de Vliegbasis Leeuwarden. Tevens zijn de taken en verantwoordelijkheden van de specifieke functionarissen beschreven, voor zover deze niet staan omschreven in het Regionaal Crisisplan.

2.3 Randvoorwaarden rampbestrijdingsplan

- Het rampbestrijdingsplan en de oefencyclus voldoen aan de (wettelijke) eisen.
- Het regionaal crisisplan en de daaronder vallende deelplannen en draaiboeken zijn leidend. Slechts aanvullingen hierop worden meegenomen bij het op te stellen rampbestrijdingsplan.
- Het rampbestrijdingsplan gaat niet in op onderdelen die staan beschreven in het bedrijfsnoodplan van de Vliegbasis Leeuwarden
- Monodisciplinaire aspecten uit het rampbestrijdingsplan worden binnen de disciplines uitgewerkt en beoefend.
- Er is voldoende capaciteit beschikbaar bij de disciplines voor het openstellen en actualiseren van het rampbestrijdingsplan.
- De coördinatie voor het opstellen en actualiseren van het rampbestrijdingsplan ligt bij de afdeling Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Fryslân.
- Het rampbestrijdingsplan wordt digitaal beschikbaar gesteld.
- Voor het ontwikkelen van scenario's en operationele inzet wordt gebruik gemaakt van crisistype 'ongeval met luchtvaartuig', zoals beschreven in de Handreiking crisisbeheersing op luchthavens (versie 2.0).
- Bij scenario's die niet omschreven zijn in het rampbestrijdingsplan wordt opgeschaald naar behoefte.

2.4 Reikwijdte van het plan

In artikel 6.2.1 lid 2 van het Besluit veiligheidsregio's staat omschreven dat het bestuur van de veiligheidsregio in overleg met de basiscommandant van de militaire luchthaven vaststelt welk gebied tot de onmiddellijke omgeving wordt gerekend.

Het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden geldt voor luchtvaartongevallen op het terrein van de vliegbasis en 1000 meter in het verlengde van de baankoppen met een breedte van 300 meter (zone 1, zie kaart in de bijlage) uitgebreid met het gehele gebied binnen de omheining van de vliegbasis. De reikwijdte is bepaald aan de hand van de Handreiking crisisbeheersing luchthavens (versie 2.0) en de nota van het Ministerie van Defensie¹.

Voor luchtvaartongevallen met een militair toestel buiten deze zone geldt een gelijke alarmering van de civiele hulpdiensten waarbij er een bijstandsverzoek gedaan kan worden aan de Vliegbasis Leeuwarden. Daarbij kan de informatie uit het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden toegepast worden.

Het munitiedepot van de Vliegbasis Leeuwarden valt niet binnen zone 1 maar wel binnen de bedrijfsvoering van de vliegbasis en valt ook binnen de reikwijdte van het rampbestrijdingsplan.

2.5 Relatie met overige plannen

Het rampbestrijdingsplan sluit aan bij de volgende plannen:

- Bedrijfsnoodplan Vliegbasis Leeuwarden;
- Rapport risicoanalyse munitieactiviteiten op het MMC Bitgummole;
- Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Fryslân;
- Aanvalsplan/bereikbaarheidskaart Vliegbasis Leeuwarden;
- Bereikbaarheidskaart Munitiedepot Bitgummole;
- Handreiking Crisisbeheersing Luchthavens 2.0;
- Nationaal Crisisplan Luchtvaartongevallen (NCP-L).

¹ Nota CLSK2018009189, Ministerie van Defensie augustus 2018

3 Besluitvormingsproces & Beheer

3.1 Vaststelling

Het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden is, conform afdeling 3:4 van de Algemene Wet Bestuursrecht - vastgesteld door de Bestuurscommissie Veiligheid van de Veiligheidsregio Fryslân op 8 juli 2021, en treedt in werking per 1 augustus 2021.

3.2 Beheer

Het beheer van het van het rampbestrijdingsplan Vliegbasis Leeuwarden ligt op de afdeling Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Fryslân. Het rampbestrijdingsplan moet een actueel levend document zijn. Alle wijzigingen bij de Vliegbasis Leeuwarden of wijzigingen die plaatsvinden binnen de crisisorganisatie moeten terug te vinden zijn in het rampbestrijdingsplan. Het rampbestrijdingsplan wordt ten minste éénmaal per vier jaar geactualiseerd.

3.3 Publicatie en verspreiding

Na vaststelling wordt het rampbestrijdingsplan digitaal gepubliceerd op de website van de Veiligheidsregio Fryslân, in de app Crisisbeheersing van Veiligheidsregio Fryslân én wordt het toegezonden aan:

- Commandant van de Vliegbasis Leeuwarden;
- Burgemeester gemeente Leeuwarden;
- Burgemeester gemeente Waadhoeke;
- Koninklijke Marechaussee/Landelijk Tactisch Commando/Bureau Conflict- en Crisisbeheersing;
- Politie-eenheid Noord-Nederland/ Bureau Conflict- en Crisisbeheersing;
- Commandant Territoriaal Operationeel Commando Defensie;
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat;
- De directeur van MkNN;
- Directie van het Wetterskip;
- Rijkswaterstaat;
- Provincie Fryslân;
- GGD Fryslân;
- De directeuren van naburige veiligheidsregio's.

De ontvangers van het rampbestrijdingsplan zijn verantwoordelijk voor het informeren van hun eigen organisatie.

4 Implementatie & evalueren

4.1 Implementatieplan

Het rampbestrijdingsplan Vliegbasis geeft inzicht in de taken, bevoegdheden en processen die spelen tijdens de bestrijding van de luchtvaartongevallen of een scenario bij het munitiedepot. De doelgroep bestaat uit alle crisisfunctionarissen van het CoPI, ROT, (G)BT, MkNN en de functionarissen van de Vliegbasis Leeuwarden.

Bij de herziening of actualisatie van het rampbestrijdingsplan Vliegbasis is het belangrijk dat het plan in de systemen en processen van de crisisorganisatie wordt opgenomen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de meldkamersystemen, het Landelijk Crisismanagementsysteem (LCMS) en de app Crisisbeheersing, die door crisisfunctionarissen wordt gebruikt.

Daarnaast moeten de crisisfunctionarissen vakbekwaam worden én blijven met het generieke rampbestrijdingsplan. In artikel 6.2.3 Besluit veiligheidsregio staat de volgende oefenverplichting omschreven:

Artikel 6.2.3 Besluit veiligheidsregio

- Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat gezamenlijk met de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing met passende tussenpozen een oefening wordt gehouden waarbij het rampbestrijdingsplan op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid wordt getoetst.
- In ieder geval vindt éénmaal per twee jaar een multidisciplinaire stafoefening en éénmaal per vier jaar een multidisciplinaire oefening van staf en operationele eenheden plaats.
- Bij de oefeningen, bedoeld in het tweede lid, wordt het calamiteitenplan van de luchthaven mede geoefend.
- Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg voor de evaluatie van de oefeningen, bedoeld in het tweede lid. Bij de uitvoering van de evaluatie worden de exploitant van een burgerluchthaven en de basiscommandant, bedoeld in artikel 6.2.1, betrokken.

In het implementatieplan bevat de volgende onderdelen:

- Op welke wijze de oefeningen worden uitgevoerd.
- Op welke wijze de crisisfunctionarissen vakbekwaam blijven.
- Op welke wijze het plan wordt getoetst en bijgesteld naar de wensen van crisisfunctionarissen en de wettelijke vereisten.
- Op welke wijze het plan wordt geïmplementeerd in systemen en processen.

Het implementatieplan wordt uitgewerkt door de afdeling Crisisbeheersing van de Veiligheidsregio Fryslân.

4.2 Evalueren

Het is belangrijk dat crisisfunctionarissen het geleerde in de praktijk kunnen toepassen. In het implementatieplan worden de leerdoelen opgenomen en de evaluatiemethodiek. Op deze manier wordt er getoetst of het rampbestrijdingsplan en/of de multidisciplinaire informatiekaarten (nog) voldoen op het gebied van bruikbaarheid en juistheid van de informatie. Aan de hand van deze evaluaties worden indien nodig de multidisciplinaire informatiekaarten aangepast.

5 Bedrijfsinformatie Vliegbasis Leeuwarden

De Vliegbasis Leeuwarden is een militaire luchthaven waar gevechtsvliegtuigen van het type F-16 en F-35 zijn gestationeerd ter verdediging van het luchtruim van de NAVO. Daarnaast is de Ambulancehelikopter gestationeerd op de vliegbasis (24/7, inclusief personeel). In dit hoofdstuk worden de kernactiviteiten van de vliegbasis benoemd.

5.1 Vliegbewegingen

Op de vliegbasis staan vliegtuigen gestationeerd van het type F-16 en F-35 met maximaal 2 personen aan boord (2 POB). Dit zijn gevechtsvliegtuigen die uitgerust zijn met schietstoelen om de piloten in levensbedreigende situaties snel het vliegtuig te laten verlaten. Tot max. 23.00 uur vinden er op weekdagen starts en landingen plaats. Na 23.00 uur en in het weekeinde vinden er incidenteel vliegbewegingen plaats met militaire gevechtsvliegtuigen (dit kan zijn in het kader van de Quick Reaction Alert, incidentele operationele noodzaak of t.b.v. ceremoniële taken). Er is dan een beperkte bezetting van personeel aanwezig. Daarnaast is er sporadisch sprake van bezoekende vrachtvliegtuigen.

5.2 Quick Reaction Alert

Samen met Vliegbasis Volkel en de Belgian Airforce (BAF) heeft Vliegbasis Leeuwarden op toerbeurt de taak om het luchtruim van de Benelux te bewaken. Dan staan er 24 uur per dag twee volledig bewapende toestellen klaar om in geval van een alarm (scramble) binnen enkele minuten in het luchtruim te zijn. Zij hebben dan de taak om een binnendringer te onderscheppen en eventueel te begeleiden tot aan de grens van ons territoriale luchtruim.

5.3 Internationale oefeningen en opleidingen

De Vliegbasis Leeuwarden is gastheer voor internationale oefeningen en opleidingen, zoals Frisian Flag en de Weapon Instructor Course (WIC). De deelnemende coalitiepartners opereren met eigen personeel en materieel. Hierbij wordt veel personeel en materieel overgebracht, deels over land maar veel door de lucht. Een verdubbeling van personeel en materieel is geen uitzondering.

5.4 Munitieopslag

Buiten het terrein van de vliegbasis wordt munitie opgeslagen van een dermate kaliber (gevaarsklasse 1.1 en 1.2) dat er een massa-explosie kan plaatsvinden bij brand waar de munitie bij betrokken is. De munitie is opgeslagen in bunkers, waardoor een eventuele brand van buitenaf niet automatisch leidt tot brand in de munitieopslag. Het munitiecomplex Bitgummole heeft een apart veiligheidsbeheerssysteem om voorbereid te zijn op zware ongevallen.

5.5 Omgeving

Vliegbasis Leeuwarden ligt ten noordwesten van Leeuwarden. De vliegbasis is gelegen in de gemeente Leeuwarden en grenst aan de gemeente Waadhoeke. Aan de zuidwestzijde grenst de vliegbasis nagenoeg aan de woonwijk Westeinde, gemeente Leeuwarden. De volgende aansluitende woonbebouwing bevindt zich aan de zuidwestzijde op een afstand van 350 meter (Marsum, gemeente Waadhoeke) en aan de noordoostzijde op een afstand van 470 meter (Jelsum, gemeente Leeuwarden). Aan de noordwestzijde van de vliegbasis ligt op een afstand van circa 645 meter het munitiedepot Bitgummole.

Voor een overzichtskaart met betrekking tot de ligging, lay-out en andere relevante voorzieningen, gegevens van de vliegbasis en voor het munitiedepot wordt verwezen naar de multidisciplinaire informatiekaarten in de bijlage.

5.6 Toegang tot de Vliegbasis

Tijdens een incident geldt er een aangepaste toegangsregeling voor Vliegbasis Leeuwarden. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van vooraf bepaalde uitgangstellingen (UGS). De OSC/Bevelvoerder zal in eerste instantie de UGS en de aanrijdroute rood of blauw bepalen. Dit wordt kenbaar gemaakt aan de MkNN. De toegangsregeling voor civiele hulpdiensten tijdens een incident staat op de multidisciplinaire informatiekaart beschreven.

6 Taken & bevoegdheden Vliegbasis Leeuwarden

6.1 Algemeen

De organisatie, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van de operationele diensten zijn vastgelegd in het Regionaal Crisisplan. De Vliegbasis Leeuwarden heeft een bedrijfsnoodplan opgesteld. Vertegenwoordigers van de Vliegbasis Leeuwarden en de KMar worden toegevoegd aan de relevante crisis overleggen in geval van een incident.

6.2 Vertegenwoordigers Vliegbasis Leeuwarden

6.2.1 Commandant van de Vliegbasis (CVB)

De Commandant Vliegbasis Leeuwarden (CVB) voert het commando over de vliegbasis is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid op de vliegbasis. Wanneer er bij een incident wordt opgeschaald naar GRIP 1 of hoger, verschuift de verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid naar de burgemeester/voorzitter veiligheidsregio en heeft de CVB de volgende taken:

- De CVB is de voorzitter van het Crisis Management Team (CMT).
- Wanneer er opgeschaald wordt naar GRIP 3 dan neemt de CVB, als adviseur, plaats in het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT). De H-OPS neemt dan het voorzitterschap over.
- De CVB wordt door het CMT geïnformeerd over de ontwikkelingen en door het CMT geadviseerd over eventuele verdere communicatie naar derden binnen en buiten Defensie.
- De CVB stelt de Commandant der Luchtstrijdkrachten (C-LSK) op de hoogte.

6.2.2 Hoofd Bedrijfsveiligheid & Kwaliteit (H-B&K)

H-B&K vertegenwoordigt in eerste lijn de CVB en is belast met de (bestuurlijke) ondersteuning van ongeval- en rampenbestrijding. In tweede instantie is de H-B&K verantwoordelijk voor het technisch (voor)onderzoek van een luchtvaartongeval. De H-B&K wijst materiedeskundigen aan voor de ondersteuning bij de afhandeling van het ongeval, adviseert van het Operatie Centrum Operaties (OC-Ops) bij het vaststellen van de ongevalclassificatie en meldt het ongeval aan de wetgevende en certificerende instanties. De KMar is verantwoordelijk voor het strafrechtelijk onderzoek op de plaats van het ongeval met een militair toestel en de OvD-P (KMar) is zowel op de vliegbasis als buiten de vliegbasis het aanspreekpunt hiervoor in het CoPI (Zie paragraaf 6.5).

6.2.3 Hoofd Sectie Communicatie

Bij een calamiteit op de vliegbasis wordt onmiddellijk het Hoofd Sectie Communicatie (HSCOM) geïnformeerd. Het HSCOM informeert de Directie Communicatie van het Ministerie van Defensie. Wanneer er bij een incident wordt opgeschaald naar GRIP 1 of hoger, valt voorlichting onder verantwoordelijkheid van de (coördinerende) burgemeester. Als er vanuit de overheid nog geen voorlichting wordt gegeven, dan neemt de HSCOM zolang de woordvoering waar. De voorlichtingstaken die door het HSCOM en zijn staf kunnen worden uitgevoerd zijn persvoorlichting (over o.a. materiaal en personeel van de Vliegbasis en over door de Vliegbasis genomen maatregelen), begeleiding van de media naar de ongevalslocatie en interne voorlichting aan het eigen personeel. Er is nauw overleg met de communicatie experts en woordvoerders van crisisorganisatie.

6.2.4 Liaison Vliegbasis CoPI

Namens de vliegbasis neemt de brandweercommandant van de luchthaven als liaison zitting in het CoPI (vanaf GRIP1) bij een incident op de basis. Dit geldt ook bij een ongeval met een militair toestel buiten de basis, dan wel op verzoek van de leider CoPI bij andere vliegtuigongevallen. De liaison Vliegbasis Leeuwarden taak wordt ingevuld door het Hoofd Brandweer Vliegbasis Leeuwarden of diens plaatsvervanger. Indien voorgenoemde personen niet beschikbaar zijn zal deze ingevuld worden door een On Scene Commander (OSC) of de plv. H-B&K². De hoofdtaak van de liaison Vliegbasis Leeuwarden is het informeren van het CMT over de status van de calamiteit en de bestrijding hiervan en stemt de opdrachten van het CoPI af met het CMT.

6.2.5 Liaison Vliegbasis ROT

Defensie heeft standaard een vertegenwoordiger in het ROT (Regionaal Militair Operationeel Adviseur, RMOA) voor het waarborgen van de continuïteit van defensie, waaronder het aanvragen van bijstand. Daarnaast neemt het Hoofd Onderhoud & Logistiek (H-O&L) als liaison van de vliegbasis zitting in het ROT (vanaf GRIP 2). Ook bij een incident met een militair vliegtuig buiten de basis dan wel op verzoek van Operationeel Leider (OL) van het ROT. De Liaison adviseert het ROT en vertegenwoordigt de belangen van de Vliegbasis. De Liaison stemt opdrachten van het ROT af met het CMT van de Vliegbasis.

6.2.6 Liaison Vliegbasis GBT

Namens de vliegbasis neemt de CVB (of vervanger) als liaison Vliegbasis zitting in het GBT (vanaf GRIP 3) bij een incident op de basis. Ook bij een incident met een militair vliegtuig buiten de basis dan wel op verzoek van de voorzitter van het (regionaal) beleidsteam. De liaison adviseert de voorzitter van het GBT en vertegenwoordigt de belangen van de Vliegbasis. De liaison stemt opdrachten vanuit het GBT af met het CMT van de Vliegbasis. Namens Defensie neemt de Regionaal Militair Commandant zitting in het GBT. Beide vertegenwoordigers hebben een eigen netwerk en verantwoordelijkheid.

6.3 Overleggen calamiteitenorganisatie Vliegbasis Leeuwarden

6.3.1 Crisis Management Team (CMT)

- Het Crisis Management Team (CMT) komt bijeen op aanwijzing van de Commandant Vliegbasis (CVB) en heeft zitting in het Operatie Centrum Operaties (OC-Ops). Wanneer de CVB zitting neemt in het RBT of GBT dan neemt de **H-OPS**³ het voorzitterschap over.
- Het CMT is het aanspreekpunt voor de CVB, de sectie communicatie van de Vliegbasis en de liaisons in het CoPI, ROT en het GBT.
- Het CMT adviseert de CVB over de maatregelen die moeten worden genomen en heeft hem een complete rapportage over de situatie. Indien noodzakelijk worden ter zake kundige functionarissen opgeroepen.

6.3.2 Actiecentrum Opvang en Verzorging (AC-O&V)

Direct na een calamiteit op de Vliegbasis Leeuwarden zal een Actiecentrum Opvang en Verzorging (AC-O&V) worden ingesteld. Bij een GRIP 2 of hoger zal de leiding worden overgenomen zoals beschreven staat in het Regionaal Crisisplan. Vanuit dit AC-O&V kunnen een aantal opvanglocaties⁴ worden geactiveerd voor niet-gewonde en (behandelde) lichtgewonde slachtoffers en kunnen relaties worden opgevangen.

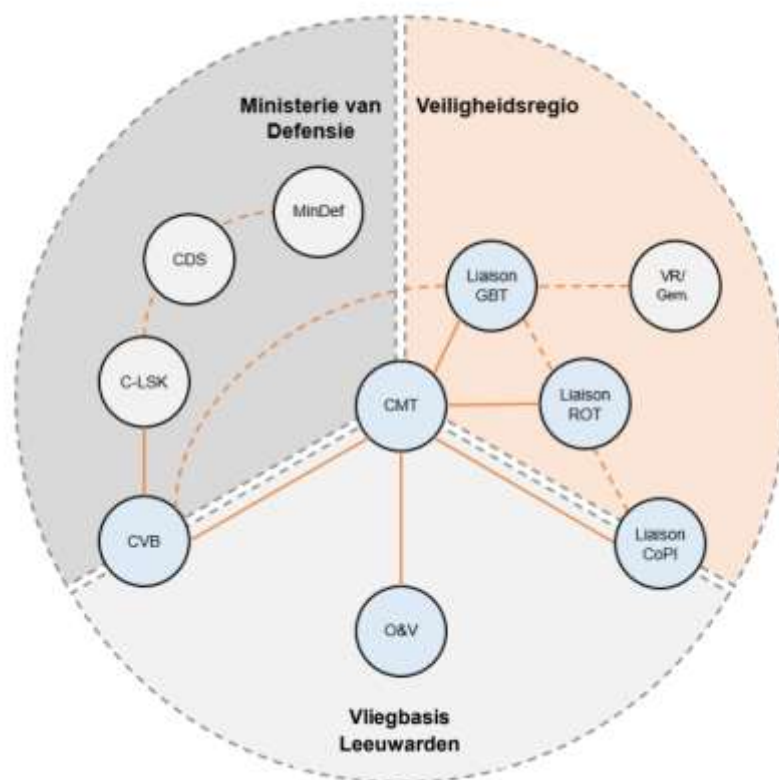
² Hoofd Bedrijfsveiligheid & Kwaliteit, volgens bedrijfsnoodplan Vliegbasis

³ Hoofd Operatiën, overeenkomstig bedrijfsnoodplan Vliegbasis

⁴ Locaties staan benoemd in bedrijfsnoodplan Vliegbasis

Formele aansturingslijnen en communicatielijnen Vliegbasis

Onderstaand figuur (figuur 1) laat zien op welke wijze door de interne calamiteitenorganisatie van de Vliegbasis Leeuwarden wordt gecommuniceerd naar welke entiteiten. Daarbij zijn de vaste lijnen formele aansturingslijnen en betreffen de gestreepte lijnen communicatielijnen ten behoeve van afstemming.

Figuur 1 Communicatie en aansturingslijnen interne calamiteitenorganisatie Vliegbasis

6.4 Luchthavenbrandweer

6.4.1 On Scene Commander (OSC)

De operationele leiding over een gezamenlijke inzet met de luchthavenbrandweer ligt bij de hoogst leidinggevende van de civiele brandweer. Tot diens aanwezigheid berust de leiding bij de On scene Commander of bevelvoerder van de luchthavenbrandweer. De eenheden van de luchthavenbrandweer blijven onder directe aansturing van de OSC.

Taakverdeling tussen luchthavenbrandweer en civiele brandweer

Bij een luchtvaartongeval is er een bepaalde taakverdeling tussen de luchthavenbrandweer en de civiele brandweer. De luchthavenbrandweer heeft bij vliegtuigongevallenbestrijding de taak het creëren van een overleefbare situatie. Zij leveren hiervoor de benodigde schuimbluscapaciteit. Indien mogelijk begint de luchthavenbrandweer met het redden van mensen. De civiele brandweer neemt de bevrijding van de slachtoffers over in samenwerking met de geneeskundige hulpverleners.

6.5 Koninklijke Marechaussee (KMar)

Op het terrein van de vliegbasis wordt de politionele en justitiële taak door en onder leiding van de Koninklijke Marechaussee verricht. De Koninklijke Marechaussee handelt ten aanzien van de openbare orde en veiligheid, evenals de politie, onder verantwoordelijkheid van de burgemeester. Bij strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde wordt opgetreden onder gezag van het Openbaar Ministerie. Bij een ongeval met een militair luchtvaartuig buiten de basis vervult de KMar een ondersteunende rol en is de politie leidend. Beide organisaties hebben een OvD als vertegenwoordiger in het CoPI, ROT en GBT.

6.5.1 Rollen KMar in CoPI, ROT en GBT

Namens de KMar neemt de OvD-P (KMar) zitting in het CoPI (vanaf GRIP1) bij een incident op de vliegbasis. Dit geldt ook bij een ongeval met een militair toestel buiten de basis. Voor het militair toestel gelden dan net als de vliegbasis de verantwoordelijkheden van de KMar. De politie en de KMar stemmen af over de uitvoering van taken en de vertegenwoordiging tijdens het crissoverleg, in lijn met het Regionaal Crisisplan. Totdat de OvD-P (KMar) op de vliegbasis aanwezig is en het overneemt, neemt de politie de taken van de KMar waar. De OvD-P in het CoPI vertegenwoordigt tot dan, naast de politie, ook de KMar. Voor de ondersteuning bij het uitvoeren van de taken van de KMar is een SGB0 actief, vergelijkbaar met het SGB0-Politie. In het ROT en GBT is de KMar vertegenwoordigd door respectievelijk een AC-P (KMar) en adviseur KMar.

6.6 Betrokken organisaties bij onderzoek

De KMar is verantwoordelijk voor strafrechtelijk onderzoek op de plaats van het ongeval met een militair luchtvaartuig. De afdeling Luchtvaart van de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie zal bij dat soort ongevallen ondersteuning aanbieden. Bij ieder luchtvaartongeval vinden diverse onderzoeken plaats, onder meer naar de oorzaak en mogelijke strafrechtelijke aspecten. In Nederland kunnen het Openbaar ministerie, de afdeling Luchtvaart van de Nationale Politie, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en andere inspecties, zoals Inspectie Justitie en Veiligheid (IJV), Inspectie Gezondheidszorg (IGZ), Inspectie Militaire Gezondheidszorg (IMG), Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) en een Commissie van Onderzoek (CvO) van het ministerie van Defensie onderzoeken uitvoeren.

Ministerie van Defensie

Bij een ongeval met een militair luchtvaartuig is het ministerie van Defensie altijd betrokken. Bij een militair ongeval kan ook een buitenlandse luchtmacht betrokken zijn. Het betreffende land en haar ministerie(s) en het ministerie van Defensie zijn dan een relevante en belangrijke partner in de afhandeling. De coördinatie van de buitenlandse partijen verloopt via het ministerie van Defensie.

Openbaar Ministerie (OM)

Bij een luchtvaartongeval met een militair luchtvaartuig berust de leiding van het opsporingsonderzoek bij het OM in Arnhem, alwaar de militaire strafzaken worden behandeld. Bij een terroristische aanslag of het vermoeden ervan worden het Openbaar ministerie (OM) en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) altijd betrokken.

7 Risico's

7.1 Regionaal risicoprofiel

Voor risico- en crisisbeheersing binnen de veiligheidsregio is het regionaal risicoprofiel een belangrijk uitgangspunt. Luchtvaartincidenten zijn opgenomen in het regionaal risicoprofiel van Fryslân. Er worden twee incidenttypen benoemd;

- Incident bij start of landing op of rond een luchtvaartterrein
- Incident vliegtoestel bij vliegshows

Niet alle incidenttypen die in het regionaal risicoprofiel staan worden nader uitgewerkt vanwege een beperkte aanwezigheid van indicatoren of beperkte impact op de regio in verhouding tot andere incidenttypen.

Het eerste incidenttype wordt verwerkt in dit rampbestrijdingsplan. In het regionaal risicoprofiel is ervoor gekozen om het incidenttype 'incident vliegtoestel bij vliegshows' als scenario verder uit te werken in een risicoanalyse. Afgelopen jaren werden er afwisselend met Vliegbasis Volkel en Vliegbasis Gilze-Rijen open dagen met een vliegshow georganiseerd. In 2016 is er tijdens een oefening een civiel toestel van een Zwitsers stuntteam neergestort in Bitgum. Dit gebeurde niet tijdens de vliegshow maar tijdens een training een dag voorafgaand. De open dagen van de Vliegbasis Leeuwarden vallen niet onder de reikwijdte van een rampbestrijdingsplan. Hiervoor worden aparte vergunningen afgegeven, waarvoor het opstellen van een veiligheidsplan een onderdeel is. De leerpunten uit de evaluatie van dit incident uit 2016 zijn meegenomen in dit rampbestrijdingsplan.

7.2 Brandrisicoklasse

De maximale grootte van het vliegtuig en de daaruit afgeleide brandrisicoklasse is bepalend voor de voorbereidende maatregelen die een luchthaven moet treffen in geval van een (dreigend) vliegtuigongeval. Voor Vliegbasis Leeuwarden geldt dat zij zich dient voor te bereiden op een brandrisicoklasse 6. In het uiterste geval kan de KDC-10 of de C-17 (transportvliegtuigen) op de vliegbasis landen. Deze situatie kan zich alleen voordoen tijdens "open veld" status. Tijdens een "open veld" status wordt de schuimbluscapaciteit van de luchthavenbrandweer verhoogd (in de vorm van extra crashtenders en personele capaciteit) naar het vereiste niveau (voor brandrisicoklasse 8).

7.3 Risicoafweging

Het is een bestuurlijke verantwoordelijkheid af te wegen welke scenario's opgenomen worden in het RBP voor de vliegbasis. De keuze voor de scenario's is onder meer afhankelijk van de brandrisicoklasse⁵ van een luchthaven en de redelijkerwijs te verwachten overige crises. Bij de ontwikkeling van het RBP voor de vliegbasis en de hieruit voortvloeiende consequenties voor de crisisbeheersing, zijn ook de KMar, brandweer, GHOR, politie, gemeente en de vliegbasis betrokken zijn bij deze keuze.

Volgens de [Veiligheidsstatistieken Luchtvaart 1993-2007](#) zijn er globale statische gegevens over fatale ongevallen in de burgerluchtvaart. Deze zijn gebaseerd op de civiele luchtvaart. Dat neemt niet weg dat ondanks de Vliegbasis Leeuwarden een militaire basis is de statische gegevens toe te passen zijn voor het gebruik van grote transportvliegtuigen met passagiers.

⁵ In EASA-regelgeving is aangegeven over welke voorzieningen een brandweer dient te beschikken op basis van de grootte van de vliegtuigen die er landen. Daartoe worden luchthavens in tien brandrisicoklassen onderverdeeld. Deze klasse van de luchthaven is direct gerelateerd aan de in theorie benodigde bluscapaciteit voor type vliegtuigen die regelmatig op de luchthaven landen. De vliegbasis Leeuwarden valt in de brandrisicoklasse 6.

Uit deze gegevens blijkt dat de meest cruciale momenten van een vlucht de start en de landing zijn. Tijdens deze twee vluchtfasen is veel manoeuvreren nodig, piloten moeten veel handelingen binnen een kort tijdbestek verrichten. In de landing vindt 55% van alle luchtvaartongevallen plaats, voor het opstijgen betreft dit 30%. Tijdens het vliegen op kruishoogte vindt 15% van de ongevallen plaats. Ongeveer 85% van de ongevallen in de burgerluchtvaart vindt dus plaats tijdens start en landing in de nabijheid van de luchthaven. Ongeveer 75% à 80% van de ongevallen vindt plaats binnen een zone die zich uitstrekt 150 meter aan weerszijden van de hartlijn van de start- en landingsbaan en tot 1000 meter voor en achter de baan. Dit gebied wordt aangegeven met zone 1. Voor de Vliegbasis Leeuwarden geldt dat het gebied dat binnen de omheining ook valt onder zone 1. (zie kaart in bijlage)

Nog eens 10% van de ongevallen vindt plaats in een strook relatief dicht bij de luchthaven. Deze strekt zich globaal zo'n 10 km uit rondom de luchthaven. Dit gebied wordt volgens de [Veiligheidsstatistieken Luchtvaart 1993-2007](#) omschreven als zone 2.

Volgens de nota van het Ministerie van Defensie⁶ wordt het CTR-gebied van de vliegbasis tot zone 2 gerekend. (zie kaart in bijlage)

Bij een luchtvaartongeval buiten de vliegbasis is de inzet van het aantal civiele hulpdiensten gelijk aan de inzet in zone 1 (op de vliegbasis). De informatie uit het rampbestrijdingsplan kan dan ook toegepast worden en er wordt eventueel een bijstand verzoek gedaan aan luchthavenbrandweer.

7.3.1 Zeer kleine luchtvaartincidenten

Zeer kleine luchtvaartongevallen, waarbij sprake is van maximaal 3 personen aan boord (POB), zoals een F-35, F-16 of helikopter, wordt op de vliegbasis afgehandeld door de luchthavenbrandweer. De risico's bij dit type vliegtuig is de grote hoeveelheid brandstof en de mogelijke bewapening in de vorm van bommen, raketten en boordmunitie. Er is voor gekozen om bij een dergelijk scenario wel multidisciplinaire coördinatie op te starten (CoPI) ter ondersteuning.

Buiten de vliegbasis wordt een zeer klein luchtvaartongeval met een militair toestel ook gestart met een multidisciplinaire coördinatie, waarbij de luchthavenbrandweer en de KMar ook worden gealarmeerd.

7.3.2 Klein, middel en grote luchtvaartincidenten

De maatscenario's luchtvaartongevallen klein, middel en groot hebben vooral betrekking op ongevallen met de bezoekende grotere vliegtuigen en helikopters binnen zone 1. Bij een dergelijk incident spelen diverse dilemma's en is een specifieke aanpak van de incidentbestrijding vereist. Deze scenario's worden omschreven als luchtvaartongeval 'klein', 'middel' en 'groot'.

7.3.3 Brand in of nabij het munitiedepot

Op basis van het rapport risicoanalyse⁷ munitieactiviteiten Munitiedepot Bitgummole is het gebied rondom het munitiedepot ingedeeld in drie gevaarzones A, B en C.

Binnen de gevaarzone C zijn bedrijven, woningen, scholen en zorginstellingen in kaart gebracht. Dit betreft een gebied van circa 1500 meter rondom het munitiedepot en is naast zone C nog verder opsplijt in een zone B en in een zone A. Het gebied buiten zone C betreft de

⁶ Nota CLSK2018009189, Ministerie van Defensie augustus 2018

⁷ TNO-DV2 2006 A098 QRA MMC Beetgummolen

zogenaamde veilige zone. De geprojecteerde zones zijn een cumulatie van de effecten vanuit alle munitieopslagen en de werkplaats uitgaande van de maximale opslaghoeveelheid, hierbij zijn de factoren soort munitie en de constructie van de opslag bepalend. Er wordt uitgegaan van de worst case situatie (ergst denkbare scenario). In de praktijk is het afhankelijk van de situatie en omstandigheden en kan de cumulatie van de effecten en maximale opslag variëren. Actuele informatie is ten alle tijde beschikbaar bij de On Scene Commander (OSC) en Bevelvoerder van Dienst (BvD).

De effecten bij een brand op- of in het munitiedepot met een daadwerkelijke explosie zijn in de worst case situatie binnen:

- Zone A (+/- 600 meter): instortingen van bouwwerken, als gevolg van de drukgolf.
- Zone B (+/- 875 meter): neervallende brokstukken en munitiefragmenten, en een luchtschok van 5 kPa.
- Zone C (+/- 1500 meter): tijdelijke gehoorschade en glasbreuk, beweegbare constructieonderdelen (ramen/ deuren) zijn beschadigd en/of ontzet als gevolg van de drukgolf door een massa-explosie (alleen ADR 1.1).

Binnen zone A en B zijn secundaire branden mogelijk, veroorzaakt door directe warmtestraling van de explosie en hete brokstukken, bijvoorbeeld van voertuigen en gebouwen, struiken en bomen en van gas door leidingbreuk.

Handelingsperspectief omwonenden bij een brand met een dreigende explosie

Een handelingsperspectief is relevant bij het scenario 'dreigende explosie'. Er is altijd sprake van maatwerk, waarbij afstemming is in het CoPI. Voor het handelingsperspectief geldt een aantal uitgangspunten:

- Het gebied afzetten aan de rand van zone C.
- Mensen mogen het gebied verlaten, maar niet in.
- Niet zelfredzame bewoners worden indien nodig en mogelijk (veilig) door de hulpdiensten uit de woningen in zone B gehaald.

Richtlijnen voor het handelingsperspectief

Bewoners in zone C: In dit scenario is er sprake van tijdelijke gehoorschade en glasbreuk. Handelingsperspectief:

- Blijf binnen. Open de ramen en sluit de gordijnen voor de ramen, om te beschermen tegen vallend puin en glasscherven. Hangen er geen gordijnen voor de ramen? Ga dan naar een andere kamer zonder ramen of met gordijnen.

Bewoners in zone B: In dit scenario is er sprake van neervallende brokstukken en munitiefragmenten. Beweegbare constructieonderdelen zijn ontzet. Handelingsperspectief:

- Ga het gebied uit, bij voorkeur in de auto.
- Blijf je toch thuis? Blijf dan binnen. Sluit de gordijnen voor de ramen, om te beschermen tegen vallend puin en glasscherven. Hangen er geen gordijnen voor de ramen? Ga dan naar een andere kamer zonder ramen of met gordijnen.

Uitgangspunt is zelfredzaamheid, als bewoner bepaal je zelf of je het gebied verlaat en organiseer je je eigen vervoer. Geef hierbij inzicht in de effecten van het wel of niet thuisblijven. Op basis daarvan kan een bewoner een keuze maken.

8 Scenario's

Op basis van de aanwezige risico's zoals omschreven in hoofdstuk 7, zijn er vijf scenario's voor de Vliegbasis Leeuwarden uitgewerkt. Dit zijn de scenario's waarvoor minimaal een GRIP 1⁸ wordt gealarmeerd. In het scenario wordt omschreven wat de aandachtspunten zijn voor de betrokken organisaties en wat het vraagt aan capaciteit. Dit laat onverlet dat er sprake kan zijn van opschaling indiende vereiste initieel gealarmeerde capaciteit onvoldoende is. Het bijstellen van de opschaling kan worden uitgevoerd door de MKNN of de hoogst leidinggevende.

8.1 GRIP 1 scenario's

Luchtvaartongeval zeer klein

Betreft een ongeval met een gevechtsvliegtuig, kleine helikopter (bijv. Waddenheli) of drone. Het aantal (mogelijke) slachtoffers is 0 t/m 3 personen. Er is multidisciplinaire coördinatie nodig (CoPI).

Luchtvaartongeval klein

Bij het scenario 'Luchtvaartongeval klein' bedraagt het aantal (mogelijke) slachtoffers 4 t/m 7 personen. Het betreft een ongeval met een grote helikopter, een transport- of passagiersvliegtuig met alleen crew aan boord. Er is ter plaatste multidisciplinaire coördinatie nodig (CoPI).

Brand op- of in het munitiedepot met dreiging explosie

Er is brand op het munitiedepot in Bitgummole of in de munitieopslag/ assemblage hal met mogelijk een explosie door munitie. Er is ter plaatste multidisciplinaire coördinatie nodig (CoPI).

8.2 GRIP 2 scenario's

Luchtvaartongeval middel

Bij het scenario 'Luchtvaartongeval middel' bedraagt het aantal (mogelijke) slachtoffers 8 t/m 50 personen. Het betreft een ongeval met grote helikopter, transport of passagiersvliegtuig met maximaal 50 passagiers aan boord. Er is ter plaatste multidisciplinaire coördinatie nodig (CoPI) en er is sprake van een complex ongeval wat tactische coördinatie vereist en waarvoor er meerdere processen in het ROT moeten worden opgestart.

Luchtvaartongeval groot

Bij het scenario 'Luchtvaartongeval groot' bedraagt het aantal (mogelijke) slachtoffers 51 personen t/m 250 personen. Het betreft een ongeval een passagiersvliegtuig met 51 of meer personen aan boord. Er is ter plaatste multidisciplinaire coördinatie nodig (CoPI) en er is sprake van een complex ongeval wat tactische coördinatie vereist en waarvoor er meerdere processen in het ROT moeten worden opgestart.

⁸ [Wat gebeurt er tijdens een crisis? - Veiligheidsregio Fryslân \(veiligheidsregiofryslan.nl\)](https://www.veiligheidsregiofryslan.nl)

9 Randvoorwaardelijke processen

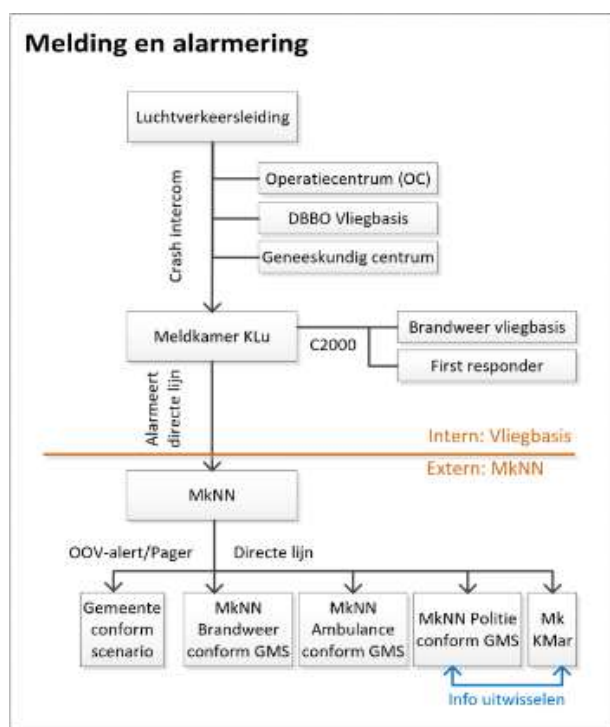
9.1 Melding en alarmering

Wanneer er sprake is van één van de scenario's van het rampbestrijdingsplan dan zal de luchtverkeersleiding van de Vliegbasis als eerste op de hoogte zijn. De Meldkamer Koninklijke Luchtmacht (MkKLu) besluit onder leiding van de On Scene Commander/Bevelvoerder van Dienst welk scenario moet worden gealarmeerd aan de MkNN.

De MkKLu zorgt voor de doormelding naar de landelijke meldkamer van de KMar (OPSCENT) die vervolgens de desbetreffende functionaris alarmeert.

De MkNN alarmeert in overeenstemming met Regionaal Crisisplan en zorgt ook voor een doormelding naar de landelijke meldkamer van de KMar (OPSCENT). De meldkamer van de KMar wordt dus dubbel gealarmeerd.

De OvD-P (KMar) is altijd, tijdens vliegbewegingen van de basis, met 2 eenheden ter plaatse. Bij het scenario "Brand op- of in het munitiedepot met dreiging explosie" en in geval van een Quick Reaction Alert⁹, buiten de normale vliegbewegingen van de basis, kan de OvD-P KMar de vereiste opkomsttijd voor CoPI-leden (30 min.) meestal niet halen. Deze functie wordt zo lang als nodig waargenomen door de OVD-P (Politie), naast zijn eigen taken¹⁰.

9.2 Op- en afschalen

De GRIP-structuur van het regionaal crisisplan is leidend. De afschaling vindt plaats zodra dat mogelijk is, na instemming van de hoogst leidinggevendende functionarissen.

⁹ Zie hoofdstuk 5

¹⁰ Zie paragraaf 6.5.1

9.3 Leiding en coördinatie

De operationele leiding in dit rampbestrijdingsplan wordt ingevuld op basis van de GRIP-structuur zoals deze is beschreven in het Regionaal Crisisplan. In het hoofdstuk 6 en op de multidisciplinaire informatiekaart staat beschreven welke functionarissen van de Vliegbasis Leeuwarden en de KMar aansluiten bij het CoPI, ROT en het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT).

GRIP Niveau	Bezetting Vliegbasis/KMar
CoPI/GRIP 1	Liaison Vliegbasis, OvD-P (KMar)
ROT/GRIP 2	Liaison Vliegbasis (H-O&L), AC-P (KMar)
GBT/GRIP 3	Liaison Vliegbasis (CVB of plaatsvervanger), adviseur KMar
RBT/GRIP 4	Liaison Vliegbasis (CVB), adviseur KMar

9.4 Informatiemanagement

Het Landelijk Crisismanagementsysteem (LCMS) wordt gebruikt om tijdens een grootschalig incident de informatie die bij de verschillende partijen beschikbaar is op eenvoudige wijze te delen. De multidisciplinaire informatiekaarten en de bijbehorende plattegronden worden in LCMS opgenomen. Het CMT van de Vliegbasis houdt bij GRIP 1 en hoger het tabblad Defensie bij in de LCMS activiteit.

9.5 Communicatie

De communicatie-experts van de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân en de sectie communicatie van Vliegbasis Leeuwarden werken bij een incident nauw met elkaar samen.

- De sectie communicatie van Vliegbasis Leeuwarden zorgt voor persvoorlichting (over o.a. materiaal en personeel van de Vliegbasis en over door de Vliegbasis genomen maatregelen), begeleiding van media van en naar de ongevalslocatie en interne voorlichting aan het eigen personeel. De Staf Personeel & Organisatie van de vliegbasis zorgt voor informatie aan verwanten van betrokken personeel van Defensie.
- De crisisorganisatie van Veiligheidsregio Fryslân zorgt voor brede pers- en publieksvoorlichting en het monitoren van wat er leeft in de samenleving. De pers- en publieksvoorlichting gaat met name over de effecten van het incident op de omgeving, zoals wegafsluitingen, informatie over gezondheidseffecten en het geven van handelingsperspectief. De eventuele inzet van bijv. NL-Alert of de rampenzender valt onder de verantwoordelijkheid van de crisisorganisatie, net als de communicatie met verwanten van eventuele burgerslachtoffers.

Op de volgende manieren wordt de communicatie onderling afgestemd:

- De CoPI communicatieadviseur stemt als eerste de communicatie af met de sectie communicatie van Vliegbasis Leeuwarden. Hij/zij legt rechtstreeks of anders via de liaison van Vliegbasis Leeuwarden in het CoPI contact met de sectie communicatie van de vliegbasis. Daarna zal er rechtstreeks contact zijn tussen de betrokken communicatieadviseurs (o.a. via direct contact op de plaats incident, telefonisch en via Whatsapp). Bij GRIP 2 of hoger wordt deze onderling afstemming uitgebreid met de ROT communicatieadviseur, het Hoofd Taakorganisatie Communicatie en de BT-communicatieadviseur.
- Bij de plaats incident, waar het CoPI zich (vlak bij) bevindt, zorgt de CoPI communicatieadviseur voor woordvoering ter plaatse, bij voorkeur samen met een woordvoerder van Vliegbasis Leeuwarden.
- De CoPI-communicatieadviseur (of vanaf GRIP 2 de HTOC) legt ook direct een lijntje met de communicatieteams van de gemeente Leeuwarden en (zo nodig) de Waadhoeke.

10 Bijlage: Verantwoording

Het Besluit Veiligheidsregio's stelt inhoudelijke eisen aan rampbestrijdingsplannen voor luchthavens (hoofdstuk 6, § 2 artikel 6.2.2). Het rampbestrijdingsplan bevat in ieder geval:

- a) de functies van de aan de luchthaven verbonden personen die bevoegd zijn om procedures van alarmering binnen en buiten de luchthaven en van bestrijdingsacties op de luchthaven in werking te doen treden;
- b) de functies van de personen die belast zijn met de operationele leiding van het geheel van de bestrijdingsacties;
- c) de maatregelen en de voorzieningen die zijn getroffen, opdat degene die is belast met de operationele leiding en de hulpverleningsdiensten snel worden geïnformeerd en de bij de bestrijding betrokken personen snel worden opgeroepen;
- d) het schema met betrekking tot de leiding over en de gecoördineerde inzet van diensten en organisaties die bij de bestrijding kunnen worden betrokken;
- e) de maatregelen en voorzieningen die zijn getroffen met het oog op de bestrijding van op en in de onmiddellijke omgeving van de luchthaven;
- f) een plan in hoofdlijnen met betrekking tot de geneeskundige organisatie, waaronder een plan op hoofdlijnen met betrekking tot de opvang en verzorging van de slachtoffers;
- g) de wijze waarop de bevolking wordt geïnformeerd en over de door haar te volgen gedragslijn;
- h) de maatregelen en voorzieningen die worden getroffen om de hulpverleningsdiensten van een andere staat te informeren, indien de bevolking of het milieu van die staat door het vliegtuigongeval worden getroffen of dreigen te worden getroffen;
- i) de wijze waarop slachtoffers, verwanten van slachtoffers, reizigers, medewerkers van de luchthaven en van vliegtuigmaatschappijen, binnen- en buitenlandse overheden en de media worden geïnformeerd, en
- j) een overzichtskaart van de indeling van de luchthaven en de onmiddellijke omgeving daarvan.

Ad a) Dit staat beschreven in hoofdstuk 6 en 9 van het rampbestrijdingsplan en is verder uitgewerkt in het bedrijfsnoodplan van de Vliegbasis Leeuwarden.

Ad b) De functies van de personen die belast zijn met de operationele leiding en hun taken en verantwoordelijkheden staan vermeld in hoofdstuk 6. Dit sluit aan bij Regionaal Crisisplan.

Ad c) Dit staat beschreven in hoofdstuk 9 van het rampbestrijdingsplan en in het Regionaal Crisisplan.

Ad d) Dit staat beschreven in hoofdstuk 9 en het Regionaal Crisisplan.

Ad e) In hoofdstuk 9 staat beschreven op welke wijze het rampbestrijdingsplan in LCMS wordt ontsloten. Op de multidisciplinaire informatiekaarten staan de specifieke aandachtspunten per scenario beschreven.

Ad f) Het plan in hoofdlijnen met betrekking tot de geneeskundige organisatie staat onder andere beschreven in het Regionaal Crisisplan en het deelplan van de GHOR.

Ad g en h) In hoofdstuk 9 staat beschreven op welke wijze crisiscommunicatie wordt georganiseerd en op de multidisciplinaire informatiekaarten staan specifieke aandachtspunten voor crisiscommunicatie benoemd.

Ad i) In hoofdstuk 6 en 9 staat aangegeven op welke wijze er wordt gecommuniceerd door de Vliegbasis Leeuwarden en crisiscommunicatie van de Veiligheidsregio.

Ad j) Het kaartmateriaal is een bijlage van het rampbestrijdingsplan en op de multidisciplinaire informatiekaarten worden plattegronden weergegeven. Het kaartmateriaal is tevens digitaal beschikbaar via LCMS.

11 Bijlage: Afkortingenlijst

BAF	Belgian Airforce
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BVR	Besluit veiligheidsregio's
CoPI	Commando Plaats Incident
CDS	Commandant der Strijdkrachten
CLSK	Commando Luchtstrijdkrachten
CMT	Crisis Management Team
CVB	Commandant Vliegbasis Leeuwarden
DBBO	Defensie Beveiliging en Bewakings Organisatie
EASA	European Aviation Safety Agency
FWIT	Fighter Weapon Instructor Training
GAGS	Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
H-OPS	Hoofd Operatiën
H-B&K	Hoofd Bedrijfsveiligheid & Kwaliteit
KMar	Koninklijke Marechaussee
KLu	Koninklijke Luchtmacht
LCMS	Landelijk Crisismanagementsysteem
MkNN	Meldkamer Noord-Nederland
MkKLU	Meldkamer Koninklijke Luchtmacht
MMC	Munitiemagazijncomplex
NASOC	National Air & Space Operations Center
NCP-L	Nationaal Crisisplan Luchtvaartongevallen
OC-Ops	Operatie Centrum Operaties
OSC	On Scene Commander
OvD	Officier van Dienst
OvD-P (KMar)	Officier van Dienst – Koninklijke Marechaussee
OvD-P	Officier van Dienst – Politie
OPSCENT	Meldkamer Koninklijke Marechaussee Operatiecentrum
POB	Person On Board
ORA	Quick-Reaction-Alert
RBP	Regionaal Beleidsplan
RBT	Regionaal Beleidsteam
RMOA	Regionaal Militair Operationeel Adviseur
ROT	Regionaal Operationeel Team
SGBO	Staf Grootchalig Bijzonder Optreden
UGS	Uitgangstelling
VRF	Veiligheidsregio Fryslân
WAS	Waarschuings- en Alarmeringssysteem
WIC	Weapon Instructor Course
WVR	Wet veiligheidsregio's

12 Bijlage: Multidisciplinaire informatiekaarten zone 1 en Munitiedepot

13 Bijlage: Plattegronden zone 1 en CTR/Zone 2

Multidisciplinaire informatiekaart RBP Vliegbasis Leeuwarden Luchtvaartongevallen			pagina 1 van 2	<div><div></div>VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN</div>
Algemene info Vliegbasis Leeuwarden en toegang		GRIP 1 Scenario's		Randvoorwaardelijke processen
Vliegbasis Leeuwarden - Hier wordt adres en contactgegevens vermeld		Luchtvaartongeval zeer klein (1 t/m 3 inzittenden) - toelichting Luchtvaartongeval klein (4 t/m 7 inzittenden) - toelichting		Melding en alarmering <ul style="list-style-type: none">
Bedrijfsinformatie & bedrijfsnoodplan - Hier wordt informatie beschreven over vliegbasis en bedrijfsnoodplan		GRIP 2 Scenario's		
Toegang tot het vliegbasisterrein - Tijdens een incident geldt er een aangepaste toegangsregeling voor Vliegbasis Leeuwarden. De regeling voor de hulpdiensten en crisisfunctionarissen staat hier beschreven.		Luchtvaartongeval middel (8 t/m 50 inzittenden) - toelichting Luchtvaartongeval groot (51 t/m 250 inzittenden) - toelichting		
CoPI Multidisciplinaire aandachtspunten		ROT Multidisciplinaire aandachtspunten		Op- en afschalen
Defensie/Koninklijke Luchtmacht (Klu) <ul style="list-style-type: none">		Defensie/ Koninklijke Luchtmacht (KLu) <ul style="list-style-type: none">		Leiding en Coördinatie <ul style="list-style-type: none">
Brandweer Bron en effectbestrijding <ul style="list-style-type: none"> Redding Ontsmetting <ul style="list-style-type: none">		Brandweer		
GHOR <ul style="list-style-type: none">		GHOR <ul style="list-style-type: none">		Schema aansturing en communicatie Vliegbasis
Kmar/Politie <ul style="list-style-type: none">		Kmar/Politie <ul style="list-style-type: none">		
Gemeente <ul style="list-style-type: none">		Gemeente <ul style="list-style-type: none">		
Crisiscommunicatie <ul style="list-style-type: none">		Crisiscommunicatie <ul style="list-style-type: none">		
Documenten		Strategisch/Bestuurlijk		Informatiemanagement <ul style="list-style-type: none">
				Communicatie <ul style="list-style-type: none">

Calamiteitenkaart Vliegbasis Leeuwarden/Zone 1

Algemene informatie		Uitleg zone indeling
Adresgegevens Munitiedepot	- Hier worden de contactgegevens vermeld	<ul style="list-style-type: none">- uitleg zonering munitiedepot

Zone indeling munitiedepot

Overzichtskaart zonering

Luchtfoto:

Legenda en toelichting zonering

Multidisciplinaire informatiekaart RBP Vliegbasis Leeuwarden Munitiedepot		pagina 2 van 2		VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN	
GRIP 1 Brand op- of in het munitiedepot Bitgumermole met dreiging explosie		Handelingsperspectief hulpdiensten bij een brand met een dreigende explosie:			
Beschrijving scenario					
Multidisciplinaire aandachtspunten					
Defensie/Koninklijke Luchtmacht		Gemeente			
Brandweer		Crisiscommunicatie Handelingsperspectief omwonenden			
GHOR					
Kmar/Politie					
Strategisch/Bestuurlijk		Documenten			